॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಸುತ್ತನಿಪಾತಪಾಳಿ

೧. ಉರಗವಗ್ಗೋ

೧. ಉರಗಸುತ್ತಂ

೧. ಯೋ [ಯೋ ವೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಉಪ್ಪತಿತಂ ವಿನೇತಿ ಕೋಧಂ, ವಿಸಟಂ ಸಪ್ಪವಿಸಂವ ಓಸಧೇಹಿ [ಓಸಧೇಭಿ (ಕ॰)]।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ [ಜಿಣ್ಣಮಿವ ತಚಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಜಿಣ್ಣಮಿವಾ ತಚಂ (?)] ಪುರಾಣಂ॥

೨. ಯೋ ರಾಗಮುದಚ್ಛಿದಾ ಅಸೇಸಂ, ಭಿಸಪುಪ್ಫಂವ ಸರೋರುಹಂ [ಸರೇರುಹಂ (ಕ॰)] ವಿಗಯ್ಹ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ, ಪುರಾಣಂ॥

೩. ಯೋ ತಣ್ಹಮುದಚ್ಛಿದಾ ಅಸೇಸಂ, ಸರಿತಂ ಸೀಘಸರಂ ವಿಸೋಸಯಿತ್ವಾ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೪. ಯೋ ಮಾನಮುದಬ್ಬಧೀ ಅಸೇಸಂ, ನಳಸೇತುಂವ ಸುದುಬ್ಬಲಂ ಮಹೋಘೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೫. ಯೋ ನಾಜ್ಝಗಮಾ ಭವೇಸು ಸಾರಂ, ವಿಚಿನಂ ಪುಪ್ಫಮಿವ [ಪುಪ್ಫಮಿವ (ಬಹೂಸು)] ಉದುಮ್ಬರೇಸು।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೬. ಯಸ್ಸನ್ತರತೋ ನ ಸನ್ತಿ ಕೋಪಾ, ಇತಿಭವಾಭವತಞ್ಚ [ಇತಿಬ್ಭವಾಭವತಞ್ಚ (ಕ॰)] ವೀತಿವತ್ತೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೭. ಯಸ್ಸ ವಿತಕ್ಕಾ ವಿಧೂಪಿತಾ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸುವಿಕಪ್ಪಿತಾ ಅಸೇಸಾ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೮. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ಅಚ್ಚಗಮಾ ಇಮಂ ಪಪಞ್ಚಂ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೯. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ವಿತಥಮಿದನ್ತಿ ಞತ್ವಾ [ಉತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಲೋಕೇ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೦. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ವಿತಥಮಿದನ್ತಿ ವೀತಲೋಭೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೧. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ವಿತಥಮಿದನ್ತಿ ವೀತರಾಗೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೨. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ವಿತಥಮಿದನ್ತಿ ವೀತದೋಸೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೩. ಯೋ ನಾಚ್ಚಸಾರೀ ನ ಪಚ್ಚಸಾರೀ, ಸಬ್ಬಂ ವಿತಥಮಿದನ್ತಿ ವೀತಮೋಹೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೪. ಯಸ್ಸಾನುಸಯಾ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಮೂಲಾ ಚ ಅಕುಸಲಾ ಸಮೂಹತಾಸೇ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೫. ಯಸ್ಸ ದರಥಜಾ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಓರಂ ಆಗಮನಾಯ ಪಚ್ಚಯಾಸೇ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೬. ಯಸ್ಸ ವನಥಜಾ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ಭವಾಯ ಹೇತುಕಪ್ಪಾ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

೧೭. ಯೋ ನೀವರಣೇ ಪಹಾಯ ಪಞ್ಚ, ಅನಿಘೋ ತಿಣ್ಣಕಥಂಕಥೋ ವಿಸಲ್ಲೋ।
ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಹಾತಿ ಓರಪಾರಂ, ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣಮಿವತ್ತಚಂ ಪುರಾಣಂ॥

ಉರಗಸುತ್ತಂ ಪಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೨. ಧನಿಯಸುತ್ತಂ

೧೮. "ಪಕ್ಕೋದನೋ ದುದ್ಧಖೀರೋಹಮಸ್ಮಿ, (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)
ಅನುತೀರೇ ಮಹಿಯಾ ಸಮಾನವಾಸೋ।
ಛನ್ನಾ ಕುಟಿ ಆಹಿತೋ ಗಿನಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೯. "ಅಕ್ಕೋಧನೋ ವಿಗತಖಿಲೋಹಮಸ್ಮಿ [ವಿಗತಖೀಲೋಹಮಸ್ಮಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], (ಇತಿ ಭಗವಾ)
ಅನುತೀರೇ ಮಹಿಯೇಕರತ್ತಿವಾಸೋ।
ವಿವಟಾ ಕುಟಿ ನಿಬ್ಬುತೋ ಗಿನಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೨೦. "ಅನ್ಧಕಮಕಸಾ ನ ವಿಜ್ಜರೇ, (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)
ಕಚ್ಛೇ ರೂಳ್ಹತಿಣೇ ಚರನ್ತಿ ಗಾವೋ।
ವುಟ್ಠಿಮ್ಪಿ ಸಹೇಯ್ಯುಮಾಗತಂ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೧. "ಬದ್ಧಾಸಿ ಭಿಸೀ ಸುಸಙ್ಖತಾ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ತಿಣ್ಣೋ ಪಾರಗತೋ ವಿನೇಯ್ಯ ಓಘಂ।

ಅತ್ಥೋ ಭಿಸಿಯಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೨. "ಗೋಪೀ ಮಮ ಅಸ್ಸವಾ ಅಲೋಲಾ, (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)

ದೀಘರತ್ತಂ [ದೀಘರತ್ತ (ಕ॰)] ಸಂವಾಸಿಯಾ ಮನಾಪಾ।

ತಸ್ಸಾ ನ ಸುಣಾಮಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಂ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೩. "ಚಿತ್ತಂ ಮಮ ಅಸ್ಸವಂ ವಿಮುತ್ತಂ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ದೀಘರತ್ತಂ ಪರಿಭಾವಿತಂ ಸುದನ್ತಂ।

ಪಾಪಂ ಪನ ಮೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೪. "ಅತ್ತವೇತನಭತೋಹಮಸ್ಮಿ , (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)

ಪುತ್ತಾ ಚ ಮೇ ಸಮಾನಿಯಾ ಅರೋಗಾ।

ತೇಸಂ ನ ಸುಣಾಮಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಂ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೫. "ನಾಹಂ ಭತಕೋಸ್ಮಿ ಕಸ್ಸಚಿ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ನಿಬ್ಬಿಟ್ಠೇನ ಚರಾಮಿ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।

ಅತ್ಥೋ ಭತಿಯಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೬. "ಅತ್ಥಿ ವಸಾ ಅತ್ಥಿ ಧೇನುಪಾ, (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)

ಗೋಧರಣಿಯೋ ಪವೇಣಿಯೋಪಿ ಅತ್ಥಿ।

ಉಸಭೋಪಿ ಗವಮ್ಪತೀಧ ಅತ್ಥಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೭. "ನತ್ಥಿ ವಸಾ ನತ್ಥಿ ಧೇನುಪಾ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ಗೋಧರಣಿಯೋ ಪವೇಣಿಯೋಪಿ ನತ್ಥಿ।

ಉಸಭೋಪಿ ಗವಮ್ಪತೀಧ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೮. "ಖಿಲಾ ನಿಖಾತಾ ಅಸಮ್ಪವೇಧೀ, (ಇತಿ ಧನಿಯೋ ಗೋಪೋ)

ದಾಮಾ ಮುಞ್ಜಮಯಾ ನವಾ ಸುಸಣ್ಠಾನಾ।

ನ ಹಿ ಸಕ್ಖಿನ್ತಿ ಧೇನುಪಾಪಿ ಛೇತ್ತುಂ [ಛೇತುಂ (ಕ॰)], ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೧೯. "ಉಸಭೋರಿವ ಛೇತ್ವ [ಛೇತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಬನ್ಧನಾನಿ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ನಾಗೋ ಪೂತಿಲತಂವ ದಾಲಯಿತ್ವಾ [ಪೂತಿಲತಂ ಪದಾಲಯಿತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]।

ನಾಹಂ ಪುನುಪೇಸ್ಸಂ [ಪುನ ಉಪೇಸ್ಸಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಪುನುಪೇಯ್ಯ (ಕ॰)] ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಂ, ಅಥ ಚೇ ಪತ್ಥಯಸೀ ಪವಸ್ಸ ದೇವ"॥

೨೦. "ನಿನ್ನಞ್ಚ ಥಲಞ್ಚ ಪೂರಯನ್ತೋ, ಮಹಾಮೇಘೋ ಪವಸ್ಸಿ ತಾವದೇವ।

ಸುತ್ವಾ ದೇವಸ್ಸ ವಸ್ಸತೋ, ಇಮಮತ್ಥಂ ಧನಿಯೋ ಅಭಾಸಥ॥

೩೧. “ಲಾಭಾ ವತ ನೋ ಅನಪ್ಪಕಾ, ಯೇ ಮಯಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅದ್ದಸಾಮ।
ಸರಣಂ ತಂ ಉಪೇಮ ಚಕ್ಖುಮ, ಸತ್ಥಾ ನೋ ಹೋಹಿ ತುವಂ ಮಹಾಮುನಿ॥

೩೨. “ಗೋಪೀ ಚ ಅಹಞ್ಚ ಅಸ್ಸವಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ [ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ (ಕ॰)] ಸುಗತೇ ಚರಾಮಸೇ।
ಜಾತಿಮರಣಸ್ಸ ಪಾರಗೂ [ಪಾರಗಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರಾ ಭವಾಮಸೇ”॥

೩೩. “ನನ್ದತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ, (ಇತಿ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ)
ಗೋಮಾ [ಗೋಮಿಕೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಗೋಪಿಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಗೋಪಿಯೋ (ಕ॰)] ಗೋಹಿ ತಥೇವ ನನ್ದತಿ।
ಉಪಧೀ ಹಿ ನರಸ್ಸ ನನ್ದನಾ, ನ ಹಿ ಸೋ ನನ್ದತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧಿ”॥

೩೪. “ಸೋಚತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)
ಗೋಪಿಯೋ ಗೋಹಿ ತಥೇವ ಸೋಚತಿ।
ಉಪಧೀ ಹಿ ನರಸ್ಸ ಸೋಚನಾ, ನ ಹಿ ಸೋ ಸೋಚತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧೀ”ತಿ॥

ಧನಿಯಸುತ್ತಂ ದುತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೩. ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತಂ

೩೫. ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ, ಅವಿಹೇಠಯಂ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ।
ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೩೬. ಸಂಸಗ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ಸ್ನೇಹಾ, ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪಹೋತಿ।
ಆದೀನವಂ ಸ್ನೇಹಜಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೩೭. ಮಿತ್ತೇ ಸುಹಜ್ಜೇ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ, ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಸನ್ಥವೇ [ಸನ್ಧವೇ (ಕ॰)] ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೩೮. ವಂಸೋ ವಿಸಾಲೋವ ಯಥಾ ವಿಸತ್ತೋ, ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ।
ವಂಸಕ್ಕಳೀರೋವ [ವಂಸಕಳೀರೋವ (ಸೀ॰), ವಂಸಾಕಳೀರೋವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ವಂಸೇಕಳೀರೋವ (ನಿದ್ದೇಸ)]
ಸಜ್ಜಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೩೯. ಮಿಗೋ ಅರಞ್ಞಮ್ಹಿ ಯಥಾ ಅಬದ್ಧೋ [ಅಬನ್ಧೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ ಗಚ್ಛತಿ ಗೋಚರಾಯ।
ವಿಞ್ಞೂ ನರೋ ಸೇರಿತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೦. ಆಮನ್ತನಾ ಹೋತಿ ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ, ವಾಸೇ ಠಾನೇ ಗಮನೇ ಚಾರಿಕಾಯ।
ಅನಭಿಜ್ಝಿತಂ ಸೇರಿತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೧. ಖಿಡ್ಡಾ ರತೀ ಹೋತಿ ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ, ಪುತ್ತೇಸು ಚ ವಿಪುಲಂ ಹೋತಿ ಪೇಮಂ।

ಪಿಯವಿಪ್ಪಯೋಗಂ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೨. ಚಾತುದ್ದಿಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಘೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸನ್ತುಸ್ಸಮಾನೋ ಇತರೀತರೇನ।
ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ ಅಛಮ್ಭೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೩. ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ಏಕೇ, ಅಥೋ ಗಹಟ್ಠಾ ಘರಮಾವಸನ್ತಾ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಪರಪುತ್ತೇಸು ಹುತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೪. ಓರೋಪಯಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ [ಗಿಹಿವ್ಯಞ್ಜನಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ [ಸಂಸೀನಪತ್ತೋ (ಸೀ॰)] ಯಥಾ ಕೋವಿಳಾರೋ।
ಛೇತ್ವಾನ ವೀರೋ ಗಿಹಿಬನ್ಧನಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೫. ಸಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ, ಸದ್ಧಿಂ ಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿಧೀರಂ।
ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ, ಚರೇಯ್ಯ ತೇನತ್ತಮನೋ ಸತೀಮಾ॥

೪೬. ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ, ಸದ್ಧಿಂ ಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿಧೀರಂ।
ರಾಜಾವ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯ, ಏಕೋ ಚರೇ ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವ ನಾಗೋ॥

೪೭. ಅದ್ಧಾ ಪಸಂಸಾಮ ಸಹಾಯಸಮ್ಪದಂ, ಸೇಟ್ಠಾ ಸಮಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಹಾಯಾ।
ಏತೇ ಅಲದ್ಧಾ ಅನವಜ್ಜಭೋಜೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೮. ದಿಸ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪಭಸ್ಸರಾನಿ, ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಸುನಿಟ್ಠಿತಾನಿ।
ಸಙ್ಘಟ್ಟಮಾನಾನಿ ದುವೇ ಭುಜಸ್ಮಿಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೪೯. ಏವಂ ದುತಿಯೇನ [ದುತಿಯೇನ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಸಹಾ ಮಮಸ್ಸ, ವಾಚಾಭಿಲಾಪೋ ಅಭಿಸಜ್ಜನಾ ವಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಆಯತಿಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೦. ಕಾಮಾ ಹಿ ಚಿತ್ರಾ ಮಧುರಾ ಮನೋರಮಾ, ವಿರೂಪರೂಪೇನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ।
ಆದೀನವಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೧. ಈತೀ ಚ ಗಣ್ಡೋ ಚ ಉಪದ್ದವೋ ಚ, ರೋಗೋ ಚ ಸಲ್ಲಞ್ಚ ಭಯಞ್ಚ ಮೇತಂ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೨. ಸೀತಞ್ಚ ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ, ವಾತಾತಪೇ ಡಂಸಸರೀಸಪೇ [ಡಂಸಸಿರಿಂಸಪೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಚ।
ಸಬ್ಬಾನಿಪೇತಾನಿ ಅಭಿಸಮ್ಭವಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೩. ನಾಗೋವ ಯೂಥಾನಿ ವಿವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ, ಸಞ್ಜಾತಖನ್ಧೋ ಪದುಮೀ ಉಳಾರೋ।
ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಂ [ವಿಹರೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ನಿದ್ದೇಸ)] ಅರಞ್ಞೇ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೪. ಅಟ್ಠಾನತಂ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಸ್ಸ, ಯಂ ಫಸ್ಸಯೇ [ಫುಸ್ಸಯೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಾಮಯಿಕಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ।

ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುಸ್ಸ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೫. ದಿಟ್ಠೀವಿಸೂಕಾನಿ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ, ಪತ್ತೋ ನಿಯಾಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಮಗ್ಗೋ।
ಉಪ್ಪನ್ನಞಾಣೋಮ್ಹಿ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೬. ನಿಲ್ಲೋಲುಪೋ ನಿಕ್ಕುಹೋ ನಿಪ್ಪಿಪಾಸೋ, ನಿಮ್ಮಕ್ಖೋ ನಿದ್ಧನ್ತಕಸಾವಮೋಹೋ।
ನಿರಾಸಯೋ [ನಿರಾಸಾಸೋ (ಕ॰)] ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಭವಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೭. ಪಾಪಂ ಸಹಾಯಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಥ, ಅನತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಂ।
ಸಯಂ ನ ಸೇವೇ ಪಸುತಂ ಪಮತ್ತಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೮. ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಧಮ್ಮಧರಂ ಭಜೇಥ, ಮಿತ್ತಂ ಉಳಾರಂ ಪಟಿಭಾನವನ್ತಂ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಾನಿ ವಿನೇಯ್ಯ ಕಙ್ಖಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೫೯. ಖಿಡ್ಡಂ ರತಿಂ ಕಾಮಸುಖಞ್ಚ ಲೋಕೇ, ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನೋ।
ವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ವಿರತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೦. ಪುತ್ತಞ್ಚ ದಾರಂ ಪಿತರಞ್ಚ ಮಾತರಂ, ಧನಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಬನ್ಧವಾನಿ [ಬನ್ಧವಾನಿ ಚ (ಪೀ॰)]।
ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಯಥೋಧಿಕಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೧. ಸಙ್ಗೋ ಏಸೋ ಪರಿತ್ತಮೇತ್ಥ ಸೋಖ್ಯಂ, ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದೋ ದುಕ್ಖಮೇತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ।
ಗಳೋ ಏಸೋ ಇತಿ ಞತ್ವಾ ಮುತೀಮಾ [ಮತೀಮಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೨. ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾನ [ಪದಾಲಯಿತ್ವಾನ (ಕ॰)] ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ಜಾಲಂವ ಭೇತ್ವಾ ಸಲಿಲಮ್ಬುಚಾರೀ।
ಅಗ್ಗೀವ ದಡ್ಢಂ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೩. ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂ ನ ಚ ಪಾದಲೋಲೋ, ಗುತ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ರಕ್ಖಿತಮಾನಸಾನೋ।
ಅನವಸ್ಸುತೋ ಅಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೪. ಓಹಾರಯಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ, ಸಞ್ಛನ್ನಪತ್ತೋ [ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಪಚ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ (ಕ॰)] ಯಥಾ ಪಾರಿಛತ್ತೋ।
ಕಾಸಾಯವತ್ಥೋ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೫. ರಸೇಸು ಗೇಧಂ ಅಕರಂ ಅಲೋಲೋ, ಅನಞ್ಞಪೋಸೀ ಸಪದಾನಚಾರೀ।
ಕುಲೇ ಕುಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ [ಅಪ್ಪಟಿಬನ್ಧಚಿತ್ತೋ (ಕ॰)], ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೬. ಪಹಾಯ ಪಞ್ಚಾವರಣಾನಿ ಚೇತಸೋ, ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಬ್ಯಪನುಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ।
ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಛೇತ್ವ [ಛೇತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸಿನೇಹದೋಸಂ [ಸ್ನೇಹದೋಸಂ (ಕ॰)], ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೭. ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ಸುಖಂ ದುಖಞ್ಚ, ಪುಬ್ಬೇವ ಚ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಂ।
ಲದ್ಧಾನುಪೇಕ್ಖಂ ಸಮಥಂ ವಿಸುದ್ಧಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೮. ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪರಮತ್ಥಪತ್ತಿಯಾ, ಅಲೀನಚಿತ್ತೋ ಅಕುಸೀತವುತ್ತಿ।
ದಳ್ಹನಿಕ್ಕಮೋ ಥಾಮಬಲೂಪಪನ್ನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೬೯. ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಂ ಝಾನಮರಿಞ್ಚಮಾನೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಚಂ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ।
ಆದೀನವಂ ಸಮ್ಮಸಿತಾ ಭವೇಸು, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೦. ತಣ್ಹಕ್ಖಯಂ ಪತ್ಥಯಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಅನೇಳಮೂಗೋ [ಅನೇಲಮೂಗೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸುತವಾ ಸತೀಮಾ।
ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಪಧಾನವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೧. ಸೀಹೋವ ಸದ್ದೇಸು ಅಸನ್ತಸನ್ತೋ, ವಾತೋವ ಜಾಲಮ್ಹಿ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ।
ಪದುಮಂವ ತೋಯೇನ ಅಲಿಪ್ಪಮಾನೋ [ಅಲಿಮ್ಪಮಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೨. ಸೀಹೋ ಯಥಾ ದಾಠಬಲೀ ಪಸಯ್ಹ, ರಾಜಾ ಮಿಗಾನಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಚಾರೀ।
ಸೇವೇಥ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೩. ಮೇತ್ತಂ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಕರುಣಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ, ಆಸೇವಮಾನೋ ಮುದಿತಞ್ಚ ಕಾಲೇ।
ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೪. ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ, ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾನ ಸಂಯೋಜನಾನಿ।
ಅಸನ್ತಸಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯಮ್ಹಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

೭೫. ಭಜನ್ತಿ ಸೇವನ್ತಿ ಚ ಕಾರಣತ್ಥಾ, ನಿಕ್ಕಾರಣಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಅಜ್ಜ ಮಿತ್ತಾ।
ಅತ್ತಟ್ಠಪಞ್ಞಾ ಅಸುಚೀ ಮನುಸ್ಸಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತಂ ತತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೪. ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಸ್ಮಿಂ [ದಕ್ಖಿಣಗಿರಿಸ್ಮಿಂ (ಕ॰)] ಏಕನಾಳಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ನಙ್ಗಲಸತಾನಿ ಪಯುತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ವಪ್ಪಕಾಲೇ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪರಿವೇಸನಾ ವತ್ತತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಪರಿವೇಸನಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಂ ಖೋ, ಸಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ; ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮಿ। ತ್ವಮ್ಪಿ, ಸಮಣ, ಕಸಸ್ಸು ಚ ವಪಸ್ಸು ಚ; ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂ"ತಿ।

“ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ; ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮೀ”ತಿ। “ನ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ [ನ ಖೋ ಪನ ಸಮಣ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಸ್ಸಾಮ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯುಗಂ ವಾ ನಙ್ಗಲಂ ವಾ ಫಾಲಂ ವಾ ಪಾಚನಂ ವಾ ಬಲಿಬದ್ದೇ [ಬಲಿವದ್ದೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಬಲೀಬದ್ದೇ (?)] ವಾ। ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ; ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮೀ’”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೭೬. “ಕಸ್ಸಕೋ ಪಟಿಜಾನಾಸಿ, ನ ಚ ಪಸ್ಸಾಮ ತೇ ಕಸಿಂ।
ಕಸಿಂ ನೋ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಬ್ರೂಹಿ, ಯಥಾ ಜಾನೇಮು ತೇ ಕಸಿಂ”॥

೭೭. “ಸದ್ಧಾ ಬೀಜಂ ತಪೋ ವುಟ್ಠಿ, ಪಞ್ಞಾ ಮೇ ಯುಗನಙ್ಗಲಂ।
ಹಿರೀ ಈಸಾ ಮನೋ ಯೋತ್ತಂ, ಸತಿ ಮೇ ಫಾಲಪಾಚನಂ॥

೭೮. “ಕಾಯಗುತ್ತೋ ವಚೀಗುತ್ತೋ, ಆಹಾರೇ ಉದರೇ ಯತೋ।
ಸಚ್ಚಂ ಕರೋಮಿ ನಿದ್ದಾನಂ, ಸೋರಚ್ಚಂ ಮೇ ಪಮೋಚನಂ॥

೭೯. “ವೀರಿಯಂ ಮೇ ಧುರಧೋರಯ್ಹಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾಧಿವಾಹನಂ।
ಗಚ್ಛತಿ ಅನಿವತ್ತನ್ತಂ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ॥

೮೦. “ಏವಮೇಸಾ ಕಸೀ ಕಟ್ಠಾ, ಸಾ ಹೋತಿ ಅಮತಪ್ಫಲಾ।
ಏತಂ ಕಸಿಂ ಕಸಿತ್ವಾನ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹತಿಯಾ ಕಂಸಪಾತಿಯಾ ಪಾಯಸಂ [ಪಾಯಾಸಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ - “ಭುಞ್ಜತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪಾಯಸಂ। ಕಸ್ಸಕೋ ಭವಂ; ಯಂ ಹಿ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮತಪ್ಫಲಂ [ಅಮತಪ್ಫಲಮ್ಪಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೭)] ಕಸಿಂ ಕಸತೀ”ತಿ।

೮೧. “ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಮೇ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ, ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ।
ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಪನುದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ, ಧಮ್ಮೇ ಸತೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವುತ್ತಿರೇಸಾ॥

೮೨. “ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕೇವಲಿನಂ ಮಹೇಸಿಂ, ಖೀಣಾಸವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವೂಪಸನ್ತಂ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು, ಖೇತ್ತಂ ಹಿ ತಂ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹೋತೀ”ತಿ॥

“ಅಥ ಕಸ್ಸ ಚಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಇಮಂ ಪಾಯಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ? “ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ, ಯಸ್ಸ ಸೋ ಪಾಯಸೋ ಭುತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಣಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕಸ್ಸ ವಾ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಂ ಪಾಯಸಂ ಅಪ್ಪಹರಿತೇ ವಾ ಛಡ್ಡೇಹಿ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ವಾ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪೇಹೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಪಾಯಸಂ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಪಾಯಸೋ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ [ಸನ್ಧೂಮಾಯತಿ

ಸಮ್ಪಧೂಮಾಯತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಫಾಲೋ ದಿವಸಂ ಸನ್ತತ್ತೋ [ದಿವಸಸನ್ತತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ; ಏವಮೇವ ಸೋ ಪಾಯಸೋ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ , ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ [ದಕ್ಖಿನ್ತೀತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ, ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ।

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ – ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ – ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। "ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ [ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಖೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸುತ್ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೫. ಚುನ್ದಸುತ್ತಂ

೮೩. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ಮುನಿಂ ಪಹೂತಪಞ್ಞಂ, (ಇತಿ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ)

ಬುದ್ಧಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮಿಂ ವೀತತಣ್ಹಂ।

ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಂ [ದಿಪದುತ್ತಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸಾರಥೀನಂ ಪವರಂ, ಕತಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಾ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ"॥

೮೪. "ಚತುರೋ ಸಮಣಾ ನ ಪಞ್ಚಮತ್ಥಿ, (ಚುನ್ದಾತಿ ಭಗವಾ)

ತೇ ತೇ ಆವಿಕರೋಮಿ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ।

ಮಗ್ಗಜಿನೋ ಮಗ್ಗದೇಸಕೋ ಚ, ಮಗ್ಗೇ ಜೀವತಿ ಯೋ ಚ ಮಗ್ಗದೂಸೀ"॥

೮೫. "ಕಂ ಮಗ್ಗಜಿನಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ, (ಇತಿ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ)

ಮಗ್ಗಕ್ಖಾಯೀ ಕಥಂ ಅತುಲ್ಯೋ ಹೋತಿ।

ಮಗ್ಗೇ ಜೀವತಿ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಪುಟ್ಠೋ, ಅಥ ಮೇ ಆವಿಕರೋಹಿ ಮಗ್ಗದೂಸಿಂ" [ಮಗ್ಗದೂಸೀ (ಕ॰)]॥

೮೬. "ಯೋ ತಿಣ್ಣಕಥಂಕಥೋ ವಿಸಲ್ಲೋ, ನಿಬ್ಬಾನಾಭಿರತೋ ಅನಾನುಗಿದ್ಧೋ।

ಲೋಕಸ್ಸ ಸದೇವಕಸ್ಸ ನೇತಾ, ತಾದಿಂ ಮಗ್ಗಜಿನಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ॥

೮೭. "ಪರಮಂ ಪರಮನ್ತಿ ಯೋಧ ಞತ್ವಾ, ಅಕ್ಖಾತಿ ವಿಭಜತೇ ಇಧೇವ ಧಮ್ಮಂ।

ತಂ ಕಙ್ಖಛಿದಂ ಮುನಿಂ ಅನೇಜಂ, ದುತಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಮಾಹು ಮಗ್ಗದೇಸಿಂ॥

೮೮. “ಯೋ ಧಮ್ಮಪದೇ ಸುದೇಸಿತೇ, ಮಗ್ಗೇ ಜೀವತಿ ಸಞ್ಞತೋ ಸತೀಮಾ।
ಅನವಜ್ಜಪದಾನಿ ಸೇವಮಾನೋ, ತತಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಮಾಹು ಮಗ್ಗಜೀವಿಂ॥

೮೯. “ಛದನಂ ಕತ್ವಾನ ಸುಬ್ಬತಾನಂ, ಪಕ್ಖನ್ದೀ ಕುಲದೂಸಕೋ ಪಗಬ್ಭೋ।
ಮಾಯಾವೀ ಅಸಞ್ಞತೋ ಪಲಾಪೋ, ಪತಿರೂಪೇನ ಚರಂ ಸ ಮಗ್ಗದೂಸೀ॥

೯೦. “ಏತೇ ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿ ಯೋ ಗಹಟ್ಠೋ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಸಪಞ್ಞೋ।
ಸಬ್ಬೇ ನೇತಾದಿಸಾತಿ [ಸಬ್ಬೇ ನೇ ತಾದಿಸಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಞತ್ವಾ, ಇತಿ ದಿಸ್ವಾ ನ ಹಾಪೇತಿ ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾ।
ಕಥಂ ಹಿ ದುಟ್ಠೇನ ಅಸಮ್ಪದುಟ್ಠಂ, ಸುದ್ಧಂ ಅಸುದ್ಧೇನ ಸಮಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ॥

ಚುನ್ದಸುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೬. ಪರಾಭವಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೯೧. “ಪರಾಭವನ್ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಮಯಂ ಪುಚ್ಛಾಮ ಗೋತಮ [ಗೋತಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]।
ಭಗವನ್ತಂ [ಭವನ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೨. “ಸುವಿಜಾನೋ ಭವಂ ಹೋತಿ, ಸುವಿಜಾನೋ [ದುವಿಜಾನೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಪರಾಭವೋ।
ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಭವಂ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮದೇಸ್ಸೀ ಪರಾಭವೋ”॥

೯೩. “ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಪಠಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ದುತಿಯಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೪. “ಅಸನ್ತಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತೇ ನ ಕುರುತೇ ಪಿಯಂ।
ಅಸತಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೫. “ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ದುತಿಯೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ತತಿಯಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೬. “ನಿದ್ದಾಸೀಲೀ ಸಭಾಸೀಲೀ, ಅನುಟ್ಠಾತಾ ಚ ಯೋ ನರೋ।
ಅಲಸೋ ಕೋಧಪಞ್ಞಾಣೋ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೭. “ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ತತಿಯೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಚತುತ್ಥಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ”॥

೯೮. “ಯೋ ಮಾತರಂ [ಯೋ ಮಾತರಂ ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಿತರಂ ವಾ, ಜಿಣ್ಣಕಂ ಗತಯೋಬ್ಬನಂ।

ಪಹು ಸನ್ತೋ ನ ಭರತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೯೯. "ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಚತುತ್ಥೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಪಞ್ಚಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೦."ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ [ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸಮಣಂ ವಾ, ಅಞ್ಞಂ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕಂ।
ಮುಸಾವಾದೇನ ವಞ್ಚೇತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೧."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಪಞ್ಚಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಛಟ್ಠಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೨."ಪಹೂತವಿತ್ತೋ ಪುರಿಸೋ, ಸಹಿರಞ್ಞೋ ಸಭೋಜನೋ।
ಏಕೋ ಭುಞ್ಜತಿ ಸಾದೂನಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೩."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಛಟ್ಠಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಸತ್ತಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೪."ಜಾತಿತ್ಥದ್ಧೋ ಧನತ್ಥದ್ಧೋ, ಗೋತ್ತತ್ಥದ್ಧೋ ಚ ಯೋ ನರೋ।
ಸಞ್ಞಾತಿಂ ಅತಿಮಞ್ಞೇತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೫."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಸತ್ತಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಅಟ್ಠಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೬."ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ ಚ ಯೋ ನರೋ।
ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ವಿನಾಸೇತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೭."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಅಟ್ಠಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ನವಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೮."ಸೇಹಿ ದಾರೇಹಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ [ದಾರೇಹ್ಯಸನ್ತುಟ್ಠೋ (ಕ॰)], ವೇಸಿಯಾಸು ಪದುಸ್ಸತಿ [ಪದಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰)]।
ದುಸ್ಸತಿ [ದಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪರದಾರೇಸು, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೦೯."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ನವಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ದಸಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೦."ಅತೀತಯೋಬ್ಬನೋ ಪೋಸೋ, ಆನೇತಿ ತಿಮ್ಬರುತ್ಥನಿಂ।
ತಸ್ಸಾ ಇಸ್ಸಾ ನ ಸುಪತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೧."ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ದಸಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।
ಏಕಾದಸಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೨"ಇತ್ಥಿಂ ಸೋಣ್ಡಿಂ ವಿಕಿರಣಿಂ, ಪುರಿಸಂ ವಾಪಿ ತಾದಿಸಂ।

ಇಸ್ಸರಿಯಸ್ಮಿಂ ಠಪೇತಿ [ಠಾಪೇತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಥಪೇತಿ (ಕ॰)], ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೩"ಇತಿ ಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಏಕಾದಸಮೋ ಸೋ ಪರಾಭವೋ।

ದ್ವಾದಸಮಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಿಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೪"ಅಪ್ಪಭೋಗೋ ಮಹಾತಣ್ಹೋ, ಖತ್ತಿಯೇ ಜಾಯತೇ ಕುಲೇ।

ಸೋ ಚ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥಯತಿ, ತಂ ಪರಾಭವತೋ ಮುಖಂ"॥

೧೧೫"ಏತೇ ಪರಾಭವೇ ಲೋಕೇ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಸಮವೇಕ್ಖಿಯ।

ಅರಿಯೋ ದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸ ಲೋಕಂ ಭಜತೇ ಸಿವ"ನ್ತಿ॥

ಪರಾಭವಸುತ್ತಂ ಛಟ್ಠಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೭. ವಸಲಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಅಗ್ಗಿ ಪಜ್ಜಲಿತೋ ಹೋತಿ ಆಹುತಿ ಪಗ್ಗಹಿತಾ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ತತ್ರೇವ [ಅತ್ರೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಮುಣ್ಡಕ; ತತ್ರೇವ, ಸಮಣಕ; ತತ್ರೇವ, ವಸಲಕ ತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ – "ಜಾನಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಸಲಂ ವಾ ವಸಲಕರಣೇ ವಾ ಧಮ್ಮೇ"ತಿ? "ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಜಾನಾಮಿ ವಸಲಂ ವಾ ವಸಲಕರಣೇ ವಾ ಧಮ್ಮೇ; ಸಾಧು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು, ಯಥಾಹಂ ಜಾನೇಯ್ಯಂ ವಸಲಂ ವಾ ವಸಲಕರಣೇ ವಾ ಧಮ್ಮೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

೧೧೬"ಕೋಧನೋ ಉಪನಾಹೀ ಚ, ಪಾಪಮಕ್ಖೀ ಚ ಯೋ ನರೋ।

ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ ಮಾಯಾವೀ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೧೭"ಏಕಜಂ ವಾ ದ್ವಿಜಂ [ದಿಜಂ (ಪೀ॰)] ವಾಪಿ, ಯೋಧ ಪಾಣಂ ವಿಹಿಂಸತಿ।

ಯಸ್ಸ ಪಾಣೇ ದಯಾ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೧೮"ಯೋ ಹನ್ತಿ ಪರಿರುನ್ಧತಿ [ಉಪರುನ್ಧೇತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಉಪರುನ್ಧತಿ (ಕ॰)], ಗಾಮಾನಿ ನಿಗಮಾನಿ ಚ।

ನಿಗ್ಗಾಹಕೋ [ನಿಗ್ಘಾತಕೋ (?)] ಸಮಞ್ಞಾತೋ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೧೯"ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಞ್ಞೇ, ಯಂ ಪರೇಸಂ ಮಮಾಯಿತಂ।

ಥೇಯ್ಯಾ ಅದಿನ್ನಮಾದೇತಿ [ಅದಿನ್ನಂ ಆದಿಯತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೦.'ಯೋ ಹವೇ ಇಣಮಾದಾಯ, ಚುಜ್ಜಮಾನೋ [ಭುಞ್ಜಮಾನೋ (?)] ಪಲಾಯತಿ।

ನ ಹಿ ತೇ ಇಣಮತ್ಥೀತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೧.'ಯೋ ವೇ ಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಕಮ್ಯತಾ, ಪನ್ಥಸ್ಮಿಂ ವಜನ್ತಂ ಜನಂ।

ಹನ್ತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಮಾದೇತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೨.'ಅತ್ತಹೇತು ಪರಹೇತು, ಧನಹೇತು ಚ [ಧನಹೇತು ವ (ಕ॰)] ಯೋ ನರೋ।

ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ ಮುಸಾ ಬ್ರೂತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೩.'ಯೋ ಞಾತೀನಂ ಸಖೀನಂ ವಾ, ದಾರೇಸು ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।

ಸಾಹಸಾ [ಸಹಸಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಸಮ್ಪಿಯೇನ ವಾ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೪.'ಯೋ ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ವಾ, ಜಿಣ್ಣಕಂ ಗತಯೋಬ್ಬನಂ।

ಪಹು ಸನ್ತೋ ನ ಭರತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೫.'ಯೋ ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ವಾ, ಭಾತರಂ ಭಗಿನಿಂ ಸಸುಂ।

ಹನ್ತಿ ರೋಸೇತಿ ವಾಚಾಯ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೬.'ಯೋ ಅತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಸನ್ತೋ, ಅನತ್ಥಮನುಸಾಸತಿ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಮನ್ತೇತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೭.'ಯೋ ಕತ್ವಾ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಮಾ ಮಂ ಜಞ್ಞಾತಿ ಇಚ್ಛತಿ [ವಿಭ॰ ೮೯೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]।

ಯೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೮.'ಯೋ ವೇ ಪರಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಭುತ್ವಾನ [ಸುತ್ವಾ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸುಚಿಭೋಜನಂ।

ಆಗತಂ ನಪ್ಪಟಿಪೂಜೇತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೨೯.'ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಮಣಂ ವಾ, ಅಞ್ಞಂ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕಂ।

ಮುಸಾವಾದೇನ ವಞ್ಚೇತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೦.'ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಮಣಂ ವಾ, ಭತ್ತಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ।

ರೋಸೇತಿ ವಾಚಾ ನ ಚ ದೇತಿ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೧.'ಅಸತಂ ಯೋಧ ಪಬ್ರೂತಿ, ಮೋಹೇನ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತೋ।

ಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಂ ನಿಜಿಗೀಸಾನೋ [ನಿಜಿಗಿಂಸಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೨.'ಯೋ ಚತ್ತಾನಂ ಸಮುಕ್ಕಂಸೇ, ಪರೇ ಚ ಮವಜಾನಾತಿ [ಮವಜಾನತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

ನಿಹೀನೋ ಸೇನ ಮಾನೇನ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೩"ರೋಸಕೋ ಕದರಿಯೋ ಚ, ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಮಚ್ಛರೀ ಸಠೋ।

ಅಹಿರಿಕೋ ಅನೋತ್ತಪ್ಪೀ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೪"ಯೋ ಬುದ್ಧಂ ಪರಿಭಾಸತಿ, ಅಥ ವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕಂ।

ಪರಿಬ್ಬಾಜಂ [ಪರಿಬ್ಬಜಂ (ಕ॰), ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಗಹಟ್ಠಂ ವಾ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ॥

೧೩೫"ಯೋ ವೇ ಅನರಹಂ [ಅನರಹಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸನ್ತೋ, ಅರಹಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ [ಪಟಿಜಾನತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

ಚೋರೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಲೋಕೇ, ಏಸೋ ಖೋ ವಸಲಾಧಮೋ॥

೧೩೬"ಏತೇ ಖೋ ವಸಲಾ ವುತ್ತಾ, ಮಯಾ ಯೇತೇ ಪಕಾಸಿತಾ।

ನ ಜಚ್ಚಾ ವಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।

ಕಮ್ಮುನಾ [ಕಮ್ಮನಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೧೩೭"ತದಮಿನಾಪಿ ಜಾನಾಥ, ಯಥಾಮೇದಂ [ಯಥಾಪೇದಂ (ಕ॰)] ನಿದಸ್ಸನಂ।

ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತೋ ಸೋಪಾಕೋ [ಸಪಾಕೋ (?)], ಮಾತಙ್ಗೋ ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ॥

೧೩೮"ಸೋ ಯಸಂ ಪರಮಂ ಪತ್ತೋ [ಸೋ ಯಸಪ್ಪರಮಪ್ಪತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಮಾತಙ್ಗೋ ಯಂ ಸುದುಲ್ಲಭಂ।

ಆಗಚ್ಛುಂ ತಸ್ಸುಪಟ್ಠಾನಂ, ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಹೂ॥

೧೩೯"ದೇವಯಾನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ, ವಿರಜಂ ಸೋ ಮಹಾಪಥಂ।

ಕಾಮರಾಗಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹು।

ನ ನಂ ಜಾತಿ ನಿವಾರೇಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಪತ್ತಿಯಾ॥

೧೪೦"ಅಜ್ಝಾಯಕಕುಲೇ ಜಾತಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನ್ತಬನ್ಧವಾ।

ತೇ ಚ ಪಾಪೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು, ಅಭಿಣ್ಹಮುಪದಿಸ್ಸರೇ॥

೧೪೧"ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಗಾರಯ್ಹಾ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ದುಗ್ಗತಿ।

ನ ನೇ ಜಾತಿ ನಿವಾರೇತಿ, ದುಗ್ಗತ್ಯಾ [ದುಗ್ಗಚ್ಚಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಗರಹಾಯ ವಾ॥

೧೪೨"ನ ಜಚ್ಚಾ ವಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।

ಕಮ್ಮುನಾ ವಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ವಸಲಸುತ್ತಂ ಸತ್ತಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೮. ಮೇತ್ತಸುತ್ತಂ

೧೪೩ಕರಣೀಯಮತ್ಥಕುಸಲೇನ, ಯನ್ತ ಸನ್ತಂ ಪದಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ।

ಸಕ್ಕೋ ಉಜೂ ಚ ಸುಹುಜೂ [ಸೂಜೂ (ಸೀ॰)] ಚ, ಸೂವಚೋ ಚಸ್ಸ ಮುದು ಅನತಿಮಾನೀ॥

೧೪೪ಸನ್ತುಸ್ಸಕೋ ಚ ಸುಭರೋ ಚ, ಅಪ್ಪಕಿಚ್ಚೋ ಚ ಸಲ್ಲಹುಕವುತ್ತಿ।

ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಚ ನಿಪಕೋ ಚ, ಅಪ್ಪಗಬ್ಭೋ ಕುಲೇಸ್ವನನುಗಿದ್ಧೋ॥

೧೪೫ನ ಚ ಖುದ್ದಮಾಚರೇ ಕಿಞ್ಚಿ, ಯೇನ ವಿಞ್ಞೂ ಪರೇ ಉಪವದೇಯ್ಯುಂ।

ಸುಖಿನೋ ವ ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ [ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಭವನ್ತು ಸುಖಿತತ್ತಾ॥

೧೪೬ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಾಣಭೂತತ್ಥಿ, ತಸಾ ವಾ ಥಾವರಾ ವನವಸೇಸಾ।

ದೀಘಾ ವಾ ಯೇ ವ ಮಹನ್ತಾ [ಮಹನ್ತ (?)], ಮಜ್ಝಿಮಾ ರಸ್ಸಕಾ ಅಣುಕಥೂಲಾ॥

೧೪೭ದಿಟ್ಠಾ ವಾ ಯೇ ವ ಅದಿಟ್ಠಾ [ಅದಿಟ್ಠ (?)], ಯೇ ವ [ಯೇ ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ದೂರೇ ವಸನ್ತಿ ಅವಿದೂರೇ।

ಭೂತಾ ವ ಸಮ್ಭವೇಸೀ ವ [ಭೂತಾ ವಾ ಸಮ್ಭವೇಸೀ ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಭವನ್ತು ಸುಖಿತತ್ತಾ॥

೧೪೮ನ ಪರೋ ಪರಂ ನಿಕುಬ್ಬೇಥ, ನಾತಿಮಞ್ಞೇಥ ಕತ್ಥಚಿ ನ ಕಞ್ಚಿ [ನಂ ಕಞ್ಚಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ನಂ ಕಿಞ್ಚಿ (ಸ್ಯಾ॰), ನ ಕಿಞ್ಚಿ (ಕ॰)]।

ಬ್ಯಾರೋಸನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾ, ನಾಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದುಕ್ಖಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ॥

೧೪೯ಮಾತಾ ಯಥಾ ನಿಯಂ ಪುತ್ತಮಾಯುಸಾ ಏಕಪುತ್ತಮನುರಕ್ಖೇ।

ಏವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು, ಮಾನಸಂ ಭಾವಯೇ ಅಪರಿಮಾಣಂ॥

೧೫೦ಮೇತ್ತಞ್ಚ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಮಿ, ಮಾನಸಂ ಭಾವಯೇ ಅಪರಿಮಾಣಂ।

ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ಚ ತಿರಿಯಞ್ಚ, ಅಸಮ್ಬಾಧಂ ಅವೇರಮಸಪತ್ತಂ॥

೧೫೧ತಿಟ್ಠಂ ಚರಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ವ [ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಸಯಾನೋ ಯಾವತಾಸ್ಸ ವಿತಮಿದ್ಧೋ [ವಿಗತಮಿದ್ಧೋ (ಬಹೂಸು)]।

ಏತಂ ಸತಿಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಮೇತಂ ವಿಹಾರಮಿಧಮಾಹು॥

೧೫೨ದಿಟ್ಠಿಞ್ಚ ಅನುಪಗ್ಗಮ್ಮ, ಸೀಲವಾ ದಸ್ಸನೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ।

ಕಾಮೇಸು ವಿನಯ [ವಿನೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಗೇಧಂ, ನ ಹಿ ಜಾತುಗ್ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯ ಪುನರೇತೀತಿ॥

ಮೇತ್ತಸುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೯. ಹೇಮವತಸುತ್ತಂ

೧೫೩"ಅಜ್ಜ ಪನ್ನರಸೋ ಉಪೋಸಥೋ, (ಇತಿ ಸಾತಾಗಿರೋ ಯಕ್ಖೋ)

ದಿಬ್ಬಾ [ದಿಬ್ಯಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ರತ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ।

ಅನೋಮನಾಮಂ ಸತ್ಥಾರಂ, ಹನ್ದ ಪಸ್ಸಾಮ ಗೋತಮಂ"॥

೧೫೪"ಕಚ್ಚಿ ಮನೋ ಸುಪಣಿಹಿತೋ, (ಇತಿ ಹೇಮವತೋ ಯಕ್ಖೋ)

సబ్బభూతేసు తాదినో।

కచ్చి ఇట్ఠే అనిట్ఠే చ, సఙ్కప్పస్స వసీకతా"॥

೧೫೫"మనో చస్స సుపణిహితో, (ఇతి సాతాగిరో యక్ఖో)

సబ్బభూతేసు తాదినో।

అథో ఇట్ఠే అనిట్ఠే చ, సఙ్కప్పస్స వసీకతా"॥

೧೫೬"కచ్చి అదిన్నం నాదియతి, (ఇతి హేమవతో యక్ఖో)

కచ్చి పాణేసు సఞ్ఞతో।

కచ్చి ఆరా పమాదమ్హా, కచ్చి ఝానం న రిఞ్చతి"॥

೧೫೭"న సో అదిన్నం ఆదియతి, (ఇతి సాతాగిరో యక్ఖో)

అథో పాణేసు సఞ్ఞతో।

అథో ఆరా పమాదమ్హా, బుద్ధో ఝానం న రిఞ్చతి"॥

೧೫೮"కచ్చి ముసా న భణతి, (ఇతి హేమవతో యక్ఖో)

కచ్చి న ఖీణబ్యప్పథో।

కచ్చి వేభూతియం నాహ, కచ్చి సమ్ఫం న భాసతి"॥

೧೫೯"ముసా చ సో న భణతి, (ఇతి సాతాగిరో యక్ఖో)

అథో న ఖీణబ్యప్పథో।

అథో వేభూతియం నాహ, మన్తా అత్థం చ [అత్థం సో (సీ॰ పీ॰ క॰)] భాసతి"॥

೧೬೦"కచ్చి న రజ్జతి కామేసు, (ఇతి హేమవతో యక్ఖో)

కచ్చి చిత్తం అనావిలం।

కచ్చి మోహం అతిక్కన్తో, కచ్చి ధమ్మేసు చక్ఖుమా"॥

೧೬೧"న సో రజ్జతి కామేసు, (ఇతి సాతాగిరో యక్ఖో)

అథో చిత్తం అనావిలం।

సబ్బమోహం అతిక్కన్తో, బుద్ధో ధమ్మేసు చక్ఖుమా"॥

೧೬೨"కచ్చి విజ్జాయ సమ్పన్నో, (ఇతి హేమవతో యక్ఖో)

కచ్చి సంసుద్ధచారణో।

కచ్చిస్స ఆసవా ఖీణా, కచ్చి నత్థి పునబ్భవో"॥

೧೬೩"విజ్జాయ చేవ సమ్పన్నో, (ఇతి సాతాగిరో యక్ఖో)

అథో సంసుద్ధచారణో।

సబ్బస్స ఆసవా ఖీణా, నత్థి తస్స పునబ్భవో"॥

೧೬೪."ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮುನಿನೋ ಚಿತ್ತಂ, ಕಮ್ಮುನಾ ಬ್ಯಪ್ಪಥೇನ ಚ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಧಮ್ಮತೋ ನಂ ಪಸಂಸತಿ"॥

೧೬೫."ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮುನಿನೋ ಚಿತ್ತಂ, ಕಮ್ಮುನಾ ಬ್ಯಪ್ಪಥೇನ ಚ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಧಮ್ಮತೋ ಅನುಮೋದಸಿ"॥

೧೬೬."ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮುನಿನೋ ಚಿತ್ತಂ, ಕಮ್ಮುನಾ ಬ್ಯಪ್ಪಥೇನ ಚ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಹನ್ದ ಪಸ್ಸಾಮ ಗೋತಮಂ॥

೧೬೭."ಏಣಿಜಙ್ಘಂ ಕಿಸಂ ವೀರಂ [ಧೀರಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ಅಪ್ಪಾಹಾರಂ ಅಲೋಲುಪಂ।
ಮುನಿಂ ವನಸ್ಮಿಂ ಝಾಯನ್ತಂ, ಏಹಿ ಪಸ್ಸಾಮ ಗೋತಮಂ॥

೧೬೮."ಸೀಹಂವೇಕಚರಂ ನಾಗಂ, ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖಿನಂ।
ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಮಚ್ಚುಪಾಸಪ್ಪಮೋಚನಂ॥

೧೬೯."ಅಕ್ಖಾತಾರಂ ಪವತ್ತಾರಂ, ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನ ಪಾರಗುಂ।
ಬುದ್ಧಂ ವೇರಭಯಾತೀತಂ, ಮಯಂ ಪುಚ್ಛಾಮ ಗೋತಮಂ"॥

೧೭೦."ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ, (ಇತಿ ಹೇಮವತೋ ಯಕ್ಖೋ)
ಕಿಸ್ಮಿಂ ಕುಬ್ಬತಿ ಸನ್ಥವಂ [ಸನ್ಧವಂ (ಕ॰)]।
ಕಿಸ್ಸ ಲೋಕೋ ಉಪಾದಾಯ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ"॥

೧೭೧."ಛಸು [ಛಸ್ಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕೋ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ, (ಹೇಮವತಾತಿ ಭಗವಾ)
ಛಸು ಕುಬ್ಬತಿ ಸನ್ಥವಂ।
ಛನ್ನಮೇವ ಉಪಾದಾಯ, ಛಸು ಲೋಕೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ"॥

೧೭೨."ಕತಮಂ ತಂ ಉಪಾದಾನಂ, ಯತ್ಥ ಲೋಕೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ।
ನಿಯ್ಯಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಥಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ" [ಪಮುಞ್ಚತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]॥

೧೭೩."ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಲೋಕೇ, ಮನೋಛಟ್ಠಾ ಪವೇದಿತಾ।
ಏತ್ಥ ಛನ್ದಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, ಏವಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ॥

೧೭೪."ಏತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಂ, ಅಕ್ಖಾತಂ ವೋ ಯಥಾತಥಂ।
ಏತಂ ವೋ ಅಹಮಕ್ಖಾಮಿ, ಏವಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ"॥

೧೭೫."ಕೋ ಸೂಧ ತರತಿ ಓಘಂ, ಕೋಧ ತರತಿ ಅಣ್ಣವಂ।
ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಅನಾಲಮ್ಬೇ, ಕೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ನ ಸೀದತಿ"॥

೧೭೬."ಸಬ್ಬದಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪಞ್ಞವಾ ಸುಸಮಾಹಿತೋ।

ಅಜ್ಝತ್ತಚಿನ್ತೀ [ಅಜ್ಝತ್ತಸಞ್ಞೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಸತಿಮಾ, ಓಘಂ ತರತಿ ದುತ್ತರಂ॥

೧೭೭.“ವಿರತೋ ಕಾಮಸಞ್ಞಾಯ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಾತಿಗೋ।

ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖೀಣೋ, ಸೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ನ ಸೀದತಿ”॥

೧೭೮.“ಗಬ್ಭೀರಪಞ್ಞಂ ನಿಪುಣತ್ಥದಸ್ಸಿಂ, ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಕಾಮಭವೇ ಅಸತ್ತಂ।

ತಂ ಪಸ್ಸಥ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ, ದಿಬ್ಬೇ ಪಥೇ ಕಮಮಾನಂ ಮಹೇಸಿಂ॥

೧೭೯.“ಅನೋಮನಾಮಂ ನಿಪುಣತ್ಥದಸ್ಸಿಂ, ಪಞ್ಞಾದದಂ ಕಾಮಾಲಯೇ ಅಸತ್ತಂ।

ತಂ ಪಸ್ಸಥ ಸಬ್ಬವಿದುಂ ಸುಮೇಧಂ, ಅರಿಯೇ ಪಥೇ ಕಮಮಾನಂ ಮಹೇಸಿಂ॥

೧೮೦.“ಸುದಿಟ್ಠಂ ವತ ನೋ ಅಜ್ಜ, ಸುಪ್ಪಭಾತಂ ಸುಹುಟ್ಠಿತಂ।

ಯಂ ಅದ್ದಸಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಓಘತಿಣ್ಣಮನಾಸವಂ॥

೧೮೧.“ಇಮೇ ದಸಸತಾ ಯಕ್ಖಾ, ಇದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।

ಸಬ್ಬೇ ತಂ ಸರಣಂ ಯನ್ತಿ, ತ್ವಂ ನೋ ಸತ್ಥಾ ಅನುತ್ತರೋ॥

೧೮೨.“ತೇ ಮಯಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮ, ಗಾಮಾ ಗಾಮಂ ನಗಾ ನಗಂ।

ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಸುಧಮ್ಮತ”ನ್ತಿ॥

ಹೇಮವತಸುತ್ತಂ ನವಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೦. ಆಳವಕಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಆಳವಕಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ”ತಿ। “ಸಾಧಾವುಸೋ”ತಿ ಭಗವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। “ಪವಿಸ, ಸಮಣಾ”ತಿ। “ಸಾಧಾವುಸೋ”ತಿ ಭಗವಾ ಪಾವಿಸಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ”ತಿ। “ಸಾಧಾವುಸೋ”ತಿ ಭಗವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। “ಪವಿಸ, ಸಮಣಾ”ತಿ। “ಸಾಧಾವುಸೋ”ತಿ ಭಗವಾ ಪಾವಿಸಿ।

ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ”ತಿ। “ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ , ಆವುಸೋ, ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಂ ತೇ ಕರಣೀಯಂ, ತಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ।

“ಪಞ್ಹಂ ತಂ, ಸಮಣ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಚಿತ್ತಂ ವಾ ತೇ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹದಯಂ ವಾ ತೇ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

“ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ವಾ ಖಿಪೇಯ್ಯ ಹದಯಂ ವಾ ಫಾಲೇಯ್ಯ ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪೇಯ್ಯ। ಅಪಿ ಚ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛ ಯದಾಕಙ್ಖಸೀ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೧೮೩"ಕಿಂ ಸೂಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕಿಂ ಸು ಸುಚಿಣ್ಣಂ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।

ಕಿಂ ಸು [ಕಿಂ ಸೂ (ಸೀ॰)] ಹವೇ ಸಾದುತರಂ ರಸಾನಂ, ಕಥಂ ಜೀವಿಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠಂ"॥

೧೮೪"ಸದ್ಧೀಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।

ಸಚ್ಚಂ ಹವೇ ಸಾದುತರಂ ರಸಾನಂ, ಪಞ್ಞಾಜೀವಿಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠಂ"॥

೧೮೫"ಕಥಂ ಸು ತರತಿ ಓಘಂ, ಕಥಂ ಸು ತರತಿ ಅಣ್ಣವಂ।

ಕಥಂ ಸು ದುಕ್ಖಮಚ್ಚೇತಿ, ಕಥಂ ಸು ಪರಿಸುಜ್ಝತಿ"॥

೧೮೬"ಸದ್ಧಾ ತರತಿ ಓಘಂ, ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಅಣ್ಣವಂ।

ವೀರಿಯೇನ [ವಿರಿಯೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ದುಕ್ಖಮಚ್ಚೇತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪರಿಸುಜ್ಝತಿ"॥

೧೮೭"ಕಥಂ ಸು ಲಭತೇ ಪಞ್ಞಂ, ಕಥಂ ಸು ವಿನ್ದತೇ ಧನಂ।

ಕಥಂ ಸು ಕಿತ್ತಿಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ಕಥಂ ಮಿತ್ತಾನಿ ಗನ್ಥತಿ।

ಅಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಂ ಲೋಕಂ, ಕಥಂ ಪೇಚ್ಚ ನ ಸೋಚತಿ"॥

೧೮೮"ಸದ್ದಹಾನೋ ಅರಹತಂ, ಧಮ್ಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।

ಸುಸ್ಸೂಸಂ [ಸುಸ್ಸೂಸಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಲಭತೇ ಪಞ್ಞಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಚಕ್ಖಣೋ॥

೧೮೯"ಪತಿರೂಪಕಾರೀ ಧುರವಾ, ಉಟ್ಠಾತಾ ವಿನ್ದತೇ ಧನಂ।

ಸಚ್ಚೇನ ಕಿತ್ತಿಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ದದಂ ಮಿತ್ತಾನಿ ಗನ್ಥತಿ॥

೧೯೦"ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।

ಸಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮೋ [ದಮೋ (?)] ಧಿತಿ ಚಾಗೋ, ಸ ವೇ ಪೇಚ್ಚ ನ ಸೋಚತಿ॥

೧೯೧"ಇಙ್ಘ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು, ಪುಥೂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ।

ಯದಿ ಸಚ್ಚಾ ದಮಾ ಚಾಗಾ, ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋಧ ವಿಜ್ಜತಿ"॥

೧೯೨"ಕಥಂ ನು ದಾನಿ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಪುಥೂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ।

ಯೋಹಂ [ಸೋಹಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯೋ ಅತ್ಥೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ॥

೧೯೩"ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ, ವಾಸಾಯಾಳವಿಮಾಗಮಾ।

ಯೋಹಂ [ಅಟ್ಠಿನ್ನಾರೂಹಿ ಸಂಯುತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೯೪"ಸೋ ಅಹಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಾಮಾ ಗಾಮಂ ಪುರಾ ಪುರಂ।

ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಸುಧಮ್ಮತ"ನ್ತಿ॥

ಆಳವಕಸುತ್ತಂ ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೧. ವಿಜಯಸುತ್ತಂ

೧೯೫ಚರಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ತಿಟ್ಠಂ, ನಿಸಿನ್ನೋ ಉದ ವಾ ಸಯಂ।
ಸಮಿಞ್ಜೇತಿ ಪಸಾರೇತಿ, ಏಸಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಇಞ್ಜನಾ॥

೧೯೬ಅಟ್ಠಿನಹಾರುಸಂಯುತ್ತೋ, ತಚಮಂಸಾವಲೇಪನೋ।
ಛವಿಯಾ ಕಾಯೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ಯಥಾಭೂತಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ॥

೧೯೭ಅನ್ತಪೂರೋ ಉದರಪೂರೋ, ಯಕನಪೇಳಸ್ಸ [ಯಕಪೇಳಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ವತ್ಥಿನೋ।
ಹದಯಸ್ಸ ಪಪ್ಫಾಸಸ್ಸ, ವಕ್ಕಸ್ಸ ಪಿಹಕಸ್ಸ ಚ॥

೧೯೮ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಯ ಖೇಳಸ್ಸ, ಸೇದಸ್ಸ ಚ ಮೇದಸ್ಸ ಚ।
ಲೋಹಿತಸ್ಸ ಲಸಿಕಾಯ, ಪಿತ್ತಸ್ಸ ಚ ವಸಾಯ ಚ॥

೧೯೯ಅಥಸ್ಸ ನವಹಿ ಸೋತೇಹಿ, ಅಸುಚೀ ಸವತಿ ಸಬ್ಬದಾ।
ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಾ ಅಕ್ಖಿಗೂಥಕೋ, ಕಣ್ಣಮ್ಹಾ ಕಣ್ಣಗೂಥಕೋ॥

೨೦೦ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾ ಚ ನಾಸತೋ, ಮುಖೇನ ವಮತೇಕದಾ।
ಪಿತ್ತಂ ಸೇಮ್ಹಞ್ಚ ವಮತಿ, ಕಾಯಮ್ಹಾ ಸೇದಜಲ್ಲಿಕಾ॥

೨೦೧ಅಥಸ್ಸ ಸುಸಿರಂ ಸೀಸಂ, ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಸ್ಸ ಪೂರಿತಂ।
ಸುಭತೋ ನಂ ಮಞ್ಞತಿ, ಬಾಲೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪುರಕ್ಖತೋ॥

೨೦೨ಯದಾ ಚ ಸೋ ಮತೋ ಸೇತಿ, ಉದ್ಧುಮಾತೋ ವಿನೀಲಕೋ।
ಅಪವಿದ್ಧೋ ಸುಸಾನಸ್ಮಿಂ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ ಞಾತಯೋ॥

೨೦೩ಖಾದನ್ತಿ ನಂ ಸುವಾನಾ [ಸುಪಾಣಾ (ಪೀ॰)] ಚ, ಸಿಙ್ಗಾಲಾ [ಸಿಗಾಲಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಕಾ ಕಿಮೀ।
ಕಾಕಾ ಗಿಜ್ಝಾ ಚ ಖಾದನ್ತಿ, ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ಸನ್ತಿ ಪಾಣಿನೋ॥

೨೦೪ಸುತ್ವಾನ ಬುದ್ಧವಚನಂ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞಾಣವಾ ಇಧ।
ಸೋ ಖೋ ನಂ ಪರಿಜಾನಾತಿ, ಯಥಾಭೂತಞ್ಹಿ ಪಸ್ಸತಿ॥

೨೦೫ಯಥಾ ಇದಂ ತಥಾ ಏತಂ, ಯಥಾ ಏತಂ ತಥಾ ಇದಂ।
ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ, ಕಾಯೇ ಛನ್ದಂ ವಿರಾಜಯೇ॥

೨೦೬ಛನ್ದರಾಗವಿರತ್ತೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞಾಣವಾ ಇಧ।
ಅಜ್ಝಗಾ ಅಮತಂ ಸನ್ತಿಂ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪದಮಚ್ಚುತಂ॥

೨೦೭ದ್ವಿಪಾದಕೋಯಂ [ದಿಪಾದಕೋಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಅಸುಚಿ, ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ಪರಿಹಾರತಿ [ಪರಿಹೀರತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।
ನಾನಾಕುಣಪಪರಿಪೂರೋ, ವಿಸ್ಸವನ್ತೋ ತತೋ ತತೋ॥

೨೦೮ಏತಾದಿಸೇನ ಕಾಯೇನ, ಯೋ ಮಞ್ಞೇ ಉಣ್ಣಮೇತವೇ [ಉನ್ನಮೇತವೇ (?)]।
ಪರಂ ವಾ ಅವಜಾನೇಯ್ಯ, ಕಿಮಞ್ಞತ್ರ ಅದಸ್ಸನಾತಿ॥

ವಿಜಯಸುತ್ತಂ ಏಕಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೨. ಮುನಿಸುತ್ತಂ

೨೦೯ಸನ್ಥವಾತೋ [ಸನ್ಧವತೋ (ಕ॰)] ಭಯಂ ಜಾತಂ, ನಿಕೇತಾ ಜಾಯತೇ ರಜೋ।
ಅನಿಕೇತಮಸನ್ಥವಂ, ಏತಂ ವೇ ಮುನಿದಸ್ಸನಂ॥

೨೧೦ಯೋ ಜಾತಮುಚ್ಛಿಜ್ಜ ನ ರೋಪಯೇಯ್ಯ, ಜಾಯನ್ತಮಸ್ಸ ನಾನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇ।
ತಮಾಹು ಏಕಂ ಮುನಿನಂ ಚರನ್ತಂ, ಅದ್ದಕ್ಖಿ ಸೋ ಸನ್ತಿಪದಂ ಮಹೇಸಿ॥

೨೧೧ಸಙ್ಖಾಯ ವತ್ಥೂನಿ ಪಮಾಯ [ಪಹಾಯ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰), ಸಮಾಯ (ಕ॰) ಪ + ಮೀ + ತ್ವಾ = ಪಮಾಯ, ಯಥಾ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿಪದಂ] ಬೀಜಂ, ಸಿನೇಹಮಸ್ಸ ನಾನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇ।
ಸ ವೇ ಮುನೀ ಜಾತಿಖಯನ್ತದಸ್ಸೀ, ತಕ್ಕಂ ಪಹಾಯ ನ ಉಪೇತಿ ಸಙ್ಖಂ॥

೨೧೨ಅಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿವೇಸನಾನಿ, ಅನಿಕಾಮಯಂ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ।
ಸ ವೇ ಮುನೀ ವೀತಗೇಧೋ ಅಗಿದ್ಧೋ, ನಾಯೂಹತೀ ಪಾರಗತೋ ಹಿ ಹೋತಿ॥

೨೧೩ಸಬ್ಬಾಭಿಭುಂ ಸಬ್ಬವಿದುಂ ಸುಮೇಧಂ, ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅನೂಪಲಿತ್ತಂ।
ಸಬ್ಬಞ್ಜಹಂ ತಣ್ಹಕ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತಂ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ [ಮುನಿಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೪ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಸೀಲವತೂಪಪನ್ನಂ, ಸಮಾಹಿತಂ ಝಾನರತಂ ಸತೀಮಂ।
ಸಙ್ಗಾ ಪಮುತ್ತಂ ಅಖಿಲಂ ಅನಾಸವಂ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೫ಏಕಂ ಚರನ್ತಂ ಮುನಿಮಪ್ಪಮತ್ತಂ, ನಿನ್ದಾಪಸಂಸಾಸು ಅವೇಧಮಾನಂ।
ಸೀಹಂವ ಸದ್ದೇಸು ಅಸನ್ತಸನ್ತಂ, ವಾತಂವ ಜಾಲಮ್ಹಿ ಅಸಜ್ಜಮಾನಂ।
ಪದುಮಂವ [ಪದುಮಂವ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ತೋಯೇನ ಅಲಿಪ್ಪಮಾನಂ [ಅಲಿಮ್ಪಮಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)],
ನೇತಾರಮಞ್ಞೇಸಮನಞ್ಞನೇಯ್ಯಂ।
ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೬ಯೋ ಓಗಹಣೇ ಥಮ್ಭೋರಿವಾಭಿಜಾಯತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪರೇ ವಾಚಾಪರಿಯನ್ತಂ [ವಾಚಂ ಪರಿಯನ್ತಂ (ಕ॰)] ವದನ್ತಿ।
ತಂ ವೀತರಾಗಂ ಸುಸಮಾಹಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೭ಯೋ ವೇ ಠಿತತ್ತೋ ತಸರಂವ ಉಜ್ಜು, ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಪಾಪಕೇಹಿ।
ವೀಮಂಸಮಾನೋ ವಿಸಮಂ ಸಮಞ್ಚ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೮ಯೋ ಸಞ್ಞತತ್ತೋ ನ ಕರೋತಿ ಪಾಪಂ, ದಹರೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಚ ಮುನಿ [ದಹರೋ ಚ ಮಜ್ಝೋ ಚ ಮುನೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಯತತ್ತೋ।

ಅರೋಸನೇಯ್ಯೋ ನ ಸೋ ರೋಸೇತಿ ಕಞ್ಚಿ [ನ ರೋಸೇತಿ (ಸ್ಯಾ॰)], ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೧೯ಯದಗ್ಗತೋ ಮಜ್ಝತೋ ಸೇಸತೋ ವಾ, ಪಿಣ್ಡಂ ಲಭೇಥ ಪರದತ್ತೂಪಜೀವೀ।

ನಾಲಂ ಥುತುಂ ನೋಪಿ ನಿಪಚ್ಚವಾದೀ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೨೦ಮುನಿಂ ಚರನ್ತಂ ವಿರತಂ ಮೇಥುನಸ್ಮಾ, ಯೋ ಯೋಬ್ಬನೇ ನೋಪನಿಬಜ್ಝತೇ ಕ್ವಚಿ।

ಮದಪ್ಪಮಾದಾ ವಿರತಂ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೨೧ಅಞ್ಞಾಯ ಲೋಕಂ ಪರಮತ್ಥದಸ್ಸಿಂ, ಓಘಂ ಸಮುದ್ದಂ ಅತಿತರಿಯ ತಾದಿಂ।

ತಂ ಛಿನ್ನಗನ್ಥಂ ಅಸಿತಂ ಅನಾಸವಂ, ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತಿ॥

೨೨೨ಅಸಮಾ ಉಭೋ ದೂರವಿಹಾರವುತ್ತಿನೋ, ಗಿಹೀ [ಗಿಹಿ (ಕ॰)] ದಾರಪೋಸೀ ಅಮಮೋ ಚ ಸುಬ್ಬತೋ।

ಪರಪಾಣರೋಧಾಯ ಗಿಹೀ ಅಸಞ್ಞತೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಮುನೀ ರಕ್ಖತಿ ಪಾಣಿನೇ [ಪಾಣಿನೋ (ಸೀ॰)] ಯತೋ॥

೨೨೩ಸಿಖೀ ಯಥಾ ನೀಲಗೀವೋ [ನೀಲಗಿವೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಹಙ್ಗಮೋ, ಹಂಸಸ್ಸ ನೋಪೇತಿ ಜವಂ ಕುದಾಚನಂ।

ಏವಂ ಗಿಹೀ ನಾನುಕರೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ಮುನಿನೋ ವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವನಮ್ಹಿ ಝಾಯತೋತಿ॥

ಮುನಿಸುತ್ತಂ ದ್ವಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।ಉರಗವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಉರಗೋ ಧನಿಯೋ ಚೇವ, ವಿಸಾಣಞ್ಚ ತಥಾ ಕಸಿ।

ಚುನ್ದೋ ಪರಾಭವೋ ಚೇವ, ವಸಲೋ ಮೇತ್ತಭಾವನಾ॥

ಸಾತಾಗಿರೋ ಆಳವಕೋ, ವಿಜಯೋ ಚ ತಥಾ ಮುನಿ।

ದ್ವಾದಸೇತಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ, ಉರಗವಗ್ಗೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥

೨. ಚೂಳವಗ್ಗೋ

೧. ರತನಸುತ್ತಂ

೨೨೪ಯಾನೀಧ ಭೂತಾನಿ ಸಮಾಗತಾನಿ, ಭುಮ್ಮಾನಿ [ಭೂಮಾನಿ (ಕ॰)] ವಾ ಯಾನಿ ವ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ಸಬ್ಬೇವ ಭೂತಾ ಸುಮನಾ ಭವನ್ತು, ಅಥೋಪಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚ ಸುಣನ್ತು ಭಾಸಿತಂ॥

೨೨೫ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಭೂತಾ ನಿಸಾಮೇಥ ಸಬ್ಬೇ, ಮೇತ್ತಂ ಕರೋಥ ಮಾನುಸಿಯಾ ಪಜಾಯ।
ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ ಹರನ್ತಿ ಯೇ ಬಲಿಂ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ನೇ ರಕ್ಖಥ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ॥

೨೨೬ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿತ್ತಂ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ, ಸಗ್ಗೇಸು ವಾ ಯಂ ರತನಂ ಪಣೀತಂ।
ನ ನೋ ಸಮಂ ಅತ್ಥಿ ತಥಾಗತೇನ, ಇದಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೨೭ಖಯಂ ವಿರಾಗಂ ಅಮತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಜ್ಝಗಾ ಸಕ್ಯಮುನೀ ಸಮಾಹಿತೋ।
ನ ತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೨೮ಯಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠೋ ಪರಿವಣ್ಣಯೀ ಸುಚಿಂ, ಸಮಾಧಿಮಾನನ್ತರಿಕಞ್ಞಮಾಹು।
ಸಮಾಧಿನಾ ತೇನ ಸಮೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೨೯ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠ ಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಏತಾನಿ ಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।
ತೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಸುಗತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ, ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೦ಯೇ ಸುಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಮನಸಾ ದಳ್ಹೇನ, ನಿಕ್ಕಾಮಿನೋ ಗೋತಮಸಾಸನಮ್ಹಿ।
ತೇ ಪತ್ತಿಪತ್ತಾ ಅಮತಂ ವಿಗಯ್ಹ, ಲದ್ಧಾ ಮುಧಾ ನಿಬ್ಬುತಿಂ [ನಿಬ್ಬುತಿ (ಕ॰)] ಭುಞ್ಜಮಾನಾ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೧ಯಥಿನ್ದಖೀಲೋ ಪಥವಿಸ್ಸಿತೋ [ಪದವಿಸ್ಸಿತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಪಠವಿಂ ಸಿತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸಿಯಾ,
ಚತುಬ್ಭಿ ವಾತೇಹಿ ಅಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿಯೋ।
ತಥೂಪಮಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಂ ವದಾಮಿ, ಯೋ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಅವೇಚ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೨ಯೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ವಿಭಾವಯನ್ತಿ, ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞೇನ ಸುದೇಸಿತಾನಿ।
ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಭುಸಂ ಪಮತ್ತಾ, ನ ತೇ ಭವಂ ಅಟ್ಠಮಮಾದಿಯನ್ತಿ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೩ಸಹಾವಸ್ಸ ದಸ್ಸನಸಮ್ಪದಾಯ [ಸಹಾವಸದ್ದಸ್ಸನಸಮ್ಪದಾಯ (ಕ॰)], ತಯಸ್ಸು ಧಮ್ಮಾ ಜಹಿತಾ ಭವನ್ತಿ।
ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಿತಞ್ಚ, ಸೀಲಬ್ಬತಂ ವಾಪಿ ಯದತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ॥

೨೩೪ಚತೂಹಪಾಯೇಹಿ ಚ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ಛಚಾಭಿಠಾನಾನಿ [ಛ ಚಾಭಿಠಾನಾನಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಭಬ್ಬ ಕಾತುಂ [ಅಭಬ್ಬೋ ಕಾತುಂ (ಸೀ॰)]।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೫ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಕಮ್ಮ [ಕಮ್ಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಕರೋತಿ ಪಾಪಕಂ, ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಉದ ಚೇತಸಾ ವಾ।
ಅಭಬ್ಬ [ಅಭಬ್ಬೋ (ಬಹೂಸು)] ಸೋ ತಸ್ಸ ಪಟಿಚ್ಛದಾಯ [ಪಟಿಚ್ಛಾದಾಯ (ಸೀ॰)], ಅಭಬ್ಬತಾ ದಿಟ್ಠಪದಸ್ಸ ವುತ್ತಾ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೬ವನಪ್ಪಗುಮ್ಬೇ ಯಥ [ಯಥಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಫುಸ್ಸಿತಗ್ಗೇ, ಗಿಮ್ಹಾನಮಾಸೇ ಪಠಮಸ್ಮಿಂ [ಪಠಮಸ್ಮಿ (?)] ಗಿಮ್ಹೇ।
ತಥೂಪಮಂ ಧಮ್ಮವರಂ ಅದೇಸಯಿ [ಅದೇಸಯೀ (ಸೀ॰)], ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಂ ಪರಮಂ ಹಿತಾಯ।
ಇದಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೭ವರೋ ವರಞ್ಞೂ ವರದೋ ವರಾಹರೋ, ಅನುತ್ತರೋ ಧಮ್ಮವರಂ ಅದೇಸಯಿ।
ಇದಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೮ಖೀಣಂ ಪುರಾಣಂ ನವ ನತ್ಥಿ ಸಮ್ಭವಂ, ವಿರತ್ತಚಿತ್ತಾಯತಿಕೇ ಭವಸ್ಮಿಂ।
ತೇ ಖೀಣಬೀಜಾ ಅವಿರೂಳ್ಹಿಛನ್ದಾ, ನಿಬ್ಬನ್ತಿ ಧೀರಾ ಯಥಾಯಂ [ಯಥಯಂ (ಕ॰)] ಪದೀಪೋ।
ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘೇ ರತನಂ ಪಣೀತಂ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೩೯ಯಾನೀಧ ಭೂತಾನಿ ಸಮಾಗತಾನಿ, ಭುಮ್ಮಾನಿ ವಾ ಯಾನಿ ವ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ತಥಾಗತಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಪೂಜಿತಂ, ಬುದ್ಧಂ ನಮಸ್ಸಾಮ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೪೦ಯಾನೀಧ ಭೂತಾನಿ ಸಮಾಗತಾನಿ, ಭುಮ್ಮಾನಿ ವಾ ಯಾನಿ ವ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ತಥಾಗತಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಪೂಜಿತಂ, ಧಮ್ಮಂ ನಮಸ್ಸಾಮ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತು॥

೨೪೧ಯಾನೀಧ ಭೂತಾನಿ ಸಮಾಗತಾನಿ, ಭುಮ್ಮಾನಿ ವಾ ಯಾನಿ ವ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ತಥಾಗತಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಪೂಜಿತಂ, ಸಙ್ಘಂ ನಮಸ್ಸಾಮ ಸುವತ್ಥಿ ಹೋತೂತಿ॥

ರತನಸುತ್ತಂ ಪಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೨. ಆಮಗನ್ಧಸುತ್ತಂ

೨೪೨''ಸಾಮಾಕಚಿಙ್ಗೂಲಕಚೀನಕಾನಿ ಚ, ಪತ್ತಪ್ಫಲಂ ಮೂಲಫಲಂ ಗವಿಪ್ಫಲಂ।
ಧಮ್ಮೇನ ಲದ್ಧಂ ಸತಮಸ್ನಮಾನಾ [ಸತಮಸಮಾನಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸತಮಸ್ಸಮಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ನ ಕಾಮಕಾಮಾ ಅಲಿಕಂ ಭಣನ್ತಿ॥

೨೪೩''ಯದಸ್ನಮಾನೋ ಸುಕತಂ ಸುನಿಟ್ಠಿತಂ, ಪರೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಪಯತಂ ಪಣೀತಂ।

sālīnamannaṃ

ಸಾಲೀನಮನ್ನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನೋ, ಸೋ ಭುಞ್ಜಸೀ ಕಸ್ಸಪ ಆಮಗನ್ಧಂ॥

೨೪೪"ನ ಆಮಗನ್ಧೋ ಮಮ ಕಪ್ಪತೀತಿ, ಇಚ್ಚೇವ ತ್ವಂ ಭಾಸಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು।

ಸಾಲೀನಮನ್ನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನೋ, ಸಕುನ್ತಮಂಸೇಹಿ ಸುಸಙ್ಖತೇಹಿ।

ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಕಸ್ಸಪ ಏತಮತ್ಥಂ, ಕಥಂ ಪಕಾರೋ ತವ ಆಮಗನ್ಧೋ"॥

೨೪೫"ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ವಧಛೇದಬನ್ಧನಂ, ಥೇಯ್ಯಂ ಮುಸಾವಾದೋ ನಿಕತಿವಞ್ಚನಾನಿ ಚ।

ಅಜ್ಝೇನಕುತ್ತಂ [ಅಜ್ಝೇನ ಕುಜ್ಜಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪರದಾರಸೇವನಾ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೪೬"ಯೇ ಇಧ ಕಾಮೇಸು ಅಸಞ್ಞತಾ ಜನಾ, ರಸೇಸು ಗಿದ್ಧಾ ಅಸುಚಿಭಾವಮಸ್ಸಿತಾ [ಅಸುಚೀಕಮಿಸ್ಸಿತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ನತ್ಥಿಕದಿಟ್ಠೀ ವಿಸಮಾ ದುರನ್ನಯಾ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೪೭"ಯೇ ಲೂಖಸಾ ದಾರುಣಾ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕಾ [ಯೇ ಲೂಖರಸಾ ದಾರುಣಾ ಪರಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕಾ (ಕ॰)], ಮಿತ್ತದ್ದುನೋ ನಿಕ್ಕರುಣಾತಿಮಾನಿನೋ।

ಅದಾನಸೀಲಾ ನ ಚ ದೇನ್ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೪೮"ಕೋಧೋ ಮದೋ ಥಮ್ಭೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪನಾ [ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಪನಾ ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಪನಾ (ಪೀ॰)], ಮಾಯಾ ಉಸೂಯಾ ಭಸ್ಸಸಮುಸ್ಸಯೋ ಚ।

ಮಾನಾತಿಮಾನೋ ಚ ಅಸಬ್ಭಿ ಸನ್ಥವೋ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೪೯"ಯೇ ಪಾಪಸೀಲಾ ಇಣಘಾತಸೂಚಕಾ, ವೋಹಾರಕೂಟಾ ಇಧ ಪಾಟಿರೂಪಿಕಾ [ಪಾತಿರೂಪಿಕಾ (?)]।

ನರಾಧಮಾ ಯೇಧ ಕರೋನ್ತಿ ಕಿಬ್ಬಿಸಂ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೫೦"ಯೇ ಇಧ ಪಾಣೇಸು ಅಸಞ್ಞತಾ ಜನಾ, ಪರೇಸಮಾದಾಯ ವಿಹೇಸಮುಯ್ಯುತಾ।

ದುಸ್ಸೀಲಲುದ್ದಾ ಫರುಸಾ ಅನಾದರಾ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೫೧"ಏತೇಸು ಗಿದ್ಧಾ ವಿರುದ್ಧಾತಿಪಾತಿನೋ, ನಿಚ್ಚುಯ್ಯುತಾ ಪೇಚ್ಚ ತಮಂ ವಜನ್ತಿ ಯೇ।

ಪತನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ನಿರಯಂ ಅವಂಸಿರಾ, ಏಸಾಮಗನ್ಧೋ ನ ಹಿ ಮಂಸಭೋಜನಂ॥

೨೫೨"ನ ಮಚ್ಛಮಂಸಾನಮನಾಸಕತ್ತಂ [ನ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ನ ಅನಾಸಕತ್ತಂ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ ಮೂಲಪಾಠೋ), ನ ಮಂಚ್ಛಮಂಸಾನಾನಾಸಕತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ನ ನಗ್ಗಿಯಂ ನ ಮುಣ್ಡಿಯಂ ಜಟಾಜಲ್ಲಂ।

ಖರಾಜಿನಾನಿ ನಾಗ್ಗಿಹುತ್ತಸ್ಸುಪಸೇವನಾ, ಯೇ ವಾಪಿ ಲೋಕೇ ಅಮರಾ ಬಹೂ ತಪಾ।

ಮನ್ತಾಹುತೀ ಯಞ್ಞಮುತೂಪಸೇವನಾ, ಸೋಧೇನ್ತಿ ಮಚ್ಚಂ ಅವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖಂ॥

೨೫೩"ಯೋ ತೇಸು [ಸೋತೇಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಗುತ್ತೋ ವಿದಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಚರೇ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಅಜ್ಜವಮದ್ದವೇ ರತೋ।

ಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಪ್ಪಹೀನೋ, ನ ಲಿಪ್ಪತಿ [ನ ಲಿಮ್ಪತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ ಕ॰)] ದಿಟ್ಠಸುತೇಸು ಧೀರೋ"॥

೨೫೪ಇಚ್ಚೇತಮತ್ಥಂ ಭಗವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಅಕ್ಖಾಸಿ ನಂ [ತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವೇದಯಿ ಮನ್ತಪಾರಗೂ।

ಚಿತ್ರಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಮುನೀ ಪಕಾಸಯಿ, ನಿರಾಮಗನ್ಧೋ ಅಸಿತೋ ದುರನ್ನಯೋ॥

೨೫೫ಸುತ್ವಾನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಪದಂ, ನಿರಾಮಗನ್ಧಂ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಪ್ಪನೂದನಂ।
ನೀಚಮನೋ ವನ್ದಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ, ತತ್ಥೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಮರೋಚಯಿತ್ಥಾತಿ॥

ಆಮಗನ್ಧಸುತ್ತಂ ದುತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೩. ಹಿರಿಸುತ್ತಂ

೨೫೬ಹಿರಿಂ ತರನ್ತಂ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಂ, ತವಾಹಮಸ್ಮಿ [ಸಖಾಹಮಸ್ಮಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಇತಿ ಭಾಸಮಾನಂ।
ಸಯ್ಹಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಅನಾದಿಯನ್ತಂ, ನೇಸೋ ಮಮನ್ತಿ ಇತಿ ನಂ ವಿಜಞ್ಞಾ॥

೨೫೭ಅನನ್ವಯಂ [ಅತ್ಥನ್ವಯಂ (ಕ॰)] ಪಿಯಂ ವಾಚಂ, ಯೋ ಮಿತ್ತೇಸು ಪಕುಬ್ಬತಿ।
ಅಕರೋನ್ತಂ ಭಾಸಮಾನಂ, ಪರಿಜಾನನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ॥

೨೫೮ನ ಸೋ ಮಿತ್ತೋ ಯೋ ಸದಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಭೇದಾಸಙ್ಕೀ ರನ್ಧಮೇವಾನುಪಸ್ಸೀ।
ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸೇತಿ ಉರಸೀವ ಪುತ್ತೋ, ಸ ವೇ ಮಿತ್ತೋ ಯೋ ಪರೇಹಿ ಅಭೇಜ್ಜೋ॥

೨೫೯ಪಾಮುಜ್ಜಕರಣಂ ಠಾನಂ, ಪಸಂಸಾವಹನಂ ಸುಖಂ।
ಫಲಾನಿಸಂಸೋ ಭಾವೇತಿ, ವಹನ್ತೋ ಪೋರಿಸಂ ಧುರಂ॥

೨೬೦ಪವಿವೇಕರಸಂ ಪಿತ್ವಾ, ರಸಂ ಉಪಸಮಸ್ಸ ಚ।
ನಿದ್ದರೋ ಹೋತಿ ನಿಪ್ಪಾಪೋ, ಧಮ್ಮಪೀತಿರಸಂ ಪಿವನ್ತಿ॥

ಹಿರಿಸುತ್ತಂ ತತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೪. ಮಙ್ಗಲಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೨೬೧''ಬಹೂ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ, ಮಙ್ಗಲಾನಿ ಅಚಿನ್ತಯುಂ।
ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಸೋತ್ಥಾನಂ, ಬ್ರೂಹಿ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ''॥

೨೬೨''ಅಸೇವನಾ ಚ ಬಾಲಾನಂ, ಪಣ್ಡಿತಾನಞ್ಚ ಸೇವನಾ।
ಪೂಜಾ ಚ ಪೂಜನೇಯ್ಯಾನಂ [ಪೂಜನೀಯಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೩''ಪತಿರೂಪದೇಸವಾಸೋ ಚ, ಪುಬ್ಬೇ ಚ ಕತಪುಞ್ಞತಾ।

ಅತ್ತಸಮ್ಮಾಪಣಿಧಿ [ಅತ್ತಸಮ್ಮಾಪಣೀಧೀ (ಕತ್ಥಚಿ)] ಚ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೪॥ಬಾಹುಸಚ್ಚಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಞ್ಚ, ವಿನಯೋ ಚ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ।
ಸುಭಾಸಿತಾ ಚ ಯಾ ವಾಚಾ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೫॥ಮಾತಾಪಿತು ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ।
ಅನಾಕುಲಾ ಚ ಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೬॥ದಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾ ಚ, ಞಾತಕಾನಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹೋ।
ಅನವಜ್ಜಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೭॥ಆರತೀ ವಿರತೀ ಪಾಪಾ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಸಂಯಮೋ।
ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಚ ಧಮ್ಮೇಸು, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೮॥ಗಾರವೋ ಚ ನಿವಾತೋ ಚ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿ ಚ ಕತಞ್ಞುತಾ।
ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ [ಧಮ್ಮಸವಣಂ (ಕತ್ಥಚಿ), ಧಮ್ಮಸವನಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೬೯॥ಖನ್ತೀ ಚ ಸೋವಚಸ್ಸತಾ, ಸಮಣಾನಞ್ಚ ದಸ್ಸನಂ।
ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೭೦॥ತಪೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ, ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ದಸ್ಸನಂ।
ನಿಬ್ಬಾನಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಚ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೭೧॥ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ, ಚಿತ್ತಂ ಯಸ್ಸ ನ ಕಮ್ಪತಿ।
ಅಸೋಕಂ ವಿರಜಂ ಖೇಮಂ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮಂ॥

೨೭೨॥ಏತಾದಿಸಾನಿ ಕತ್ವಾನ, ಸಬ್ಬತ್ಥಮಪರಾಜಿತಾ।
ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸೋತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮ"ನ್ತಿ॥

ಮಙ್ಗಲಸುತ್ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೫. ಸೂಚಿಲೋಮಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಗಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೇ ಸೂಚಿಲೋಮಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಖರೋ ಚ ಯಕ್ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಚ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಖರೋ ಯಕ್ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ – "ಏಸೋ ಸಮಣೋ"ತಿ। "ನೇಸೋ ಸಮಣೋ, ಸಮಣಕೋ ಏಸೋ। ಯಾವಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ [ಯಾವ ಜಾನಾಮಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಯದಿ ವಾ ಸೋ ಸಮಣೋ [ಯದಿ ವಾ ಸಮಣೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ಯದಿ ವಾ ಸೋ ಸಮಣಕೋ"ತಿ [ಯದಿ ವಾ ಸಮಣಕೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕಾಯಂ ಅಪನಾಮೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಾಯಸಿ ಮಂ, ಸಮಣಾ"ತಿ? "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಭಾಯಾಮಿ; ಅಪಿ ಚ ತೇ ಸಪ್ಫಸ್ಸೋ ಪಾಪಕೋ"ತಿ।

"ಪಞ್ಹಂ ತಂ, ಸಮಣ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಚಿತ್ತಂ ವಾ ತೇ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹದಯಂ ವಾ ತೇ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

"ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ವಾ ಖಿಪೇಯ್ಯ ಹದಯಂ ವಾ ಫಾಲೇಯ್ಯ ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪೇಯ್ಯ। ಅಪಿ ಚ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛ ಯದಾಕಙ್ಖಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೨೭೩."ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಕುತೋನಿದಾನಾ, ಅರತೀ ರತೀ ಲೋಮಹಂಸೋ ಕುತೋಜಾ।
ಕುತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಮನೋವಿತಕ್ಕಾ, ಕುಮಾರಕಾ ಧಙ್ಕಮಿವೋಸ್ಸಜನ್ತಿ"॥

೨೭೪."ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಇತೋನಿದಾನಾ, ಅರತೀ ರತೀ ಲೋಮಹಂಸೋ ಇತೋಜಾ।
ಇತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಮನೋವಿತಕ್ಕಾ, ಕುಮಾರಕಾ ಧಙ್ಕಮಿವೋಸ್ಸಜನ್ತಿ॥

೨೭೪."ಸ್ನೇಹಜಾ ಅತ್ತಸಮ್ಭೂತಾ, ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸೇವ ಖನ್ಧಜಾ।
ಪುಥೂ ವಿಸತ್ತಾ ಕಾಮೇಸು, ಮಾಲುವಾವ ವಿತತಾವನೇ॥

೨೭೫."ಯೇ ನಂ ಪಜಾನನ್ತಿ ಯತೋನಿದಾನಂ, ತೇ ನಂ ವಿನೋದೇನ್ತಿ ಸುಣೋಹಿ ಯಕ್ಖ।
ತೇ ದುತ್ತರಂ ಓಘಮಿಮಂ ತರನ್ತಿ, ಅತಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಂ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯಾ"ತಿ॥

ಸೂಚಿಲೋಮಸುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೬. ಧಮ್ಮಚರಿಯಸುತ್ತಂ

೨೭೬ಧಮ್ಮಚರಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಏತದಾಹು ವಸುತ್ತಮಂ।
ಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ಚೇ ಹೋತಿ, ಅಗಾರಾ ಅನಗಾರಿಯಂ॥

೨೭೭ಸೋ ಚೇ ಮುಖರಜಾತಿಕೋ, ವಿಹೇಸಾಭಿರತೋ ಮಗೋ।
ಜೀವಿತಂ ತಸ್ಸ ಪಾಪಿಯೋ, ರಜಂ ವಡ್ಢೇತಿ ಅತ್ತನೋ॥

೨೭೮ಕಲಹಾಭಿರತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಮೋಹಧಮ್ಮೇನ ಆವುತೋ।
ಅಕ್ಖಾತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ॥

೨೭೯ವಿಹೇಸಂ ಭಾವಿತತ್ತಾನಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪುರಕ್ಖತೋ।
ಸಂಕಿಲೇಸಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಮಗ್ಗಂ ನಿರಯಗಾಮಿನಂ॥

೨೮೦ವಿನಿಪಾತಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ, ಗಬ್ಭಾ ಗಬ್ಭಂ ತಮಾ ತಮಂ।

ಸ ವೇ ತಾದಿಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪೇಚ್ಚ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ॥

೨೮೧ಗೂಥಕೂಪೋ ಯಥಾ ಅಸ್ಸ, ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ ಗಣವಸ್ಸಿಕೋ।

ಯೋ ಚ ಏವರೂಪೋ ಅಸ್ಸ, ದುಬ್ಬಿಸೋಧೋ ಹಿ ಸಾಙ್ಗಣೋ॥

೨೮೨ಯಂ ಏವರೂಪಂ ಜಾನಾಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ ಗೇಹನಿಸ್ಸಿತಂ।

ಪಾಪಿಚ್ಛಂ ಪಾಪಸಙ್ಕಪ್ಪಂ, ಪಾಪಆಚಾರಗೋಚರಂ॥

೨೮೩ಸಬ್ಬೇ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾನ, ಅಭಿನಿಬ್ಬಜ್ಜಿಯಾಥ [ಅಭಿನಿಬ್ಬಜ್ಜಯಾಥ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೧೦)] ನಂ।

ಕಾರಣ್ಡವಂ [ಕಾರಣ್ಡಂ ವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೧೦] ನಿದ್ಧಮಥ, ಕಸಮ್ಬುಂ ಅಪಕಸ್ಸಥ [ಅವಕಸ್ಸಥ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

೨೮೪ತತೋ ಪಲಾಪೇ [ಪಲಾಸೇ (ಕ॰)] ವಾಹೇಥ, ಅಸ್ಸಮಣೇ ಸಮಣಮಾನಿನೇ।

ನಿದ್ಧಮಿತ್ವಾನ ಪಾಪಿಚ್ಛೇ, ಪಾಪಆಚಾರಗೋಚರೇ॥

೨೮೫ಸುದ್ಧಾ ಸುದ್ಧೇಹಿ ಸಂವಾಸಂ, ಕಪ್ಪಯವ್ಹೋ ಪತಿಸ್ಸತಾ।

ತತೋ ಸಮಗ್ಗಾ ನಿಪಕಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾತಿ॥

ಧಮ್ಮಚರಿಯಸುತ್ತಂ [ಕಪಿಲಸುತ್ತಂ (ಅಟ್ಠ॰)] ಛಟ್ಠಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೭. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಿಕಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕೋಸಲಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಜಿಣ್ಣಾ ವುಡ್ಢಾ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಅದ್ಧಗತಾ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಸನ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏತರಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇ"ತಿ? "ನ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಸನ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಏತರಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇ"ತಿ। "ಸಾಧು ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪೋರಾಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತು, ಸಚೇ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಗರೂ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ, ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

೨೮೬"ಇಸಯೋ ಪುಬ್ಬಕಾ ಆಸುಂ, ಸಞ್ಞತತ್ತಾ ತಪಸ್ಸಿನೋ।

ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಹಿತ್ವಾ, ಅತ್ತದತ್ಥಮಚಾರಿಸುಂ॥

೨೮೭"ನ ಪಸೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಸುಂ, ನ ಹಿರಞ್ಞಂ ನ ಧಾನಿಯಂ।

ಸಜ್ಝಾಯಧನಧಞ್ಞಾಸುಂ, ಬ್ರಹ್ಮಂ ನಿಧಿಮಪಾಲಯುಂ॥

೨೮೮"ಯಂ ನೇಸಂ ಪಕತಂ ಆಸಿ, ದ್ವಾರಭತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಿತಂ।

ಸದ್ಧಾಪಕತಮೇಸಾನಂ, ದಾತವೇ ತದಮಞ್ಞಿಸುಂ॥

೧೮೯::ನಾನಾರತ್ತೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ, ಸಯನೇಹಾವಸಥೇಹಿ ಚ।

ಫೀತಾ ಜನಪದಾ ರಟ್ಠಾ, ತೇ ನಮಸ್ಸಿಂಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ॥

೧೯೦::ಅವಜ್ಝಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಸುಂ, ಅಜೇಯ್ಯಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ।

ನ ನೇ ಕೋಚಿ ನಿವಾರೇಸಿ, ಕುಲದ್ವಾರೇಸು ಸಬ್ಬಸೋ॥

೧೯೧::ಅಟ್ಠಚತ್ತಾಲೀಸಂ ವಸ್ಸಾನಿ, (ಕೋಮಾರ) ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿಂಸು ತೇ।

ವಿಜ್ಜಾಚರಣಪರಿಯೇಟ್ಠಿಂ, ಅಚರುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುರೇ॥

೧೯೨::ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಞ್ಞಮಗಮುಂ, ನಪಿ ಭರಿಯಂ ಕಿಣಿಂಸು ತೇ।

ಸಮ್ಪಿಯೇನೇವ ಸಂವಾಸಂ, ಸಙ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮರೋಚಯುಂ॥

೧೯೩::ಅಞ್ಞತ್ರ ತಮ್ಹಾ ಸಮಯಾ, ಉತುವೇರಮಣಿಂ ಪತಿ।

ಅನ್ತರಾ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ, ನಾಸ್ಸು ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ॥

೧೯೪::ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ, ಅಜ್ಜವಂ ಮದ್ದವಂ ತಪಂ।

ಸೋರಚ್ಚಂ ಅವಿಹಿಂಸಞ್ಚ, ಖನ್ತಿಞ್ಚಾಪಿ ಅವಣ್ಣಯುಂ॥

೧೯೫::ಯೋ ನೇಸಂ ಪರಮೋ ಆಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ।

ಸ ವಾಪಿ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ, ಸುಪಿನನ್ತೇಪಿ ನಾಗಮಾ॥

೧೯೬::ತಸ್ಸ ವತ್ತಮನುಸಿಕ್ಖನ್ತಾ, ಇಧೇಕೇ ವಿಞ್ಞುಜಾತಿಕಾ।

ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ, ಖನ್ತಿಞ್ಚಾಪಿ ಅವಣ್ಣಯುಂ॥

೧೯೭::ತಣ್ಡುಲಂ ಸಯನಂ ವತ್ಥಂ, ಸಪ್ಪಿತೇಲಞ್ಚ ಯಾಚಿಯ।

ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ, ತತೋ ಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯುಂ॥

೧೯೮::ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಮಿಂ ಯಞ್ಞಸ್ಮಿಂ, ನಾಸ್ಸು ಗಾವೋ ಹನಿಂಸು ತೇ।

ಯಥಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಭಾತಾ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ಚ ಞಾತಕಾ।

ಗಾವೋ ನೋ ಪರಮಾ ಮಿತ್ತಾ, ಯಾಸು ಜಾಯನ್ತಿ ಓಸಧಾ॥

೧೯೯::ಅನ್ನದಾ ಬಲದಾ ಚೇತಾ, ವಣ್ಣದಾ ಸುಖದಾ ತಥಾ [ಸುಖದಾ ಚ ತಾ (ಕ॰)]।

ಏತಮತ್ಥವಸಂ ಞತ್ವಾ, ನಾಸ್ಸು ಗಾವೋ ಹನಿಂಸು ತೇ॥

೨೦೦::ಸುಖುಮಾಲಾ ಮಹಾಕಾಯಾ, ವಣ್ಣವನ್ತೋ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಉಸ್ಸುಕಾ।

ಯಾವ ಲೋಕೇ ಅವತ್ತಿಂಸು, ಸುಖಮೇಧಿತ್ಥಯಂ ಪಜಾ॥

೩೦೧.:ತೇಸಂ ಆಸಿ ವಿಪಲ್ಲಾಸೋ, ದಿಸ್ವಾನ ಅಣುತೋ ಅಣುಂ।
ರಾಜಿನೋ ಚ ವಿಯಾಕಾರಂ, ನಾರಿಯೋ ಸಮಲಙ್ಕತಾ॥

೩೦೨.:ರಥೇ ಚಾಜಞ್ಞಸಂಯುತ್ತೇ, ಸುಕತೇ ಚಿತ್ತಸಿಬ್ಬನೇ।
ನಿವೇಸನೇ ನಿವೇಸೇ ಚ, ವಿಭತ್ತೇ ಭಾಗಸೋ ಮಿತೇ॥

೩೦೩.:ಗೋಮಣ್ಡಲಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹಂ, ನಾರೀವರಗಣಾಯುತಂ।
ಉಳಾರಂ ಮಾನುಸಂ ಭೋಗಂ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯಿಂಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ॥

೩೦೪.:ತೇ ತತ್ಥ ಮನ್ತೇ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ, ಓಕ್ಕಾಕಂ ತದುಪಾಗಮುಂ।
ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೋಸಿ , ಯಜಸ್ಸು ಬಹು ತೇ ವಿತ್ತಂ।
ಯಜಸ್ಸು ಬಹು ತೇ ಧನಂ॥

೩೦೫.:ತತೋ ಚ ರಾಜಾ ಸಞ್ಞತ್ತೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ರಥೇಸಭೋ।
ಅಸ್ಸಮೇಧಂ ಪುರಿಸಮೇಧಂ, ಸಮ್ಮಾಪಾಸಂ ವಾಜಪೇಯ್ಯಂ ನಿರಗ್ಗಳಂ।
ಏತೇ ಯಾಗೇ ಯಜಿತ್ವಾನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಮದಾ ಧನಂ॥

೩೦೬.:ಗಾವೋ ಸಯನಞ್ಚ ವತ್ಥಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಸಮಲಙ್ಕತಾ।
ರಥೇ ಚಾಜಞ್ಞಸಂಯುತ್ತೇ, ಸುಕತೇ ಚಿತ್ತಸಿಬ್ಬನೇ॥

೩೦೭.:ನಿವೇಸನಾನಿ ರಮ್ಮಾನಿ, ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಭಾಗಸೋ।
ನಾನಾಧಞ್ಞಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಮದಾ ಧನಂ॥

೩೦೮.:ತೇ ಚ ತತ್ಥ ಧನಂ ಲದ್ಧಾ, ಸನ್ನಿಧಿಂ ಸಮರೋಚಯುಂ।
ತೇಸಂ ಇಚ್ಛಾವತಿಣ್ಣಾನಂ, ಭಿಯ್ಯೋ ತಣ್ಹಾ ಪವಡ್ಢಥ।
ತೇ ತತ್ಥ ಮನ್ತೇ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ, ಓಕ್ಕಾಕಂ ಪುನಮುಪಾಗಮುಂ॥

೩೦೯.:ಯಥಾ ಆಪೋ ಚ ಪಥವೀ ಚ, ಹಿರಞ್ಞಂ ಧನಧಾನಿಯಂ।
ಏವಂ ಗಾವೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಸೋ ಹಿ ಪಾಣಿನಂ।
ಯಜಸ್ಸು ಬಹು ತೇ ವಿತ್ತಂ, ಯಜಸ್ಸು ಬಹು ತೇ ಧನಂ॥

೩೧೦.:ತತೋ ಚ ರಾಜಾ ಸಞ್ಞತ್ತೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ರಥೇಸಭೋ।
ನೇಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಿಯೋ, ಗಾವೋ ಯಞ್ಞೇ ಅಘಾತಯಿ॥

೩೧೧.:ನ ಪಾದಾ ನ ವಿಸಾಣೇನ, ನಾಸ್ಸು ಹಿಂಸನ್ತಿ ಕೇನಚಿ।
ಗಾವೋ ಏಳಕಸಮಾನಾ, ಸೋರತಾ ಕುಮ್ಭದೂಹನಾ।
ತಾ ವಿಸಾಣೇ ಗಹೇತ್ವಾನ, ರಾಜಾ ಸತ್ಥೇನ ಘಾತಯಿ॥

೩೧೨.:ತತೋ ದೇವಾ ಪಿತರೋ ಚ [ತತೋ ಚ ದೇವಾ ಪಿತರೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಇನ್ದೋ ಅಸುರರಕ್ಖಸಾ।

ಅಧಮ್ಮೋ ಇತಿ ಪಕ್ಕನ್ದುಂ, ಯಂ ಸತ್ಥಂ ನಿಪತೀ ಗವೇ॥

೩೧೩."ತಯೋ ರೋಗಾ ಪುರೇ ಆಸುಂ, ಇಚ್ಛಾ ಅನಸನಂ ಜರಾ।

ಪಸೂನಞ್ಚ ಸಮಾರಮ್ಭಾ, ಅಟ್ಠಾನವುತಿಮಾಗಮುಂ॥

೩೧೪."ಏಸೋ ಅಧಮ್ಮೋ ದಣ್ಡಾನಂ, ಓಕ್ಕನ್ತೋ ಪುರಾಣೋ ಅಹು।

ಅದೂಸಿಕಾಯೋ ಹಞ್ಞನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಧಂಸನ್ತಿ [ಧಂಸೇನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಯಾಜಕಾ॥

೩೧೫."ಏವಮೇಸೋ ಅಣುಧಮ್ಮೋ, ಪೋರಾಣೋ ವಿಞ್ಞುಗರಹಿತೋ।

ಯತ್ಥ ಏದಿಸಕಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಯಾಜಕಂ ಗರಹತೀ [ಗರಹೀ (ಕ॰)] ಜನೋ॥

೩೧೬."ಏವಂ ಧಮ್ಮೇ ವಿಯಾಪನ್ನೇ, ವಿಭಿನ್ನಾ ಸುದ್ದವೇಸ್ಸಿಕಾ।

ಪುಥೂ ವಿಭಿನ್ನಾ ಖತ್ತಿಯಾ, ಪತಿಂ ಭರಿಯಾವಮಞ್ಞಥ॥

೩೧೭."ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧೂ ಚ, ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ।

ಜಾತಿವಾದಂ ನಿರಂಕತ್ವಾ [ನಿರಾಕತ್ವಾ (?) ಯಥಾ ಅನಿರಾಕತಜ್ಝಾನೋತಿ], ಕಾಮಾನಂ ವಸಮನ್ವಗು"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰ ... ಉಪಾಸಕೇ ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತೇ ಸರಣಂ ಗತೇ"ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಿಕಸುತ್ತಂ ಸತ್ತಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೮. ನಾವಾಸುತ್ತಂ

೩೧೮ಯಸ್ಮಾ ಹಿ ಧಮ್ಮಂ ಪುರಿಸೋ ವಿಜಞ್ಞಾ, ಇನ್ದಂವ ನಂ ದೇವತಾ ಪೂಜಯೇಯ್ಯ।

ಸೋ ಪೂಜಿತೋ ತಸ್ಮಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಪಾತುಕರೋತಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೧೯ತದಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ನಿಸಮ್ಮ ಧೀರೋ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ।

ವಿಞ್ಞೂ ವಿಭಾವೀ ನಿಪುಣೋ ಚ ಹೋತಿ, ಯೋ ತಾದಿಸಂ ಭಜತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ॥

೩೨೦ಖುದ್ದಞ್ಚ ಬಾಲಂ ಉಪಸೇವಮಾನೋ, ಅನಾಗತತ್ಥಞ್ಚ ಉಸೂಯಕಞ್ಚ।

ಇಧೇವ ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ, ಅವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖೋ ಮರಣಂ ಉಪೇತಿ॥

೩೨೧ಯಥಾ ನರೋ ಆಪಗಮೋತರಿತ್ವಾ, ಮಹೋದಕಂ ಸಲಿಲಂ ಸೀಘಸೋತಂ।

ಸೋ ವುಯ್ಹಮಾನೋ ಅನುಸೋತಗಾಮೀ, ಕಿಂ ಸೋ ಪರೇ ಸಕ್ಖತಿ ತಾರಯೇತುಂ॥

೩೨೨ತಥೇವ ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ, ಬಹುಸ್ಸುತಾನಂ ಅನಿಸಾಮಯತ್ಥಂ।

ಸಯಂ ಅಜಾನಂ ಅವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖೋ, ಕಿಂ ಸೋ ಪರೇ ಸಕ್ಖತಿ ನಿಜ್ಝಪೇತುಂ॥

೩೨೩ಯಥಾಪಿ ನಾವಂ ದಳ್ಹಮಾರುಹಿತ್ವಾ, ಫಿಯೇನ [ಪಿಯೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ರಿತ್ತೇನ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತೋ।

ಸೋ ತಾರಯೇ ತತ್ಥ ಬಹೂಪಿ ಅಞ್ಞೇ, ತತ್ರೂಪಯಞ್ಞೂ ಕುಸಲೋ ಮುತೀಮಾ [ಮತೀಮಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

೩೨೪ಏವಮ್ಪಿ ಯೋ ವೇದಗು ಭಾವಿತತ್ತೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಅವೇಧಧಮ್ಮೋ।
ಸೋ ಖೋ ಪರೇ ನಿಜ್ಝಪಯೇ ಪಜಾನಂ, ಸೋತಾವಧಾನೂಪನಿಸೂಪಪನ್ನೇ॥

೩೨೫ತಸ್ಮಾ ಹವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಂ ಭಜೇಥ, ಮೇಧಾವಿನಞ್ಚೇವ ಬಹುಸ್ಸುತಞ್ಚ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ, ವಿಞ್ಞಾತಧಮ್ಮೋ ಸ ಸುಖಂ [ಸೋ ಸುಖಂ (ಸೀ॰)] ಲಭೇಥಾತಿ॥

ನಾವಾಸುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೯. ಕಿಂಸೀಲಸುತ್ತಂ

೩೨೬"ಕಿಂಸೀಲೋ ಕಿಂಸಮಾಚಾರೋ, ಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಬ್ರೂಹಯಂ।
ನರೋ ಸಮ್ಮಾ ನಿವಿಟ್ಠಸ್ಸ, ಉತ್ತಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಾಪುಣೇ"॥

೩೨೭"ವುಡ್ಢಾಪಚಾಯೀ ಅನುಸೂಯಕೋ ಸಿಯಾ, ಕಾಲಞ್ಞೂ [ಕಾಲಞ್ಞು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಚಸ್ಸ ಗರೂನಂ [ಗರೂನಂ (ಸೀ॰)] ದಸ್ಸನಾಯ।
ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಏರಯಿತಂ ಖಣಞ್ಞೂ, ಸುಣೇಯ್ಯ ಸಕ್ಕಚ್ಚ ಸುಭಾಸಿತಾನಿ॥

೩೨೮"ಕಾಲೇನ ಗಚ್ಛೇ ಗರೂನಂ ಸಕಾಸಂ, ಥಮ್ಭಂ ನಿರಂಕತ್ವಾ [ನಿರಾಕತ್ವಾ (?) ನಿ + ಆ + ಕರ + ತ್ವಾ] ನಿವಾತವುತ್ತಿ।
ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಂಯಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಅನುಸ್ಸರೇ ಚೇವ ಸಮಾಚರೇ ಚ॥

೩೨೯"ಧಮ್ಮಾರಾಮೋ ಧಮ್ಮರತೋ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಞೂ।
ನೇವಾಚರೇ ಧಮ್ಮಸನ್ದೋಸವಾದಂ, ತಚ್ಛೇಹಿ ನೀಯೇಥ ಸುಭಾಸಿತೇಹಿ॥

೩೩೦"ಹಸ್ಸಂ ಜಪ್ಪಂ ಪರಿದೇವಂ ಪದೋಸಂ, ಮಾಯಾಕತಂ ಕುಹನಂ ಗಿದ್ಧಿ ಮಾನಂ।
ಸಾರಮ್ಭಂ ಕಕ್ಕಸಂ ಕಸಾವಞ್ಚ ಮುಚ್ಛಂ [ಸಾರಮ್ಭ ಕಕ್ಕಸ್ಸ ಕಸಾವ ಮುಚ್ಛಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಹಿತ್ವಾ ಚರೇ ವೀತಮದೋ ಠಿತತ್ತೋ॥

೩೩೧"ವಿಞ್ಞಾತಸಾರಾನಿ ಸುಭಾಸಿತಾನಿ, ಸುತಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾತಸಮಾಧಿಸಾರಂ।
ನ ತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಚ ಸುತಞ್ಚ ವಡ್ಢತಿ, ಯೋ ಸಾಹಸೋ ಹೋತಿ ನರೋ ಪಮತ್ತೋ॥

೩೩೨"ಧಮ್ಮೇ ಚ ಯೇ ಅರಿಯಪವೇದಿತೇ ರತಾ,
ಅನುತ್ತರಾ ತೇ ವಚಸಾ ಮನಸಾ ಕಮ್ಮುನಾ ಚ।
ತೇ ಸನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಸಮಾಧಿಸಣ್ಠಿತಾ,
ಸುತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಸಾರಮಜ್ಝಗೂ"ತಿ॥

ಕಿಂಸೀಲಸುತ್ತಂ ನವಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೦. ಉಟ್ಠಾನಸುತ್ತಂ

೩೩೩ಉಟ್ಠಹಥ ನಿಸೀದಥ, ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಸುಪಿತೇನ ವೋ।

ಆತುರಾನಞ್ಹಿ ಕಾ ನಿದ್ದಾ, ಸಲ್ಲವಿದ್ಧಾನ ರುಪ್ಪತಂ॥

೩೩೪ಉಟ್ಠಹಥ ನಿಸೀದಥ, ದಳ್ಹಂ ಸಿಕ್ಖಥ ಸನ್ತಿಯಾ।

ಮಾ ವೋ ಪಮತ್ತೇ ವಿಞ್ಞಾಯ, ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ಅಮೋಹಯಿತ್ಥ ವಸಾನುಗೇ॥

೩೩೫ಯಾಯ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ, ಸಿತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥಿಕಾ।

ತರಥೇತಂ ವಿಸತ್ತಿಕಂ, ಖಣೋ ವೋ [ಖಣೋ ವೇ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾ।

ಖಣಾತೀತಾ ಹಿ ಸೋಚನ್ತಿ, ನಿರಯಮ್ಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ॥

೩೩೬ಪಮಾದೋ ರಜೋ ಪಮಾದೋ, ಪಮಾದಾನುಪತಿತೋ ರಜೋ।

ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ವಿಜ್ಜಾಯ, ಅಬ್ಬಹೇ [ಅಬ್ಬೂಳ್ಹೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಅಬ್ಬುಹೇ (ಕ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಸಲ್ಲಮತ್ತನೋತಿ॥

ಉಟ್ಠಾನಸುತ್ತಂ ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೧. ರಾಹುಲಸುತ್ತಂ

೩೩೭"ಕಚ್ಚಿ ಅಭಿಣ್ಹಸಂವಾಸಾ, ನಾವಜಾನಾಸಿ ಪಣ್ಡಿತಂ।

ಉಕ್ಕಾಧಾರೋ [ಓಕ್ಕಾಧಾರೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಕಚ್ಚಿ ಅಪಚಿತೋ ತಯಾ" [ತವ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)]॥

೩೩೮"ನಾಹಂ ಅಭಿಣ್ಹಸಂವಾಸಾ, ಅವಜಾನಾಮಿ ಪಣ್ಡಿತಂ।

ಉಕ್ಕಾಧಾರೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಅಪಚಿತೋ ಮಯಾ"॥

೩೩೯"ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಹಿತ್ವಾ, ಪಿಯರೂಪೇ ಮನೋರಮೇ।

ಸದ್ಧಾಯ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಭವ॥

೩೪೦"ಮಿತ್ತೇ ಭಜಸ್ಸು ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಪನ್ತಞ್ಚ ಸಯನಾಸನಂ।

ವಿವಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹೋಹಿ ಭೋಜನೇ॥

೩೪೧"ಚೀವರೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಚ, ಪಚ್ಚಯೇ ಸಯನಾಸನೇ।

ಏತೇಸು ತಣ್ಹಂ ಮಾಕಾಸಿ, ಮಾ ಲೋಕಂ ಪುನರಾಗಮಿ॥

೩೪೨"ಸಂವುತೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಮಿಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಚ ಪಞ್ಚಸು।

ಸತಿ ಕಾಯಗತಾತ್ಯತ್ಥು, ನಿಬ್ಬಿದಾಬಹುಲೋ ಭವ॥

೩೪೩"ನಿಮಿತ್ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಹಿ, ಸುಭಂ ರಾಗೂಪಸಞ್ಹಿತಂ।

ಅಸುಭಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇಹಿ, ಏಕಗ್ಗಂ ಸುಸಮಾಹಿತಂ॥

೩೪೪"ಅನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಭಾವೇಹಿ, ಮಾನಾನುಸಯಮುಜ್ಜಹ।

ತತೋ ಮಾನಾಭಿಸಮಯಾ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ಇತ್ಥಂ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರಾಹುಲಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಓವದತೀತಿ।

ರಾಹುಲಸುತ್ತಂ ಏಕಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೨. ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೋ ನಾಮ ಥೇರೋ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ಅಚಿರಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - "ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ನು ಖೋ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಉದಾಹು ನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - 'ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ನು ಖೋ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಉದಾಹು ನೋ ಪರಿನಬ್ಬುತೋ'"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೩೪೫."ಪುಚ್ಛಾಮ [ಪುಚ್ಛಾಮಿ (ಕ॰)] ಸತ್ಥಾರಮನೋಮಪಞ್ಞಂ, ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಯೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನಂ ಛೇತ್ತಾ।
ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ ಭಿಕ್ಖು, ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತೋ॥

೩೪೬."ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೋ ಇತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ, ತಯಾ ಕತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ।
ಸೋ ತಂ ನಮಸ್ಸಂ ಅಚರಿ ಮುತ್ಯಪೇಕ್ಖೋ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ದಳ್ಹಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ॥

೩೪೭."ತಂ ಸಾವಕಂ ಸಕ್ಯ [ಸಕ್ಕ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಮಯಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇ, ಅಞ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು।
ಸಮವಟ್ಠಿತಾ ನೋ ಸವನಾಯ ಸೋತಾ, ತುವಂ ನೋ ಸತ್ಥಾ ತ್ವಮನುತ್ತರೋಸಿ॥

೩೪೮."ಛಿನ್ದೇವ ನೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇತಂ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತಂ ವೇದಯ ಭೂರಿಪಞ್ಞ।
ಮಜ್ಝೇವ [ಮಜ್ಝೇ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ನೋ ಭಾಸ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು, ಸಕ್ಕೋವ ದೇವಾನ ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ॥

೩೪೯."ಯೇ ಕೇಚಿ ಗನ್ಥಾ ಇಧ ಮೋಹಮಗ್ಗಾ, ಅಞ್ಞಾಣಪಕ್ಖಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಠಾನಾ।
ತಥಾಗತಂ ಪತ್ವಾ ನ ತೇ ಭವನ್ತಿ, ಚಕ್ಖುಞ್ಹಿ ಏತಂ ಪರಮಂ ನರಾನಂ॥

೩೫೦."ನೋ ಚೇ ಹಿ ಜಾತು ಪುರಿಸೋ ಕಿಲೇಸೇ, ವಾತೋ ಯಥಾ ಅಬ್ಭಧನಂ ವಿಹಾನೇ।
ತಮೋವಸ್ಸ ನಿವುತೋ ಸಬ್ಬಲೋಕೋ, ನ ಜೋತಿಮನ್ತೋಪಿ ನರಾ ತಪೇಯ್ಯುಂ॥

೩೫೧."ಧೀರಾ ಚ ಪಜ್ಜೋತಕರಾ ಭವನ್ತಿ, ತಂ ತಂ ಅಹಂ ವೀರ [ಧೀರ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ತಥೇವ ಮಞ್ಞೇ।
ವಿಪಸ್ಸಿನಂ ಜಾನಮುಪಾಗಮುಮ್ಹಾ [ಜಾನಮುಪಗಮಮ್ಹಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಪರಿಸಾಸು ನೋ ಆವಿಕರೋಹಿ ಕಪ್ಪಂ॥

೩೫೨."ಖಿಪ್ಪಂ ಗಿರಂ ಏರಯ ವಗ್ಗು ವಗ್ಗುಂ, ಹಂಸೋವ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಣಿಕಂ [ಸಣಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನಿಕೂಜ।
ಬಿನ್ದುಸ್ಸರೇನ ಸುವಿಕಪ್ಪಿತೇನ, ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಉಜ್ಜುಗತಾ ಸುಣೋಮ॥

೩೫೩“ಪಹೀನಜಾತಿಮರಣಂ ಅಸೇಸಂ, ನಿಗ್ಗಯ್ಹ ಧೋನಂ [ಧೋತಂ (ಸೀ॰)] ವದೇಸ್ಸಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ।

ನ ಕಾಮಕಾರೋ ಹಿ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ, ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕಾರೋ ಚ [ಸಙ್ಖಯ್ಯಕಾರೋವ (ಕ॰)] ತಥಾಗತಾನಂ॥

೩೫೪“ಸಮ್ಪನ್ನವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ ತವೇದಂ, ಸಮುಜ್ಜುಪಞ್ಞಸ್ಸ [ಸಮುಜ್ಜಪಞ್ಞಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ।

ಅಯಮಞ್ಜಲೀ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಸುಪ್ಪಣಾಮಿತೋ, ಮಾ ಮೋಹಯೀ ಜಾನಮನೋಮಪಞ್ಞ॥

೩೫೫“ಪರೋವರಂ [ವರಾವರಂ (ಕತ್ಥಚಿ)] ಅರಿಯಧಮ್ಮಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಮಾ ಮೋಹಯೀ ಜಾನಮನೋಮವೀರ।

ವಾರಿಂ ಯಥಾ ಘಮ್ಮನಿ ಘಮ್ಮತತ್ತೋ, ವಾಚಾಭಿಕಙ್ಖಾಮಿ ಸುತಂ ಪವಸ್ಸ [ಸುತಸ್ಸ ವಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰)]॥

೩೫೬“ಯದತ್ಥಿಕಂ [ಯದತ್ಥಿಯಂ (ಪೀ॰), ಯದತ್ಥಿತಂ (ಕ॰)] ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಚರೀ, ಕಪ್ಪಾಯನೋ ಕಚ್ಚಿಸ್ಸ ತಂ ಅಮೋಘಂ।

ನಿಬ್ಬಾಯಿ ಸೋ ಆದು ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ, ಯಥಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಅಹು ತಂ ಸುಣೋಮ”॥

೩೫೭“ಅಚ್ಛೇಚ್ಛಿ [ಅಛೇಜ್ಜಿ (ಕ॰)] ತಣ್ಹಂ ಇಧ ನಾಮರೂಪೇ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ಕಣ್ಹಸ್ಸ [ತಣ್ಹಾಯ (ಕ॰)] ಸೋತಂ ದೀಘರತ್ತಾನುಸಯಿತಂ।

ಅತಾರಿ ಜಾತಿಂ ಮರಣಂ ಅಸೇಸಂ,”

ಇಚ್ಚಬ್ರವೀ ಭಗವಾ ಪಞ್ಚಸೇಟ್ಠೋ॥

೩೫೮“ಏಸ ಸುತ್ವಾ ಪಸೀದಾಮಿ, ವಚೋ ತೇ ಇಸಿಸತ್ತಮ।

ಅಮೋಘಂ ಕಿರ ಮೇ ಪುಟ್ಠಂ, ನ ಮಂ ವಞ್ಚೇಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೩೫೯“ಯಥಾವಾದೀ ತಥಾಕಾರೀ, ಅಹು ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ।

ಅಚ್ಛಿದಾ ಮಚ್ಚುನೋ ಜಾಲಂ, ತತಂ ಮಾಯಾವಿನೋ ದಳ್ಹಂ॥

೩೬೦“ಅದ್ದಸಾ ಭಗವಾ ಆದಿಂ, ಉಪಾದಾನಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯೋ।

ಅಚ್ಚಗಾ ವತ ಕಪ್ಪಾಯನೋ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರ”ನ್ತಿ॥

ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪಸುತ್ತಂ ದ್ವಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೩. ಸಮ್ಮಾಪರಿಬ್ಬಾಜನೀಯಸುತ್ತಂ

೩೬೧“ಪುಚ್ಛಾಮಿ ಮುನಿಂ ಪಹೂತಪಞ್ಞಂ,

ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಙ್ಗತಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಂ ಠಿತತ್ತಂ।

ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಘರಾ ಪನುಜ್ಜ ಕಾಮೇ, ಕಥಂ ಭಿಕ್ಖು

ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ”॥

೩೬೨“ಯಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಾ ಸಮೂಹತಾ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ಉಪ್ಪಾತಾ ಸುಪಿನಾ ಚ ಲಕ್ಖಣಾ ಚ।

ಸೋ ಮಙ್ಗಲದೋಸವಿಪ್ಪಹೀನೋ,

ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೩.“ರಾಗಂ ವಿನಯೇಥ ಮಾನುಸೇಸು, ದಿಬ್ಬೇಸು ಕಾಮೇಸು ಚಾಪಿ ಭಿಕ್ಖು।
ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಭವಂ ಸಮೇಚ್ಚ ಧಮ್ಮಂ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೪.“ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ಪೇಸುಣಾನಿ, ಕೋಧಂ ಕದರಿಯಂ ಜಹೇಯ್ಯ ಭಿಕ್ಖು।
ಅನುರೋಧವಿರೋಧವಿಪ್ಪಹೀನೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೫.“ಹಿತ್ವಾನ ಪಿಯಞ್ಚ ಅಪ್ಪಿಯಞ್ಚ, ಅನುಪಾದಾಯ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಕುಹಿಞ್ಚಿ।
ಸಂಯೋಜನಿಯೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೬.“ನ ಸೋ ಉಪಧೀಸು ಸಾರಮೇತಿ, ಆದಾನೇಸು ವಿನೇಯ್ಯ ಛನ್ದರಾಗಂ।
ಸೋ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೭.“ವಚಸಾ ಮನಸಾ ಚ ಕಮ್ಮುನಾ ಚ, ಅವಿರುದ್ಧೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ।
ನಿಬ್ಬಾನಪದಾಭಿಪತ್ಥಯಾನೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೮.“ಯೋ ವನ್ದತಿ ಮನ್ತಿ ನುಣ್ಣಮೇಯ್ಯ [ನುನ್ನಮೇಯ್ಯ (?)], ಅಕ್ಕುಟ್ಠೋಪಿ ನ ಸನ್ಧಿಯೇಥ ಭಿಕ್ಖು।
ಲದ್ಧಾ ಪರಭೋಜನಂ ನ ಮಜ್ಜೇ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೬೯.“ಲೋಭಞ್ಚ ಭವಞ್ಚ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ವಿರತೋ ಛೇದನಬನ್ಧನಾ ಚ [ಛೇದನಬನ್ಧನತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಭಿಕ್ಖು।
ಸೋ ತಿಣ್ಣಕಥಂಕಥೋ ವಿಸಲ್ಲೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೦.“ಸಾರುಪ್ಪಂ ಅತ್ತನೋ ವಿದಿತ್ವಾ, ನೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಹಿಂಸೇಯ್ಯ ಕಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ।
ಯಥಾ ತಥಿಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೧.“ಯಸ್ಸಾನುಸಯಾ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಮೂಲಾ ಚ [ಮೂಲಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಅಕುಸಲಾ ಸಮೂಹತಾಸೇ।
ಸೋ ನಿರಾಸೋ [ನಿರಾಸಯೋ (ಸೀ॰), ನಿರಾಸಸೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅನಾಸಿಸಾನೋ [ಅನಾಸಯಾನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅನಾಸಸಾನೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೨.“ಆಸವಖೀಣೋ ಪಹೀನಮಾನೋ, ಸಬ್ಬಂ ರಾಗಪಥಂ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ।
ದನ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ಠಿತತ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೩.“ಸದ್ಧೋ ಸುತವಾ ನಿಯಾಮದಸ್ಸೀ, ವಗ್ಗಗತೇಸು ನ ವಗ್ಗಸಾರಿ ಧೀರೋ।
ಲೋಭಂ ದೋಸಂ ವಿನೇಯ್ಯ ಪಟಿಘಂ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೪.“ಸಂಸುದ್ಧಜಿನೋ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ವಸೀ ಪಾರಗೂ ಅನೇಜೋ।
ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಞಾಣಕುಸಲೋ , ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೫.“ಅತೀತೇಸು ಅನಾಗತೇಸು ಚಾಪಿ, ಕಪ್ಪಾತೀತೋ ಅತಿಚ್ಚಸುದ್ಧಿಪಞ್ಞೋ।
ಸಬ್ಬಾಯತನೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ॥

೩೭೬."ಅಞ್ಞಾಯ ಪದಂ ಸಮೇಚ್ಚ ಧಮ್ಮಂ, ವಿವಟಂ ದಿಸ್ವಾನ ಪಹಾನಮಾಸವಾನಂ।

ಸಬ್ಬುಪಧೀನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾನೋ [ಪರಿಕ್ಖಯಾ (ಪೀ॰)], ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯ"॥

೩೭೭."ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಭಗವಾ ತಥೇವ ಏತಂ, ಯೋ ಸೋ ಏವಂವಿಹಾರೀ ದನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು।

ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಯೋಗವೀತಿವತ್ತೋ [ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಿಯೇ ಚ ವೀತಿವತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಪರಿಬ್ಬಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

ಸಮ್ಮಾಪರಿಬ್ಬಾಜನೀಯಸುತ್ತಂ ತೇರಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೪. ಧಮ್ಮಿಕಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೩೭೮."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಗೋತಮ ಭೂರಿಪಞ್ಞ, ಕಥಂಕರೋ ಸಾವಕೋ ಸಾಧು ಹೋತಿ।

ಯೋ ವಾ ಅಗಾರಾ ಅನಗಾರಮೇತಿ, ಅಗಾರಿನೋ ವಾ ಪನುಪಾಸಕಾಸೇ॥

೩೭೯."ತುವಞ್ಹಿ ಲೋಕಸ್ಸ ಸದೇವಕಸ್ಸ, ಗತಿಂ ಪಜಾನಾಸಿ ಪರಾಯಣಞ್ಚ।

ನ ಚತ್ಥಿ ತುಲ್ಯೋ ನಿಪುಣತ್ಥದಸ್ಸೀ, ತುವಞ್ಹಿ ಬುದ್ಧಂ ಪವರಂ ವದನ್ತಿ॥

೩೮೦."ಸಬ್ಬಂ ತುವಂ ಞಾಣಮವೇಚ್ಚ ಧಮ್ಮಂ, ಪಕಾಸೇಸಿ ಸತ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ।

ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋಸಿ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು, ವಿರೋಚಸಿ ವಿಮಲೋ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ॥

೩೮೧."ಆಗಞ್ಛಿ ತೇ ಸನ್ತಿಕೇ ನಾಗರಾಜಾ, ಏರಾವಣೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿ ಸುತ್ವಾ।

ಸೋಪಿ ತಯಾ ಮನ್ತಯಿತ್ವಾಜ್ಝಗಮಾ, ಸಾಧೂತಿ ಸುತ್ವಾನ ಪತೀತರೂಪೋ॥

೩೮೨."ರಾಜಾಪಿ ತಂ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಕುವೇರೋ, ಉಪೇತಿ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಮಾನೋ।

ತಸ್ಸಾಪಿ ತ್ವಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಬ್ರೂಸಿ ಧೀರ, ಸೋ ಚಾಪಿ ಸುತ್ವಾನ ಪತೀತರೂಪೋ॥

೩೮೩."ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ವಾದಸೀಲಾ, ಆಜೀವಕಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ನಿಗಣ್ಠಾ।

ಪಞ್ಞಾಯ ತಂ ನಾತಿತರನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ, ಠಿತೋ ವಜನ್ತಂ ವಿಯ ಸೀಘಗಾಮಿಂ॥

೩೮೪."ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾದಸೀಲಾ, ವುದ್ಧಾ ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ।

ಸಬ್ಬೇ ತಯಿ ಅತ್ಥಬದ್ಧಾ ಭವನ್ತಿ, ಯೇ ಚಾಪಿ ಅಞ್ಞೇ ವಾದಿನೋ ಮಞ್ಞಮಾನಾ॥

೩೮೫."ಅಯಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮೋ ನಿಪುಣೋ ಸುಖೋ ಚ, ಯೋಯಂ ತಯಾ ಭಗವಾ ಸುಪ್ಪವುತ್ತೋ।

ತಮೇವ ಸಬ್ಬೇಪಿ [ಸಬ್ಬೇ ಮಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸುಸ್ಸೂಸಮಾನಾ, ತಂ ನೋ ವದ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠ॥

೩೮೬."ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮೇ ಭಿಕ್ಖವೋ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಉಪಾಸಕಾ ಚಾಪಿ ತಥೇವ ಸೋತುಂ।

ಸುಣನ್ತು ಧಮ್ಮಂ ವಿಮಲೇನಾನುಬುದ್ಧಂ, ಸುಭಾಸಿತಂ ವಾಸವಸ್ಸೇವ ದೇವಾ”॥

೩೮೭“ಸುಣಾಥ ಮೇ ಭಿಕ್ಖವೋ ಸಾವಯಾಮಿ ವೋ, ಧಮ್ಮಂ ಧುತಂ ತಞ್ಚ ಚರಾಥ ಸಬ್ಬೇ।

ಇರಿಯಾಪಥಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನುಲೋಮಿಕಂ, ಸೇವೇಥ ನಂ ಅತ್ಥದಸೋ ಮುತೀಮಾ॥

೩೮೮“ನೋ ವೇ ವಿಕಾಲೇ ವಿಚರೇಯ್ಯ ಭಿಕ್ಖು, ಗಾಮೇ ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರೇಯ್ಯ ಕಾಲೇ।

ಅಕಾಲಚಾರಿಞ್ಹಿ ಸಜನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾ, ತಸ್ಮಾ ವಿಕಾಲೇ ನ ಚರನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ॥

೩೮೯“ರೂಪಾ ಚ ಸದ್ದಾ ಚ ರಸಾ ಚ ಗನ್ಧಾ, ಫಸ್ಸಾ ಚ ಯೇ ಸಮ್ಮದಯನ್ತಿ ಸತ್ತೇ।

ಏತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವಿನೇಯ್ಯ ಛನ್ದಂ, ಕಾಲೇನ ಸೋ ಪವಿಸೇ ಪಾತರಾಸಂ॥

೩೯೦“ಪಿಣ್ಡಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಸಮಯೇನ ಲದ್ಧಾ, ಏಕೋ ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮ ರಹೋ ನಿಸೀದೇ।

ಅಜ್ಝತ್ತಚಿನ್ತೀ ನ ಮನೋ ಬಹಿದ್ಧಾ, ನಿಚ್ಛಾರಯೇ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಭಾವೋ॥

೩೯೧“ಸಚೇಪಿ ಸೋ ಸಲ್ಲಪೇ ಸಾವಕೇನ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಾ।

ಧಮ್ಮಂ ಪಣೀತಂ ತಮುದಾಹರೇಯ್ಯ, ನ ಪೇಸುಣಂ ನೋಪಿ ಪರೂಪವಾದಂ॥

೩೯೨“ವಾದಞ್ಹಿ ಏಕೇ ಪಟಿಸೇನಿಯನ್ತಿ, ನ ತೇ ಪಸಂಸಾಮ ಪರಿತ್ತಪಞ್ಞೇ।

ತತೋ ತತೋ ನೇ ಪಸಜನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾ, ಚಿತ್ತಞ್ಹಿ ತೇ ತತ್ಥ ಗಮೇನ್ತಿ ದೂರೇ॥

೩೯೩“ಪಿಣ್ಡಂ ವಿಹಾರಂ ಸಯನಾಸನಞ್ಚ, ಆಪಞ್ಚ ಸಙ್ಘಾಟಿರಜೂಪವಾಹನಂ।

ಸುತ್ವಾನ ಧಮ್ಮಂ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತಂ, ಸಙ್ಖಾಯ ಸೇವೇ ವರಪಞ್ಞಸಾವಕೋ॥

೩೯೪“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಿಣ್ಡೇ ಸಯನಾಸನೇ ಚ, ಆಪೇ ಚ ಸಙ್ಘಾಟಿರಜೂಪವಾಹನೇ।

ಏತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾ ಪೋಕ್ಖರೇ ವಾರಿಬಿನ್ದು॥

೩೯೫“ಗಹಟ್ಠವತ್ತಂ ಪನ ವೋ ವದಾಮಿ, ಯಥಾಕರೋ ಸಾವಕೋ ಸಾಧು ಹೋತಿ।

ನ ಹೇಸ [ನ ಹೇಸೋ (ಸೀ॰)] ಲಬ್ಭಾ ಸಪರಿಗ್ಗಹೇನ, ಫಸ್ಸೇತುಂ ಯೋ ಕೇವಲೋ ಭಿಕ್ಖುಧಮ್ಮೋ॥

೩೯೬“ಪಾಣಂ ನ ಹನೇ [ನ ಹಾನೇ (ಸೀ॰)] ನ ಚ ಘಾತಯೇಯ್ಯ, ನ ಚಾನುಜಞ್ಞಾ ಹನತಂ ಪರೇಸಂ।

ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ, ಯೇ ಥಾವರಾ ಯೇ ಚ ತಸಾ ಸನ್ತಿ [ತಸನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕೇ॥

೩೯೭“ತತೋ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಯ್ಯ, ಕಿಞ್ಚಿ ಕ್ವಚಿ ಸಾವಕೋ ಬುಜ್ಝಮಾನೋ।

ನ ಹಾರಯೇ ಹರತಂ ನಾನುಜಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಂ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಯ್ಯ॥

೩೯೮“ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಯ್ಯ, ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ಜಲಿತಂವ ವಿಞ್ಞೂ।

ಅಸಮ್ಭುಣನ್ತೋ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಪರಸ್ಸ ದಾರಂ ನ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ॥

೩೯೯“ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ, ಏಕಸ್ಸ ವೇಕೋ [ಚೇತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ನ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯ।

ನ ಭಾಣಯೇ ಭಣತಂ ನಾನುಜಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಂ ಅಭೂತಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಯ್ಯ॥

೪೦೦"ಮಜ್ಜಞ್ಚ ಪಾನಂ ನ ಸಮಾಚರೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮಂ ಇಮಂ ರೋಚಯೇ ಯೋ ಗಹಟ್ಠೋ।
ನ ಪಾಯಯೇ ಪಿವತಂ ನಾನುಜಞ್ಞಾ, ಉಮ್ಮಾದನನ್ತಂ ಇತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾ॥

೪೦೧"ಮದಾ ಹಿ ಪಾಪಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ಬಾಲಾ, ಕಾರೇನ್ತಿ ಚಞ್ಞೇಪಿ ಜನೇ ಪಮತ್ತೇ।
ಏತಂ ಅಪುಞ್ಞಾಯತನಂ ವಿವಜ್ಜಯೇ, ಉಮ್ಮಾದನಂ ಮೋಹನಂ ಬಾಲಕನ್ತಂ॥

೪೦೨"ಪಾಣಂ ನ ಹನೇ ನ ಚಾದಿನ್ನಮಾದಿಯೇ, ಮುಸಾ ನ ಭಾಸೇ ನ ಚ ಮಜ್ಜಪೋ ಸಿಯಾ।
ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ ಮೇಥುನಾ, ರತ್ತಿಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ॥

೪೦೩"ಮಾಲಂ ನ ಧಾರೇ ನ ಚ ಗನ್ಧಮಾಚರೇ, ಮಞ್ಚೇ ಛಮಾಯಂ ವ ಸಯೇಥ ಸನ್ಥತೇ।
ಏತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಾಹುಪೋಸಥಂ, ಬುದ್ಧೇನ ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾ ಪಕಾಸಿತಂ॥

೪೦೪"ತತೋ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸುಪವಸ್ಸುಪೋಸಥಂ, ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಞ್ಚ ಅಟ್ಠಮಿಂ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ, ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಂ ಸುಸಮತ್ತರೂಪಂ॥

೪೦೫"ತತೋ ಚ ಪಾತೋ ಉಪವುತ್ಥುಪೋಸಥೋ, ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ।
ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಅನುಮೋದಮಾನೋ, ಯಥಾರಹಂ ಸಂವಿಭಜೇಥ ವಿಞ್ಞೂ॥

೪೦೬"ಧಮ್ಮೇನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಭರೇಯ್ಯ, ಪಯೋಜಯೇ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಸೋ ವಣಿಜ್ಜಂ।
ಏತಂ ಗಿಹೀ ವತ್ತಯಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸಯಮ್ಪಭೇ ನಾಮ ಉಪೇತಿ ದೇವೇ"ತಿ॥

ಧಮ್ಮಿಕಸುತ್ತಂ ಚುದ್ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಚೂಳವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ರತನಾಮಗನ್ಧೋ ಹಿರಿ ಚ, ಮಙ್ಗಲಂ ಸೂಚಿಲೋಮೇನ।
ಧಮ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ [ಕಪಿಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ನಾವಾ ಕಿಂಸೀಲಮುಟ್ಠಾನಂ॥

ರಾಹುಲೋ ಪುನ ಕಪ್ಪೋ ಚ, ಪರಿಬ್ಬಾಜನಿಯಂ ತಥಾ।
ಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚ ವಿದುನೋ ಆಹು, ಚೂಳವಗ್ಗನ್ತಿ ಚುದ್ದಸಾತಿ॥

೩. ಮಹಾವಗ್ಗೋ

೧. ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ

೪೦೭ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಪಬ್ಬಜಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।

ಯಥಾ ವೀಮಂಸಮಾನೋ ಸೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಮರೋಚಯಿ॥

೪೦೮ಸಮ್ಬಾಧೋಯಂ ಘರಾವಾಸೋ, ರಜಸ್ಸಾಯತನಂ ಇತಿ।

ಅಬ್ಭೋಕಾಸೋವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಇತಿ ದಿಸ್ವಾನ ಪಬ್ಬಜಿ॥

೪೦೯ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನ ಕಾಯೇನ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ವಿವಜ್ಜಯಿ।

ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ, ಆಜೀವಂ ಪರಿಸೋಧಯಿ॥

೪೧೦ಅಗಮಾ ರಾಜಗಹಂ ಬುದ್ಧೋ, ಮಗಧಾನಂ ಗಿರಿಬ್ಬಜಂ।

ಪಿಣ್ಡಾಯ ಅಭಿಹಾರೇಸಿ, ಆಕಿಣ್ಣವರಲಕ್ಖಣೋ॥

೪೧೧ತಮದ್ದಸಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ, ಪಾಸಾದಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ದಿಸ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಇಮಮತ್ಥಂ ಅಭಾಸಥ॥

೪೧೨‘‘ಇಮಂ ಭೋನ್ತೋ ನಿಸಾಮೇಥ, ಅಭಿರೂಪೋ ಬ್ರಹಾ ಸುಚಿ।

ಚರಣೇನ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಯುಗಮತ್ತಞ್ಚ ಪೇಕ್ಖತಿ॥

೪೧೩‘‘ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖು ಸತಿಮಾ, ನಾಯಂ ನೀಚಕುಲಾಮಿವ।

ರಾಜದೂತಾಭಿಧಾವನ್ತು, ಕುಹಿಂ ಭಿಕ್ಖು ಗಮಿಸ್ಸತಿ’’॥

೪೧೪ತೇ ಪೇಸಿತಾ ರಾಜದೂತಾ, ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿಸುಂ।

ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಕತ್ಥ ವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೪೧೫ಸಪದಾನಂ ಚರಮಾನೋ, ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಸುಸಂವುತೋ।

ಖಿಪ್ಪಂ ಪತ್ತಂ ಅಪೂರೇಸಿ, ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಪಟಿಸ್ಸತೋ॥

೪೧೬ಪಿಣ್ಡಚಾರಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ನಗರಾ ಮುನಿ।

ಪಣ್ಡವಂ ಅಭಿಹಾರೇಸಿ, ಏತ್ಥ ವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೪೧೭ದಿಸ್ವಾನ ವಾಸೂಪಗತಂ, ತಯೋ [ತತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ದೂತಾ ಉಪಾವಿಸುಂ।

ತೇಸು ಏಕೋವ [ಏಕೋ ಚ ದೂತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಆಗನ್ತ್ವಾ, ರಾಜಿನೋ ಪಟಿವೇದಯಿ॥

೪೧೮‘‘ಏಸ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾರಾಜ, ಪಣ್ಡವಸ್ಸ ಪುರತ್ಥತೋ [ಪುರಕ್ಖತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]।

ನಿಸಿನ್ನೋ ಬ್ಯಗ್ಘುಸಭೋವ, ಸೀಹೋವ ಗಿರಿಗಬ್ಭರೇ’’॥

೪೧೯ಸುತ್ವಾನ ದೂತವಚನಂ, ಭದ್ದಯಾನೇನ ಖತ್ತಿಯೋ।

ತರಮಾನರೂಪೋ ನಿಯ್ಯಾಸಿ, ಯೇನ ಪಣ್ಡವಪಬ್ಬತೋ॥

೪೨೦ಸ ಯಾನಭೂಮಿಂ ಯಾಯಿತ್ವಾ, ಯಾನಾ ಓರುಯ್ಹ ಖತ್ತಿಯೋ।

ಪತ್ತಿಕೋ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ಆಸಜ್ಜ ನಂ ಉಪಾವಿಸಿ॥

೪೨೧ನಿಸಜ್ಜ ರಾಜಾ ಸಮ್ಮೋದಿ, ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ತತೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ, ಇಮಮತ್ಥಂ ಅಭಾಸಥ॥

೪೨೨"ಯುವಾ ಚ ದಹರೋ ಚಾಸಿ, ಪಠಮುಪ್ಪತ್ತಿಕೋ [ಪಠಮುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ (ಸೀ॰), ಪಠಮುಪ್ಪತ್ತಿತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸುಸು।

ವಣ್ಣಾರೋಹೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಜಾತಿಮಾ ವಿಯ ಖತ್ತಿಯೋ॥

೪೨೩"ಸೋಭಯನ್ತೋ ಅನೀಕಗ್ಗಂ, ನಾಗಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತೋ।

ದದಾಮಿ ಭೋಗೇ ಭುಞ್ಜಸ್ಸು, ಜಾತಿಂ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"॥

೪೨೪"ಉಜುಂ ಜನಪದೋ ರಾಜ, ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸತೋ।

ಧನವೀರಿಯೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಕೋಸಲೇಸು [ಕೋಸಲಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ನಿಕೇತಿನೋ॥

೪೨೫"ಆದಿಚ್ಚಾ [ಆದಿಚ್ಚೋ (ಕ॰)] ನಾಮ ಗೋತ್ತೇನ, ಸಾಕಿಯಾ [ಸಾಕಿಯೋ (ಕ॰)] ನಾಮ ಜಾತಿಯಾ।

ತಮ್ಹಾ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹಿ, ನ ಕಾಮೇ ಅಭಿಪತ್ಥಯಂ॥

೪೨೬"ಕಾಮೇಸ್ವಾದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ದಟ್ಠು ಖೇಮತೋ।

ಪಧಾನಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏತ್ಥ ಮೇ ರಞ್ಜತೀ ಮನೋ"ತಿ॥

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ ಪಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೨. ಪಧಾನಸುತ್ತಂ

೪೨೭"ತಂ ಮಂ ಪಧಾನಪಹಿತತ್ತಂ, ನದಿಂ ನೇರಞ್ಜರಂ ಪತಿ।

ವಿಪರಕ್ಕಮ್ಮ ಝಾಯನ್ತಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ॥

೪೨೮"ನಮುಚೀ ಕರುಣಂ ವಾಚಂ, ಭಾಸಮಾನೋ ಉಪಾಗಮಿ।

'ಕಿಸೋ ತ್ವಮಸಿ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ, ಸನ್ತಿಕೇ ಮರಣಂ ತವ॥

೪೨೯"'ಸಹಸ್ಸಭಾಗೋ ಮರಣಸ್ಸ, ಏಕಂಸೋ ತವ ಜೀವಿತಂ।

ಜೀವ ಭೋ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾಹಸಿ॥

೪೩೦"'ಚರತೋ ಚ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಞ್ಚ ಜೂಹತೋ।

ಪಹೂತಂ ಚೀಯತೇ ಪುಞ್ಞಂ, ಕಿಂ ಪಧಾನೇನ ಕಾಹಸಿ॥

೪೩೧“ದುಗ್ಗೋ ಮಗ್ಗೋ ಪಧಾನಾಯ, ದುಕ್ಕರೋ ದುರಭಿಸಮ್ಭವೋ”’।

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಭಣಂ ಮಾರೋ, ಅಟ್ಠಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ॥

೪೩೨ತಂ ತಥಾವಾದಿನಂ ಮಾರಂ, ಭಗವಾ ಏತದಬ್ರವಿ।

“ಪಮತ್ತಬನ್ಧು ಪಾಪಿಮ, ಯೇನತ್ಥೇನ [ಸೇನತ್ಥೇನ (?), ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥೇನ (ಅಟ್ಠ॰ ಸಂವಣ್ಣನಾ)] ಇಧಾಗತೋ॥

೪೩೩“ಅಣುಮತ್ತೋಪಿ [ಅಣುಮತ್ತೇನಪಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಪುಞ್ಞೇನ, ಅತ್ಥೋ ಮಯ್ಹಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಯೇಸಞ್ಚ ಅತ್ಥೋ ಪುಞ್ಞೇನ, ತೇ ಮಾರೋ ವತ್ತುಮರಹತಿ॥

೪೩೪“ಅತ್ಥಿ ಸದ್ಧಾ ತಥಾ [ತತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ತಪೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ವೀರಿಯಂ, ಪಞ್ಞಾ ಚ ಮಮ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಏವಂ ಮಂ ಪಹಿತತ್ತಮ್ಪಿ, ಕಿಂ ಜೀವಮನುಪುಚ್ಛಸಿ॥

೪೩೫“ನದೀನಮಪಿ ಸೋತಾನಿ, ಅಯಂ ವಾತೋ ವಿಸೋಸಯೇ।

ಕಿಞ್ಚ ಮೇ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ, ಲೋಹಿತಂ ನುಪಸುಸ್ಸಯೇ॥

೪೩೬“ಲೋಹಿತೇ ಸುಸ್ಸಮಾನಮ್ಹಿ, ಪಿತ್ತಂ ಸೇಮ್ಹಞ್ಚ ಸುಸ್ಸತಿ।

ಮಂಸೇಸು ಖೀಯಮಾನೇಸು, ಭಿಯ್ಯೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದತಿ।

ಭಿಯ್ಯೋ ಸತಿ ಚ ಪಞ್ಞಾ ಚ, ಸಮಾಧಿ ಮಮ ತಿಟ್ಠತಿ॥

೪೩೭“ತಸ್ಸ ಮೇವಂ ವಿಹರತೋ, ಪತ್ತಸ್ಸುತ್ತಮವೇದನಂ।

ಕಾಮೇಸು [ಕಾಮೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ನಾಪೇಕ್ಖತೇ ಚಿತ್ತಂ, ಪಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ಸುದ್ಧತಂ॥

೪೩೮“ಕಾಮಾ ತೇ ಪಠಮಾ ಸೇನಾ, ದುತಿಯಾ ಅರತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ತತಿಯಾ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾ ತೇ, ಚತುತ್ಥೀ ತಣ್ಹಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

೪೩೯“ಪಞ್ಚಮಂ [ಪಞ್ಚಮೀ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ತೇ, ಛಟ್ಠಾ ಭೀರೂ ಪವುಚ್ಚತಿ।

ಸತ್ತಮೀ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ತೇ, ಮಕ್ಖೋ ಥಮ್ಭೋ ತೇ ಅಟ್ಠಮೋ॥

೪೪೦“ಲಾಭೋ ಸಿಲೋಕೋ ಸಕ್ಕಾರೋ, ಮಿಚ್ಛಾಲದ್ಧೋ ಚ ಯೋ ಯಸೋ।

ಯೋ ಚತ್ತಾನಂ ಸಮುಕ್ಕಂಸೇ, ಪರೇ ಚ ಅವಜಾನತಿ॥

೪೪೧“ಏಸಾ ನಮುಚಿ ತೇ ಸೇನಾ, ಕಣ್ಹಸ್ಸಾಭಿಪ್ಪಹಾರಿನೀ।

ನ ನಂ ಅಸೂರೋ ಜಿನಾತಿ, ಜೇತ್ವಾ ಚ ಲಭತೇ ಸುಖಂ॥

೪೪೨“ಏಸ ಮುಞ್ಜಂ ಪರಿಹರೇ, ಧಿರತ್ಥು ಮಮ [ಇಧ (ಕ॰)] ಜೀವಿತಂ।

ಸಙ್ಗಾಮೇ ಮೇ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಚೇ ಜೀವೇ ಪರಾಜಿತೋ॥

೪೪೩“ಪಗಾಳ್ಹೇತ್ಥ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।

ತಞ್ಚ ಮಗ್ಗಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಬ್ಬತಾ॥

೪೪೪“ಸಮನ್ತಾ ಧಜಿನಿಂ ದಿಸ್ವಾ, ಯುತ್ತಂ ಮಾರಂ ಸವಾಹನಂ।
ಯುದ್ಧಾಯ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ಠಾನಾ ಅಚಾವಯಿ॥

೪೪೫“ಯಂ ತೇ ತಂ ನಪ್ಪಸಹತಿ, ಸೇನಂ ಲೋಕೋ ಸದೇವಕೋ।
ತಂ ತೇ ಪಞ್ಞಾಯ ಭೇಚ್ಛಾಮಿ [ಗಚ್ಛಾಮಿ (ಸೀ॰), ವೇಚ್ಛಾಮಿ (ಸ್ಯಾ॰), ವಜ್ಝಾಮಿ (ಕ॰)], ಆಮಂ ಪತ್ತಂವ ಅಸ್ಮನಾ [ಪಕ್ಕಂವ ಅಮುನಾ (ಕ॰)]॥

೪೪೬“ವಸೀಕರಿತ್ವಾ [ವಸಿಂ ಕರಿತ್ವಾ (ಬಹೂಸು)] ಸಙ್ಕಪ್ಪಂ, ಸತಿಞ್ಚ ಸೂಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ರಟ್ಠಾ ರಟ್ಠಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಂ, ಸಾವಕೇ ವಿನಯಂ ಪುಥೂ॥

೪೪೭“ತೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಪಹಿತತ್ತಾ, ಮಮ ಸಾಸನಕಾರಕಾ।
ಅಕಾಮಸ್ಸ [ಅಕಾಮಾ (ಕ॰)] ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ”॥

೪೪೮“ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಭಗವನ್ತಂ, ಅನುಬನ್ಧಿಂ ಪದಾಪದಂ।
ಓತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸತೀಮತೋ॥

೪೪೯“ಮೇದವಣ್ಣಂವ ಪಾಸಾಣಂ, ವಾಯಸೋ ಅನುಪರಿಯಗಾ।
ಅಪೇತ್ಥ ಮುದುಂ [ಮುದು (ಸೀ॰)] ವಿನ್ದೇಮ, ಅಪಿ ಅಸ್ಸಾದನಾ ಸಿಯಾ॥

೪೫೦“ಅಲದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಅಸ್ಸಾದಂ, ವಾಯಸೇತ್ತೋ ಅಪಕ್ಕಮಿ।
ಕಾಕೋವ ಸೇಲಮಾಸಜ್ಜ, ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಾಪೇಮ ಗೋತಮಂ”॥

೪೫೧ತಸ್ಸ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ವೀಣಾ ಕಚ್ಛಾ ಅಭಸ್ಸಥ।
ತತೋ ಸೋ ದುಮ್ಮನೋ ಯಕ್ಖೋ, ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಥಾತಿ॥

ಪಧಾನಸುತ್ತಂ ದುತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೩. ಸುಭಾಸಿತಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಚತೂಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ, ನ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಚ ಅನನುವಜ್ಜಾ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಭಾಸಿತಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ, ಧಮ್ಮಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಧಮ್ಮಂ, ಪಿಯಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಪ್ಪಿಯಂ, ಸಚ್ಚಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಲಿಕಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಚ ಅನನುವಜ್ಜಾ ಚ ವಿಞ್ಞೂನ”ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೪೫೨“ಸುಭಾಸಿತಂ ಉತ್ತಮಮಾಹು ಸನ್ತೋ, ಧಮ್ಮಂ ಭಣೇ ನಾಧಮ್ಮಂ ತಂ ದುತಿಯಂ।
ಪಿಯಂ ಭಣೇ ನಾಪ್ಪಿಯಂ ತಂ ತತಿಯಂ, ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ ನಾಲಿಕಂ ತಂ ಚತುತ್ಥ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಸುಗತಾ''ತಿ। ''ಪಟಿಭಾತು ತಂ ವಙ್ಗೀಸಾ''ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ –

೪೫೧.''ತಮೇವ ವಾಚಂ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಯಾಯತ್ತಾನಂ ನ ತಾಪಯೇ।
ಪರೇ ಚ ನ ವಿಹಿಂಸೇಯ್ಯ, ಸಾ ವೇ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ॥

೪೫೨.''ಪಿಯವಾಚಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಯಾ ವಾಚಾ ಪಟಿನನ್ದಿತಾ।
ಯಂ ಅನಾದಾಯ ಪಾಪಾನಿ, ಪರೇಸಂ ಭಾಸತೇ ಪಿಯಂ॥

೪೫೩.''ಸಚ್ಚಂ ವೇ ಅಮತಾ ವಾಚಾ, ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸನನ್ತನೋ।
ಸಚ್ಚೇ ಅತ್ಥೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ, ಆಹು ಸನ್ತೋ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ॥

೪೫೪.''ಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಾಸತಿ ವಾಚಂ, ಖೇಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।
ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಾಯ, ಸಾ ವೇ ವಾಚಾನಮುತ್ತಮಾ''ತಿ॥

ಸುಭಾಸಿತಸುತ್ತಂ ತತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೪. ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹತಿ, ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಪರಿಚರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಪರಿಚರಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಸಮನ್ತಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇಸಿ – ''ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ''ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ; ದಿಸ್ವಾನ ವಾಮೇನ ಹತ್ಥೇನ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕಮಣ್ಡಲುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪದಸದ್ದೇನ ಸೀಸಂ ವಿವರಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ – ''ಮುಣ್ಡೋ ಅಯಂ ಭವಂ, ಮುಣ್ಡಕೋ ಅಯಂ ಭವ''ನ್ತಿ ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಮುಣ್ಡಾಪಿ ಹಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭವನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜಾತಿಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಕಿಂಜಚ್ಚೋ ಭವ''ನ್ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೪೫೫.''ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನೋಮ್ಹಿ ನ ರಾಜಪುತ್ತೋ, ನ ವೇಸ್ಸಾಯನೋ ಉದ ಕೋಚಿ ನೋಮ್ಹಿ।
ಗೋತ್ತಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ, ಅಕಿಞ್ಚನೋ ಮನ್ತ ಚರಾಮಿ ಲೋಕೇ॥

೪೫೬.''ಸಙ್ಘಾಟಿವಾಸೀ ಅಗಹೋ ಚರಾಮಿ [ಅಗಿಹೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಅಗೇಹೋ (ಕತ್ಥಚಿ)], ನಿವುತ್ತಕೇಸೋ ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತೋ।

अलिप्पमानो इध माणवेहि, अकल्लं मं ब्राह्मण पुच्छसि गोत्तपञ्हं"॥

४५९"पुच्छन्ति वे भो ब्राह्मणा, ब्राह्मणेभि सह ब्राह्मणो नो भव"न्ति॥

४६०"ब्राह्मणो हि चे त्वं ब्रूसि, मञ्च ब्रूसि अब्राह्मणं।

तं तं सावित्तिं पुच्छामि, तिपदं चतुवीसतक्खरं॥

४६१"किं निस्सिता इसयो मनुजा, खत्तिया ब्राह्मणा [परमपादन्तो] देवतानं।

यञ्ञमकप्पयिंसु पुथू इध लोके [दुतियपादन्तो (सी॰)]॥

४६२"यदन्तगू वेदगू यञ्ञकाले, यस्साहुतिं लभे तस्सिज्झेति ब्रूमि"॥

४६३"अद्धा हि तस्स हुतमिज्झे, (इति ब्राह्मणो)

यं तादिसं वेदगुमद्दसाम।

तुम्हादिसानञ्हि अदस्सनेन, अञ्ञो जनो भुञ्जति पूरळासं"॥

४६४"तस्मातिह त्वं ब्राह्मण अत्थेन, अत्थिको उपसङ्कम्म पुच्छ।

सन्तं विधूमं अनीघं निरासं, अप्पेविध अभिविन्दे सुमेधं"॥

४६५"यञ्ञे रतोहं भो गोतम, यञ्ञं यिट्ठुकामो नाहं पजानामि।

अनुसासतु मं भवं, यत्थ हुतं इज्झते ब्रूहि मे तं"॥

"तेन हि त्वं, ब्राह्मण, ओदहस्सु सोतं; धम्मं ते देसेस्सामि -

४६६"मा जातिं पुच्छि चरणञ्च पुच्छ, कट्ठा हवे जायति जातवेदो।

नीचाकुलीनोपि मुनी धितीमा, आजानियो होति हिरीनिसेधो॥

४६७"सच्चेन दन्तो दमसा उपेतो, वेदन्तगू वूसितब्रह्मचरियो।

कालेन तम्हि हब्यं पवेच्छे, यो ब्राह्मणो पुञ्ञपेक्खो [पुञ्ञपेखो (सी॰ पी॰)] यजेथ॥

४६८"ये कामे हित्वा अगहा चरन्ति, सुसञ्ञतत्ता तसरंव उज्जुं।

कालेन तेसु हब्यं पवेच्छे, यो ब्राह्मणो पुञ्ञपेक्खो यजेथ॥

४६९"ये वीतरागा सुसमाहितिन्द्रिया, चन्दोव राहुग्गहणा पमुत्ता।

कालेन तेसु हब्यं पवेच्छे, यो ब्राह्मणो पुञ्ञपेक्खो यजेथ॥

४७०"असज्जमाना विचरन्ति लोके, सदा सता हित्वा ममायितानि।

कालेन तेसु हब्यं पवेच्छे, यो ब्राह्मणो पुञ्ञपेक्खो यजेथ॥

४७१"यो कामे हित्वा अभिभुय्यचारी, यो वेदि जातीमरणस्स अन्तं।

परिनिब्बुतो उदकरहदोव सीतो, तथागतो अरहति पूरळासं॥

೪೭೨"ಸಮೋ ಸಮೇಹಿ ವಿಸಮೇಹಿ ದೂರೇ, ತಥಾಗತೋ ಹೋತಿ ಅನನ್ತಪಞ್ಞೋ।
ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೩"ಯಮ್ಹಿ ನ ಮಾಯಾ ವಸತಿ ನ ಮಾನೋ, ಯೋ ವೀತಲೋಭೋ ಅಮಮೋ ನಿರಾಸೋ।
ಪನುಣ್ಣಕೋಧೋ ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತೋ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋಕಮಲಂ ಅಹಾಸಿ।
ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೪ .

"ನಿವೇಸನಂ ಯೋ ಮನಸೋ ಅಹಾಸಿ, ಪರಿಗ್ಗಹಾ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ।
ಅನುಪಾದಿಯಾನೋ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೫"ಸಮಾಹಿತೋ ಯೋ ಉದತಾರಿ ಓಘಂ, ಧಮ್ಮಂ ಚಞ್ಞಾಸಿ ಪರಮಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ।
ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೬"ಭವಾಸವಾ ಯಸ್ಸ ವಚೀ ಖರಾ ಚ, ವಿಧೂಪಿತಾ ಅತ್ಥಗತಾ ನ ಸನ್ತಿ।
ಸ ವೇದಗೂ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೭"ಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾ, ಯೋ ಮಾನಸತ್ತೇಸು ಅಮಾನಸತ್ತೋ।
ದುಕ್ಖಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಸಖೇತ್ತವತ್ಥುಂ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೮"ಆಸಂ ಅನಿಸ್ಸಾಯ ವಿವೇಕದಸ್ಸೀ, ಪರವೇದಿಯಂ ದಿಟ್ಠಿಮುಪಾತಿವತ್ತೋ।
ಆರಮ್ಮಣಾ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೭೯"ಪರೋಪರಾ [ಪರೋವರಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಯಸ್ಸ ಸಮೇಚ್ಚ ಧಮ್ಮಾ, ವಿಧೂಪಿತಾ ಅತ್ಥಗತಾ ನ ಸನ್ತಿ।
ಸನ್ತೋ ಉಪಾದಾನಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೮೦"ಸಂಯೋಜನಂ ಜಾತಿಖಯನ್ತದಸ್ಸೀ, ಯೋಪಾನುದಿ ರಾಗಪಥಂ ಅಸೇಸಂ।
ಸುದ್ಧೋ ನಿದೋಸೋ ವಿಮಲೋ ಅಕಾಚೋ [ಅಕಾಮೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೮೧"ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತಾನಂ [ಅತ್ತನಾತ್ತಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ನಾನುಪಸ್ಸತಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ಉಜ್ಜುಗತೋ ಠಿತತ್ತೋ।
ಸ ವೇ ಅನೇಜೋ ಅಖಿಲೋ ಅಕಙ್ಖೋ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ॥

೪೮೨"ಮೋಹನ್ತರಾ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚ ಞಾಣದಸ್ಸೀ।
ಸರೀರಞ್ಚ ಅನ್ತಿಮಂ ಧಾರೇತಿ, ಪತ್ತೋ ಚ ಸಮ್ಬೋಧಿಮನುತ್ತರಂ ಸಿವಂ।
ಏತ್ತಾವತಾ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿ, ತಥಾಗತೋ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ"॥

೪೮೩"ಹುತಞ್ಚ [ಹುತ್ತಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಮಯ್ಹಂ ಹುತಮತ್ಥು ಸಚ್ಚಂ, ಯಂ ತಾದಿಸಂ ವೇದಗುನಂ ಅಲತ್ಥಂ।
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹಿ ಸಕ್ಖಿ ಪಟಿಗಣ್ಹಾತು ಮೇ ಭಗವಾ, ಭುಞ್ಜತು ಮೇ ಭಗವಾ ಪೂರಳಾಸಂ"॥

೪೮೪"ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಮೇ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ, ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ।
ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಪನುದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ, ಧಮ್ಮೇ ಸತೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವುತ್ತಿರೇಸಾ॥

೪೮೫"ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕೇವಲಿನಂ ಮಹೇಸಿಂ, ಖೀಣಾಸವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವೂಪಸನ್ತಂ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು, ಖೇತ್ತಞ್ಹಿ ತಂ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹೋತಿ"॥

೪೮೬"ಸಾಧಾಹಂ ಭಗವಾ ತಥಾ ವಿಜಞ್ಞಂ, ಯೋ ದಕ್ಖಿಣಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಮಾದಿಸಸ್ಸ।
ಯಂ ಯಞ್ಞಕಾಲೇ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ, ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ತವ ಸಾಸನಂ"॥

೪೮೭"ಸಾರಮ್ಭಾ ಯಸ್ಸ ವಿಗತಾ, ಚಿತ್ತಂ ಯಸ್ಸ ಅನಾವಿಲಂ।
ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ಚ ಕಾಮೇಹಿ, ಥಿನಂ ಯಸ್ಸ ಪನೂದಿತಂ॥

೪೮೮"ಸೀಮನ್ತಾನಂ ವಿನೇತಾರಂ, ಜಾತಿಮರಣಕೋವಿದಂ।
ಮುನಿಂ ಮೋನೇಯ್ಯಸಮ್ಪನ್ನಂ, ತಾದಿಸಂ ಯಞ್ಞಮಾಗತಂ॥

೪೮೯"ಭಕುಟಿಂ [ಭೂಕುಟಿಂ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಭಾಕುಟಿಂ (ಕ॰ ಸೀ॰, ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨೬)] ವಿನಯಿತ್ವಾನ, ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಥ।
ಪೂಜೇಥ ಅನ್ನಪಾನೇನ, ಏವಂ ಇಜ್ಝನ್ತಿ ದಕ್ಖಿಣಾ॥

೪೯೦"ಬುದ್ಧೋ ಭವಂ ಅರಹತಿ ಪೂರಳಾಸಂ, ಪುಞ್ಞಖೇತ್ತಮನುತ್ತರಂ।
ಆಯಾಗೋ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ, ಭೋತೋ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ – ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ...ಪೇ॰... ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸುತ್ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೫. ಮಾಘಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಅಹಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ವದಞ್ಞೂ ಯಾಚಯೋಗೋ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಾಮಿ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಲದ್ಧೇಹಿ ಭೋಗೇಹಿ ಧಮ್ಮಾಧಿಗತೇಹಿ ಏಕಸ್ಸಪಿ ದದಾಮಿ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಛನ್ನಮ್ಪಿ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠನ್ನಮ್ಪಿ ನವನ್ನಮ್ಪಿ ದಸನ್ನಮ್ಪಿ ದದಾಮಿ, ವೀಸಾಯಪಿ ತಿಂಸಾಯಪಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯಪಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಯಪಿ

ದದಾಮಿ, ಸತಸ್ಸಪಿ ದದಾಮಿ, ಭಿಯ್ಯೋಪಿ ದದಾಮಿ। ಕಚ್ಚಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ದದನ್ತೋ ಏವಂ ಯಜನ್ತೋ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವಾಮೀ"ತಿ ?

"ತಗ್ಘ ತ್ವಂ, ಮಾಣವ, ಏವಂ ದದನ್ತೋ ಏವಂ ಯಜನ್ತೋ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವಸಿ। ಯೋ ಖೋ, ಮಾಣವ, ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ವದಞ್ಞೂ ಯಾಚಯೋಗೋ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಲದ್ಧೇಹಿ ಭೋಗೇಹಿ ಧಮ್ಮಾಧಿಗತೇಹಿ ಏಕಸ್ಸಪಿ ದದಾತಿ...ಪೇ॰... ಸತಸ್ಸಪಿ ದದಾತಿ, ಭಿಯ್ಯೋಪಿ ದದಾತಿ, ಬಹುಂ ಸೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೪೯೧."ಪುಚ್ಛಾಮಹಂ ಗೋತಮಂ ವದಞ್ಞುಂ, (ಇತಿ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ)

ಕಾಸಾಯವಾಸಿಂ ಅಗಹಂ [ಅಗಿಹಂ (ಸೀ॰), ಅಗೇಹಂ (ಪೀ॰)] ಚರನ್ತಂ।

ಯೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಪತಿ [ದಾನಪತೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಗಹಟ್ಠೋ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ [ಪುಞ್ಞಪೇಖೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಯಜತಿ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ।

ದದಂ ಪರೇಸಂ ಇಧ ಅನ್ನಪಾನಂ, ಕಥಂ ಹುತಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಸುಜ್ಝೇ"॥

೪೯೨."ಯೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಪತಿ ಗಹಟ್ಠೋ, (ಮಾಘಾತಿ ಭಗವಾ)

ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಯಜತಿ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ।

ದದಂ ಪರೇಸಂ ಇಧ ಅನ್ನಪಾನಂ, ಆರಾಧಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇಭಿ ತಾದಿ"॥

೪೯೩."ಯೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಪತಿ ಗಹಟ್ಠೋ, (ಇತಿ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ)

ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಯಜತಿ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ।

ದದಂ ಪರೇಸಂ ಇಧ ಅನ್ನಪಾನಂ, ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಭಗವಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ"॥

೪೯೪."ಯೇ ವೇ ಅಸತ್ತಾ [ಅಲಗ್ಗಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ, ಅಕಿಞ್ಚನಾ ಕೇವಲಿನೋ ಯತತ್ತಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೪೯೫."ಯೇ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಬನ್ಧನಚ್ಛಿದಾ, ದನ್ತಾ ವಿಮುತ್ತಾ ಅನೀಘಾ ನಿರಾಸಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೪೯೬."ಯೇ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ, ದನ್ತಾ ವಿಮುತ್ತಾ ಅನೀಘಾ ನಿರಾಸಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೪೯೭."ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ, ಖೀಣಾಸವಾ ವೂಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೪೯೮."ಯೇಸು ನ ಮಾಯಾ ವಸತಿ ನ ಮಾನೋ, ಖೀಣಾಸವಾ ವೂಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೪೯೯."ಯೇ ವೀತಲೋಭಾ ಅಮಮಾ ನಿರಾಸಾ, ಖೀಣಾಸವಾ ವೂಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ।

ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೦"ಯೇ ವೇ ನ ತಣ್ಹಾಸು ಉಪಾತಿಪನ್ನಾ, ವಿತರೇಯ್ಯ ಓಘಂ ಅಮಮಾ ಚರನ್ತಿ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೧"ಯೇಸಂ ತಣ್ಹಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ, ಭವಾಭವಾಯ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೨"ಯೇ ಕಾಮೇ ಹಿತ್ವಾ ಅಗಹಾ ಚರನ್ತಿ, ಸುಸಞ್ಞತತ್ತಾ ತಸರಂವ ಉಜ್ಜುಂ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೩"ಯೇ ವೀತರಾಗಾ ಸುಸಮಾಹಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ, ಚನ್ದೋವ ರಾಹುಗ್ಗಹಣಾ ಪಮುತ್ತಾ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೪"ಸಮಿತಾವಿನೋ ವೀತರಾಗಾ ಅಕೋಪಾ, ಯೇಸಂ ಗತೀ ನತ್ಥಿಧ ವಿಪ್ಪಹಾಯ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೫"ಜಹಿತ್ವಾ ಜಾತಿಮರಣಂ ಅಸೇಸಂ, ಕಥಂಕಥಿಂ ಸಬ್ಬಮುಪಾತಿವತ್ತಾ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೬"ಯೇ ಅತ್ತದೀಪಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ, ಅಕಿಞ್ಚನಾ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೭"ಯೇ ಹೇತ್ಥ ಜಾನನ್ತಿ ಯಥಾ ತಥಾ ಇದಂ, ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ನತ್ಥಿ ಪುನಬ್ಭವೋತಿ।
ಕಾಲೇನ ತೇಸು ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ॥

೫೦೮"ಯೋ ವೇದಗೂ ಝಾನರತೋ ಸತೀಮಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಪತ್ತೋ ಸರಣಂ ಬಹೂನಂ।
ಕಾಲೇನ ತಮ್ಹಿ ಹಬ್ಯಂ ಪವೇಚ್ಛೇ, ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ ಯಜೇಥ"॥

೫೦೯"ಅದ್ಧಾ ಅಮೋಘಾ ಮಮ ಪುಚ್ಛನಾ ಅಹು, ಅಕ್ಖಾಸಿ ಮೇ ಭಗವಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ।
ತ್ವಞ್ಹೇತ್ಥ ಜಾನಾಸಿ ಯಥಾ ತಥಾ ಇದಂ, ತಥಾ ಹಿ ತೇ ವಿದಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ॥

೫೧೦"ಯೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಪತಿ ಗಹಟ್ಠೋ, (ಇತಿ ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ)
ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಯಜತಿ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ।
ದದಂ ಪರೇಸಂ ಇಧ ಅನ್ನಪಾನಂ,
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಭಗವಾ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ"॥

೫೧೧"ಯಜಸ್ಸು ಯಜಮಾನೋ ಮಾಘಾತಿ ಭಗವಾ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚ ವಿಪ್ಪಸಾದೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ।
ಆರಮ್ಮಣಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಯಞ್ಞೋ, ಏತ್ಥಪ್ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಜಹಾತಿ ದೋಸಂ॥

೫೧೨"ಸೋ ವೀತರಾಗೋ ಪವಿನೇಯ್ಯ ದೋಸಂ, ಮೇತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವಯಮಪ್ಪಮಾಣಂ।

ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಸತತಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಫರತಿ ಅಪ್ಪಮಞ್ಞಂ"॥

೫೧೩."ಕೋ ಸುಜ್ಝತಿ ಮುಚ್ಚತಿ ಬಜ್ಝತೀ ಚ, ಕೇನತ್ತನಾ ಗಚ್ಛತಿ [ಕೇನತ್ಥೇನಾ ಗಚ್ಛತಿ (ಕ॰)] ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ।
ಅಜಾನತೋ ಮೇ ಮುನಿ ಬ್ರೂಹಿ ಪುಟ್ಠೋ, ಭಗವಾ ಹಿ ಮೇ ಸಕ್ಖಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಜದಿಟ್ಠೋ।
ತುವಞ್ಹಿ ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಮೋಸಿ ಸಚ್ಚಂ, ಕಥಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಜುತಿಮ"॥

೫೧೪."ಯೋ ಯಜತಿ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ, (ಮಾಘಾತಿ ಭಗವಾ)
ಆರಾಧಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇಭಿ ತಾದಿ।
ಏವಂ ಯಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಯಾಚಯೋಗೋ,
ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕನ್ತಿ ಬ್ರೂಮೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಾಘೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ಮಾಘಸುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೬. ಸಭಿಯಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಪುರಾಣಸಾಲೋಹಿತಾಯ ದೇವತಾಯ ಪಞ್ಹಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ – "ಯೋ ತೇ, ಸಭಿಯ, ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ತೇ ಪಞ್ಹೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಙ್ಘಿನೋ ಗಣಿನೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ ಞಾತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ತಿತ್ಥಕರಾ ಸಾಧುಸಮ್ಮತಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಮಕ್ಖಲಿಗೋಸಾಲೋ ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ಪಕುಧೋ [ಕಕುಧೋ (ಸೀ॰) ಪಕುದ್ಧೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಕಚ್ಚಾನೋ ಸಞ್ಚಯೋ [ಸಞ್ಜಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ [ಬೇಲ್ಲಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವೇಳಟ್ಠಪುತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ [ನಾತಪುತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛತಿ। ತೇ ಸಭಿಯೇನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇನ ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠಾ ನ ಸಮ್ಪಾಯನ್ತಿ; ಅಸಮ್ಪಾಯನ್ತಾ ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತುಕರೋನ್ತಿ। ಅಪಿ ಚ ಸಭಿಯಂ ಯೇವ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಯೇ ಖೋ ತೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಙ್ಘಿನೋ ಗಣಿನೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ ಞಾತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ತಿತ್ಥಕರಾ ಸಾಧುಸಮ್ಮತಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ…ಪೇ॰… ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ, ತೇ ಮಯಾ ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠಾ ನ ಸಮ್ಪಾಯನ್ತಿ, ಅಸಮ್ಪಾಯನ್ತಾ ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತುಕರೋನ್ತಿ; ಅಪಿ ಚ ಮಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ಯನ್ನೂನಾಹಂ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ; ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಯೇಪಿ ಖೋ ತೇ [ಯೇ ಖೋ ತೇ (ಸ್ಯಾ॰), ಯಂ ಖೋ ತೇ (ಕ॰)] ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಿಣ್ಣಾ ವುಡ್ಢಾ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಅದ್ಧಗತಾ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತಾ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಿನೋ ಗಣಿನೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ ಞಾತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ತಿತ್ಥಕರಾ ಸಾಧುಸಮ್ಮತಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ… ಪೇ॰ … ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ, ತೇಪಿ ಮಯಾ ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠಾ ನ ಸಮ್ಪಾಯನ್ತಿ, ಅಸಮ್ಪಾಯನ್ತಾ ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತುಕರೋನ್ತಿ, ಅಪಿ ಚ ಮಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ; ಕಿಂ ಪನ ಮೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ! ಸಮಣೋ ಹಿ ಗೋತಮೋ ದಹರೋ ಚೇವ ಜಾತಿಯಾ, ನವೋ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸಮಣೋ ಖೋ [ಸಮಣೋ ಖೋ ಗೋತಮೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ದಹರೋತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬೋ। ದಹರೋಪಿ ಚೇಸ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ರಾಜಗಹಂ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ರಾಜಗಹಂ ವೇಳುವನಂ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೋ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೫೧೫.“ಕಙ್ಖೀ ವೇಚಿಕಿಚ್ಛೀ ಆಗಮಂ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಮಾನೋ।

ತೇಸನ್ತಕರೋ ಭವಾಹಿ [ಭವಾಹಿ ಮೇ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಪಞ್ಹೇ ಮೇ ಪುಟ್ಠೋ,

ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಅನುಧಮ್ಮಂ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ ಮೇ”॥

೫೧೬.“ದೂರತೋ ಆಗತೋಸಿ ಸಭಿಯ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಮಾನೋ।

ತೇಸನ್ತಕರೋ ಭವಾಮಿ [ತೇಸಮನ್ತಕರೋಮಿ ತೇ (ಕ॰)] ಪಞ್ಹೇ ತೇ ಪುಟ್ಠೋ,

ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಅನುಧಮ್ಮಂ ಬ್ಯಾಕರೋಮಿ ತೇ॥

೫೧೭.“ಪುಚ್ಛ ಮಂ ಸಭಿಯ ಪಞ್ಹಂ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ।

ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಅಹಂ ಅನ್ತಂ ಕರೋಮಿ ತೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ! ಯಂ ವತಾಹಂ ಅಞ್ಞೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಓಕಾಸಕಮ್ಮಮತ್ತಮ್ಪಿ [ಓಕಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ನಾಲತ್ಥಂ ತಂ ಮೇ ಇದಂ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ಕತ”ನ್ತಿ। ಅತ್ತಮನೋ ಪಮುದಿತೋ ಉದಗ್ಗೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ –

೫೧೮.“ಕಿಂ ಪತ್ತಿನಮಾಹು ಭಿಕ್ಖುನಂ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಸೋರತಂ ಕೇನ ಕಥಞ್ಚ ದನ್ತಮಾಹು।

ಬುದ್ಧೋತಿ ಕಥಂ ಪವುಚ್ಚತಿ,

ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ”॥

೫೧೯."ಪಜ್ಜೇನ ಕತೇನ ಅತ್ತನಾ, (ಸಭಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಗತೋ ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖೋ।

ವಿಭವಞ್ಚ ಭವಞ್ಚ ವಿಪ್ಪಹಾಯ,

ವುಸಿತವಾ ಖೀಣಪುನಬ್ಭವೋ ಸ ಭಿಕ್ಖು॥

೫೨೦."ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ, ನ ಸೋ ಹಿಂಸತಿ ಕಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।

ತಿಣ್ಣೋ ಸಮಣೋ ಅನಾವಿಲೋ, ಉಸ್ಸದಾ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಸೋರತೋ ಸೋ॥

೫೨೧."ಯಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।

ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝ ಇಮಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ, ಕಾಲಂ ಕಙ್ಖತಿ ಭಾವಿತೋ ಸ ದನ್ತೋ॥

೫೨೨."ಕಪ್ಪಾನಿ ವಿಚೇಯ್ಯ ಕೇವಲಾನಿ, ಸಂಸಾರಂ ದುಭಯಂ ಚುತೂಪಪಾತಂ।

ವಿಗತರಜಮನಙ್ಗಣಂ ವಿಸುದ್ಧಂ, ಪತ್ತಂ ಜಾತಿಖಯಂ ತಮಾಹು ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಪಮುದಿತೋ ಉದಗ್ಗೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉತ್ತರಿಂ [ಉತ್ತರಿ (ಕ॰)] ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ -

೫೨೩."ಕಿಂ ಪತ್ತಿನಮಾಹು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಸಮಣಂ ಕೇನ ಕಥಞ್ಚ ನ್ಹಾತಕೋತಿ।

ನಾಗೋತಿ ಕಥಂ ಪವುಚ್ಚತಿ,

ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ"॥

೫೨೪."ಬಾಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಾಪಕಾನಿ, (ಸಭಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ವಿಮಲೋ ಸಾಧುಸಮಾಹಿತೋ ಠಿತತ್ತೋ।

ಸಂಸಾರಮತಿಚ್ಚ ಕೇವಲೀ ಸೋ,

ಅಸಿತೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ಸ ಬ್ರಹ್ಮಾ॥

೫೨೫."ಸಮಿತಾವಿ ಪಹಾಯ ಪುಞ್ಞಪಾಪಂ, ವಿರಜೋ ಞತ್ವಾ ಇಮಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ।

ಜಾತಿಮರಣಂ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ, ಸಮಣೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೬."ನಿನ್ಹಾಯ [ನಿನಹಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಬ್ಬಪಾಪಕಾನಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।

ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಕಪ್ಪಿಯೇಸು, ಕಪ್ಪಂ ನೇತಿ ತಮಾಹು ನ್ಹಾತಕೋ"ತಿ॥

೫೨೭."ಆಗುಂ ನ ಕರೋತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಗೇ [ಸಬ್ಬಯೋಗೇ (ಕ॰)] ವಿಸಜ್ಜ ಬನ್ಧನಾನಿ।

ಸಬ್ಬತ್ಥ ನ ಸಜ್ಜತೀ ವಿಮುತ್ತೋ, ನಾಗೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ...ಪೇ॰... ಭಗವನ್ತಂ ಉತ್ತರಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ -

೫೨೮."ಕಂ ಖೇತ್ತಜಿನಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಕುಸಲಂ ಕೇನ ಕಥಞ್ಚ ಪಣ್ಡಿತೋತಿ।

ಮುನಿ ನಾಮ ಕಥಂ ಪವುಚ್ಚತಿ,

ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ"॥

೫೧೯"ಖೇತ್ತಾನಿ ವಿಚೇಯ್ಯ ಕೇವಲಾನಿ, (ಸಭಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ದಿಬ್ಬಂ ಮಾನುಸಕಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಖೇತ್ತಂ।

ಸಬ್ಬಖೇತ್ತಮೂಲಬನ್ಧನಾ ಪಮುತ್ತೋ,

ಖೇತ್ತಜಿನೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೦"ಕೋಸಾನಿ ವಿಚೇಯ್ಯ ಕೇವಲಾನಿ, ದಿಬ್ಬಂ ಮಾನುಸಕಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಸಂ।

ಸಬ್ಬಕೋಸಮೂಲಬನ್ಧನಾ ಪಮುತ್ತೋ, ಕುಸಲೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೧"ದುಭಯಾನಿ ವಿಚೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡರಾನಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸುದ್ಧಿಪಞ್ಞೋ।

ಕಣ್ಹಂ ಸುಕ್ಕಂ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೨"ಅಸತಞ್ಚ ಸತಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।

ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜನೀಯೋ, ಸಙ್ಗಂ ಜಾಲಮತಿಚ್ಚ ಸೋ ಮುನೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ…ಪೇ॰… ಭಗವನ್ತಂ ಉತ್ತರಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ –

೫೨೩"ಕಿಂ ಪತ್ತಿನಮಾಹು ವೇದಗುಂ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಅನುವಿದಿತಂ ಕೇನ ಕಥಞ್ಚ ವೀರಿಯವಾತಿ।

ಆಜಾನಿಯೋ ಕಿನ್ತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ,

ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ"॥

೫೨೪"ವೇದಾನಿ ವಿಚೇಯ್ಯ ಕೇವಲಾನಿ, (ಸಭಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ಸಮಣಾನಂ ಯಾನಿಧತ್ಥಿ [ಯಾನಿಪತ್ಥಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ।

ಸಬ್ಬವೇದನಾಸು ವೀತರಾಗೋ,

ಸಬ್ಬಂ ವೇದಮತಿಚ್ಚ ವೇದಗೂ ಸೋ॥

೫೨೫"ಅನುವಿಚ್ಚ ಪಪಞ್ಚನಾಮರೂಪಂ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ರೋಗಮೂಲಂ।

ಸಬ್ಬರೋಗಮೂಲಬನ್ಧನಾ ಪಮುತ್ತೋ, ಅನುವಿದಿತೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೬"ವಿರತೋ ಇಧ ಸಬ್ಬಪಾಪಕೇಹಿ, ನಿರಯದುಕ್ಖಂ ಅತಿಚ್ಚ ವೀರಿಯವಾ ಸೋ।

ಸೋ ವೀರಿಯವಾ ಪಧಾನವಾ, ಧೀರೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ॥

೫೨೭"ಯಸ್ಸಸ್ಸು ಲುನಾನಿ ಬನ್ಧನಾನಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಙ್ಗಮೂಲಂ।

ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಮೂಲಬನ್ಧನಾ ಪಮುತ್ತೋ, ಆಜಾನಿಯೋ ತಾದಿ ಪವುಚ್ಚತೇ ತಥತ್ತಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ...ಪೇ॰... ಭಗವನ್ತಂ ಉತ್ತರಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ -

೫೩೮"ಕಿಂ ಪತ್ತಿನಮಾಹು ಸೋತ್ತಿಯಂ, (ಇತಿ ಸಭಿಯೋ)

ಅರಿಯಂ ಕೇನ ಕಥಞ್ಚ ಚರಣವಾತಿ।

ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಕಿನ್ತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ,

ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ"॥

೫೩೯"ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಲೋಕೇ, (ಸಭಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ಸಾವಜ್ಜಾನವಜ್ಜಂ ಯದತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ।

ಅಭಿಭುಂ ಅಕಥಂಕಥಿಂ ವಿಮುತ್ತಂ,

ಅನಿಘಂ ಸಬ್ಬಧಿಮಾಹು ಸೋತ್ತಿಯೋತಿ॥

೫೪೦"ಛೇತ್ವಾ ಆಸವಾನಿ ಆಲಯಾನಿ, ವಿದ್ವಾ ಸೋ ನ ಉಪೇತಿ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಂ।

ಸಞ್ಞಂ ತಿವಿಧಂ ಪನುಜ್ಜ ಪಙ್ಕಂ, ಕಪ್ಪಂ ನೇತಿ ತಮಾಹು ಅರಿಯೋತಿ॥

೫೪೧"ಯೋ ಇಧ ಚರಣೇಸು ಪತ್ತಿಪತ್ತೋ, ಕುಸಲೋ ಸಬ್ಬದಾ ಆಜಾನಾತಿ [ಆಜಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಧಮ್ಮಂ।

ಸಬ್ಬತ್ಥ ನ ಸಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ [ವಿಮುತ್ತೋ (ಸೀ॰)], ಪಟಿಘಾ ಯಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಚರಣವಾ ಸೋ॥

೫೪೨"ದುಕ್ಖವೇಪಕ್ಕಂ ಯದತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ವಾಪಿ [ತಿರಿಯಞ್ಚಾಪಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಜ್ಝೇ।

ಪರಿಬ್ಬಾಜಯಿತ್ವಾ ಪರಿಞ್ಞಚಾರೀ, ಮಾಯಂ ಮಾನಮಥೋಪಿ ಲೋಭಕೋಧಂ।

ಪರಿಯನ್ತಮಕಾಸಿ ನಾಮರೂಪಂ, ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಮಾಹು ಪತ್ತಿಪತ್ತ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಪಮುದಿತೋ ಉದಗ್ಗೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

೫೪೩"ಯಾನಿ ಚ ತೀಣಿ ಯಾನಿ ಚ ಸಟ್ಠಿ, ಸಮಣಪ್ಪವಾದಸಿತಾನಿ [ಸಮಣಪ್ಪವಾದನಿಸ್ಸಿತಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಭೂರಿಪಞ್ಞ।

ಸಞ್ಞಕ್ಖರಸಞ್ಞನಿಸ್ಸಿತಾನಿ, ಓಸರಣಾನಿ ವಿನೇಯ್ಯ ಓಘತಮಗಾ॥

೫೪೪"ಅನ್ತಗೂಸಿ ಪಾರಗೂ [ಪಾರಗೂಸಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ದುಕ್ಖಸ್ಸ, ಅರಹಾಸಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಖೀಣಾಸವಂ ತಂ ಮಞ್ಞೇ।

ಜುತಿಮಾ ಮುತಿಮಾ ಪಹೂತಪಞ್ಞೋ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರಂ ಅತಾರೇಸಿ ಮಂ॥

೫೪೫"ಯಂ ಮೇ ಕಙ್ಖಿತಮಞ್ಞಾಸಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಮಂ ತಾರಯಿ ನಮೋ ತೇ।

ಮುನಿ ಮೋನಪಥೇಸು ಪತ್ತಿಪತ್ತ, ಅಖಿಲ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು ಸೋರತೋಸಿ॥

೫೪೬"ಯಾ ಮೇ ಕಙ್ಖಾ ಪುರೇ ಆಸಿ, ತಂ ಮೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।

ಅದ್ಧಾ ಮುನೀಸಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ನತ್ಥಿ ನೀವರಣಾ ತವ॥

೫೪೭."ಉಪಾಯಾಸಾ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬೇ, ವಿದ್ಧಸ್ತಾ ವಿನಳೀಕತಾ।
ಸೀತಿಭೂತೋ ದಮಪ್ಪತ್ತೋ, ಧಿತಿಮಾ ಸಚ್ಚನಿಕ್ಕಮೋ॥

೫೪೮."ತಸ್ಸ ತೇ ನಾಗನಾಗಸ್ಸ, ಮಹಾವೀರಸ್ಸ ಭಾಸತೋ।
ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾನುಮೋದನ್ತಿ, ಉಭೋ ನಾರದಪಬ್ಬತಾ॥

೫೪೯."ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ, ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸುತ್ತಮ।
ಸದೇವಕಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ॥

೫೫೦."ತುವಂ ಬುದ್ಧೋ ತುವಂ ಸತ್ಥಾ, ತುವಂ ಮಾರಾಭಿಭೂ ಮುನಿ।
ತುವಂ ಅನುಸಯೇ ಛೇತ್ವಾ, ತಿಣ್ಣೋ ತಾರೇಸಿ ಮಂ ಪಜಂ॥

೫೫೧."ಉಪಧೀ ತೇ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಆಸವಾ ತೇ ಪದಾಲಿತಾ।
ಸೀಹೋಸಿ ಅನುಪಾದಾನೋ, ಪಹೀನಭಯಭೇರವೋ॥

೫೫೨."ಪುಣ್ಡರೀಕಂ ಯಥಾ ವಗ್ಗು, ತೋಯೇ ನ ಉಪಲಿಮ್ಪತಿ [ತೋಯೇನ ನ ಉಪಲಿಪ್ಪತಿ (ಸೀ॰), ತೋಯೇ ನ ಉಪಲಿಪ್ಪತಿ (ಪೀ॰), ತೋಯೇನ ನ ಉಪಲಿಮ್ಪತಿ (ಕ॰)]।
ಏವಂ ಪುಞ್ಞೇ ಚ ಪಾಪೇ ಚ, ಉಭಯೇ ತ್ವಂ ನ ಲಿಮ್ಪಸಿ।
ಪಾದೇ ವೀರ ಪಸಾರೇಹಿ, ಸಭಿಯೋ ವನ್ದತಿ ಸತ್ಥುನೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ಏಸಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ; ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ ।

"ಯೋ ಖೋ, ಸಭಿಯ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಆಕಙ್ಖತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಆಕಙ್ಖತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ, ಸೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಸತಿ; ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ। ಅಪಿ ಚ ಮೇತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲವೇಮತ್ತತಾ ವಿದಿತಾ"ತಿ।

"ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಆಕಙ್ಖನ್ತಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಆಕಙ್ಖನ್ತಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಸನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ, ಅಹಂ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಸಿಸ್ಸಾಮಿ; ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತು ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತು ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯಾ"ತಿ। ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಸಭಿಯೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಭಿಯಸುತ್ತಂ ಛಟ್ಠಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೭. ಸೇಲಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಪೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಆಪಣಂ ನಾಮ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಪಾನಂ ನಿಗಮೋ ತದವಸರಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ "ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಪೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಆಪಣಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ [ಭಗವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ – "ಮಹಾ ಖೋ, ಕೇಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅಡ್ಢತೇಳಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ; ತ್ವಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಹಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅಡ್ಢತೇಳಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ, ಅಹಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ; ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ – "ಮಹಾ ಖೋ, ಕೇಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅಡ್ಢತೇಳಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ; ತ್ವಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ"ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಹಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅಡ್ಢತೇಳಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ, ಅಹಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ, ಅಧಿವಾಸೇತು [ಅಧಿವಾಸೇತ್ವೇವ (ಸೀ॰)] ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ। ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಸಕೋ ಅಸ್ಸಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ, ಸಮಣೋ ಮೇ ಗೋತಮೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ, ಯೇನ ಮೇ ಕಾಯವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಉದ್ಧನಾನಿ ಖಣನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಕಟ್ಠಾನಿ ಫಾಲೇನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಾಜನಾನಿ ಧೋವನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಉದಕಮಣಿಕಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ। ಕೇಣಿಯೋ ಪನ ಜಟಿಲೋ ಸಾಮಂಯೇವ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಂ ಪಟಿಯಾದೇತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಪಣೇ ಪಟಿವಸತಿ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ, ತೀಣಿ ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಸೇಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೀಹಿ ಮಾಣವಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೇ [ಕೇಣಿಸ್ಸಮಿಯೇ ಜಟಿಲೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಉದ್ಧನಾನಿ ಖಣನ್ತೇ...ಪೇ॰... ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತೇ, ಕೇಣಿಯಂ ಪನ ಜಟಿಲಂ ಸಾಮಂಯೇವ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಂ ಪಟಿಯಾದೇನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭೋತೋ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಆವಾಹೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿವಾಹೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ವಾ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ, ರಾಜಾ ವಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಕಾಯೇನಾ"ತಿ?

"ನ ಮೇ, ಭೋ ಸೇಲ, ಆವಾಹೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ವಿವಾಹೋ ವಾ, ನಾಪಿ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಕಾಯೇನ; ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಮೇ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ। ಅತ್ಥಿ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಪೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಆಪಣಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ...ಪೇ॰... ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾತಿ। ಸೋ ಮೇ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। "ಬುದ್ಧೋತಿ, ಭೋ ಕೇಣಿಯ, ವದೇಸಿ"? "ಬುದ್ಧೋತಿ, ಭೋ ಸೇಲ, ವದಾಮಿ"। "ಬುದ್ಧೋತಿ, ಭೋ ಕೇಣಿಯ, ವದೇಸಿ"? "ಬುದ್ಧೋತಿ, ಭೋ ಸೇಲ, ವದಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಘೋಸೋಪಿ ಖೋ ಏಸೋ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಯದಿದಂ ಬುದ್ಧೋತಿ। ಆಗತಾನಿ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಮನ್ತೇಸು ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ, ಯೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವೇವ ಗತಿಯೋ ಭವನ್ತಿ ಅನಞ್ಞಾ। ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ರಾಜಾ ಹೋತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತಿ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಚಾತುರನ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ ಜನಪದತ್ಥಾವರಿಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ತರತನಸಮನ್ನಾಗತೋ। ತಸ್ಸಿಮಾನಿ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚಕ್ಕರತನಂ, ಹತ್ಥಿರತನಂ, ಅಸ್ಸರತನಂ, ಮಣಿರತನಂ, ಇತ್ಥಿರತನಂ, ಗಹಪತಿರತನಂ, ಪರಿಣಾಯಕರತನಮೇವ ಸತ್ತಮಂ। ಪರೋಸಹಸ್ಸಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಭವನ್ತಿ ಸೂರಾ ವೀರಙ್ಗರೂಪಾ ಪರಸೇನಪ್ಪಮದ್ದನಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ಸಾಗರಪರಿಯನ್ತಂ ಅದಣ್ಡೇನ ಅಸತ್ಥೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಸಚೇ ಖೋ ಪನ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಅರಹಂ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ [ವಿವತ್ತಚ್ಛದ್ದೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಕಹಂ ಪನ, ಭೋ ಕೇಣಿಯ, ಏತರಹಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ?

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ದಕ್ಖಿಣಂ ಬಾಹುಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ - "ಯೇನೇಸಾ , ಭೋ ಸೇಲ, ನೀಲವನರಾಜೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೀಹಿ ಮಾಣವಕಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಮಾಣವಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಭೋನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತು, ಪದೇ ಪದಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ। ದುರಾಸದಾ ಹಿ ತೇ ಭಗವನ್ತೋ [ಭವನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸೀಹಾವ ಏಕಚರಾ। ಯದಾ ಚಾಹಂ, ಭೋ, ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಯ್ಯಂ, ಮಾ ಮೇ ಭೋನ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಂ ಓಪಾತೇಥ; ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನಂ ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಆಗಮೇನ್ತೂ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಸಮನ್ನೇಸಿ [ಸಮ್ಮನ್ನೇಸಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ। ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ - ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ, ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚಾತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – ‘‘ಪಸ್ಸತಿ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ। ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ – ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ, ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚಾ’’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖಾಸಿ [ಅಭಿಸಙ್ಖಾರೇಸಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಯಥಾ ಅದ್ದಸ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಕೋಸೋಹಿತಂ ವತ್ಥಗುಯ್ಹಂ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಕಣ್ಣಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಉಭೋಪಿ ನಾಸಿಕಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಕೇವಲಮ್ಪಿ ನಲಾಟಮಣ್ಡಲಂ ಜಿವ್ಹಾಯ ಛಾದೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ‘‘ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇಹಿ, ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇಹಿ। ನೋ ಚ ಖೋ ನಂ ಜಾನಾಮಿ ಬುದ್ಧೋ ವಾ ನೋ ವಾ। ಸುತಂ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ – ‘ಯೇ ತೇ ಭವನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ತೇ ಸಕೇ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಾನಂ ಪಾತುಕರೋನ್ತೀ’ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ’’ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ –

೫೫೩.‘‘ಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಯೋ ಸುರುಚಿ, ಸುಜಾತೋ ಚಾರುದಸ್ಸನೋ।
ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋಸಿ ಭಗವಾ, ಸುಸುಕ್ಕದಾಠೋಸಿ ವೀರಿಯವಾ॥

೫೫೪.‘‘ನರಸ್ಸ ಹಿ ಸುಜಾತಸ್ಸ, ಯೇ ಭವನ್ತಿ ವಿಯಞ್ಜನಾ।
ಸಬ್ಬೇ ತೇ ತವ ಕಾಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾ॥

೫೫೫.‘‘ಪಸನ್ನನೇತ್ತೋ ಸುಮುಖೋ, ಬ್ರಹಾ ಉಜು ಪತಾಪವಾ।
ಮಜ್ಝೇ ಸಮಣಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಆದಿಚ್ಚೋವ ವಿರೋಚಸಿ॥

೫೫೬.‘‘ಕಲ್ಯಾಣದಸ್ಸನೋ ಭಿಕ್ಖು, ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೋ।
ಕಿಂ ತೇ ಸಮಣಭಾವೇನ, ಏವಂ ಉತ್ತಮವಣ್ಣಿನೋ॥

೫೫೭.‘‘ರಾಜಾ ಅರಹಸಿ ಭವಿತುಂ, ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಥೇಸಭೋ।
ಚಾತುರನ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ, ಜಮ್ಬುಸಣ್ಡಸ್ಸ [ಜಮ್ಬುಮಣ್ಡಸ್ಸ (ಕ॰)] ಇಸ್ಸರೋ॥

೫೫೮.‘‘ಖತ್ತಿಯಾ ಭೋಗಿರಾಜಾನೋ [ಭೋಜರಾಜಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಅನುಯನ್ತಾ [ಅನುಯುತ್ತಾ (ಸೀ॰)] ಭವನ್ತು ತೇ।
ರಾಜಾಭಿರಾಜಾ ಮನುಜಿನ್ದೋ, ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹಿ ಗೋತಮ’’॥

೫೫೯.‘‘ರಾಜಾಹಮಸ್ಮಿ ಸೇಲಾತಿ, (ಭಗವಾ) ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಅನುತ್ತರೋ।
ಧಮ್ಮೇನ ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತೇಮಿ, ಚಕ್ಕಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ’’॥

೫೬೦.‘‘ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪಟಿಜಾನಾಸಿ, (ಇತಿ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ) ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಅನುತ್ತರೋ।
‘ಧಮ್ಮೇನ ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತೇಮಿ’, ಇತಿ ಭಾಸಸಿ ಗೋತಮ॥

೫೬೧.‘‘ಕೋ ನು ಸೇನಾಪತಿ ಭೋತೋ, ಸಾವಕೋ ಸತ್ಥುರನ್ವಯೋ।

ಕೋ ತೇ ತಮನುವತ್ತೇತಿ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಿತಂ"॥

೫೬೨"ಮಯಾ ಪವತ್ತಿತಂ ಚಕ್ಕಂ, (ಸೇಲಾತಿ ಭಗವಾ) ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಅನುತ್ತರಂ।

ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅನುವತ್ತೇತಿ, ಅನುಜಾತೋ ತಥಾಗತಂ॥

೫೬೩"ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾತಂ, ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ ಭಾವಿತಂ।

ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಹೀನಂ ಮೇ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೫೬೪"ವಿನಯಸ್ಸು ಮಯಿ ಕಙ್ಖಂ, ಅಧಿಮುಚ್ಚಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।

ದುಲ್ಲಭಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಭಿಣ್ಹಸೋ॥

೫೬೫"ಯೇಸಂ ವೇ [ಯೇಸಂ ವೋ (ಪೀ॰), ಯಸ್ಸ ವೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ, ಪಾತುಭಾವೋ ಅಭಿಣ್ಹಸೋ।

ಸೋಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಸಲ್ಲಕತ್ತೋ ಅನುತ್ತರೋ॥

೫೬೬"ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ಅತಿತುಲೋ, ಮಾರಸೇನಪ್ಪಮದ್ದನೋ।

ಸಬ್ಬಾಮಿತ್ತೇ ವಸೀಕತ್ವಾ, ಮೋದಾಮಿ ಅಕುತೋಭಯೋ"॥

೫೬೭"ಇಮಂ ಭವನ್ತೋ ನಿಸಾಮೇಥ, ಯಥಾ ಭಾಸತಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।

ಸಲ್ಲಕತ್ತೋ ಮಹಾವೀರೋ, ಸೀಹೋವ ನದತೀ ವನೇ॥

೫೬೮"ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಂ ಅತಿತುಲಂ, ಮಾರಸೇನಪ್ಪಮದ್ದನಂ।

ಕೋ ದಿಸ್ವಾ ನಪ್ಪಸೀದೇಯ್ಯ, ಅಪಿ ಕಣ್ಹಾಭಿಜಾತಿಕೋ॥

೫೬೯"ಯೋ ಮಂ ಇಚ್ಛತಿ ಅನ್ವೇತು, ಯೋ ವಾ ನಿಚ್ಛತಿ ಗಚ್ಛತು।

ಇಧಾಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ವರಪಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ"॥

೫೭೦"ಏವಞ್ಚೇ [ಏತಞ್ಚೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ರುಚ್ಚತಿ ಭೋತೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ [ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮ, ವರಪಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ"॥

೫೭೧"ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಿಸತಾ ಇಮೇ, ಯಾಚನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲೀಕತಾ।

ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮ, ಭಗವಾ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ"॥

೫೭೨"ಸ್ವಾಕ್ಖಾತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, (ಸೇಲಾತಿ ಭಗವಾ) ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಮಕಾಲಿಕಂ।

ಯತ್ಥ ಅಮೋಘಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖತೋ"ತಿ॥

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಸೇಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಪರಿಸೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ಅಸ್ಸಮೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ – "ಕಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ

ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಕೇಣಿಯಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಭಗವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದಿ -

೫೭೩"ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಮುಖಾ ಯಞ್ಞಾ, ಸಾವಿತ್ತೀ ಛನ್ದಸೋ ಮುಖಂ।
ರಾಜಾ ಮುಖಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ನದೀನಂ ಸಾಗರೋ ಮುಖಂ॥

೫೭೪"ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಮುಖಂ ಚನ್ದೋ, ಆದಿಚ್ಚೋ ತಪತಂ ಮುಖಂ।
ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾನಂ, ಸಙ್ಘೋ ವೇ ಯಜತಂ ಮುಖ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೇಣಿಯಂ ಜಟಿಲಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೇಲೋ ಸಪರಿಸೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇ ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ ಪನಾಪಸ್ಮಾ ಸೇಲೋ ಸಪರಿಸೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೇಲೋ ಸಪರಿಸೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೫೭೫"ಯಂ ತಂ ಸರಣಮಾಗಮ್ಹ [ಮಾಗಮ್ಮ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಇತೋ ಅಟ್ಠಮಿ ಚಕ್ಖುಮ।
ಸತ್ತರತ್ತೇನ ಭಗವಾ, ದನ್ತಮ್ಹ ತವ ಸಾಸನೇ॥

೫೭೬"ತುವಂ ಬುದ್ಧೋ ತುವಂ ಸತ್ಥಾ, ತುವಂ ಮಾರಾಭಿಭೂ ಮುನಿ।
ತುವಂ ಅನುಸಯೇ ಛೇತ್ವಾ, ತಿಣ್ಣೋ ತಾರೇಸಿಮಂ ಪಜಂ॥

೫೭೭"ಉಪಧೀ ತೇ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಆಸವಾ ತೇ ಪದಾಲಿತಾ।
ಸೀಹೋಸಿ [ಸೀಹೋವ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೦೧)] ಅನುಪಾದಾನೋ, ಪಹೀನಭಯಭೇರವೋ॥

೫೭೮"ಭಿಕ್ಖವೋ ತಿಸತಾ ಇಮೇ, ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲೀಕತಾ।
ಪಾದೇ ವೀರ ಪಸಾರೇಹಿ, ನಾಗಾ ವನ್ದನ್ತು ಸತ್ಥುನೋ"ತಿ॥

ಸೇಲಸುತ್ತಂ ಸತ್ತಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೮. ಸಲ್ಲಸುತ್ತಂ

೫೭೯ಅನಿಮಿತ್ತಮನಞ್ಞಾತಂ , ಮಚ್ಚಾನಂ ಇಧ ಜೀವಿತಂ।
ಕಸಿರಞ್ಚ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ದುಕ್ಖೇನ ಸಂಯುತಂ॥

೫೮೦ನ ಹಿ ಸೋ ಉಪಕ್ಕಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಯೇನ ಜಾತಾ ನ ಮಿಯ್ಯರೇ।

ಜರಮ್ಪಿ ಪತ್ವಾ ಮರಣಂ, ಏವಂಧಮ್ಮಾ ಹಿ ಪಾಣಿನೋ॥

೫೮೧ಫಲಾನಮಿವ ಪಕ್ಕಾನಂ, ಪಾತೋ ಪತನತೋ [ಪಪತತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಭಯಂ।

ಏವಂ ಜಾತಾನ ಮಚ್ಚಾನಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಮರಣತೋ ಭಯಂ॥

೫೮೨ಯಥಾಪಿ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ, ಕತಾ ಮತ್ತಿಕಭಾಜನಾ।

ಸಬ್ಬೇ ಭೇದನಪರಿಯನ್ತಾ [ಭೇದಪರಿಯನ್ತಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಏವಂ ಮಚ್ಚಾನ ಜೀವಿತಂ॥

೫೮೩ದಹರಾ ಚ ಮಹನ್ತಾ ಚ, ಯೇ ಬಾಲಾ ಯೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತಾ।

ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಚುವಸಂ ಯನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಚುಪರಾಯಣಾ॥

೫೮೪ತೇಸಂ ಮಚ್ಚುಪರೇತಾನಂ, ಗಚ್ಛತಂ ಪರಲೋಕತೋ।

ನ ಪಿತಾ ತಾಯತೇ ಪುತ್ತಂ, ಞಾತೀ ವಾ ಪನ ಞಾತಕೇ॥

೫೮೫ಪೇಕ್ಖತಂ ಯೇವ ಞಾತೀನಂ, ಪಸ್ಸ ಲಾಲಪತಂ ಪುಥು।

ಏಕಮೇಕೋವ ಮಚ್ಚಾನಂ, ಗೋವಜ್ಝೋ ವಿಯ ನೀಯತಿ [ನಿಯ್ಯತಿ (ಬಹೂಸು)]॥

೫೮೬ಏವಮಬ್ಭಾಹತೋ ಲೋಕೋ, ಮಚ್ಚುನಾ ಚ ಜರಾಯ ಚ।

ತಸ್ಮಾ ಧೀರಾ ನ ಸೋಚನ್ತಿ, ವಿದಿತ್ವಾ ಲೋಕಪರಿಯಾಯಂ॥

೫೮೭ಯಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಆಗತಸ್ಸ ಗತಸ್ಸ ವಾ।

ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಅಸಮ್ಪಸ್ಸಂ, ನಿರತ್ಥಂ ಪರಿದೇವಸಿ॥

೫೮೮ಪರಿದೇವಯಮಾನೋ ಚೇ, ಕಿಞ್ಚಿದತ್ಥಂ ಉದಬ್ಬಹೇ।

ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಹಿಂಸಮತ್ತಾನಂ, ಕಯಿರಾ ಚೇ ನಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ॥

೫೮೯ನ ಹಿ ರುಣ್ಣೇನ ಸೋಕೇನ, ಸನ್ತಿಂ ಪಪ್ಪೋತಿ ಚೇತಸೋ।

ಭಿಯ್ಯಸ್ಸುಪ್ಪಜ್ಜತೇ ದುಕ್ಖಂ, ಸರೀರಂ ಚುಪಹಞ್ಞತಿ॥

೫೯೦ಕಿಸೋ ವಿವಣ್ಣೋ ಭವತಿ, ಹಿಂಸಮತ್ತಾನಮತ್ತನಾ।

ನ ತೇನ ಪೇತಾ ಪಾಲೇನ್ತಿ, ನಿರತ್ಥಾ ಪರಿದೇವನಾ॥

೫೯೧ಸೋಕಮಪ್ಪಜಹಂ ಜನ್ತು, ಭಿಯ್ಯೋ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ।

ಅನುತ್ಥುನನ್ತೋ ಕಾಲಙ್ಕತಂ [ಕಾಲಕತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಸೋಕಸ್ಸ ವಸಮನ್ವಗೂ॥

೫೯೨ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪಸ್ಸ ಗಮಿನೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ನರೇ।

ಮಚ್ಚುನೋ ವಸಮಾಗಮ್ಮ, ಫನ್ದನ್ತೇವಿಧ ಪಾಣಿನೋ॥

೫೯೩ಯೇನ ಯೇನ ಹಿ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತತೋ ತಂ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞಥಾ।

ಏತಾದಿಸೋ ವಿನಾಭಾವೋ, ಪಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯಂ॥

೫೯೪.ಅಪಿ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಭಿಯ್ಯೋ ವಾ ಪನ ಮಾಣವೋ।
ಞಾತಿಸಙ್ಘಾ ವಿನಾ ಹೋತಿ, ಜಹಾತಿ ಇಧ ಜೀವಿತಂ॥

೫೯೫.ತಸ್ಮಾ ಅರಹತೋ ಸುತ್ವಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಪರಿದೇವಿತಂ।
ಪೇತಂ ಕಾಲಙ್ಕತಂ ದಿಸ್ವಾ, ನೇಸೋ ಲಬ್ಭಾ ಮಯಾ ಇತಿ॥

೫೯೬.ಯಥಾ ಸರಣಮಾದಿತ್ತಂ, ವಾರಿನಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಯೇ [ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)]।
ಏವಮ್ಪಿ ಧೀರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಕುಸಲೋ ನರೋ।
ಖಿಪ್ಪಮುಪ್ಪತಿತಂ ಸೋಕಂ, ವಾತೋ ತೂಲಂವ ಧಂಸಯೇ॥

೫೯೭.ಪರಿದೇವಂ ಪಜಪ್ಪಞ್ಚ, ದೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ।
ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮೇಸಾನೋ, ಅಬ್ಬಹೇ ಸಲ್ಲಮತ್ತನೋ॥

೫೯೮.ಅಬ್ಬುಳ್ಹಸಲ್ಲೋ ಅಸಿತೋ, ಸನ್ತಿಂ ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ಚೇತಸೋ।
ಸಬ್ಬಸೋಕಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ಅಸೋಕೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬುತೋತಿ॥

ಸಲ್ಲಸುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೯. ವಾಸೇಟ್ಠಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ಪಟಿವಸನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಚಙ್ಕೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ತಾರುಕ್ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ [ಜಾಣುಸೋಣಿ (ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ತೋದೇಯ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಅಞ್ಞೇ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ। ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾನಂ ಮಾಣವಾನಂ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಅನುವಿಚರನ್ತಾನಂ [ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನಾನಂ ಅನುವಿಚರಮಾನಾನಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – ‘‘ಕಥಂ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತೀ’’ತಿ?

ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ – ‘‘ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಹೋತಿ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತೀ’’ತಿ।

ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ – ‘‘ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಸೀಲವಾ ಚ ಹೋತಿ ವತಸಮ್ಪನ್ನೋ [ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೫೪)] ಚ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತೀ’’ತಿ। ನೇವ ಖೋ ಅಸಕ್ಖಿ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ವಾಸೇಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ, ನ ಪನ ಅಸಕ್ಖಿ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಮಾಣವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ।

ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಮಾಣವಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಅಯಂ ಖೋ, ಭೋ [ಅಯಂ ಭೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰), ಅಯಂ ಖೋ (ಪೀ॰)] ಭಾರದ್ವಾಜ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ; ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – ‘ಇತಿಪಿ…ಪೇ॰… ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಆಯಾಮ, ಭೋ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಣಂ

ಗೋತಮಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ವಾಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾ ಮಾಣವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೫೯೬."ಅನುಞ್ಞಾತಪಟಿಞ್ಞಾತಾ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಮಯಮಸ್ಮುಭೋ।
ಅಹಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ, ತಾರುಕ್ಖಸ್ಸಾಯಂ ಮಾಣವೋ॥

೬೦೦."ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಯದಕ್ಖಾತಂ, ತತ್ರ ಕೇವಲಿನೋಸ್ಮಸೇ।
ಪದಕಸ್ಮ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾ, ಜಪ್ಪೇ ಆಚರಿಯಸಾದಿಸಾ॥

೬೦೧."ತೇಸಂ ನೋ ಜಾತಿವಾದಸ್ಮಿಂ, ವಿವಾದೋ ಅತ್ಥಿ ಗೋತಮ।
ಜಾತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಇತಿ ಭಾಸತಿ।
ಅಹಞ್ಚ ಕಮ್ಮುನಾ [ಕಮ್ಮನಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಬ್ರೂಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಚಕ್ಖುಮ॥

೬೦೨."ತೇ ನ ಸಕ್ಕೋಮ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮಯಂ ಉಭೋ।
ಭವನ್ತಂ [ಭಗವನ್ತಂ (ಕ॰)] ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮಾ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತಂ॥

೬೦೩."ಚನ್ದಂ ಯಥಾ ಖಯಾತೀತಂ, ಪೇಚ್ಚ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಜನಾ।
ವನ್ದಮಾನಾ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಲೋಕಸ್ಮಿ ಗೋತಮಂ॥

೬೦೪."ಚಕ್ಖುಂ ಲೋಕೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ಮಯಂ ಪುಚ್ಛಾಮ ಗೋತಮಂ।
ಜಾತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಭವತಿ ಕಮ್ಮುನಾ।
ಅಜಾನತಂ ನೋ ಪಬ್ರೂಹಿ, ಯಥಾ ಜಾನೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ"॥

೬೦೫."ತೇಸಂ ವೋ ಅಹಂ ಬ್ಯಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, (ವಾಸೇಟ್ಠಾತಿ ಭಗವಾ) ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಯಥಾತಥಂ।
ಜಾತಿವಿಭಙ್ಗಂ ಪಾಣಾನಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೦೬."ತಿಣರುಕ್ಖೇಪಿ ಜಾನಾಥ, ನ ಚಾಪಿ ಪಟಿಜಾನರೇ।
ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೦೭."ತತೋ ಕೀಟೇ ಪಟಙ್ಗೇ ಚ, ಯಾವ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕೇ।
ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೦೮."ಚತುಪ್ಪದೇಪಿ ಜಾನಾಥ, ಖುದ್ದಕೇ ಚ ಮಹಲ್ಲಕೇ।
ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೦೯."ಪಾದೂದರೇಪಿ ಜಾನಾಥ, ಉರಗೇ ದೀಘಪಿಟ್ಠಿಕೇ।

ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೧೦॥ತತೋ ಮಚ್ಛೇಪಿ ಜಾನಾಥ, ಓದಕೇ ವಾರಿಗೋಚರೇ।

ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೧೧॥ತತೋ ಪಕ್ಖೀಪಿ ಜಾನಾಥ, ಪತ್ತಯಾನೇ ವಿಹಙ್ಗಮೇ।

ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾ ಹಿ ಜಾತಿಯೋ॥

೬೧೨॥ಯಥಾ ಏತಾಸು ಜಾತೀಸು, ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ಪುಥು।

ಏವಂ ನತ್ಥಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ಪುಥು॥

೬೧೩॥ನ ಕೇಸೇಹಿ ನ ಸೀಸೇನ, ನ ಕಣ್ಣೇಹಿ ನ ಅಕ್ಖಿಭಿ।

ನ ಮುಖೇನ ನ ನಾಸಾಯ, ನ ಓಟ್ಠೇಹಿ ಭಮೂಹಿ ವಾ॥

೬೧೪॥ನ ಗೀವಾಯ ನ ಅಂಸೇಹಿ, ನ ಉದರೇನ ನ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ।

ನ ಸೋಣಿಯಾ ನ ಉರಸಾ, ನ ಸಮ್ಬಾಧೇ ನ ಮೇಥುನೇ [ನ ಸಮ್ಬಾಧಾ ನ ಮೇಥುನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

೬೧೫॥ನ ಹತ್ಥೇಹಿ ನ ಪಾದೇಹಿ, ನಾಙ್ಗುಲೀಹಿ ನಖೇಹಿ ವಾ।

ನ ಜಙ್ಘಾಹಿ ನ ಊರೂಹಿ, ನ ವಣ್ಣೇನ ಸರೇನ ವಾ।

ಲಿಙ್ಗಂ ಜಾತಿಮಯಂ ನೇವ, ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾಸು ಜಾತಿಸು॥

೬೧೬॥ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಚ ಸರೀರೇಸು [ಪಚ್ಚತ್ತಂ ಸಸರೀರೇಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಮನುಸ್ಸೇಸ್ವೇತಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ವೋಕಾರಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಸಮಞ್ಞಾಯ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

೬೧೭॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಗೋರಕ್ಖಂ ಉಪಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಕಸ್ಸಕೋ ಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೧೮॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಪುಥುಸಿಪ್ಪೇನ ಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಸಿಪ್ಪಿಕೋ ಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೧೯॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ವೋಹಾರಂ ಉಪಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ವಾಣಿಜೋ ಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೨೦॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಪರಪೇಸ್ಸೇನ ಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಪೇಸ್ಸಿಕೋ [ಪೇಸ್ಸಕೋ (ಕ॰)] ಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೨೧॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಅದಿನ್ನಂ ಉಪಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಚೋರೋ ಏಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೨೨॥ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಇಸ್ಸತ್ಥಂ ಉಪಜೀವತಿ।

ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಯೋಧಾಜೀವೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೧೩"ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಪೋರೋಹಿಚ್ಚೇನ ಜೀವತಿ।
ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಯಾಜಕೋ ಏಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೧೪"ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಗಾಮಂ ರಟ್ಠಞ್ಚ ಭುಞ್ಜತಿ।
ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ರಾಜಾ ಏಸೋ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೧೫"ನ ಚಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಯೋನಿಜಂ ಮತ್ತಿಸಮ್ಭವಂ।
ಭೋವಾದಿ ನಾಮ ಸೋ ಹೋತಿ, ಸಚೇ [ಸ ವೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋತಿ ಸಕಿಞ್ಚನೋ।
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೧೬"ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಂ ಛೇತ್ವಾ, ಸೋ ವೇ ನ ಪರಿತಸ್ಸತಿ।
ಸಙ್ಗಾತಿಗಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೧೭"ಛೇತ್ವಾ ನದ್ಧಿಂ ವರತ್ತಞ್ಚ, ಸನ್ದಾನಂ ಸಹನುಕ್ಕಮಂ।
ಉಕ್ಖಿತ್ತಪಲಿಘಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೧೮"ಅಕ್ಕೋಸಂ ವಧಬನ್ಧಞ್ಚ, ಅದುಟ್ಠೋ ಯೋ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಖನ್ತೀಬಲಂ ಬಲಾನೀಕಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೧೯"ಅಕ್ಕೋಧನಂ ವತವನ್ತಂ, ಸೀಲವನ್ತಂ ಅನುಸ್ಸದಂ।
ದನ್ತಂ ಅನ್ತಿಮಸಾರೀರಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೦"ವಾರಿ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತೇವ, ಆರಗ್ಗೇರಿವ ಸಾಸಪೋ।
ಯೋ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ಕಾಮೇಸು, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೧"ಯೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಜಾನಾತಿ, ಇಧೇವ ಖಯಮತ್ತನೋ।
ಪನ್ನಭಾರಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೨"ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಂ ಮೇಧಾವಿಂ, ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕೋವಿದಂ।
ಉತ್ತಮತ್ಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೩"ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ, ಅನಾಗಾರೇಹಿ ಚೂಭಯಂ।
ಅನೋಕಸಾರಿಮಪ್ಪಿಚ್ಛಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೪"ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ ಭೂತೇಸು, ತಸೇಸು ಥಾವರೇಸು ಚ।
ಯೋ ನ ಹನ್ತಿ ನ ಘಾತೇತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೨೫"ಅವಿರುದ್ಧಂ ವಿರುದ್ಧೇಸು, ಅತ್ತದಣ್ಡೇಸು ನಿಬ್ಬುತಂ।

ಸಾದಾನೇಸು ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೦೭.ಯಸ್ಸ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಮಾನೋ ಮಕ್ಖೋ ಚ ಪಾತಿತೋ।
ಸಾಸಪೋರಿವ ಆರಗ್ಗಾ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೦೮.ಅಕಕ್ಕಸಂ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಂ, ಗಿರಂ ಸಚ್ಚಮುದೀರಯೇ।
ಯಾಯ ನಾಭಿಸಜೇ ಕಞ್ಚಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೦೯.ಯೋಧ ದೀಘಂ ವ ರಸ್ಸಂ ವಾ, ಅಣುಂ ಥೂಲಂ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ನಾದಿಯತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೦.ಆಸಾ ಯಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ।
ನಿರಾಸಾಸಂ [ನಿರಾಸಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ನಿರಾಸಕಂ (?)] ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೧.ಯಸ್ಸಾಲಯಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾಯ ಅಕಥಂಕಥೀ।
ಅಮತೋಗಧಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೨.ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಉಭೋ ಸಙ್ಗಮುಪಚ್ಚಗಾ।
ಅಸೋಕಂ ವಿರಜಂ ಸುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೩.ಚನ್ದಂವ ವಿಮಲಂ ಸುದ್ಧಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೪.ಯೋಮಂ ಪಲಿಪಥಂ ದುಗ್ಗಂ, ಸಂಸಾರಂ ಮೋಹಮಚ್ಚಗಾ।
ತಿಣ್ಣೋ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಝಾಯೀ, ಅನೇಜೋ ಅಕಥಂಕಥೀ।
ಅನುಪಾದಾಯ ನಿಬ್ಬುತೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೫.ಯೋಧ ಕಾಮೇ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ಅನಾಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
ಕಾಮಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೬.ಯೋಧ ತಣ್ಹಂ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ಅನಾಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
ತಣ್ಹಾಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೭.ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಕಂ ಯೋಗಂ, ದಿಬ್ಬಂ ಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ।
ಸಬ್ಬಯೋಗವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೮.ಹಿತ್ವಾ ರತಿಞ್ಚ ಅರತಿಂ, ಸೀತಿಭೂತಂ ನಿರೂಪಧಿಂ।
ಸಬ್ಬಲೋಕಾಭಿಭುಂ ವೀರಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೧೯.

“ಚುತಿಂ ಯೋ ವೇದಿ [ಯೋ’ವೇತಿ (?) ಇತಿವುತ್ತಕೇ ೯೯ ಅಟ್ಠಕಥಾಸಂವಣನಾ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ತ್ತಾನಂ, ಉಪಪತ್ತಿಞ್ಚ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಅಸತ್ತಂ ಸುಗತಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೪೯“ಯಸ್ಸ ಗತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ದೇವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಮಾನುಸಾ।
ಖೀಣಾಸವಂ ಅರಹನ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೫೦“ಯಸ್ಸ ಪುರೇ ಚ ಪಚ್ಛಾ ಚ, ಮಜ್ಝೇ ಚ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೫೧“ಉಸಭಂ ಪವರಂ ವೀರಂ, ಮಹೇಸಿಂ ವಿಜಿತಾವಿನಂ।
ಅನೇಜಂ ನ್ಹಾತಕಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೫೨“ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಯೋ ವೇದಿ [ಯೋ’ವೇತಿ (?) ಇತಿವುತ್ತಕೇ ೯೯ ಅಟ್ಠಕಥಾಸಂವಣನಾ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ], ಸಗ್ಗಾಪಾಯಞ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥೋ ಜಾತಿಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೬೫೩“ಸಮಞ್ಞಾ ಹೇಸಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಪಕಪ್ಪಿತಂ।
ಸಮ್ಮುಚ್ಚಾ ಸಮುದಾಗತಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಕಪ್ಪಿತಂ॥

೬೫೪“ದೀಘರತ್ತಮನುಸಯಿತಂ, ದಿಟ್ಠಿಗತಮಜಾನತಂ।
ಅಜಾನನ್ತಾ ನೋ [ಅಜಾನನ್ತಾ ತೇ (ಅಟ್ಠ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೬೦] ಪಬ್ರುವನ್ತಿ, ಜಾತಿಯಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೫೫“ನ ಜಚ್ಚಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಕಮ್ಮುನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೬೫೬“ಕಸ್ಸಕೋ ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ, ಸಿಪ್ಪಿಕೋ ಹೋತಿ ಕಮ್ಮುನಾ।
ವಾಣಿಜೋ ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ, ಪೇಸ್ಸಿಕೋ ಹೋತಿ ಕಮ್ಮುನಾ॥

೬೫೭“ಚೋರೋಪಿ ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ, ಯೋಧಾಜೀವೋಪಿ ಕಮ್ಮುನಾ।
ಯಾಜಕೋ ಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ, ರಾಜಾಪಿ ಹೋತಿ ಕಮ್ಮುನಾ॥

೬೫೮“ಏವಮೇತಂ ಯಥಾಭೂತಂ, ಕಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದದಸ್ಸಾ, ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಕೋವಿದಾ॥

೬೫೯“ಕಮ್ಮುನಾ ವತ್ತತಿ ಲೋಕೋ, ಕಮ್ಮುನಾ ವತ್ತತಿ ಪಜಾ।
ಕಮ್ಮನಿಬನ್ಧನಾ ಸತ್ತಾ, ರಥಸ್ಸಾಣೀವ ಯಾಯತೋ॥

೬೬೦“ತಪೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ, ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ।

ಏತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಏತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುತ್ತಮಂ॥

೬೬೧"ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸನ್ತೋ ಖೀಣಪುನಬ್ಭವೋ।
ಏವಂ ವಾಸೇಟ್ಠ ಜಾನಾಹಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಕೋ ವಿಜಾನತ"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾ ಮಾಣವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕೇ ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತೇ [ಪಾಣುಪೇತಂ (ಕ॰)] ಸರಣಂ ಗತೇ"ತಿ।

ವಾಸೇಟ್ಠಸುತ್ತಂ ನವಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೦. ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಾಪಿಚ್ಛಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ! ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಪಾಪಿಚ್ಛಾವ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ"ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ , ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ! ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಚಿರಪ್ಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಾಸಪಮತ್ತೀಹಿ ಪಿಳಕಾಹಿ ಸಬ್ಬೋ ಕಾಯೋ ಫುಟೋ [ಫುಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಹೋಸಿ; ಸಾಸಪಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಳಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಕಳಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬೇಳುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಬೇಳುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ; ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಭಿಜ್ಜಿಂಸು; ಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಲೋಹಿತಞ್ಚ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನೇವಾಬಾಧೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ಏಕಮನ್ತಂ, ಠಿತೋ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ; ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ; ಇದಂ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಇಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ಇದಮವೋಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕೀವದೀಘಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ? “ದೀಘಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ; ತಂ ನ ಸುಕರಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಇತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ”ತಿ। “ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಮಾ [ಉಪಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಕಾತು”ನ್ತಿ? “ಸಕ್ಕಾ, ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ -

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ; ತತೋ ಪುರಿಸೋ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಏಕಮೇಕಂ ತಿಲಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ಖಿಪ್ಪತರಂ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನತ್ವೇವ ಏಕೋ ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ನಿರಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ನಿರಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಅಬಬೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬಬಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಅಹಹೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಹಹಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಅಟಟೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಟಟಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಕುಮುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಕುಮುದಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಸೋಗನ್ಧಿಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಸೋಗನ್ಧಿಕಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಉಪ್ಪಲಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಉಪ್ಪಲಕಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಪುಣ್ಡರೀಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಪುಣ್ಡರೀಕಾ ನಿರಯಾ ಏವಮೇಕೋ ಪದುಮೋ ನಿರಯೋ। ಪದುಮಂ ಖೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ನಿರಯಂ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ, ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೬೬೨“ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ, ಕುಠಾರೀ [ಕುಧಾರೀ (ಕ॰)] ಜಾಯತೇ ಮುಖೇ।
ಯಾಯ ಛಿನ್ದತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಬಾಲೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಣಂ॥

೬೬೩“ಯೋ ನಿನ್ದಿಯಂ ಪಸಂಸತಿ, ತಂ ವಾ ನಿನ್ದತಿ ಯೋ ಪಸಂಸಿಯೋ।
ವಿಚಿನಾತಿ ಮುಖೇನ ಸೋ ಕಲಿಂ, ಕಲಿನಾ ತೇನ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ॥

೬೬೪“ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಅಯಂ ಕಲಿ, ಯೋ ಅಕ್ಖೇಸು ಧನಪರಾಜಯೋ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸಹಾಪಿ ಅತ್ತನಾ, ಅಯಮೇವ ಮಹತ್ತರೋ [ಮಹನ್ತಕರೋ (ಸೀ॰)] ಕಲಿ।
ಯೋ ಸುಗತೇಸು ಮನಂ ಪದೋಸಯೇ॥

೬೬೫“ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ, ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಬ್ಬುದಾನಿ [ಅಬ್ಬುದಾನಂ (ಕ॰)]।
ಯಮರಿಯಗರಹೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ, ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಪಾಪಕಂ॥

೬೬೬“ಅಭೂತವಾದೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ, ಯೋ ವಾಪಿ ಕತ್ವಾ ನ ಕರೋಮಿಚಾಹ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪೇಚ್ಚ ಸಮಾ ಭವನ್ತಿ, ನಿಹೀನಕಮ್ಮಾ ಮನುಜಾ ಪರತ್ಥ॥

೬೬೭“ಯೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ದುಸ್ಸತಿ, ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸ।

ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಪಚ್ಚೇತಿ ಪಾಪಂ, ಸುಖುಮೋ ರಜೋ ಪಟಿವಾತಂವ ಖಿತ್ತೋ॥

೬೬೮"ಯೋ ಲೋಭಗುಣೇ ಅನುಯುತ್ತೋ, ಸೋ ವಚಸಾ ಪರಿಭಾಸತಿ ಅಞ್ಞೇ।

ಅಸದ್ಧೋ ಕದರಿಯೋ ಅವದಞ್ಞೂ, ಮಚ್ಛರಿ ಪೇಸುಣಿಯಂ [ಪೇಸುಣಿಯಸ್ಮಿಂ (ಬಹೂಸು)] ಅನುಯುತ್ತೋ॥

೬೬೯"ಮುಖದುಗ್ಗ ವಿಭೂತ ಅನರಿಯ, ಭೂನಹು [ಭುನಹತ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಪಾಪಕ ದುಕ್ಕಟಕಾರಿ।

ಪುರಿಸನ್ತ ಕಲೀ ಅವಜಾತ, ಮಾ ಬಹುಭಾಣಿಧ ನೇರಯಿಕೋಸಿ॥

೬೭೦"ರಜಮಾಕಿರಸೀ ಅಹಿತಾಯ, ಸನ್ತೇ ಗರಹಸಿ ಕಿಬ್ಬಿಸಕಾರೀ।

ಬಹೂನಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಚರಿತ್ವಾ, ಗಚ್ಛಸಿ ಖೋ ಪಪತಂ ಚಿರರತ್ತಂ॥

೬೭೧"ನ ಹಿ ನಸ್ಸತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಮ್ಮಂ, ಏತಿ ಹತಂ ಲಭತೇವ ಸುವಾಮಿ।

ದುಕ್ಖಂ ಮನ್ದೋ ಪರಲೋಕೇ, ಅತ್ತನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಕಿಬ್ಬಿಸಕಾರೀ॥

೬೭೨"ಅಯೋಸಙ್ಕುಸಮಾಹತಟ್ಠಾನಂ , ತಿಣ್ಹಧಾರಮಯಸೂಲಮುಪೇತಿ।

ಅಥ ತತ್ತಅಯೋಗುಳಸನ್ನಿಭಂ, ಭೋಜನಮತ್ಥಿ ತಥಾ ಪತಿರೂಪಂ॥

೬೭೩"ನ ಹಿ ವಗ್ಗು ವದನ್ತಿ ವದನ್ತಾ, ನಾಭಿಜವನ್ತಿ ನ ತಾಣಮುಪೇನ್ತಿ।

ಅಙ್ಗಾರೇ ಸನ್ಥತೇ ಸಯನ್ತಿ [ಸೇನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಗಿನಿಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಂ ಪವಿಸನ್ತಿ॥

೬೭೪"ಜಾಲೇನ ಚ ಓನಹಿಯಾನ, ತತ್ಥ ಹನನ್ತಿ ಅಯೋಮಯಕುಟೇಭಿ [ಅಯೋಮಯಕೂಟೇಹಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

ಅನ್ಧಂವ ತಿಮಿಸಮಾಯನ್ತಿ, ತಂ ವಿತತಞ್ಹಿ ಯಥಾ ಮಹಿಕಾಯೋ॥

೬೭೫"ಅಥ ಲೋಹಮಯಂ ಪನ ಕುಮ್ಭಿಂ, ಗಿನಿಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಂ ಪವಿಸನ್ತಿ।

ಪಚ್ಚನ್ತಿ ಹಿ ತಾಸು ಚಿರರತ್ತಂ, ಅಗ್ಗಿನಿಸಮಾಸು [ಗಿನಿಸ್ಸಮಾಸು (ಕ॰)] ಸಮುಪ್ಪಿಲವಾತೇ॥

೬೭೬"ಅಥ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಮಿಸ್ಸೇ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಪಚ್ಚತಿ ಕಿಬ್ಬಿಸಕಾರೀ।

ಯಂ ಯಂ ದಿಸಕಂ [ದಿಸತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಧಿಸೇತಿ, ತತ್ಥ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ಸಮ್ಫುಸಮಾನೋ॥

೬೭೭"ಪುಳವಾವಸಥೇ ಸಲಿಲಸ್ಮಿಂ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಪಚ್ಚತಿ ಕಿಬ್ಬಿಸಕಾರೀ।

ಗನ್ತುಂ ನ ಹಿ ತೀರಮಪತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಸಮಾ ಹಿ ಸಮನ್ತಕಪಲ್ಲಾ॥

೬೭೮"ಅಸಿಪತ್ತವನಂ ಪನ ತಿಣ್ಹಂ, ತಂ ಪವಿಸನ್ತಿ ಸಮುಚ್ಛಿದಗತ್ತಾ।

ಜಿವ್ಹಂ ಬಲಿಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ, ಆರಜಯಾರಜಯಾ ವಿಹನನ್ತಿ॥

೬೭೯"ಅಥ ವೇತರಣಿಂ ಪನ ದುಗ್ಗಂ, ತಿಣ್ಹಧಾರಖುರಧಾರಮುಪೇನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಮನ್ದಾ ಪಪತನ್ತಿ, ಪಾಪಕರಾ ಪಾಪಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ॥

೬೮೦"ಖಾದನ್ತಿ ಹಿ ತತ್ಥ ರುದನ್ತೇ, ಸಾಮಾ ಸಬಲಾ ಕಾಕೋಲಗಣಾ ಚ।

ಸೋಣಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ [ಸಿಗಾಲಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪಟಿಗಿದ್ಧಾ [ಪಟಿಗಿಜ್ಝಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಕುಲಲಾ ವಾಯಸಾ ಚ [ಕುಲಲಾ ಚ ವಾಯಸಾ (?)] ವಿತುದನ್ತಿ॥

೬೮೧"ಕಿಚ್ಛಾ ವತಯಂ ಇಧ ವುತ್ತಿ, ಯಂ ಜನೋ ಫುಸತಿ [ಪಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕಿಬ್ಬಿಸಕಾರೀ।
ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಜೀವಿತಸೇಸೇ, ಕಿಚ್ಚಕರೋ ಸಿಯಾ ನರೋ ನ ಚಪ್ಪಮಜ್ಜೇ॥

೬೮೨"ತೇ ಗಣಿತಾ ವಿದೂಹಿ ತಿಲವಾಹಾ, ಯೇ ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಉಪನೀತಾ।
ನಹುತಾನಿ ಹಿ ಕೋಟಿಯೋ ಪಞ್ಚ ಭವನ್ತಿ, ದ್ವಾದಸ ಕೋಟಿಸತಾನಿ ಪುನಞ್ಞಾ [ಪನಯ್ಯೇ (ಕ॰)]॥

೬೮೩"ಯಾವ ದುಖಾ [ದುಕ್ಖಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ದುಕ್ಖ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ನಿರಯಾ ಇಧ ವುತ್ತಾ, ತತ್ಥಪಿ ತಾವ ಚಿರಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ।
ತಸ್ಮಾ ಸುಚಿಪೇಸಲಸಾಧುಗುಣೇಸು, ವಾಚಂ ಮನಂ ಸತತಂ [ಪಕತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಿರಕ್ಖೇ"ತಿ॥

ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತಂ ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೧. ನಾಲಕಸುತ್ತಂ

೬೮೪ಆನನ್ದಜಾತೇ ತಿದಸಗಣೇ ಪತೀತೇ, ಸಕ್ಕಞ್ಚ ಇನ್ದಂ ಸುಚಿವಸನೇ ಚ ದೇವೇ।
ದುಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತಿರಿವ ಥೋಮಯನ್ತೇ, ಅಸಿತೋ ಇಸಿ ಅದ್ದಸ ದಿವಾವಿಹಾರೇ॥

೬೮೫ದಿಸ್ವಾನ ದೇವೇ ಮುದಿತಮನೇ ಉದಗ್ಗೇ, ಚಿತ್ತಿಂ ಕರಿತ್ವಾನ ಇದಮವೋಚ [ಕರಿತ್ವಾ ಇದಮವೋಚಾಸಿ (ಸೀ॰)] ತತ್ಥ।
"ಕಿಂ ದೇವಸಙ್ಘೋ ಅತಿರಿವ ಕಲ್ಯರೂಪೋ, ದುಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಮಯಥ [ಭಮಯಥ (ಸೀ॰)] ಕಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ॥

೬೮೬"ಯದಾಪಿ ಆಸೀ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಮೋ, ಜಯೋ ಸುರಾನಂ ಅಸುರಾ ಪರಾಜಿತಾ॥
ತದಾಪಿ ನೇತಾದಿಸೋ ಲೋಮಹಂಸನೋ, ಕಿಮಬ್ಭುತಂ ದಟ್ಠು ಮರೂ ಪಮೋದಿತಾ॥

೬೮೭"ಸೇಳೇನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಚ ವಾದಯನ್ತಿ ಚ, ಭುಜಾನಿ ಫೋಟೇನ್ತಿ [ಪೋಠೇನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಪೋಥೇನ್ತಿ (ಕ॰)] ಚ ನಚ್ಚಯನ್ತಿ ಚ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋಹಂ ಮೇರುಮುದ್ಧವಾಸಿನೇ, ಧುನಾಥ ಮೇ ಸಂಸಯಂ ಖಿಪ್ಪ ಮಾರಿಸಾ"॥

೬೮೮"ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರತನವರೋ ಅತುಲ್ಯೋ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಹಿತಸುಖತ್ಥಾಯ [ಹಿತಸುಖತಾಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಜಾತೋ।
ಸಕ್ಯಾನ ಗಾಮೇ ಜನಪದೇ ಲುಮ್ಬಿನೇಯ್ಯೇ, ತೇನಮ್ಹ ತುಟ್ಠಾ ಅತಿರಿವ ಕಲ್ಯರೂಪಾ॥

೬೮೯"ಸೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತುತ್ತಮೋ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ, ನರಾಸಭೋ ಸಬ್ಬಪಜಾನಮುತ್ತಮೋ।
ವತ್ತೇಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಕಮಿಸಿವ್ಹಯೇ ವನೇ, ನದಂವ ಸೀಹೋ ಬಲವಾ ಮಿಗಾಭಿಭೂ"॥

೬೯೦ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತುರಿತಮವಸರೀ ಸೋ, ಸುದ್ಧೋದನಸ್ಸ ತದ ಭವನಂ ಉಪಾವಿಸಿ [ಉಪಾಗಮಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ನಿಸಜ್ಜ ತತ್ಥ ಇದಮವೋಚಾಸಿ ಸಕ್ಯೇ, "ಕುಹಿಂ ಕುಮಾರೋ ಅಹಮಪಿ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ"॥

೬೯೧ತತೋ ಕುಮಾರಂ ಜಲಿತಮಿವ ಸುವಣ್ಣಂ, ಉಕ್ಕಾಮುಖೇವ ಸುಕುಸಲಸಮ್ಪಹಟ್ಠಂ [ಸುಕುಸಲೇನ ಸಮ್ಪಹಟ್ಠಂ (ಕ॰)]।
ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಂ [ದದ್ದಳ್ಹಮಾನಂ (ಕ॰)] ಸಿರಿಯಾ ಅನೋಮವಣ್ಣಂ, ದಸ್ಸೇಸು ಪುತ್ತಂ ಅಸಿತವ್ಹಯಸ್ಸ ಸಕ್ಯಾ॥

೬೯೨ದಿಸ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಸಿಖಿಮಿವ ಪಜ್ಜಲನ್ತಂ, ತಾರಾಸಭಂವ ನಭಸಿಗಮಂ ವಿಸುದ್ಧಂ।
ಸೂರಿಯಂ ತಪನ್ತಂ ಸರದರಿವಬ್ಭಮುತ್ತಂ, ಆನನ್ದಜಾತೋ ವಿಪುಲಮಲತ್ಥ ಪೀತಿಂ॥

೬೯೩ಅನೇಕಸಾಖಞ್ಚ ಸಹಸ್ಸಮಣ್ಡಲಂ, ಛತ್ತಂ ಮರೂ ಧಾರಯುಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ಸುವಣ್ಣದಣ್ಡಾ ವೀತಿಪತನ್ತಿ ಚಾಮರಾ, ನ ದಿಸ್ಸರೇ ಚಾಮರಛತ್ತಗಾಹಕಾ॥

೬೯೪ದಿಸ್ವಾ ಜಟೀ ಕಣ್ಹಸಿರಿವ್ಹಯೋ ಇಸಿ, ಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖಂ ವಿಯ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲೇ।
ಸೇತಞ್ಚ ಛತ್ತಂ ಧರಿಯನ್ತ [ಧಾರಿಯನ್ತ (ಸ್ಯಾ॰), ಧಾರಯನ್ತಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಮುದ್ಧನಿ, ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋ ಪಟಿಗ್ಗಹೇ॥

೬೯೫ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪನ ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವಂ, ಜಿಗೀಸತೋ [ಜಿಗಿಂಸಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಲಕ್ಖಣಮನ್ತಪಾರಗೂ।
ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಗಿರಮಬ್ಭುದೀರಯಿ, “ಅನುತ್ತರಾಯಂ ದ್ವಿಪದಾನಮುತ್ತಮೋ” [ದಿಪದಾನಮುತ್ತಮೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]॥

೬೯೬ಅಥತ್ತನೋ ಗಮನಮನುಸ್ಸರನ್ತೋ, ಅಕಲ್ಯರೂಪೋ ಗಳಯತಿ ಅಸ್ಸುಕಾನಿ।
ದಿಸ್ವಾನ ಸಕ್ಯಾ ಇಸಿಮವೋಚುಂ ರುದನ್ತಂ,
“ನೋ ಚೇ ಕುಮಾರೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನ್ತರಾಯೋ”॥

೬೯೭ದಿಸ್ವಾನ ಸಕ್ಯೇ ಇಸಿಮವೋಚ ಅಕಲ್ಯೇ, “ನಾಹಂ ಕುಮಾರೇ ಅಹಿತಮನುಸ್ಸರಾಮಿ।
ನ ಚಾಪಿಮಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನ್ತರಾಯೋ, ನ ಓರಕಾಯಂ ಅಧಿಮಾನಸಾ [ಅಧಿಮನಸಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಭವಾಥ॥

೬೯೮“ಸಮ್ಬೋಧಿಯಗ್ಗಂ ಫುಸಿಸ್ಸತಾಯಂ ಕುಮಾರೋ, ಸೋ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪರಮವಿಸುದ್ಧದಸ್ಸೀ।
ವತ್ತೇಸ್ಸತಾಯಂ ಬಹುಜನಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ವಿತ್ಥಾರಿಕಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ॥

೬೯೯“ಮಮಞ್ಚ ಆಯು ನ ಚಿರಮಿಧಾವಸೇಸೋ, ಅಥನ್ತರಾ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ।
ಸೋಹಂ ನ ಸೋಸ್ಸಂ [ಸುಸ್ಸಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಅಸಮಧುರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಅಟ್ಟೋ ಬ್ಯಸನಂಗತೋ ಅಘಾವೀ”॥

೭೦೦ಸೋ ಸಾಕಿಯಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಜನೇತ್ವಾ ಪೀತಿಂ, ಅನ್ತೇಪುರಮ್ಹಾ ನಿಗ್ಗಮಾ [ನಿರಗಮಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ನಿಗಮಾ (ಕ॰ ಸೀ॰), ನಿರಗಮ (ಪೀ॰)] ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ।
ಸೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಸಯಂ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ, ಸಮಾದಪೇಸಿ ಅಸಮಧುರಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇ॥

೭೦೧“ಬುದ್ಧೋತಿ ಘೋಸಂ ಯದ [ಯದಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಪರತೋ ಸುಣಾಸಿ, ಸಮ್ಬೋಧಿಪತ್ತೋ ವಿವರತಿ ಧಮ್ಮಮಗ್ಗಂ।
ಗನ್ತ್ವಾನ ತತ್ಥ ಸಮಯಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಮಾನೋ [ಸಯಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಿಯಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಚರಸ್ಸು ತಸ್ಮಿಂ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ”॥

೭೦೨ತೇನಾನುಸಿಟ್ಠೋ ಹಿತಮನೇನ ತಾದಿನಾ, ಅನಾಗತೇ ಪರಮವಿಸುದ್ಧದಸ್ಸಿನಾ।
ಸೋ ನಾಲಕೋ ಉಪಚಿತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯೋ, ಜಿನಂ ಪತಿಕ್ಖಂ [ಪತಿ + ಇಕ್ಖಂ = ಪತಿಕ್ಖಂ] ಪರಿವಸಿ ರಕ್ಖಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ॥

೭೦೩ಸುತ್ವಾನ ಘೋಸಂ ಜಿನವರಚಕ್ಕವತ್ತನೇ, ಗನ್ತ್ವಾನ ದಿಸ್ವಾ ಇಸಿನಿಸಭಂ ಪಸನ್ನೋ।
ಮೋನೇಯ್ಯಸೇಟ್ಠಂ ಮುನಿಪವರಂ ಅಪುಚ್ಛಿ, ಸಮಾಗತೇ ಅಸಿತಾವ್ಹಯಸ್ಸ ಸಾಸನೇತಿ॥

ವತ್ಥುಗಾಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭೦೪"ಅಞ್ಞಾತಮೇತಂ ವಚನಂ, ಅಸಿತಸ್ಸ ಯಥಾತಥಂ।

ತಂ ತಂ ಗೋತಮ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನ ಪಾರಗುಂ॥

೭೦೫"ಅನಗಾರಿಯುಪೇತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಂ ಜಿಗೀಸತೋ।

ಮುನಿ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಪುಟ್ಠೋ, ಮೋನೇಯ್ಯಂ ಉತ್ತಮಂ ಪದಂ"॥

೭೦೬"ಮೋನೇಯ್ಯಂ ತೇ ಉಪಞ್ಞಿಸ್ಸಂ, (ಇತಿ ಭಗವಾ) ದುಕ್ಕರಂ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ।

ಹನ್ದ ತೇ ನಂ ಪವಕ್ಖಾಮಿ, ಸನ್ಥಮ್ಭಸ್ಸು ದಳ್ಹೋ ಭವ॥

೭೦೭"ಸಮಾನಭಾಗಂ ಕುಬ್ಬೇಥ, ಗಾಮೇ ಅಕ್ಕುಟ್ಠವನ್ದಿತಂ।

ಮನೋಪದೋಸಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಸನ್ತೋ ಅನುಣ್ಣತೋ ಚರೇ॥

೭೦೮"ಉಚ್ಚಾವಚಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ದಾಯೇ ಅಗ್ಗಿಸಿಖೂಪಮಾ।

ನಾರಿಯೋ ಮುನಿಂ ಪಲೋಭೇನ್ತಿ, ತಾಸು ತಂ ಮಾ ಪಲೋಭಯುಂ॥

೭೦೯"ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪರೋಪರೇ [ಪರೋವರೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವರಾವರೇ (ಸ್ಯಾ॰)]।

ಅವಿರುದ್ಧೋ ಅಸಾರತ್ತೋ, ಪಾಣೇಸು ತಸಥಾವರೇ॥

೭೧೦"ಯಥಾ ಅಹಂ ತಥಾ ಏತೇ, ಯಥಾ ಏತೇ ತಥಾ ಅಹಂ।

ಅತ್ತಾನಂ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಹನೇಯ್ಯ ನ ಘಾತಯೇ॥

೭೧೧"ಹಿತ್ವಾ ಇಚ್ಛಞ್ಚ ಲೋಭಞ್ಚ, ಯತ್ಥ ಸತ್ತೋ ಪುಥುಜ್ಜನೋ।

ಚಕ್ಖುಮಾ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತರೇಯ್ಯ ನರಕಂ ಇಮಂ॥

೭೧೨"ಊನೂದರೋ ಮಿತಾಹಾರೋ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸ ಅಲೋಲುಪೋ।

ಸದಾ [ಸ ವೇ (ಪೀ॰)] ಇಚ್ಛಾಯ ನಿಚ್ಛಾತೋ, ಅನಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬುತೋ॥

೭೧೩"ಸ ಪಿಣ್ಡಚಾರಂ ಚರಿತ್ವಾ, ವನನ್ತಮಭಿಹಾರಯೇ।

ಉಪಟ್ಠಿತೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಆಸನೂಪಗತೋ ಮುನಿ॥

೭೧೪"ಸ ಝಾನಪಸುತೋ ಧೀರೋ, ವನನ್ತೇ ರಮಿತೋ ಸಿಯಾ।

ಝಾಯೇಥ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಅತ್ತಾನಮಭಿತೋಸಯಂ॥

೭೧೫"ತತೋ ರತ್ಯಾ ವಿವಸಾನೇ [ವಿವಸನೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಗಾಮನ್ತಮಭಿಹಾರಯೇ।

ಅವ್ಹಾನಂ ನಾಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ, ಅಭಿಹಾರಞ್ಚ ಗಾಮತೋ॥

೭೧೬"ನ ಮುನೀ ಗಾಮಮಾಗಮ್ಮ, ಕುಲೇಸು ಸಹಸಾ ಚರೇ।

ಘಾಸೇಸನಂ ಛಿನ್ನಕಥೋ, ನ ವಾಚಂ ಪಯುತಂ ಭಣೇ॥

೭೧೭"ಅಲತ್ಥಂ ಯದಿದಂ ಸಾಧು, ನಾಲತ್ಥಂ ಕುಸಲಂ ಇತಿ।
ಉಭಯೇನೇವ ಸೋ ತಾದೀ, ರುಕ್ಖಂವುಪನಿವತ್ತತಿ [ರುಕ್ಖಂವು'ಪತಿವತ್ತತಿ (ಕ॰), ರುಕ್ಖಂವ ಉಪಾತಿವತ್ತತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]॥

೭೧೮"ಸ ಪತ್ತಪಾಣಿ ವಿಚರನ್ತೋ, ಅಮೂಗೋ ಮೂಗಸಮ್ಮತೋ।
ಅಪ್ಪಂ ದಾನಂ ನ ಹೀಳೇಯ್ಯ, ದಾತಾರಂ ನಾವಜಾನಿಯಾ॥

೭೧೯"ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಹಿ ಪಟಿಪದಾ, ಸಮಣೇನ ಪಕಾಸಿತಾ।
ನ ಪಾರಂ ದಿಗುಣಂ ಯನ್ತಿ, ನಯಿದಂ ಏಕಗುಣಂ ಮುತಂ॥

೭೨೦"ಯಸ್ಸ ಚ ವಿಸತಾ ನತ್ಥಿ, ಛಿನ್ನಸೋತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚಪ್ಪಹೀನಸ್ಸ, ಪರಿಳಾಹೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೭೨೧"ಮೋನೇಯ್ಯಂ ತೇ ಉಪಞ್ಞಿಸ್ಸಂ, ಖುರಧಾರೂಪಮೋ ಭವೇ।
ಜಿವ್ಹಾಯ ತಾಲುಮಾಹಚ್ಚ, ಉದರೇ ಸಞ್ಞತೋ ಸಿಯಾ॥

೭೨೨"ಅಲೀನಚಿತ್ತೋ ಚ ಸಿಯಾ, ನ ಚಾಪಿ ಬಹು ಚಿನ್ತಯೇ।
ನಿರಾಮಗನ್ಧೋ ಅಸಿತೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಾಯಣೋ॥

೭೨೩"ಏಕಾಸನಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖೇಥ, ಸಮಣೂಪಾಸನಸ್ಸ ಚ।
ಏಕತ್ತಂ ಮೋನಮಕ್ಖಾತಂ, ಏಕೋ ಚೇ ಅಭಿರಮಿಸ್ಸಸಿ।
ಅಥ ಭಾಹಿಸಿ [ಭಾಸಿಹಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ದಸದಿಸಾ॥

೭೨೪"ಸುತ್ವಾ ಧೀರಾನಂ ನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಝಾಯೀನಂ ಕಾಮಚಾಗಿನಂ।
ತತೋ ಹಿರಿಞ್ಚ ಸದ್ಧಞ್ಚ, ಭಿಯ್ಯೋ ಕುಬ್ಬೇಥ ಮಾಮಕೋ॥

೭೨೫"ತಂ ನದೀಹಿ ವಿಜಾನಾಥ, ಸೋಬ್ಭೇಸು ಪದರೇಸು ಚ।
ಸಣನ್ತಾ ಯನ್ತಿ ಕುಸೋಬ್ಭಾ [ಕುಸ್ಸುಬ್ಭಾ (ಸೀ॰)], ತುಣ್ಹೀಯನ್ತಿ ಮಹೋದಧೀ॥

೭೨೬"ಯದೂನಕಂ ತಂ ಸಣತಿ, ಯಂ ಪೂರಂ ಸನ್ತಮೇವ ತಂ।
ಅಡ್ಢಕುಮ್ಭೂಪಮೋ ಬಾಲೋ, ರಹದೋ ಪೂರೋವ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೭೨೭"ಯಂ ಸಮಣೋ ಬಹುಂ ಭಾಸತಿ, ಉಪೇತಂ ಅತ್ಥಸಞ್ಹಿತಂ।
ಜಾನಂ ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಜಾನಂ ಸೋ ಬಹು ಭಾಸತಿ॥

೭೨೮"ಯೋ ಚ ಜಾನಂ ಸಂಯತತ್ತೋ, ಜಾನಂ ನ ಬಹು ಭಾಸತಿ।
ಸ ಮುನೀ ಮೋನಮರಹತಿ, ಸ ಮುನೀ ಮೋನಮಜ್ಝಗಾ"ತಿ॥

ನಾಲಕಸುತ್ತಂ ಏಕಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೨. ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾಸುತ್ತಂ

ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪನ್ನರಸೇ ಪುಣ್ಣಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"'ಯೇ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮಿನೋ, ತೇಸಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾನಂ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮೀನಂ ಕಾ ಉಪನಿಸಾ ಸವನಾಯಾ'ತಿ ಇತಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಚ್ಛಿತಾರೋ ಅಸ್ಸು, ತೇ ಏವಮಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ - 'ಯಾವದೇವ ದ್ವಯತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಾಯಾ'ತಿ। ಕಿಞ್ಚ ದ್ವಯತಂ ವದೇಥ?

(೧) "ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋತಿ ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸಿನೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಫಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಫಲಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಞ್ಞಾ, ಸತಿ ವಾ ಉಪಾದಿಸೇಸೇ ಅನಾಗಾಮಿತಾ"ತಿ।

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೨೮"ಯೇ ದುಕ್ಖಂ ನಪ್ಪಜಾನನ್ತಿ, ಅಥೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
ಯತ್ಥ ಚ ಸಬ್ಬಸೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ತಞ್ಚ ಮಗ್ಗಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ದುಕ್ಖೂಪಸಮಗಾಮಿನಂ॥

೭೨೦"ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಹೀನಾ ತೇ, ಅಥೋ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ।
ಅಭಬ್ಬಾ ತೇ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯ, ತೇ ವೇ ಜಾತಿಜರೂಪಗಾ॥

೭೨೧"ಯೇ ಚ ದುಕ್ಖಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ಅಥೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
ಯತ್ಥ ಚ ಸಬ್ಬಸೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ತಞ್ಚ ಮಗ್ಗಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ದುಕ್ಖೂಪಸಮಗಾಮಿನಂ॥

೭೨೨"ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಅಥೋ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ।
ಭಬ್ಬಾ ತೇ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯ, ನ ತೇ ಜಾತಿಜರೂಪಗಾ"ತಿ॥

(೨) "'ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾ'ತಿ, ಇತಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಚ್ಛಿತಾರೋ ಅಸ್ಸು; 'ಸಿಯಾ'ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಧಿಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಉಪಧೀನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೨೩"ಉಪಧಿನಿದಾನಾ ಪಭವನ್ತಿ ದುಕ್ಖಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಮನೇಕರೂಪಾ।
ಯೋ ವೇ ಅವಿದ್ವಾ ಉಪಧಿಂ ಕರೋತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ದುಕ್ಖಮುಪೇತಿ ಮನ್ದೋ।
ತಸ್ಮಾ ಪಜಾನಂ ಉಪಧಿಂ ನ ಕಯಿರಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಜಾತಿಪ್ಪಭವಾನುಪಸ್ಸೀ"ತಿ॥

(೩) ‘‘‘ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾ’ತಿ, ಇತಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಚ್ಛಿತಾರೋ ಅಸ್ಸು; ‘ಸಿಯಾ’ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೩೪‘‘ಜಾತಿಮರಣಸಂಸಾರಂ , ಯೇ ವಜನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ಇತ್ಥಭಾವಞ್ಞಥಾಭಾವಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಯೇವ ಸಾ ಗತಿ॥

೭೩೫‘‘ಅವಿಜ್ಜಾ ಹಾಯಂ ಮಹಾಮೋಹೋ, ಯೇನಿದಂ ಸಂಸಿತಂ ಚಿರಂ।
ವಿಜ್ಜಾಗತಾ ಚ ಯೇ ಸತ್ತಾ, ನ ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತಿ [ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪುನಬ್ಭವ’’ನ್ತಿ॥

(೪) ‘‘ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೩೬‘‘ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ।
ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ನಿರೋಧೇನ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೩೭‘‘ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ।
ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥಾ, ಸಞ್ಞಾನಂ ಉಪರೋಧನಾ।
ಏವಂ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯೋ ಹೋತಿ, ಏತಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾತಥಂ॥

೭೩೮‘‘ಸಮ್ಮದ್ದಸಾ ವೇದಗುನೋ, ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಮಾರಸಂಯೋಗಂ, ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ [ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪುನಬ್ಭವ’’ನ್ತಿ॥

(೫) ‘‘ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೩೯‘‘ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ।
ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ನಿರೋಧೇನ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೪೦‘‘ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ।
ವಿಞ್ಞಾಣೂಪಸಮಾ ಭಿಕ್ಖು, ನಿಚ್ಛಾತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ’’ತಿ॥

(೬) ‘‘ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಫಸ್ಸಸ್ಸ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೪೧.“ತೇಸಂ ಫಸ್ಸಪರೇತಾನಂ, ಭವಸೋತಾನುಸಾರಿನಂ।
ಕುಮ್ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ, ಆರಾ ಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯೋ॥

೭೪೨.“ಯೇ ಚ ಫಸ್ಸಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ, ಅಞ್ಞಾಯುಪಸಮೇ [ಪಞ್ಞಾಯ ಉಪಸಮೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ರತಾ।
ತೇ ವೇ ಫಸ್ಸಾಭಿಸಮಯಾ, ನಿಚ್ಛಾತಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ”ತಿ॥

(೭) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ವೇದನಾನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೪೩.“ಸುಖಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದುಕ್ಖಂ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಸಹ।
ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಿ ವೇದಿತಂ॥

೭೪೪.“ಏತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಞತ್ವಾನ, ಮೋಸಧಮ್ಮಂ ಪಲೋಕಿನಂ [ಪಲೋಕಿತಂ (ಸೀ॰)]।
ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸಂ, ಏವಂ ತತ್ಥ ವಿಜಾನತಿ [ವಿರಜ್ಜತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰)]।
ವೇದನಾನಂ ಖಯಾ ಭಿಕ್ಖು, ನಿಚ್ಛಾತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ”ತಿ॥

(೮) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ತಣ್ಹಾಯ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೪೫.“ತಣ್ಹಾದುತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ, ದೀಘಮದ್ಧಾನ ಸಂಸರಂ।
ಇತ್ಥಭಾವಞ್ಞಥಾಭಾವಂ, ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ॥

೭೪೬.“ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ತಣ್ಹಂ [ತಣ್ಹಾ (ಬಹೂಸು) ಇತಿವುತ್ತಕೇ ೧೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

(೯) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಉಪಾದಾನಾನಂ [ಉಪಾದಾನಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

೭೪೭.“ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭೂತೋ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ।
ಜಾತಸ್ಸ ಮರಣಂ ಹೋತಿ, ಏಸೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೪೮.“ತಸ್ಮಾ ಉಪಾದಾನಕ್ಖಯಾ, ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಜಾತಿಕ್ಖಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ, ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪುನಬ್ಭವ”ನ್ತಿ॥

(೧೦) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆರಮ್ಭಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಆರಮ್ಭಾನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ।

ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೪೯.“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಆರಮ್ಭಪಚ್ಚಯಾ।

ಆರಮ್ಭಾನಂ ನಿರೋಧೇನ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೫೦.“ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ಆರಮ್ಭಪಚ್ಚಯಾ।

ಸಬ್ಬಾರಮ್ಭಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ, ಅನಾರಮ್ಭೇ ವಿಮುತ್ತಿನೋ॥

೭೫೧.“ಉಚ್ಛಿನ್ನಭವತಣ್ಹಸ್ಸ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

ವಿಕ್ಖೀಣೋ [ವಿತಿಣ್ಣೋ (ಸೀ॰)] ಜಾತಿಸಂಸಾರೋ, ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸ ಪುನಬ್ಭವೋ”ತಿ॥

(೧೧) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಹಾರಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಆಹಾರಾನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೫೨.“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಆಹಾರಪಚ್ಚಯಾ।

ಆಹಾರಾನಂ ನಿರೋಧೇನ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೫೩.“ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ಆಹಾರಪಚ್ಚಯಾ।

ಸಬ್ಬಾಹಾರಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ, ಸಬ್ಬಾಹಾರಮನಿಸ್ಸಿತೋ॥

೭೫೪.“ಆರೋಗ್ಯಂ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾಯ, ಆಸವಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ।

ಸಙ್ಖಾಯ ಸೇವೀ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ, ಸಙ್ಖ್ಯಂ [ಸಙ್ಖಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ನೋಪೇತಿ ವೇದಗೂ”ತಿ॥

(೧೨) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಇಞ್ಜಿತಪಚ್ಚಯಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಇಞ್ಜಿತಾನಂ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೫೫.“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಇಞ್ಜಿತಪಚ್ಚಯಾ।

ಇಞ್ಜಿತಾನಂ ನಿರೋಧೇನ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ॥

೭೫೬.“ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ಇಞ್ಜಿತಪಚ್ಚಯಾ।

ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಏಜಂ ವೋಸ್ಸಜ್ಜ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಉಪರುನ್ಧಿಯ।

ಅನೇಜೋ ಅನುಪಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

(೧೩) “ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ…ಪೇ॰… ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಚಲಿತಂ ಹೋತೀತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ನ ಚಲತೀತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೫೭.“ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ನ ಚಲತಿ, ನಿಸ್ಸಿತೋ ಚ ಉಪಾದಿಯಂ।

ಇತ್ಥಭಾವಞ್ಞಥಾಭಾವಂ, ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ॥

೭೫೮"ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ನಿಸ್ಸಯೇಸು ಮಹಬ್ಭಯಂ।
ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಅನುಪಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ"ತಿ॥

(೧೪) "ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ...ಪೇ॰... ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ರೂಪೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರೂಪಾ [ಆರುಪ್ಪಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸನ್ತತರಾತಿ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅರೂಪೇಹಿ ನಿರೋಧೋ ಸನ್ತತರೋತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೫೯"ಯೇ ಚ ರೂಪೂಪಗಾ ಸತ್ತಾ, ಯೇ ಚ ಅರೂಪಟ್ಠಾಯಿನೋ [ಆರುಪ್ಪವಾಸಿನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ನಿರೋಧಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತಾ, ಆಗನ್ತಾರೋ ಪುನಬ್ಭವಂ॥

೭೬೦"ಯೇ ಚ ರೂಪೇ ಪರಿಞ್ಞಾಯ, ಅರೂಪೇಸು ಅಸಣ್ಠಿತಾ [ಸುಸಣ್ಠಿತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।
ನಿರೋಧೇ ಯೇ ವಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇ ಜನಾ ಮಚ್ಚುಹಾಯಿನೋ"ತಿ॥

(೧೫) "ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ...ಪೇ॰... ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿತಂ ತದಮರಿಯಾನಂ ಏತಂ ಮುಸಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಂ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಮುಸಾತಿ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿತಂ, ತದಮರಿಯಾನಂ ಏತಂ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಂ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೬೧"ಅನತ್ತನಿ ಅತ್ತಮಾನಿಂ [ಅತ್ತಮಾನೀ (ಸ್ಯಾ॰), ಅತ್ತಮಾನಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)], ಪಸ್ಸ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ।
ನಿವಿಟ್ಠಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಂ, ಇದಂ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಮಞ್ಞತಿ॥

೭೬೨"ಯೇನ ಯೇನ ಹಿ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತತೋ ತಂ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞಥಾ।
ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಮುಸಾ ಹೋತಿ, ಮೋಸಧಮ್ಮಞ್ಹಿ ಇತ್ತರಂ॥

೭೬೩"ಅಮೋಸಧಮ್ಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ತದರಿಯಾ ಸಚ್ಚತೋ ವಿದೂ।
ತೇ ವೇ ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾ, ನಿಚ್ಛಾತಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ"ತಿ॥

(೧೬) "'ಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾ'ತಿ, ಇತಿ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಚ್ಛಿತಾರೋ ಅಸ್ಸು; 'ಸಿಯಾ'ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಸುಖನ್ತಿ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿತಂ, ತದಮರಿಯಾನಂ ಏತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಂ, ಅಯಮೇಕಾನುಪಸ್ಸನಾ । ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿತಂ ತದಮರಿಯಾನಂ ಏತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಂ, ಅಯಂ ದುತಿಯಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸಿನೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಫಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಫಲಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಞ್ಞಾ, ಸತಿ ವಾ ಉಪಾದಿಸೇಸೇ ಅನಾಗಾಮಿತಾತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

೭೬೪"ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ರಸಾ ಗನ್ಧಾ, ಫಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಾ ಚ ಕೇವಲಾ।
ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಚ, ಯಾವತತ್ಥೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೭೬೫.ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಏತೇ ವೋ ಸುಖಸಮ್ಮತಾ।
ಯತ್ಥ ಚೇತೇ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತಂ ನೇಸಂ ದುಕ್ಖಸಮ್ಮತಂ॥

೭೬೬.ಸುಖನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಮರಿಯೇಹಿ, ಸಕ್ಕಾಯಸ್ಸುಪರೋಧನಂ।
ಪಚ್ಚನೀಕಮಿದಂ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇನ ಪಸ್ಸತಂ॥

೭೬೭.ಯಂ ಪರೇ ಸುಖತೋ ಆಹು, ತದರಿಯಾ ಆಹು ದುಕ್ಖತೋ।
ಯಂ ಪರೇ ದುಕ್ಖತೋ ಆಹು, ತದರಿಯಾ ಸುಖತೋ ವಿದೂ॥

೭೬೮.ಪಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದುರಾಜಾನಂ, ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹೇತ್ಥವಿದ್ದಸು [ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹೇತ್ಥ ಅವಿದ್ದಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೇತ್ಥ ಅವಿದ್ದಸು (?)]।
ನಿವುತಾನಂ ತಮೋ ಹೋತಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅಪಸ್ಸತಂ॥

೭೬೯.ಸತಞ್ಚ ವಿವಟಂ ಹೋತಿ, ಆಲೋಕೋ ಪಸ್ಸತಾಮಿವ।
ಸನ್ತಿಕೇ ನ ವಿಜಾನನ್ತಿ, ಮಗ್ಗಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದಾ॥

೭೭೦.ಭವರಾಗಪರೇತೇಹಿ , ಭವಸೋತಾನುಸಾರಿಭಿ।
ಮಾರಧೇಯ್ಯಾನುಪನ್ನೇಹಿ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸುಸಮ್ಬುಧೋ॥

೭೭೧.ಕೋ ನು ಅಞ್ಞತ್ರಮರಿಯೇಹಿ, ಪದಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧುಮರಹತಿ।
ಯಂ ಪದಂ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾಯ, ಪರಿನಿಬ್ಬನ್ತಿ ಅನಾಸವಾ"ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚ [ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖೋ (ಸೀ॰)] ಪನ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ವಿಮುಚ್ಚಿಂಸೂತಿ।

ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾಸುತ್ತಂ ದ್ವಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಚ್ಚಂ ಉಪಧಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ, ಸಙ್ಖಾರೇ ವಿಞ್ಞಾಣಪಞ್ಚಮಂ।
ಫಸ್ಸವೇದನಿಯಾ ತಣ್ಹಾ, ಉಪಾದಾನಾರಮ್ಭಆಹಾರಾ।
ಇಞ್ಜಿತಂ ಚಲಿತಂ ರೂಪಂ, ಸಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖೇನ ಸೋಳಸಾತಿ॥

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಪಧಾನಞ್ಚ, ಸುಭಾಸಿತಞ್ಚ ಸುನ್ದರಿ।
ಮಾಘಸುತ್ತಂ ಸಭಿಯೋ ಚ, ಸೇಲೋ ಸಲ್ಲಞ್ಚ ವುಚ್ಚತಿ॥

ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಚಾಪಿ ಕೋಕಾಲಿ, ನಾಲಕೋ ದ್ವಯತಾನುಪಸ್ಸನಾ।
ದ್ವಾದಸೇತಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ, ಮಹಾವಗ್ಗೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥

೪. ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗೋ

೧. ಕಾಮಸುತ್ತಂ

೭೭೨ಕಾಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಚೇ ತಂ ಸಮಿಜ್ಝತಿ।

ಅದ್ಧಾ ಪೀತಿಮನೋ ಹೋತಿ, ಲದ್ಧಾ ಮಚ್ಚೋ ಯದಿಚ್ಛತಿ॥

೭೭೩ತಸ್ಸ ಚೇ ಕಾಮಯಾನಸ್ಸ [ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸ (ಕ॰)], ಛನ್ದಜಾತಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ।

ತೇ ಕಾಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಸಲ್ಲವಿದ್ಧೋವ ರುಪ್ಪತಿ॥

೭೭೪ಯೋ ಕಾಮೇ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಸಪ್ಪಸ್ಸೇವ ಪದಾ ಸಿರೋ।

ಸೋಮಂ [ಸೋ ಇಮಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವಿಸತ್ತಿಕಂ ಲೋಕೇ, ಸತೋ ಸಮತಿವತ್ತತಿ॥

೭೭೫ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ಹಿರಞ್ಞಂ ವಾ, ಗವಸ್ಸಂ [ಗವಾಸ್ಸಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ದಾಸಪೋರಿಸಂ।

ಥಿಯೋ ಬನ್ಧೂ ಪುಥು ಕಾಮೇ, ಯೋ ನರೋ ಅನುಗಿಜ್ಝತಿ॥

೭೭೬ಅಬಲಾ ನಂ ಬಲೀಯನ್ತಿ, ಮದ್ದನ್ತೇನಂ ಪರಿಸ್ಸಯಾ।

ತತೋ ನಂ ದುಕ್ಖಮನ್ವೇತಿ, ನಾವಂ ಭಿನ್ನಮಿವೋದಕಂ॥

೭೭೭ತಸ್ಮಾ ಜನ್ತು ಸದಾ ಸತೋ, ಕಾಮಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ।

ತೇ ಪಹಾಯ ತರೇ ಓಘಂ, ನಾವಂ ಸಿತ್ವಾವ [ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ (ಸೀ॰)] ಪಾರಗೂತಿ॥

ಕಾಮಸುತ್ತಂ ಪಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೨. ಗುಹಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ

೭೭೮ಸತ್ತೋ ಗುಹಾಯಂ ಬಹುನಾಭಿಛನ್ನೋ, ತಿಟ್ಠಂ ನರೋ ಮೋಹನಸ್ಮಿಂ ಪಗಾಳ್ಹೋ।

ದೂರೇ ವಿವೇಕಾ ಹಿ ತಥಾವಿಧೋ ಸೋ, ಕಾಮಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ನ ಹಿ ಸುಪ್ಪಹಾಯಾ॥

೭೭೯ಇಚ್ಛಾನಿದಾನಾ ಭವಸಾತಬದ್ಧಾ, ತೇ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಾ ನ ಹಿ ಅಞ್ಞಮೋಕ್ಖಾ।

ಪಚ್ಛಾ ಪುರೇ ವಾಪಿ ಅಪೇಕ್ಖಮಾನಾ, ಇಮೇವ ಕಾಮೇ ಪುರಿಮೇವ ಜಪ್ಪಂ॥

೭೮೦ಕಾಮೇಸು ಗಿದ್ಧಾ ಪಸುತಾ ಪಮೂಳ್ಹಾ, ಅವದಾನಿಯಾ ತೇ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಾ।

ದುಕ್ಖೂಪನೀತಾ ಪರಿದೇವಯನ್ತಿ, ಕಿಂಸೂ ಭವಿಸ್ಸಾಮ ಇತೋ ಚುತಾಸೇ॥

೭೮೧ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಸಿಕ್ಖೇಥ ಇಧೇವ ಜನ್ತು, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಞ್ಞಾ ವಿಸಮನ್ತಿ ಲೋಕೇ।

ನ ತಸ್ಸ ಹೇತೂ ವಿಸಮಂ ಚರೇಯ್ಯ, ಅಪ್ಪಞ್ಹಿದಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಧೀರಾ॥

೭೮೨ಪಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ ಪರಿಫನ್ದಮಾನಂ, ಪಜಂ ಇಮಂ ತಣ್ಹಗತಂ ಭವೇಸು।

ಹೀನಾ ನರಾ ಮಚ್ಚುಮುಖೇ ಲಪನ್ತಿ, ಅವೀತತಣ್ಹಾಸೇ ಭವಾಭವೇಸು॥

೭೮೩ಮಮಾಯಿತೇ ಪಸ್ಸಥ ಫನ್ದಮಾನೇ, ಮಚ್ಛೇವ ಅಪ್ಪೋದಕೇ ಖೀಣಸೋತೇ।
ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಅಮಮೋ ಚರೇಯ್ಯ, ಭವೇಸು ಆಸತ್ತಿಮಕುಬ್ಬಮಾನೋ॥

೭೮೪ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ವಿನೇಯ್ಯ ಛನ್ದಂ, ಫಸ್ಸಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಅನಾನುಗಿದ್ಧೋ।
ಯದತ್ತಗರಹೀ ತದಕುಬ್ಬಮಾನೋ, ನ ಲಿಪ್ಪತೀ [ನ ಲಿಮ್ಪತೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ದಿಟ್ಠಸುತೇಸು ಧೀರೋ॥

೭೮೫ಸಞ್ಞಂ ಪರಿಞ್ಞಾ ವಿತರೇಯ್ಯ ಓಘಂ, ಪರಿಗ್ಗಹೇಸು ಮುನಿ ನೋಪಲಿತ್ತೋ।
ಅಬ್ಬೂಳ್ಹಸಲ್ಲೋ ಚರಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ನಾಸೀಸತೀ [ನಾಸಿಂಸತೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕಮಿಮಂ ಪರಞ್ಚಾತಿ॥

ಗುಹಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ ದುತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೩. ದುಟ್ಠಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ

೭೮೬ವದನ್ತಿ ವೇ ದುಟ್ಠಮನಾಪಿ ಏಕೇ, ಅಥೋಪಿ ವೇ ಸಚ್ಚಮನಾ ವದನ್ತಿ।
ವಾದಞ್ಚ ಜಾತಂ ಮುನಿ ನೋ ಉಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮುನೀ ನತ್ಥಿ ಖಿಲೋ ಕುಹಿಞ್ಚಿ॥

೭೮೭ಸಕಞ್ಹಿ ದಿಟ್ಠಿಂ ಕಥಮಚ್ಚಯೇಯ್ಯ, ಛನ್ದಾನುನೀತೋ ರುಚಿಯಾ ನಿವಿಟ್ಠೋ।
ಸಯಂ ಸಮತ್ತಾನಿ ಪಕುಬ್ಬಮಾನೋ, ಯಥಾ ಹಿ ಜಾನೇಯ್ಯ ತಥಾ ವದೇಯ್ಯ॥

೭೮೮ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲವತಾನಿ ಜನ್ತು, ಅನಾನುಪುಟ್ಠೋವ ಪರೇಸ [ಪರಸ್ಸ (ಕ॰)] ಪಾವ [ಪಾವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।
ಅನರಿಯಧಮ್ಮಂ ಕುಸಲಾ ತಮಾಹು, ಯೋ ಆತುಮಾನಂ ಸಯಮೇವ ಪಾವ॥

೭೮೯ಸನ್ತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತೋ, ಇತಿಹನ್ತಿ ಸೀಲೇಸು ಅಕತ್ಥಮಾನೋ।
ತಮರಿಯಧಮ್ಮಂ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ, ಯಸ್ಸುಸ್ಸದಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ॥

೭೯೦ಪಕಪ್ಪಿತಾ ಸಙ್ಖತಾ ಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪುರಕ್ಖತಾ [ಪುರೇಕ್ಖತಾ (ಸೀ॰)] ಸನ್ತಿ ಅವೀವದಾತಾ।
ಯದತ್ತನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಆನಿಸಂಸಂ, ತಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ಕುಪ್ಪಪಟಿಚ್ಚ ಸನ್ತಿಂ॥

೭೯೧ದಿಟ್ಠೀನಿವೇಸಾ ನ ಹಿ ಸ್ವಾತಿವತ್ತಾ, ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ।
ತಸ್ಮಾ ನರೋ ತೇಸು ನಿವೇಸನೇಸು, ನಿರಸ್ಸತೀ ಆದಿಯತೀ ಚ ಧಮ್ಮಂ॥

೭೯೨ಧೋನಸ್ಸ ಹಿ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ, ಪಕಪ್ಪಿತಾ ದಿಟ್ಠಿ ಭವಾಭವೇಸು।
ಮಾಯಞ್ಚ ಮಾನಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಧೋನೋ, ಸ ಕೇನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಅನೂಪಯೋ ಸೋ॥

೭೯೩ಉಪಯೋ ಹಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಉಪೇತಿ ವಾದಂ, ಅನೂಪಯಂ ಕೇನ ಕಥಂ ವದೇಯ್ಯ।
ಅತ್ತಾ ನಿರತ್ತಾ [ಅತ್ತಂ ನಿರತ್ತಂ (ಬಹೂಸು)] ನ ಹಿ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ಅಧೋಸಿ ಸೋ ದಿಟ್ಠಿಮಿಧೇವ ಸಬ್ಬನ್ತಿ॥

ದುಟ್ಠಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ ತತಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೪. ಸುದ್ಧಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ

೭೯೪ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸುದ್ಧಂ ಪರಮಂ ಅರೋಗಂ, ದಿಟ್ಠೇನ ಸಂಸುದ್ಧಿ ನರಸ್ಸ ಹೋತಿ।

ಏವಾಭಿಜಾನಂ [ಏತಾಭಿಜಾನಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪರಮನ್ತಿ ಞತ್ವಾ, ಸುದ್ಧಾನುಪಸ್ಸೀತಿ ಪಚ್ಚೇತಿ ಞಾಣಂ॥

೭೯೫ದಿಟ್ಠೇನ ಚೇ ಸುದ್ಧಿ ನರಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಞಾಣೇನ ವಾ ಸೋ ಪಜಹಾತಿ ದುಕ್ಖಂ।

ಅಞ್ಞೇನ ಸೋ ಸುಜ್ಝತಿ ಸೋಪಧೀಕೋ, ದಿಟ್ಠೀ ಹಿ ನಂ ಪಾವ ತಥಾ ವದಾನಂ॥

೭೯೬ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಞ್ಞತೋ ಸುದ್ಧಿಮಾಹ, ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇ ಸೀಲವತೇ ಮುತೇ ವಾ।

ಪುಞ್ಞೇ ಚ ಪಾಪೇ ಚ ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ, ಅತ್ತಞ್ಜಹೋ ನಯಿಧ ಪಕುಬ್ಬಮಾನೋ॥

೭೯೭ಪುರಿಮಂ ಪಹಾಯ ಅಪರಂ ಸಿತಾಸೇ, ಏಜಾನುಗಾ ತೇ ನ ತರನ್ತಿ ಸಙ್ಗಂ।

ತೇ ಉಗ್ಗಹಾಯನ್ತಿ ನಿರಸ್ಸಜನ್ತಿ, ಕಪೀವ ಸಾಖಂ ಪಮುಞ್ಚಂ ಗಹಾಯಂ [ಪಮುಖಂ ಗಹಾಯ (ಸ್ಯಾ॰), ಪಮುಞ್ಚ ಗಹಾಯ (ಕ॰)]॥

೭೯೮ಸಯಂ ಸಮಾದಾಯ ವತಾನಿ ಜನ್ತು, ಉಚ್ಚಾವಚಂ ಗಚ್ಛತಿ ಸಞ್ಞಸತ್ತೋ।

ವಿದ್ವಾ ಚ ವೇದೇಹಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಧಮ್ಮಂ, ನ ಉಚ್ಚಾವಚಂ ಗಚ್ಛತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ॥

೭೯೯ಸ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸೇನಿಭೂತೋ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಟ್ಠಂ ವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ।

ತಮೇವ ದಸ್ಸಿಂ ವಿವಟಂ ಚರನ್ತಂ, ಕೇನೀಧ ಲೋಕಸ್ಮಿ ವಿಕಪ್ಪಯೇಯ್ಯ॥

೮೦೦ನ ಕಪ್ಪಯನ್ತಿ ನ ಪುರೇಕ್ಖರೋನ್ತಿ, ಅಚ್ಚನ್ತಸುದ್ಧೀತಿ ನ ತೇ ವದನ್ತಿ।

ಆದಾನಗನ್ಥಂ ಗಥಿತಂ ವಿಸಜ್ಜ, ಆಸಂ ನ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ॥

೮೦೧ಸೀಮಾತಿಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ, ಞತ್ವಾ ವ ದಿಸ್ವಾ ವ [ಞತ್ವಾ ಚ ದಿಸ್ವಾ ಚ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰)] ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ।

ನ ರಾಗರಾಗೀ ನ ವಿರಾಗರತ್ತೋ, ತಸ್ಸೀಧ ನತ್ಥೀ ಪರಮುಗ್ಗಹೀತನ್ತಿ॥

ಸುದ್ಧಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೫. ಪರಮಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ

೮೦೨ಪರಮನ್ತಿ ದಿಟ್ಠೀಸು ಪರಿಬ್ಬಸಾನೋ, ಯದುತ್ತರಿ ಕುರುತೇ ಜನ್ತು ಲೋಕೇ।

ಹೀನಾತಿ ಅಞ್ಞೇ ತತೋ ಸಬ್ಬಮಾಹ, ತಸ್ಮಾ ವಿವಾದಾನಿ ಅವೀತಿವತ್ತೋ॥

೮೦೩ಯದತ್ತನೀ ಪಸ್ಸತಿ ಆನಿಸಂಸಂ, ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇ ಸೀಲವತೇ [ಸೀಲಬ್ಬತೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮುತೇ ವಾ।

ತದೇವ ಸೋ ತತ್ಥ ಸಮುಗ್ಗಹಾಯ, ನಿಹೀನತೋ ಪಸ್ಸತಿ ಸಬ್ಬಮಞ್ಞಂ॥

೮೦೪ತಂ ವಾಪಿ ಗನ್ಥಂ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ, ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ಪಸ್ಸತಿ ಹೀನಮಞ್ಞಂ।

ತಸ್ಮಾ ಹಿ ದಿಟ್ಠಂ ವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ನಿಸ್ಸಯೇಯ್ಯ॥

೮೦೫ದಿಟ್ಠಿಮ್ಪಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ನ ಕಪ್ಪಯೇಯ್ಯ, ಞಾಣೇನ ವಾ ಸೀಲವತೇನ ವಾಪಿ।
ಸಮೋತಿ ಅತ್ತಾನಮನೂಪನೇಯ್ಯ, ಹೀನೋ ನ ಮಞ್ಞೇಥ ವಿಸೇಸಿ ವಾಪಿ॥

೮೦೬ಅತ್ತಂ ಪಹಾಯ ಅನುಪಾದಿಯಾನೋ, ಞಾಣೇಪಿ ಸೋ ನಿಸ್ಸಯಂ ನೋ ಕರೋತಿ।
ಸ ವೇ ವಿಯತ್ತೇಸು [ವಿಯುತ್ತೇಸು (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰), ದ್ವಿಯತ್ತೇಸು (ಕ॰)] ನ ವಗ್ಗಸಾರೀ, ದಿಟ್ಠಿಮ್ಪಿ [ದಿಟ್ಠಿಮಪಿ (ಕ॰)] ಸೋ ನ ಪಚ್ಚೇತಿ ಕಿಞ್ಚಿ॥

೮೦೭ಯಸ್ಸೂಭಯನ್ತೇ ಪಣಿಧೀಧ ನತ್ಥಿ, ಭವಾಭವಾಯ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ।
ನಿವೇಸನಾ ತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ॥

೮೦೮ತಸ್ಸೀಧ ದಿಟ್ಠೇ ವ ಸುತೇ ಮುತೇ ವಾ, ಪಕಪ್ಪಿತಾ ನತ್ಥಿ ಅಣೂಪಿ ಸಞ್ಞಾ।
ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಟ್ಠಿಮನಾದಿಯಾನಂ, ಕೇನೀಧ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಕಪ್ಪಯೇಯ್ಯ॥

೮೦೯ನ ಕಪ್ಪಯನ್ತಿ ನ ಪುರೇಕ್ಖರೋನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾಪಿ ತೇಸಂ ನ ಪಟಿಚ್ಛಿತಾಸೇ।
ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೀಲವತೇನ ನೇಯ್ಯೋ, ಪಾರಙ್ಗತೋ ನ ಪಚ್ಚೇತಿ ತಾದೀತಿ॥

ಪರಮಟ್ಠಕಸುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೬. ಜರಾಸುತ್ತಂ

೮೧೦ಅಪ್ಪಂ ವತ ಜೀವಿತಂ ಇದಂ, ಓರಂ ವಸ್ಸಸತಾಪಿ ಮಿಯ್ಯತಿ [ಮೀಯತಿ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)]।
ಯೋ ಚೇಪಿ ಅತಿಚ್ಚ ಜೀವತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಜರಸಾಪಿ ಮಿಯ್ಯತಿ॥

೮೧೧ಸೋಚನ್ತಿ ಜನಾ ಮಮಾಯಿತೇ, ನ ಹಿ ಸನ್ತಿ [ನ ಹಿ ಸನ್ತಾ (ಸೀ॰), ನ ಹೀ ಸನ್ತಿ (ಕತ್ಥಚಿ)] ನಿಚ್ಚಾ ಪರಿಗ್ಗಹಾ।
ವಿನಾಭಾವಸನ್ತಮೇವಿದಂ, ಇತಿ ದಿಸ್ವಾ ನಾಗಾರಮಾವಸೇ॥

೮೧೨ಮರಣೇನಪಿ ತಂ ಪಹೀಯತಿ [ಪಹಿಯ್ಯತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಯಂ ಪುರಿಸೋ ಮಮಿದನ್ತಿ [ಮಮಯಿದನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰), ಮಮಾಯನ್ತಿ (ಕ॰)] ಮಞ್ಞತಿ।
ಏತಮ್ಪಿ ವಿದಿತ್ವಾ [ಏತಂ ದಿಸ್ವಾನ (ನಿದ್ದೇಸೇ), ಏತಮ್ಪಿ ವಿದಿತ್ವ (?)] ಪಣ್ಡಿತೋ, ನ ಮಮತ್ತಾಯ ನಮೇಥ ಮಾಮಕೋ॥

೮೧೩ಸುಪಿನೇನ ಯಥಾಪಿ ಸಙ್ಗತಂ, ಪಟಿಬುದ್ಧೋ ಪುರಿಸೋ ನ ಪಸ್ಸತಿ।
ಏವಮ್ಪಿ ಪಿಯಾಯಿತಂ ಜನಂ, ಪೇತಂ ಕಾಲಕತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ॥

೮೧೪ದಿಟ್ಠಾಪಿ ಸುತಾಪಿ ತೇ ಜನಾ, ಯೇಸಂ ನಾಮಮಿದಂ ಪವುಚ್ಚತಿ [ನಾಮಮೇವಾ ವಸಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।
ನಾಮಂಯೇವಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ಅಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಪೇತಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ॥

೮೧೫ಸೋಕಪ್ಪರಿದೇವಮಚ್ಛರಂ [ಸೋಕಪರಿದೇವಮಚ್ಛರಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಸೋಕಂ ಪರಿದೇವಮಚ್ಛರಂ (?)], ನ ಜಹನ್ತಿ ಗಿದ್ಧಾ ಮಮಾಯಿತೇ।
ತಸ್ಮಾ ಮುನಯೋ ಪರಿಗ್ಗಹಂ, ಹಿತ್ವಾ ಅಚರಿಂಸು ಖೇಮದಸ್ಸಿನೋ॥

೮೧೬ಪತಿಲೀನಚರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ಭಜಮಾನಸ್ಸ ವಿವಿತ್ತಮಾಸನಂ।

ಸಾಮಗ್ಗಿಯಮಾಹು ತಸ್ಸ ತಂ, ಯೋ ಅತ್ತಾನಂ ಭವನೇ ನ ದಸ್ಸಯೇ॥

೮೧೭ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮುನೀ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ, ನ ಪಿಯಂ ಕುಬ್ಬತಿ ನೋಪಿ ಅಪ್ಪಿಯಂ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿದೇವಮಚ್ಛರಂ, ಪಣ್ಣೇ ವಾರಿ ಯಥಾ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ [ಲಿಪ್ಪತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]॥

೮೧೮ಉದಬಿನ್ದು ಯಥಾಪಿ ಪೋಕ್ಖರೇ, ಪದುಮೇ ವಾರಿ ಯಥಾ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ।

ಏವಂ ಮುನಿ ನೋಪಲಿಮ್ಪತಿ, ಯದಿದಂ ದಿಟ್ಠಸುತಂ ಮುತೇಸು ವಾ॥

೮೧೯ಧೋನೋ ನ ಹಿ ತೇನ ಮಞ್ಞತಿ, ಯದಿದಂ ದಿಟ್ಠಸುತಂ ಮುತೇಸು ವಾ।

ನಾಞ್ಞೇನ ವಿಸುದ್ಧಿಮಿಚ್ಛತಿ, ನ ಹಿ ಸೋ ರಜ್ಜತಿ ನೋ ವಿರಜ್ಜತೀತಿ॥

ಜರಾಸುತ್ತಂ ಛಟ್ಠಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೭. ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೮೨೦'ಮೇಥುನಮನುಯುತ್ತಸ್ಸ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ) ವಿಘಾತಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮಾರಿಸ।

ಸುತ್ವಾನ ತವ ಸಾಸನಂ, ವಿವೇಕೇ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಸೇ॥

೮೨೧'ಮೇಥುನಮನುಯುತ್ತಸ್ಸ, (ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಭಗವಾ) ಮುಸ್ಸತೇ ವಾಪಿ ಸಾಸನಂ।

ಮಿಚ್ಛಾ ಚ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ಏತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾರಿಯಂ॥

೮೨೨'ಏಕೋ ಪುಬ್ಬೇ ಚರಿತ್ವಾನ, ಮೇಥುನಂ ಯೋ ನಿಸೇವತಿ।

ಯಾನಂ ಭನ್ತಂ ವ ತಂ ಲೋಕೇ, ಹೀನಮಾಹು ಪುಥುಜ್ಜನಂ॥

೮೨೩'ಯಸೋ ಕಿತ್ತಿ ಚ ಯಾ ಪುಬ್ಬೇ, ಹಾಯತೇ ವಾಪಿ ತಸ್ಸ ಸಾ।

ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಸಿಕ್ಖೇಥ, ಮೇಥುನಂ ವಿಪ್ಪಹಾತವೇ॥

೮೨೪'ಸಙ್ಕಪ್ಪೇಹಿ ಪರೇತೋ ಸೋ, ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯತಿ।

ಸುತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಮಙ್ಕು ಹೋತಿ ತಥಾವಿಧೋ॥

೮೨೫'ಅಥ ಸತ್ಥಾನಿ ಕುರುತೇ, ಪರವಾದೇಹಿ ಚೋದಿತೋ।

ಏಸ ಖ್ವಸ್ಸ ಮಹಾಗೇಧೋ, ಮೋಸವಜ್ಜಂ ಪಗಾಹತಿ॥

೮೨೬'ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಸಮಞ್ಞಾತೋ, ಏಕಚರಿಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತೋ।

ಅಥಾಪಿ [ಸ ಚಾಪಿ (ನಿದ್ದೇಸೇ)] ಮೇಥುನೇ ಯುತ್ತೋ, ಮನ್ದೋವ ಪರಿಕಿಸ್ಸತಿ [ಪರಿಕಿಲಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰)]॥

೮೨೭'ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ಮುನಿ ಪುಬ್ಬಾಪರೇ ಇಧ।

ಏಕಚರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕಯಿರಾ, ನ ನಿಸೇವೇಥ ಮೇಥುನಂ॥

೮೨೮“ವಿವೇಕಞ್ಞೇವ ಸಿಕ್ಖೇಥ, ಏತದರಿಯಾನಮುತ್ತಮಂ।

ನ ತೇನ ಸೇಟ್ಠೋ ಮಞ್ಞೇಥ, ಸ ವೇ ನಿಬ್ಬಾನಸನ್ತಿಕೇ॥

೮೨೯“ರಿತ್ತಸ್ಸ ಮುನಿನೋ ಚರತೋ, ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ।

ಓಘತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಪಿಹಯನ್ತಿ, ಕಾಮೇಸು ಗಧಿತಾ [ಗಥಿತಾ (ಸೀ॰)] ಪಜಾ”ತಿ॥

ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ ಸತ್ತಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೮. ಪಸೂರಸುತ್ತಂ

೮೩೦ಇಧೇವ ಸುದ್ಧಿ ಇತಿ ವಾದಯನ್ತಿ [ವಿದಿಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ನಾಞ್ಞೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸುದ್ಧಿಮಾಹು।

ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತಾ ತತ್ಥ ಸುಭಂ ವದಾನಾ, ಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೇಸು ಪುಥೂ ನಿವಿಟ್ಠಾ॥

೮೩೧ತೇ ವಾದಕಾಮಾ ಪರಿಸಂ ವಿಗಯ್ಹ, ಬಾಲಂ ದಹನ್ತೀ ಮಿಥು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ।

ವದನ್ತಿ ತೇ ಅಞ್ಞಸಿತಾ ಕಥೋಜ್ಜಂ, ಪಸಂಸಕಾಮಾ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ॥

೮೩೨ಯುತ್ತೋ ಕಥಾಯಂ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ, ಪಸಂಸಮಿಚ್ಛಂ ವಿನಿಘಾತಿ ಹೋತಿ।

ಅಪಾಹತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಮಙ್ಕು ಹೋತಿ, ನಿನ್ದಾಯ ಸೋ ಕುಪ್ಪತಿ ರನ್ಧಮೇಸೀ॥

೮೩೩ಯಮಸ್ಸ ವಾದಂ ಪರಿಹೀನಮಾಹು, ಅಪಾಹತಂ ಪಞ್ಹವಿಮಂಸಕಾಸೇ।

ಪರಿದೇವತಿ ಸೋಚತಿ ಹೀನವಾದೋ, ಉಪಚ್ಚಗಾ ಮನ್ತಿ ಅನುತ್ಥುನಾತಿ॥

೮೩೪ಏತೇ ವಿವಾದಾ ಸಮಣೇಸು ಜಾತಾ, ಏತೇಸು ಉಗ್ಘಾತಿ ನಿಘಾತಿ ಹೋತಿ।

ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ವಿರಮೇ ಕಥೋಜ್ಜಂ, ನ ಹಞ್ಞದತ್ಥತ್ಥಿಪಸಂಸಲಾಭಾ॥

೮೩೫ಪಸಂಸಿತೋ ವಾ ಪನ ತತ್ಥ ಹೋತಿ, ಅಕ್ಖಾಯ ವಾದಂ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ।

ಸೋ ಹಸ್ಸತೀ ಉಣ್ಣಮತೀ [ಉನ್ನಮತೀ (?)] ಚ ತೇನ, ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ತಮತ್ಥಂ ಯಥಾ ಮನೋ ಅಹು॥

೮೩೬ಯಾ ಉಣ್ಣತೀ [ಉನ್ನತೀ (?)] ಸಾಸ್ಸ ವಿಘಾತಭೂಮಿ, ಮಾನಾತಿಮಾನಂ ವದತೇ ಪನೇಸೋ।

ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ನ ವಿವಾದಯೇಥ, ನ ಹಿ ತೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ॥

೮೩೭ಸೂರೋ ಯಥಾ ರಾಜಖಾದಾಯ ಪುಟ್ಠೋ, ಅಭಿಗಜ್ಜಮೇತಿ ಪಟಿಸೂರಮಿಚ್ಛಂ।

ಯೇನೇವ ಸೋ ತೇನ ಪಲೇಹಿ ಸೂರ, ಪುಬ್ಬೇವ ನತ್ಥಿ ಯದಿದಂ ಯುಧಾಯ॥

೮೩೮ಯೇ ದಿಟ್ಠಿಮುಗ್ಗಯ್ಹ ವಿವಾದಯನ್ತಿ [ವಿವಾದಿಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಚ ವಾದಯನ್ತಿ।

ತೇ ತ್ವಂ ವದಸ್ಸೂ ನ ಹಿ ತೇಧ ಅತ್ಥಿ, ವಾದಮ್ಹಿ ಜಾತೇ ಪಟಿಸೇನಿಕತ್ತಾ॥

೮೩೯ವಿಸೇನಿಕತ್ವಾ ಪನ ಯೇ ಚರನ್ತಿ, ದಿಟ್ಠೀಹಿ ದಿಟ್ಠಿಂ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನಾ।

ತೇಸು ತ್ವಂ ಕಿಂ ಲಭೇಥೋ ಪಸೂರ, ಯೇಸೀಧ ನತ್ಥೀ ಪರಮುಗ್ಗಹೀತಂ॥

೮೪೦ಅಥ ತ್ವಂ ಪವಿತಕ್ಕಮಾಗಮಾ, ಮನಸಾ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ ಚಿನ್ತಯನ್ತೋ।
ಧೋನೇನ ಯುಗಂ ಸಮಾಗಮಾ, ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಸಕ್ಖಸಿ ಸಮ್ಪಯಾತವೇತಿ॥

ಪಸೂರಸುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೯. ಮಾಗಣ್ಡಿಯಸುತ್ತಂ

೮೪೧“ದಿಸ್ವಾನ ತಣ್ಹಂ ಅರತಿಂ ರಗಞ್ಚ [ಅರತಿಞ್ಚ ರಾಗಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ನಾಹೋಸಿ ಛನ್ದೋ ಅಪಿ ಮೇಥುನಸ್ಮಿಂ।
ಕಿಮೇವಿದಂ ಮುತ್ತಕರೀಸಪುಣ್ಣಂ, ಪಾದಾಪಿ ನಂ ಸಮ್ಫುಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛೇ”॥

೮೪೨“ಏತಾದಿಸಂ ಚೇ ರತನಂ ನ ಇಚ್ಛಸಿ, ನಾರಿಂ ನರಿನ್ದೇಹಿ ಬಹೂಹಿ ಪತ್ಥಿತಂ।
ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಸೀಲವತಂ ನು ಜೀವಿತಂ [ಸೀಲವತಾನುಜೀವಿತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ಭವೂಪಪತ್ತಿಞ್ಚ ವದೇಸಿ ಕೀದಿಸಂ”॥

೮೪೩“ಇದಂ ವದಾಮೀತಿ ನ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ, (ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾತಿ [ಮಾಗನ್ದಿಯಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಭಗವಾ)
ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ।
ಪಸ್ಸಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೀಸು ಅನುಗ್ಗಹಾಯ,
ಅಜ್ಝತ್ತಸನ್ತಿಂ ಪಚಿನಂ ಅದಸ್ಸಂ”॥

೮೪೪“ವಿನಿಚ್ಛಯಾ ಯಾನಿ ಪಕಪ್ಪಿತಾನಿ, (ಇತಿ ಮಾಗಣ್ಡಿಯೋ [ಮಾಗನ್ದಿಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)])
ತೇ ವೇ ಮುನೀ ಬ್ರೂಸಿ ಅನುಗ್ಗಹಾಯ।
ಅಜ್ಝತ್ತಸನ್ತೀತಿ ಯಮೇತಮತ್ಥಂ,
ಕಥಂ ನು ಧೀರೇಹಿ ಪವೇದಿತಂ ತಂ”॥

೮೪೫“ನ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ನ ಸುತಿಯಾ ನ ಞಾಣೇನ, (ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)
ಸೀಲಬ್ಬತೇನಾಪಿ ನ ಸುದ್ಧಿಮಾಹ।
ಅದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಸ್ಸುತಿಯಾ ಅಞಾಣಾ,
ಅಸೀಲತಾ ಅಬ್ಬತಾ ನೋಪಿ ತೇನ।
ಏತೇ ಚ ನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಅನುಗ್ಗಹಾಯ,
ಸನ್ತೋ ಅನಿಸ್ಸಾಯ ಭವಂ ನ ಜಪ್ಪೇ”॥

೮೪೬“ನೋ ಚೇ ಕಿರ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ನ ಸುತಿಯಾ ನ ಞಾಣೇನ, (ಇತಿ ಮಾಗಣ್ಡಿಯೋ)
ಸೀಲಬ್ಬತೇನಾಪಿ ನ ಸುದ್ಧಿಮಾಹ।
ಅದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಸ್ಸುತಿಯಾ ಅಞಾಣಾ,
ಅಸೀಲತಾ ಅಬ್ಬತಾ ನೋಪಿ ತೇನ।
ಮಞ್ಞಾಮಹಂ ಮೋಮುಹಮೇವ ಧಮ್ಮಂ,
ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಏಕೇ ಪಚ್ಚೇನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ”॥

೮೪೭“ದಿಟ್ಠಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನುಪುಚ್ಛಮಾನೋ, (ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)
ಸಮುಗ್ಗಹೀತೇಸು ಪಮೋಹಮಾಗಾ [ಸಮೋಹಮಾಗಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]।

ಇತೋ ಚ ನಾದ್ದಕ್ಖಿ ಅಣುಮ್ಪಿ ಸಞ್ಞಂ,

ತಸ್ಮಾ ತುವಂ ಮೋಮುಹತೋ ದಹಾಸಿ॥

೮೪೮'ಸಮೋ ವಿಸೇಸೀ ಉದ ವಾ ನಿಹೀನೋ, ಯೋ ಮಞ್ಞತೀ ಸೋ ವಿವದೇಥ ತೇನ।

ತೀಸು ವಿಧಾಸು ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನೋ, ಸಮೋ ವಿಸೇಸೀತಿ ನ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ॥

೮೪೯'ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಿಂ ವದೇಯ್ಯ, ಮುಸಾತಿ ವಾ ಸೋ ವಿವದೇಥ ಕೇನ।

ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಂ ವಿಸಮಂ ವಾಪಿ ನತ್ಥಿ, ಸ ಕೇನ ವಾದಂ ಪಟಿಸಂಯುಜೇಯ್ಯ॥

೮೫೦'ಓಕಂ ಪಹಾಯ ಅನಿಕೇತಸಾರೀ, ಗಾಮೇ ಅಕುಬ್ಬಂ ಮುನಿ ಸನ್ಥವಾನಿ [ಸನ್ಧವಾನಿ (ಕ॰)]।

ಕಾಮೇಹಿ ರಿತ್ತೋ ಅಪುರೇಕ್ಖರಾನೋ, ಕಥಂ ನ ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ಜನೇನ ಕಯಿರಾ॥

೮೫೧'ಯೇಹಿ ವಿವಿತ್ತೋ ವಿಚರೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ, ನ ತಾನಿ ಉಗ್ಗಯ್ಹ ವದೇಯ್ಯ ನಾಗೋ।

ಜಲಮ್ಬುಜಂ [ಏಲಮ್ಬುಜಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಕಣ್ಡಕಂ ವಾರಿಜಂ ಯಥಾ, ಜಲೇನ ಪಙ್ಕೇನ ಚನೂಪಲಿತ್ತಂ।

ಏವಂ ಮುನೀ ಸನ್ತಿವಾದೋ ಅಗಿದ್ಧೋ, ಕಾಮೇ ಚ ಲೋಕೇ ಚ ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ॥

೮೫೨'ನ ವೇದಗೂ ದಿಟ್ಠಿಯಾಯಕೋ [ನ ವೇದಗೂ ದಿಟ್ಠಿಯಾ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನ ಮುತಿಯಾ, ಸ ಮಾನಮೇತಿ ನ ಹಿ ತಮ್ಮಯೋ ಸೋ।

ನ ಕಮ್ಮುನಾ ನೋಪಿ ಸುತೇನ ನೇಯ್ಯೋ, ಅನೂಪನೀತೋ ಸ ನಿವೇಸನೇಸು॥

೮೫೩'ಸಞ್ಞಾವಿರತ್ತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಗನ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಮೋಹಾ।

ಸಞ್ಞಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಞ್ಚ ಯೇ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ, ತೇ ಘಟ್ಟಯನ್ತಾ [ಘಟ್ಟಮಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ"ತಿ॥

ಮಾಗಣ್ಡಿಯಸುತ್ತಂ ನವಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೦. ಪುರಾಭೇದಸುತ್ತಂ

೮೫೪'ಕಥಂದಸ್ಸೀ ಕಥಂಸೀಲೋ, ಉಪಸನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ತಂ ಮೇ ಗೋತಮ ಪಬ್ರೂಹಿ, ಪುಚ್ಛಿತೋ ಉತ್ತಮಂ ನರಂ"॥

೮೫೫'ವೀತತಣ್ಹೋ ಪುರಾ ಭೇದಾ, (ಇತಿ ಭಗವಾ) ಪುಬ್ಬಮನ್ತಮನಿಸ್ಸಿತೋ।

ವೇಮಜ್ಝೇ ನುಪಸಙ್ಖೇಯ್ಯೋ, ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಪುರಕ್ಖತಂ॥

೮೫೬'ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಸನ್ತಾಸೀ, ಅವಿಕತ್ಥೀ ಅಕುಕ್ಕುಚೋ।

ಮನ್ತಭಾಣೀ [ಮನ್ತಾಭಾಣೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅನುದ್ಧತೋ, ಸ ವೇ ವಾಚಾಯತೋ ಮುನಿ॥

೮೫೭'ನಿರಾಸತ್ತಿ ಅನಾಗತೇ, ಅತೀತಂ ನಾನುಸೋಚತಿ।

ವಿವೇಕದಸ್ಸೀ ಫಸ್ಸೇಸು, ದಿಟ್ಠೀಸು ಚ ನ ನೀಯತಿ [ನಿಯ್ಯತಿ (ಬಹೂಸು)]॥

೮೫೮'ಪತಿಲೀನೋ ಅಕುಹಕೋ, ಅಪಿಹಾಲು ಅಮಚ್ಛರೀ।

ಅಪ್ಪಗಬ್ಭೋ ಅಜೇಗುಚ್ಛೋ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯೇ ಚ ನೋ ಯುತೋ॥

೮೫೯"ಸಾತಿಯೇಸು ಅನಸ್ಸಾವೀ, ಅತಿಮಾನೇ ಚ ನೋ ಯುತೋ।

ಸಣ್ಹೋ ಚ ಪಟಿಭಾನವಾ [ಪಟಿಭಾಣವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ನ ಸದ್ಧೋ ನ ವಿರಜ್ಜತಿ॥

೮೬೦"ಲಾಭಕಮ್ಯಾ ನ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಅಲಾಭೇ ಚ ನ ಕುಪ್ಪತಿ।

ಅವಿರುದ್ಧೋ ಚ ತಣ್ಹಾಯ, ರಸೇಸು ನಾನುಗಿಜ್ಝತಿ॥

೮೬೧"ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸದಾ ಸತೋ, ನ ಲೋಕೇ ಮಞ್ಞತೇ ಸಮಂ।

ನ ವಿಸೇಸೀ ನ ನೀಚೇಯ್ಯೋ, ತಸ್ಸ ನೋ ಸನ್ತಿ ಉಸ್ಸದಾ॥

೮೬೨"ಯಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಯನಾ [ನಿಸ್ಸಯತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನತ್ಥಿ, ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ।

ಭವಾಯ ವಿಭವಾಯ ವಾ, ತಣ್ಹಾ ಯಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೮೬೩"ತಂ ಬ್ರೂಮಿ ಉಪಸನ್ತೋತಿ, ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖಿನಂ।

ಗನ್ಥಾ ತಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತರೀ ಸೋ ವಿಸತ್ತಿಕಂ॥

೮೬೪"ನ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಪಸವೋ, ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥುಞ್ಚ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಅತ್ತಾ ವಾಪಿ ನಿರತ್ತಾ ವಾ [ಅತ್ತಂ ವಾಪಿ ನಿರತ್ತಂ ವಾ (ಬಹೂಸು)], ನ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಲಬ್ಭತಿ॥

೮೬೫"ಯೇನ ನಂ ವಜ್ಜುಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾ, ಅಥೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।

ತಂ ತಸ್ಸ ಅಪುರಕ್ಖತಂ, ತಸ್ಮಾ ವಾದೇಸು ನೇಜತಿ॥

೮೬೬"ವೀತಗೇಧೋ ಅಮಚ್ಛರೀ, ನ ಉಸ್ಸೇಸು ವದತೇ ಮುನಿ।

ನ ಸಮೇಸು ನ ಓಮೇಸು, ಕಪ್ಪಂ ನೇತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯೋ॥

೮೬೭"ಯಸ್ಸ ಲೋಕೇ ಸಕಂ ನತ್ಥಿ, ಅಸತಾ ಚ ನ ಸೋಚತಿ।

ಧಮ್ಮೇಸು ಚ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಸ ವೇ ಸನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಪುರಾಭೇದಸುತ್ತಂ ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೧. ಕಲಹವಿವಾದಸುತ್ತಂ

೮೬೮"ಕುತೋಪಹೂತಾ ಕಲಹಾ ವಿವಾದಾ, ಪರಿದೇವಸೋಕಾ ಸಹಮಚ್ಛರಾ ಚ।

ಮಾನಾತಿಮಾನಾ ಸಹಪೇಸುಣಾ ಚ, ಕುತೋಪಹೂತಾ ತೇ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ"॥

೮೬೯"ಪಿಯಪ್ಪಹೂತಾ ಕಲಹಾ ವಿವಾದಾ,

ಪರಿದೇವಸೋಕಾ ಸಹಮಚ್ಛರಾ ಚ।

ಮಾನಾತಿಮಾನಾ ಸಹಪೇಸುಣಾ ಚ,

ಮಚ್ಛೇರಯುತ್ತಾ ಕಲಹಾ ವಿವಾದಾ।

ವಿವಾದಜಾತೇಸು ಚ ಪೇಸುಣಾನಿ"॥

೮೭೦"ಪಿಯಾ ಸು [ಪಿಯಾನು (ಸ್ಯಾ॰), ಪಿಯಸ್ಸು (ಕ॰)] ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಕುತೋನಿದಾನಾ, ಯೇ ಚಾಪಿ [ಯೇ ವಾಪಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಭಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ।
ಆಸಾ ಚ ನಿಟ್ಠಾ ಚ ಕುತೋನಿದಾನಾ, ಯೇ ಸಮ್ಪರಾಯಾಯ ನರಸ್ಸ ಹೋನ್ತಿ"॥

೮೭೧"ಛನ್ದಾನಿದಾನಾನಿ ಪಿಯಾನಿ ಲೋಕೇ, ಯೇ ಚಾಪಿ ಲೋಭಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ।
ಆಸಾ ಚ ನಿಟ್ಠಾ ಚ ಇತೋನಿದಾನಾ, ಯೇ ಸಮ್ಪರಾಯಾಯ ನರಸ್ಸ ಹೋನ್ತಿ"॥

೮೭೨"ಛನ್ದೋ ನು ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಕುತೋನಿದಾನೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯಾ ಚಾಪಿ [ವಾಪಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕುತೋಪಹೂತಾ।
ಕೋಧೋ ಮೋಸವಜ್ಜಞ್ಚ ಕಥಂಕಥಾ ಚ, ಯೇ ವಾಪಿ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಣೇನ ವುತ್ತಾ"॥

೮೭೩"ಸಾತಂ ಅಸಾತನ್ತಿ ಯಮಾಹು ಲೋಕೇ, ತಮೂಪನಿಸ್ಸಾಯ ಪಹೋತಿ ಛನ್ದೋ।
ರೂಪೇಸು ದಿಸ್ವಾ ವಿಭವಂ ಭವಞ್ಚ, ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕುಬ್ಬತಿ [ಕುರುತೇ (ಬಹೂಸು)] ಜನ್ತು ಲೋಕೇ॥

೮೭೪"ಕೋಧೋ ಮೋಸವಜ್ಜಞ್ಚ ಕಥಂಕಥಾ ಚ, ಏತೇಪಿ ಧಮ್ಮಾ ದ್ವಯಮೇವ ಸನ್ತೇ।
ಕಥಂಕಥೀ ಞಾಣಪಥಾಯ ಸಿಕ್ಖೇ, ಞತ್ವಾ ಪವುತ್ತಾ ಸಮಣೇನ ಧಮ್ಮಾ"॥

೮೭೫"ಸಾತಂ ಅಸಾತಞ್ಚ ಕುತೋನಿದಾನಾ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಅಸನ್ತೇ ನ ಭವನ್ತಿ ಹೇತೇ।
ವಿಭವಂ ಭವಞ್ಚಾಪಿ ಯಮೇತಮತ್ಥಂ, ಏತಂ ಮೇ ಪಬ್ರೂಹಿ ಯತೋನಿದಾನಂ"॥

೮೭೬"ಫಸ್ಸನಿದಾನಂ ಸಾತಂ ಅಸಾತಂ, ಫಸ್ಸೇ ಅಸನ್ತೇ ನ ಭವನ್ತಿ ಹೇತೇ।
ವಿಭವಂ ಭವಞ್ಚಾಪಿ ಯಮೇತಮತ್ಥಂ, ಏತಂ ತೇ ಪಬ್ರೂಮಿ ಇತೋನಿದಾನಂ"॥

೮೭೭"ಫಸ್ಸೋ ನು ಲೋಕಸ್ಮಿ ಕುತೋನಿದಾನೋ, ಪರಿಗ್ಗಹಾ ಚಾಪಿ ಕುತೋಪಹೂತಾ।
ಕಿಸ್ಮಿಂ ಅಸನ್ತೇ ನ ಮಮತ್ತಮತ್ಥಿ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ವಿಭೂತೇ ನ ಫುಸನ್ತಿ ಫಸ್ಸಾ"॥

೮೭೮"ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಚ ಫಸ್ಸೋ, ಇಚ್ಛಾನಿದಾನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಹಾನಿ।
ಇಚ್ಛಾಯಸನ್ತ್ಯಾ ನ ಮಮತ್ತಮತ್ಥಿ, ರೂಪೇ ವಿಭೂತೇ ನ ಫುಸನ್ತಿ ಫಸ್ಸಾ"॥

೮೭೯"ಕಥಂಸಮೇತಸ್ಸ ವಿಭೋತಿ ರೂಪಂ, ಸುಖಂ ದುಖಞ್ಚಾಪಿ [ದುಖಂ ವಾಪಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಕಥಂ ವಿಭೋತಿ।
ಏತಂ ಮೇ ಪಬ್ರೂಹಿ ಯಥಾ ವಿಭೋತಿ, ತಂ ಜಾನಿಯಾಮಾತಿ [ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾತಿ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಮೇ ಮನೋ ಅಹು"॥

೮೮೦"ನ ಸಞ್ಞಸಞ್ಞೀ ನ ವಿಸಞ್ಞಸಞ್ಞೀ, ನೋಪಿ ಅಸಞ್ಞೀ ನ ವಿಭೂತಸಞ್ಞೀ।
ಏವಂಸಮೇತಸ್ಸ ವಿಭೋತಿ ರೂಪಂ, ಸಞ್ಞಾನಿದಾನಾ ಹಿ ಪಪಞ್ಚಸಙ್ಖಾ"॥

೮೮೧"ಯಂ ತಂ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹ ಅಕಿತ್ತಯೀ ನೋ,
ಅಞ್ಞಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ।
ಏತ್ತಾವತಗ್ಗಂ ನು [ನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ವದನ್ತಿ ಹೇಕೇ,

ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಂ ಇಧ ಪಣ್ಡಿತಾಸೇ।
ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವದನ್ತಿ ಏತ್ತೋ॥

೮೮೨"ಏತ್ತಾವತಗ್ಗಮ್ಪಿ ವದನ್ತಿ ಹೇಕೇ, ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಂ ಇಧ ಪಣ್ಡಿತಾಸೇ।
ತೇಸಂ ಪನೇಕೇ ಸಮಯಂ ವದನ್ತಿ, ಅನುಪಾದಿಸೇಸೇ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ॥

೮೮೩"ಏತೇ ಚ ಞತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಿತಾತಿ, ಞತ್ವಾ ಮುನೀ ನಿಸ್ಸಯೇ ಸೋ ವಿಮಂಸೀ।
ಞತ್ವಾ ವಿಮುತ್ತೋ ನ ವಿವಾದಮೇತಿ, ಭವಾಭವಾಯ ನ ಸಮೇತಿ ಧೀರೋ"ತಿ॥

ಕಲಹವಿವಾದಸುತ್ತಂ ಏಕಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೨. ಚೂಳಬ್ಯೂಹಸುತ್ತಂ [ಚೂಳವಿಯೂಹಸುತ್ತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ನಿದ್ದೇಸ)]

೮೮೪ಸಕಂಸಕಂದಿಟ್ಠಿಪರಿಬ್ಬಸಾನಾ, ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ನಾನಾ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ।
ಯೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಸ ವೇದಿ ಧಮ್ಮಂ, ಇದಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಮಕೇವಲೀ ಸೋ॥

೮೮೫ಏವಮ್ಪಿ ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ವಿವಾದಯನ್ತಿ, ಬಾಲೋ ಪರೋ ಅಕ್ಕುಸಲೋತಿ [ಅಕುಸಲೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಚಾಹು।
ಸಚ್ಚೋ ನು ವಾದೋ ಕತಮೋ ಇಮೇಸಂ, ಸಬ್ಬೇವ ಹೀಮೇ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ॥

೮೮೬ಪರಸ್ಸ ಚೇ ಧಮ್ಮಮನಾನುಜಾನಂ, ಬಾಲೋಮಕೋ [ಬಾಲೋ ಮಗೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಹೋತಿ ನಿಹೀನಪಞ್ಞೋ।
ಸಬ್ಬೇವ ಬಾಲಾ ಸುನಿಹೀನಪಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬೇವಿಮೇ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಬ್ಬಸಾನಾ॥

೮೮೭ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚೇವ ನ ವೀವದಾತಾ, ಸಂಸುದ್ಧಪಞ್ಞಾ ಕುಸಲಾ ಮುತೀಮಾ।
ನ ತೇಸಂ ಕೋಚಿ ಪರಿಹೀನಪಞ್ಞೋ [ಕೋಚಿಪಿ ನಿಹೀನಪಞ್ಞೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ದಿಟ್ಠೀ ಹಿ ತೇಸಮ್ಪಿ ತಥಾ ಸಮತ್ತಾ॥

೮೮೮ನ ವಾಹಮೇತಂ ತಥಿಯನ್ತಿ [ತಥಿವನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಬ್ರೂಮಿ, ಯಮಾಹು ಬಾಲಾ ಮಿಥು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ।
ಸಕಂಸಕಂದಿಟ್ಠಿಮಕಂಸು ಸಚ್ಚಂ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಬಾಲೋತಿ ಪರಂ ದಹನ್ತಿ॥

೮೮೯ಯಮಾಹು ಸಚ್ಚಂ ತಥಿಯನ್ತಿ ಏಕೇ, ತಮಾಹು ಅಞ್ಞೇ [ಅಞ್ಞೇಪಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಞ್ಞೇ ಚ (?)] ತುಚ್ಛಂ ಮುಸಾತಿ।
ಏವಮ್ಪಿ ವಿಗಯ್ಹ ವಿವಾದಯನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ನ ಏಕಂ ಸಮಣಾ ವದನ್ತಿ॥

೮೯೦ಏಕಞ್ಹಿ ಸಚ್ಚಂ ನ ದುತೀಯಮತ್ಥಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪಜಾ ನೋ ವಿವದೇ ಪಜಾನಂ।
ನಾನಾ ತೇ [ನಾನಾತೋ (ಕ॰)] ಸಚ್ಚಾನಿ ಸಯಂ ಥುನನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಏಕಂ ಸಮಣಾ ವದನ್ತಿ॥

೮೯೧ಕಸ್ಮಾ ನು ಸಚ್ಚಾನಿ ವದನ್ತಿ ನಾನಾ, ಪವಾದಿಯಾಸೇ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ।
ಸಚ್ಚಾನಿ ಸುತಾನಿ ಬಹೂನಿ ನಾನಾ, ಉದಾಹು ತೇ ತಕ್ಕಮನುಸ್ಸರನ್ತಿ॥

೮೯೨ನ ಹೇವ ಸಚ್ಚಾನಿ ಬಹೂನಿ ನಾನಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಞ್ಞಾಯ ನಿಚ್ಚಾನಿ ಲೋಕೇ।
ತಕ್ಕಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೀಸು ಪಕಪ್ಪಯಿತ್ವಾ, ಸಚ್ಚಂ ಮುಸಾತಿ ದ್ವಯಧಮ್ಮಮಾಹು॥

೮೯೩ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇ ಸೀಲವತೇ ಮುತೇ ವಾ, ಏತೇ ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಮಾನದಸ್ಸೀ।
ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಠತ್ವಾ ಪಹಸ್ಸಮಾನೋ, ಬಾಲೋ ಪರೋ ಅಕ್ಕುಸಲೋತಿ ಚಾಹ॥

೮೯೪ಯೇನೇವ ಬಾಲೋತಿ ಪರಂ ದಹಾತಿ, ತೇನಾತುಮಾನಂ ಕುಸಲೋತಿ ಚಾಹ।
ಸಯಮತ್ತನಾ ಸೋ ಕುಸಲೋ ವದಾನೋ, ಅಞ್ಞಂ ವಿಮಾನೇತಿ ತದೇವ ಪಾವ॥

೮೯೫ಅತಿಸಾರದಿಟ್ಠಿಯಾವ ಸೋ ಸಮತ್ತೋ, ಮಾನೇನ ಮತ್ತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಾನೀ।
ಸಯಮೇವ ಸಾಮಂ ಮನಸಾಭಿಸಿತ್ತೋ, ದಿಟ್ಠೀ ಹಿ ಸಾ ತಸ್ಸ ತಥಾ ಸಮತ್ತಾ॥

೮೯೬ಪರಸ್ಸ ಚೇ ಹಿ ವಚಸಾ ನಿಹೀನೋ, ತುಮೋ ಸಹಾ ಹೋತಿ ನಿಹೀನಪಞ್ಞೋ।
ಅಥ ಚೇ ಸಯಂ ವೇದಗೂ ಹೋತಿ ಧೀರೋ, ನ ಕೋಚಿ ಬಾಲೋ ಸಮಣೇಸು ಅತ್ಥಿ॥

೮೯೭ಅಞ್ಞಂ ಇತೋ ಯಾಭಿವದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ, ಅಪರದ್ಧಾ ಸುದ್ಧಿಮಕೇವಲೀ ತೇ [ಸುದ್ಧಿಮಕೇವಲೀನೋ (ಸೀ॰)]।
ಏವಮ್ಪಿ ತಿತ್ಥ್ಯಾ ಪುಥುಸೋ ವದನ್ತಿ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿರಾಗೇನ ಹಿ ತೇಭಿರತ್ತಾ [ತ್ಯಾಭಿರತ್ತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

೮೯೮ಇಧೇವ ಸುದ್ಧಿ ಇತಿ ವಾದಯನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸುದ್ಧಿಮಾಹು।
ಏವಮ್ಪಿ ತಿತ್ಥ್ಯಾ ಪುಥುಸೋ ನಿವಿಟ್ಠಾ, ಸಕಾಯನೇ ತತ್ಥ ದಳ್ಹಂ ವದಾನಾ॥

೮೯೯ಸಕಾಯನೇ ವಾಪಿ ದಳ್ಹಂ ವದಾನೋ, ಕಮೇತ್ಥ ಬಾಲೋತಿ ಪರಂ ದಹೇಯ್ಯ।
ಸಯಮೇವ ಸೋ ಮೇಧಗಮಾವಹೇಯ್ಯ [ಮೇಧಕಂ ಆವಹೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಪರಂ ವದಂ ಬಾಲಮಸುದ್ಧಿಧಮ್ಮಂ॥

೯೦೦ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಠತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಮಾಯ, ಉದ್ಧಂ ಸ [ಉದ್ಧಂ ಸೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿವಾದಮೇತಿ।
ಹಿತ್ವಾನ ಸಬ್ಬಾನಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಾನಿ, ನ ಮೇಧಗಂ ಕುಬ್ಬತಿ ಜನ್ತು ಲೋಕೇತಿ॥

ಚೂಳಬ್ಯೂಹಸುತ್ತಂ ದ್ವಾದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೩. ಮಹಾಬ್ಯೂಹಸುತ್ತಂ

೯೦೧ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಬ್ಬಸಾನಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ವಿವಾದಯನ್ತಿ [ವಿವಾದಿಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ನಿನ್ದಮನ್ವಾನಯನ್ತಿ, ಅಥೋ ಪಸಂಸಮ್ಪಿ ಲಭನ್ತಿ ತತ್ಥ॥

೯೦೨ಅಪ್ಪಞ್ಹಿ ಏತಂ ನ ಅಲಂ ಸಮಾಯ, ದುವೇ ವಿವಾದಸ್ಸ ಫಲಾನಿ ಬ್ರೂಮಿ।
ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ನ ವಿವಾದಯೇಥ, ಖೇಮಾಭಿಪಸ್ಸಂ ಅವಿವಾದಭೂಮಿಂ॥

೯೦೩ಯಾ ಕಾಚಿಮಾ ಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಪುಥುಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬಾವ ಏತಾ ನ ಉಪೇತಿ ವಿದ್ವಾ।
ಅನೂಪಯೋ ಸೋ ಉಪಯಂ ಕಿಮೇಯ್ಯ, ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇ ಖನ್ತಿಮಕುಬ್ಬಮಾನೋ॥

೯೦೪ಸೀಲುತ್ತಮಾ ಸಞ್ಞಮೇನಾಹು ಸುದ್ಧಿಂ, ವತಂ ಸಮಾದಾಯ ಉಪಟ್ಠಿತಾಸೇ।
ಇಧೇವ ಸಿಕ್ಖೇಮ ಅಥಸ್ಸ ಸುದ್ಧಿಂ, ಭವೂಪನೀತಾ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ॥

೯೦೫ಸಚೇ ಚುತೋ ಸೀಲವತತೋ ಹೋತಿ, ಪವೇಧತೀ [ಸ ವೇಧತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಕಮ್ಮ ವಿರಾಧಯಿತ್ವಾ।

ಪಜಪ್ಪತೀ ಪತ್ಥಯತೀ ಚ ಸುದ್ಧಿಂ, ಸತ್ಥಾವ ಹೀನೋ ಪವಸಂ ಘರಮ್ಹಾ॥

೯೦೬ಸೀಲಬ್ಬತಂ ವಾಪಿ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಂ, ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸಾವಜ್ಜನವಜ್ಜಮೇತಂ।

ಸುದ್ಧಿಂ ಅಸುದ್ಧಿನ್ತಿ ಅಪತ್ಥಯಾನೋ, ವಿರತೋ ಚರೇ ಸನ್ತಿಮನುಗ್ಗಹಾಯ॥

೯೦೭ತಮೂಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜಿಗುಚ್ಛಿತಂ ವಾ, ಅಥವಾಪಿ ದಿಟ್ಠಂ ವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ।

ಉದ್ಧಂಸರಾ ಸುದ್ಧಿಮನುತ್ಥುನನ್ತಿ, ಅವೀತತಣ್ಹಾಸೇ ಭವಾಭವೇಸು॥

೯೦೮ಪತ್ಥಯಮಾನಸ್ಸ ಹಿ ಜಪ್ಪಿತಾನಿ, ಪವೇಧಿತಂ ವಾಪಿ ಪಕಪ್ಪಿತೇಸು।

ಚುತೂಪಪಾತೋ ಇಧ ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ, ಸ ಕೇನ ವೇಧೇಯ್ಯ ಕುಹಿಂವ ಜಪ್ಪೇ [ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಜಪ್ಪೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰), ಕುಹಿಂ ಪಜಪ್ಪೇ (ಪೀ॰) ನಿದ್ದೇಸೋ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬೋ]॥

೯೦೯ಯಮಾಹು ಧಮ್ಮಂ ಪರಮನ್ತಿ ಏಕೇ, ತಮೇವ ಹೀನನ್ತಿ ಪನಾಹು ಅಞ್ಞೇ।

ಸಚ್ಚೋ ನು ವಾದೋ ಕತಮೋ ಇಮೇಸಂ, ಸಬ್ಬೇವ ಹೀಮೇ ಕುಸಲಾ ವದಾನಾ॥

೯೧೦ಸಕಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಾಹು, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಪನ ಹೀನಮಾಹು।

ಏವಮ್ಪಿ ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ವಿವಾದಯನ್ತಿ, ಸಕಂ ಸಕಂ ಸಮ್ಮುತಿಮಾಹು ಸಚ್ಚಂ॥

೯೧೧ಪರಸ್ಸ ಚೇ ವಮ್ಭಯಿತೇನ ಹೀನೋ, ನ ಕೋಚಿ ಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸೇಸಿ ಅಸ್ಸ।

ಪುಥೂ ಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ, ನಿಹೀನತೋ ಸಮ್ಹಿ ದಳ್ಹಂ ವದಾನಾ॥

೯೧೨ಸದ್ಧಮ್ಮಪೂಜಾಪಿ ನೇಸಂ ತಥೇವ, ಯಥಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ ಸಕಾಯನಾನಿ।

ಸಬ್ಬೇವ ವಾದಾ [ಸಬ್ಬೇ ಪವಾದಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ತಥಿಯಾ [ತಥಿವಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಸುದ್ಧೀ ಹಿ ನೇಸಂ ಪಚ್ಚತ್ತಮೇವ॥

೯೧೩ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪರನೇಯ್ಯಮತ್ಥಿ, ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಮುಗ್ಗಹೀತಂ।

ತಸ್ಮಾ ವಿವಾದಾನಿ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ, ನ ಹಿ ಸೇಟ್ಠತೋ ಪಸ್ಸತಿ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಂ॥

೯೧೪ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ ತಥೇವ ಏತಂ, ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಏಕೇ ಪಚ್ಚೇನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಅದ್ದಕ್ಖಿ ಚೇ ಕಿಞ್ಹಿ ತುಮಸ್ಸ ತೇನ, ಅತಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ॥

೯೧೫ಪಸ್ಸಂ ನರೋ ದಕ್ಖತಿ [ದಕ್ಖಿತಿ (ಸೀ॰)] ನಾಮರೂಪಂ, ದಿಸ್ವಾನ ವಾ ಞಸ್ಸತಿ ತಾನಿಮೇವ।

ಕಾಮಂ ಬಹುಂ ಪಸ್ಸತು ಅಪ್ಪಕಂ ವಾ, ನ ಹಿ ತೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ॥

೯೧೬ನಿವಿಸ್ಸವಾದೀ ನ ಹಿ ಸುಬ್ಬಿನಾಯೋ, ಪಕಪ್ಪಿತಂ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇಕ್ಖರಾನೋ।

ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ತತ್ಥ ಸುಭಂ ವದಾನೋ, ಸುದ್ಧಿಂವದೋ ತತ್ಥ ತಥದ್ದಸಾ ಸೋ॥

೯೧೭ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಪ್ಪಮುಪೇತಿ ಸಙ್ಖಾ [ಸಙ್ಖಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ನ ದಿಟ್ಠಿಸಾರೀ ನಪಿ ಞಾಣಬನ್ಧು।

ಞತ್ವಾ ಚ ಸೋ ಸಮ್ಮುತಿಯೋ [ಸಮ್ಮತಿಯೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪುಥುಜ್ಜಾ, ಉಪೇಕ್ಖತೀ ಉಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ॥

೯೧೮ವಿಸ್ಸಜ್ಜ ಗನ್ಥಾನಿ ಮುನೀಧ ಲೋಕೇ, ವಿವಾದಜಾತೇಸು ನ ವಗ್ಗಸಾರೀ।

ಸನ್ತೋ ಅಸನ್ತೇಸು ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸೋ, ಅನುಗ್ಗಹೋ ಉಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ॥

೯೧೯ಪುಬ್ಬಾಸವೇ ಹಿತ್ವಾ ನವೇ ಅಕುಬ್ಬಂ, ನ ಛನ್ದಗೂ ನೋಪಿ ನಿವಿಸ್ಸವಾದೀ।

ಸ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ದಿಟ್ಠಿಗತೇಹಿ ಧೀರೋ, ನ ಲಿಮ್ಪತಿ [ನ ಲಿಪ್ಪತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕೇ ಅನತ್ತಗರಹೀ॥

೯೨೦ಸ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸೇನಿಭೂತೋ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಟ್ಠಂ ವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ।

ಸ ಪನ್ನಭಾರೋ ಮುನಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ನ ಕಪ್ಪಿಯೋ ನೂಪರತೋ ನ ಪತ್ಥಿಯೋತಿ॥

ಮಹಾಬ್ಯೂಹಸುತ್ತಂ ತೇರಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೪. ತುವಟಕಸುತ್ತಂ

೯೨೧"ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು [ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ವಿವೇಕಂ ಸನ್ತಿಪದಞ್ಚ ಮಹೇಸಿ।

ಕಥಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಅನುಪಾದಿಯಾನೋ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ"॥

೯೨೨"ಮೂಲಂ ಪಪಞ್ಚಸಙ್ಖಾಯ, (ಇತಿ ಭಗವಾ)

ಮನ್ತಾ ಅಸ್ಮೀತಿ ಸಬ್ಬಮುಪರುನ್ಧೇ [ಸಬ್ಬಮುಪರುದ್ಧೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]।

ಯಾ ಕಾಚಿ ತಣ್ಹಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ,

ತಾಸಂ ವಿನಯಾ [ವಿನಯಾಯ (?)] ಸದಾ ಸತೋ ಸಿಕ್ಖೇ॥

೯೨೩"ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಮ್ಮಮಭಿಜಞ್ಞಾ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಥವಾಪಿ ಬಹಿದ್ಧಾ।

ನ ತೇನ ಥಾಮಂ [ಮಾನಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಕುಬ್ಬೇಥ, ನ ಹಿ ಸಾ ನಿಬ್ಬುತಿ ಸತಂ ವುತ್ತಾ॥

೯೨೪"ಸೇಯ್ಯೋ ನ ತೇನ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ, ನೀಚೇಯ್ಯೋ ಅಥವಾಪಿ ಸರಿಕ್ಖೋ।

ಫುಟ್ಠೋ [ಪುಟ್ಠೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅನೇಕರೂಪೇಹಿ, ನಾತುಮಾನಂ ವಿಕಪ್ಪಯಂ ತಿಟ್ಠೇ॥

೯೨೫"ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವುಪಸಮೇ , ನ ಅಞ್ಞತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತಿಮೇಸೇಯ್ಯ।

ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಅತ್ತಾ ಕುತೋ ನಿರತ್ತಾ ವಾ॥

೯೨೬"ಮಜ್ಝೇ ಯಥಾ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ, ಊಮಿ ನೋ ಜಾಯತೀ ಠಿತೋ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಠಿತೋ ಅನೇಜಸ್ಸ, ಉಸ್ಸದಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ಕರೇಯ್ಯ ಕುಹಿಞ್ಚಿ"॥

೯೨೭"ಅಕಿತ್ತಯೀ ವಿವಟಚಕ್ಖು, ಸಕ್ಖಿಧಮ್ಮಂ ಪರಿಸ್ಸಯವಿನಯಂ।

ಪಟಿಪದಂ ವದೇಹಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಅಥವಾಪಿ ಸಮಾಧಿಂ"॥

೯೨೮"ಚಕ್ಖೂಹಿ ನೇವ ಲೋಲಸ್ಸ, ಗಾಮಕಥಾಯ ಆವರಯೇ ಸೋತಂ।

ರಸೇ ಚ ನಾನುಗಿಜ್ಝೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಮಮಾಯೇಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ॥

೯೨೯“ಫಸ್ಸೇನ ಯದಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಪರಿದೇವಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ಕರೇಯ್ಯ ಕುಹಿಞ್ಚಿ।
ಭವಞ್ಚ ನಾಭಿಜಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಭೇರವೇಸು ಚ ನ ಸಮ್ಪವೇಧೇಯ್ಯ॥

೯೩೦“ಅನ್ನಾನಮಥೋ ಪಾನಾನಂ, ಖಾದನೀಯಾನಂ ಅಥೋಪಿ ವತ್ಥಾನಂ।
ಲದ್ಧಾ ನ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕಯಿರಾ, ನ ಚ ಪರಿತ್ತಸೇ ತಾನಿ ಅಲಭಮಾನೋ॥

೯೩೧“ಝಾಯೀ ನ ಪಾದಲೋಲಸ್ಸ, ವಿರಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ।
ಅಥಾಸನೇಸು ಸಯನೇಸು, ಅಪ್ಪಸದ್ದೇಸು ಭಿಕ್ಖು ವಿಹರೇಯ್ಯ॥

೯೩೨“ನಿದ್ದಂ ನ ಬಹುಲೀಕರೇಯ್ಯ, ಜಾಗರಿಯಂ ಭಜೇಯ್ಯ ಆತಾಪೀ।
ತನ್ದಿಂ ಮಾಯಂ ಹಸ್ಸಂ ಖಿಡ್ಡಂ, ಮೇಥುನಂ ವಿಪ್ಪಜಹೇ ಸವಿಭೂಸಂ॥

೯೩೩“ಆಥಬ್ಬಣಂ ಸುಪಿನಂ ಲಕ್ಖಣಂ, ನೋ ವಿದಹೇ ಅಥೋಪಿ ನಕ್ಖತ್ತಂ।
ವಿರುತಞ್ಚ ಗಬ್ಭಕರಣಂ, ತಿಕಿಚ್ಛಂ ಮಾಮಕೋ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ॥

೯೩೪“ನಿನ್ದಾಯ ನಪ್ಪವೇಧೇಯ್ಯ, ನ ಉಣ್ಣಮೇಯ್ಯ ಪಸಂಸಿತೋ ಭಿಕ್ಖು।
ಲೋಭಂ ಸಹ ಮಚ್ಛರಿಯೇನ, ಕೋಧಂ ಪೇಸುಣಿಯಞ್ಚ ಪನುದೇಯ್ಯ॥

೯೩೫“ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ ನ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಉಪವಾದಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ಕರೇಯ್ಯ ಕುಹಿಞ್ಚಿ।
ಗಾಮೇ ಚ ನಾಭಿಸಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಲಾಭಕಮ್ಯಾ ಜನಂ ನ ಲಪಯೇಯ್ಯ॥

೯೩೬“ನ ಚ ಕತ್ಥಿತಾ ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖು, ನ ಚ ವಾಚಂ ಪಯುತ್ತಂ ಭಾಸೇಯ್ಯ।
ಪಾಗಬ್ಭಿಯಂ ನ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಕಥಂ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಂ ನ ಕಥಯೇಯ್ಯ॥

೯೩೭“ಮೋಸವಜ್ಜೇ ನ ನೀಯೇಥ, ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸಠಾನಿ ನ ಕಯಿರಾ।
ಅಥ ಜೀವಿತೇನ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸೀಲಬ್ಬತೇನ ನಾಞ್ಞಮತಿಮಞ್ಞೇ॥

೯೩೮“ಸುತ್ವಾ ರುಸಿತೋ ಬಹುಂ ವಾಚಂ, ಸಮಣಾನಂ ವಾ ಪುಥುಜನಾನಂ [ಪುಥುವಚನಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।
ಫರುಸೇನ ನೇ ನ ಪಟಿವಜ್ಜಾ, ನ ಹಿ ಸನ್ತೋ ಪಟಿಸೇನಿಕರೋನ್ತಿ॥

೯೩೯“ಏತಞ್ಚ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ವಿಚಿನಂ ಭಿಕ್ಖು ಸದಾ ಸತೋ ಸಿಕ್ಖೇ।
ಸನ್ತೀತಿ ನಿಬ್ಬುತಿಂ ಞತ್ವಾ, ಸಾಸನೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ನ ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ॥

೯೪೦“ಅಭಿಭೂ ಹಿ ಸೋ ಅನಭಿಭೂತೋ, ಸಕ್ಖಿಧಮ್ಮಮನೀತಿಹಮದಸ್ಸೀ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸದಾ ನಮಸ್ಸಮನುಸಿಕ್ಖೇ”ತಿ॥

ತುವಟಕಸುತ್ತಂ ಚುದ್ದಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೫. ಅತ್ತದಣ್ಡಸುತ್ತಂ

೯೪೧॰ಅತ್ತದಣ್ಡಾ ಭಯಂ ಜಾತಂ, ಜನಂ ಪಸ್ಸಥ ಮೇಧಗಂ।
ಸಂವೇಗಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಸಂವಿಜಿತಂ ಮಯಾ॥

೯೪೨॰ಫನ್ದಮಾನಂ ಪಜಂ ದಿಸ್ವಾ, ಮಚ್ಛೇ ಅಪ್ಪೋದಕೇ ಯಥಾ।
ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಹಿ ಬ್ಯಾರುದ್ಧೇ, ದಿಸ್ವಾ ಮಂ ಭಯಮಾವಿಸಿ॥

೯೪೩॰ಸಮನ್ತಮಸಾರೋ ಲೋಕೋ, ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ ಸಮೇರಿತಾ।
ಇಚ್ಛಂ ಭವನಮತ್ತನೋ, ನಾದ್ದಸಾಸಿಂ ಅನೋಸಿತಂ॥

೯೪೪॰ಓಸಾನೇತ್ವೇವ ಬ್ಯಾರುದ್ಧೇ, ದಿಸ್ವಾ ಮೇ ಅರತೀ ಅಹು।
ಅಥೇತ್ಥ ಸಲ್ಲಮದ್ದಕ್ಖಿಂ, ದುದ್ದಸಂ ಹದಯನಿಸ್ಸಿತಂ॥

೯೪೫॰ಯೇನ ಸಲ್ಲೇನ ಓತಿಣ್ಣೋ, ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ ವಿಧಾವತಿ।
ತಮೇವ ಸಲ್ಲಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ನ ಧಾವತಿ ನ ಸೀದತಿ॥

೯೪೬॰ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾನುಗೀಯನ್ತಿ [ಸಿಕ್ಖಾನುಕಿರಿಯನ್ತಿ (ಕ॰)], ಯಾನಿ ಲೋಕೇ ಗಧಿತಾನಿ।
ನ ತೇಸು ಪಸುತೋ ಸಿಯಾ, ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝ ಸಬ್ಬಸೋ ಕಾಮೇ।
ಸಿಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬಾನಮತ್ತನೋ॥

೯೪೭॰ಸಚ್ಚೋ ಸಿಯಾ ಅಪ್ಪಗಬ್ಭೋ, ಅಮಾಯೋ ರಿತ್ತಪೇಸುಣೋ।
ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಲೋಭಪಾಪಂ, ವೇವಿಚ್ಛಂ ವಿತರೇ ಮುನಿ॥

೯೪೮॰ನಿದ್ದಂ ತನ್ದಿಂ ಸಹೇ ಥೀನಂ, ಪಮಾದೇನ ನ ಸಂವಸೇ।
ಅತಿಮಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ನಿಬ್ಬಾನಮನಸೋ ನರೋ॥

೯೪೯॰ಮೋಸವಜ್ಜೇ ನ ನೀಯೇಥ, ರೂಪೇ ಸ್ನೇಹಂ ನ ಕುಬ್ಬಯೇ।
ಮಾನಞ್ಚ ಪರಿಜಾನೇಯ್ಯ, ಸಾಹಸಾ ವಿರತೋ ಚರೇ॥

೯೫೦॰ಪುರಾಣಂ ನಾಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ, ನವೇ ಖನ್ತಿಂ ನ ಕುಬ್ಬಯೇ।
ಹಿಯ್ಯಮಾನೇ ನ ಸೋಚೇಯ್ಯ, ಆಕಾಸಂ ನ ಸಿತೋ ಸಿಯಾ॥

೯೫೧॰ಗೇಧಂ ಬ್ರೂಮಿ ಮಹೋಘೋತಿ, ಆಜವಂ ಬ್ರೂಮಿ ಜಪ್ಪನಂ।
ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಕಪ್ಪನಂ, ಕಾಮಪಙ್ಕೋ ದುರಚ್ಚಯೋ॥

೯೫೨॰ಸಚ್ಚಾ ಅವೋಕ್ಕಮ್ಮ [ಅವೋಕ್ಕಮಂ (ನಿದ್ದೇಸ)] ಮುನಿ, ಥಲೇ ತಿಟ್ಠತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಸಬ್ಬಂ ಸೋ [ಸಬ್ಬಸೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ, ಸ ವೇ ಸನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೯೫೩॰ಸ ವೇ ವಿದ್ವಾ ಸ ವೇದಗೂ, ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ।
ಸಮ್ಮಾ ಸೋ ಲೋಕೇ ಇರಿಯಾನೋ, ನ ಪಿಹೇತೀಧ ಕಸ್ಸಚಿ॥

೯೫೪"ಯೋಧ ಕಾಮೇ ಅಚ್ಚತರಿ, ಸಙ್ಗಂ ಲೋಕೇ ದುರಚ್ಚಯಂ।
ನ ಸೋ ಸೋಚತಿ ನಾಜ್ಝೇತಿ, ಛಿನ್ನಸೋತೋ ಅಬನ್ಧನೋ॥

೯೫೫"ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ತಂ ವಿಸೋಸೇಹಿ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಮಾಹು ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಮಜ್ಝೇ ಚೇ ನೋ ಗಹೇಸ್ಸಸಿ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸಸಿ॥

೯೫೬"ಸಬ್ಬಸೋ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಮಮಾಯಿತಂ।
ಅಸತಾ ಚ ನ ಸೋಚತಿ, ಸ ವೇ ಲೋಕೇ ನ ಜೀಯತಿ॥

೯೫೭"ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಇದಂ ಮೇತಿ, ಪರೇಸಂ ವಾಪಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಮಮತ್ತಂ ಸೋ ಅಸಂವಿನ್ದಂ, ನತ್ಥಿ ಮೇತಿ ನ ಸೋಚತಿ॥

೯೫೮"ಅನಿಟ್ಠುರೀ ಅನನುಗಿದ್ಧೋ, ಅನೇಜೋ ಸಬ್ಬಧೀ ಸಮೋ।
ತಮಾನಿಸಂಸಂ ಪಬ್ರೂಮಿ, ಪುಚ್ಛಿತೋ ಅವಿಕಮ್ಪಿನಂ॥

೯೫೯"ಅನೇಜಸ್ಸ ವಿಜಾನತೋ, ನತ್ಥಿ ಕಾಚಿ ನಿಸಙ್ಖತಿ [ನಿಸಙ್ಖಿತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]॥
ವಿರತೋ ಸೋ ವಿಯಾರಬ್ಭಾ, ಖೇಮಂ ಪಸ್ಸತಿ ಸಬ್ಬಧಿ॥

೯೬೦"ನ ಸಮೇಸು ನ ಓಮೇಸು, ನ ಉಸ್ಸೇಸು ವದತೇ ಮುನಿ।
ಸನ್ತೋ ಸೋ ವೀತಮಚ್ಛರೋ, ನಾದೇತಿ ನ ನಿರಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ಅತ್ತದಣ್ಡಸುತ್ತಂ ಪನ್ನರಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೬. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೯೬೧"ನ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ)
ನ ಸುತೋ ಉದ ಕಸ್ಸಚಿ।
ಏವಂ ವಗ್ಗುವದೋ ಸತ್ಥಾ,
ತುಸಿತಾ ಗಣಿಮಾಗತೋ॥

೯೬೨"ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಯಥಾ ದಿಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।
ಸಬ್ಬಂ ತಮಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ, ಏಕೋವ ರತಿಮಜ್ಝಗಾ॥

೯೬೩"ತಂ ಬುದ್ಧಂ ಅಸಿತಂ ತಾದಿಂ, ಅಕುಹಂ ಗಣಿಮಾಗತಂ।
ಬಹೂನಮಿಧ ಬದ್ಧಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಪಞ್ಹೇನ ಆಗಮಂ॥

೯೬೪"ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಜಿಗುಚ್ಛತೋ, ಭಜತೋ ರಿತ್ತಮಾಸನಂ।
ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಸುಸಾನಂ ವಾ, ಪಬ್ಬತಾನಂ ಗುಹಾಸು ವಾ॥

೯೬೫"ಉಚ್ಚಾವಚೇಸು ಸಯನೇಸು, ಕೀವನ್ತೋ ತತ್ಥ ಭೇರವಾ।

ಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖು ನ ವೇಧೇಯ್ಯ, ನಿಗ್ಘೋಸೇ ಸಯನಾಸನೇ॥

೯೭೭"ಕತೀ ಪರಿಸ್ಸಯಾ ಲೋಕೇ, ಗಚ್ಛತೋ ಅಗತಂ ದಿಸಂ।

ಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಿಸಮ್ಭವೇ, ಪನ್ತಮ್ಹಿ ಸಯನಾಸನೇ॥

೯೭೭"ಕ್ಯಾಸ್ಸ ಬ್ಯಪ್ಪಥಯೋ ಅಸ್ಸು, ಕ್ಯಾಸ್ಸಸ್ಸು ಇಧ ಗೋಚರಾ।

ಕಾನಿ ಸೀಲಬ್ಬತಾನಾಸ್ಸು, ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ॥

೯೭೮"ಕಂ ಸೋ ಸಿಕ್ಖಂ ಸಮಾದಾಯ, ಏಕೋದಿ ನಿಪಕೋ ಸತೋ।

ಕಮ್ಮಾರೋ ರಜತಸ್ಸೇವ, ನಿದ್ಧಮೇ ಮಲಮತ್ತನೋ"॥

೯೭೯"ವಿಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಸ್ಸ ಯದಿದಂ ಫಾಸು, (ಸಾರಿಪುತ್ತಾತಿ ಭಗವಾ)

ರಿತ್ತಾಸನಂ ಸಯನಂ ಸೇವತೋ ಚೇ।

ಸಮ್ಬೋಧಿಕಾಮಸ್ಸ ಯಥಾನುಧಮ್ಮಂ,

ತಂ ತೇ ಪವಕ್ಖಾಮಿ ಯಥಾ ಪಜಾನಂ॥

೯೮೦"ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಧೀರೋ ಭಯಾನಂ ನ ಭಾಯೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತೋ ಸಪರಿಯನ್ತಚಾರೀ।

ಡಂಸಾಧಿಪಾತಾನಂ ಸರೀಸಪಾನಂ, ಮನುಸ್ಸಫಸ್ಸಾನಂ ಚತುಪ್ಪದಾನಂ॥

೯೮೧"ಪರಧಮ್ಮಿಕಾನಮ್ಪಿ ನ ಸನ್ತಸೇಯ್ಯ, ದಿಸ್ವಾಪಿ ತೇಸಂ ಬಹುಭೇರವಾನಿ।

ಅಥಾಪರಾನಿ ಅಭಿಸಮ್ಭವೇಯ್ಯ, ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ ಕುಸಲಾನುಏಸೀ॥

೯೮೨"ಆತಙ್ಕಫಸ್ಸೇನ ಖುದಾಯ ಫುಟ್ಠೋ, ಸೀತಂ ಅತುಣ್ಹಂ [ಅಚ್ಚುಣ್ಹಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಅಧಿವಾಸಯೇಯ್ಯ।

ಸೋ ತೇಹಿ ಫುಟ್ಠೋ ಬಹುಧಾ ಅನೋಕೋ, ವೀರಿಯಂ ಪರಕ್ಕಮ್ಮದಳ್ಹಂ ಕರೇಯ್ಯ॥

೯೮೩"ಥೇಯ್ಯಂ ನ ಕಾರೇ [ನ ಕರೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ನ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯ, ಮೇತ್ತಾಯ ಫಸ್ಸೇ ತಸಥಾವರಾನಿ।

ಯದಾವಿಲತ್ತಂ ಮನಸೋ ವಿಜಞ್ಞಾ, ಕಣ್ಹಸ್ಸ ಪಕ್ಖೋತಿ ವಿನೋದಯೇಯ್ಯ॥

೯೮೪"ಕೋಧಾತಿಮಾನಸ್ಸ ವಸಂ ನ ಗಚ್ಛೇ, ಮೂಲಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಪಲಿಖಞ್ಞ ತಿಟ್ಠೇ।

ಅಥಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಪನ ಅಪ್ಪಿಯಂ ವಾ, ಅದ್ಧಾ ಭವನ್ತೋ ಅಭಿಸಮ್ಭವೇಯ್ಯ॥

೯೮೫"ಪಞ್ಞಂ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ಕಲ್ಯಾಣಪೀತಿ, ವಿಕ್ಖಮ್ಭಯೇ ತಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ।

ಅರತಿಂ ಸಹೇಥ ಸಯನಮ್ಹಿ ಪನ್ತೇ, ಚತುರೋ ಸಹೇಥ ಪರಿದೇವಧಮ್ಮೇ॥

೯೮೬"ಕಿಂಸೂ ಅಸಿಸ್ಸಾಮಿ ಕುವಂ ವಾ [ಕುಧ ವಾ (ಕ॰), ಕುಥ ವಾ (ನಿದ್ದೇಸ)] ಅಸಿಸ್ಸಂ, ದುಕ್ಖಂ ವತ ಸೇತ್ಥ ಕ್ವಜ್ಜ ಸೇಸ್ಸಂ।

ಏತೇ ವಿತಕ್ಕೇ ಪರಿದೇವನೇಯ್ಯೇ, ವಿನಯೇಥ ಸೇಖೋ ಅನಿಕೇತಚಾರೀ॥

೯೮೭"ಅನ್ನಞ್ಚ ಲದ್ಧಾ ವಸನಞ್ಚ ಕಾಲೇ, ಮತ್ತಂ ಸೋ ಜಞ್ಞಾ ಇಧ ತೋಸನತ್ಥಂ।

ಸೋ ತೇಸು ಗುತ್ತೋ ಯತಚಾರಿ ಗಾಮೇ, ರುಸಿತೋಪಿ ವಾಚಂ ಫರುಸಂ ನ ವಜ್ಜಾ॥

೯೭೮"ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖು ನ ಚ ಪಾದಲೋಲೋ, ಝಾನಾನುಯುತ್ತೋ ಬಹುಜಾಗರಸ್ಸ।
ಉಪೇಕ್ಖಮಾರಬ್ಭ ಸಮಾಹಿತತ್ತೋ, ತಕ್ಕಾಸಯಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಿಯೂಪಛಿನ್ದೇ॥

೯೭೯"ಚುದಿತೋ ವಚೀಭಿ ಸತಿಮಾಭಿನನ್ದೇ, ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಖಿಲಂ ಪಭಿನ್ದೇ।
ವಾಚಂ ಪಮುಞ್ಚೇ ಕುಸಲಂ ನಾತಿವೇಲಂ, ಜನವಾದಧಮ್ಮಾಯ ನ ಚೇತಯೇಯ್ಯ॥

೯೮೦"ಅಥಾಪರಂ ಪಞ್ಚ ರಜಾನಿ ಲೋಕೇ, ಯೇಸಂ ಸತೀಮಾ ವಿನಯಾಯ ಸಿಕ್ಖೇ।
ರೂಪೇಸು ಸದ್ದೇಸು ಅಥೋ ರಸೇಸು, ಗನ್ಧೇಸು ಫಸ್ಸೇಸು ಸಹೇಥ ರಾಗಂ॥

೯೮೧"ಏತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವಿನೇಯ್ಯ ಛನ್ದಂ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ।
ಕಾಲೇನ ಸೋ ಸಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿವೀಮಂಸಮಾನೋ,
ಏಕೋದಿಭೂತೋ ವಿಹನೇ ತಮಂ ಸೋ"ತಿ॥

ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ ಸೋಳಸಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ। ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಾಮಂ ಗುಹಞ್ಚ ದುಟ್ಠಾ ಚ, ಸುದ್ಧಞ್ಚ ಪರಮಾ ಜರಾ।
ಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ ಚ ಪಸೂರೋ ಚ, ಮಾಗಣ್ಡಿ ಪುರಾಭೇದನಂ॥

ಕಲಹಂ ದ್ವೇ ಚ ಬ್ಯೂಹಾನಿ [ಬ್ಯೂಹಾನಿ (ಸೀ॰)], ಪುನದೇವ ತುವಟ್ಟಕಂ।
ಅತ್ತದಣ್ಡವರಂ ಸುತ್ತಂ, ಥೇರಪುಟ್ಠೇನ [ಥೇರಪಞ್ಹೇನ (ಸೀ॰), ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸೋಳಸ।
ಇತಿ ಏತಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾತಿ॥

೫. ಪಾರಾಯನವಗ್ಗೋ

ವತ್ಥುಗಾಥಾ

೯೮೨ಕೋಸಲಾನಂ ಪುರಾ ರಮ್ಮಾ, ಅಗಮಾ ದಕ್ಖಿಣಾಪಥಂ।

ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ ಪತ್ಥಯಾನೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮನ್ತಪಾರಗೂ॥

೯೮೩ಸೋ ಅಸ್ಸಕಸ್ಸ ವಿಸಯೇ, ಅಳಕಸ್ಸ [ಮುಳಕಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰), ಮೂಳ್ಹಕಸ್ಸ (ಕ॰), ಮಳಕಸ್ಸ (ನಿದ್ದೇಸ)] ಸಮಾಸನೇ।

ವಸಿ ಗೋಧಾವರೀಕೂಲೇ, ಉಞ್ಛೇನ ಚ ಫಲೇನ ಚ॥

೯೮೪ತಸ್ಸೇವ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಗಾಮೋ ಚ ವಿಪುಲೋ ಅಹು।

ತತೋ ಜಾತೇನ ಆಯೇನ, ಮಹಾಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯಿ॥

೯೮೫ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾನ, ಪುನ ಪಾವಿಸಿ ಅಸ್ಸಮಂ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಪವಿಟ್ಠಮ್ಹಿ, ಅಞ್ಞೋ ಆಗಞ್ಛಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

೯೮೬ಉಗ್ಘಟ್ಟಪಾದೋ ತಸಿತೋ [ತಸ್ಸಿತೋ (ಕ॰)], ಪಙ್ಕದನ್ತೋ ರಜಸ್ಸಿರೋ।

ಸೋ ಚ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಯಾಚತಿ॥

೯೮೭ತಮೇನಂ ಬಾವರೀ ದಿಸ್ವಾ, ಆಸನೇನ ನಿಮನ್ತಯಿ।

ಸುಖಞ್ಚ ಕುಸಲಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥

೯೮೮‘‘ಯಂ ಖೋ ಮಮ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಸಜ್ಜಿತಂ ಮಯಾ।

ಅನುಜಾನಾಹಿ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ನತ್ಥಿ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಮೇ’’॥

೯೮೯‘‘ಸಚೇ ಮೇ ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ, ಭವಂ ನಾನುಪದಸ್ಸತಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತುಯ್ಹಂ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ’’॥

೯೯೦ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಕುಹಕೋ, ಭೇರವಂ ಸೋ ಅಕಿತ್ತಯಿ।

ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ಬಾವರೀ ದುಕ್ಖಿತೋ ಅಹು॥

೯೯೧ಉಸ್ಸುಸ್ಸತಿ ಅನಾಹಾರೋ, ಸೋಕಸಲ್ಲಸಮಪ್ಪಿತೋ।

ಅಥೋಪಿ ಏವಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ, ಝಾನೇ ನ ರಮತೀ ಮನೋ॥

೯೯೨ಉತ್ರಸ್ತಂ ದುಕ್ಖಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, ದೇವತಾ ಅತ್ಥಕಾಮಿನೀ।

ಬಾವರಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥

೯೯೩‘‘ನ ಸೋ ಮುದ್ಧಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಕುಹಕೋ ಸೋ ಧನತ್ಥಿಕೋ।

ಮುದ್ಧನಿ ಮುದ್ಧಪಾತೇ ವಾ, ಞಾಣಂ ತಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜತಿ’’॥

೯೯೪.“ಭೋತೀ ಚರಹಿ ಜಾನಾಸಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಮುದ್ಧಂ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಞ್ಚ, ತಂ ಸುಣೋಮ ವಚೋ ತವ”॥

೯೯೫.“ಅಹಮ್ಪೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಞಾಣಮೇತ್ಥ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಮುದ್ಧನಿ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತೇ ಚ, ಜಿನಾನಂ ಹೇತ್ಥ [ಮುದ್ಧಂ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತೋ ಚ, ಜಿನಾನಂ ಹೇತ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]
ದಸ್ಸನಂ”॥

೯೯೬.“ಅಥ ಕೋ ಚರಹಿ ಜಾನಾತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಮಣ್ಡಲೇ [ಪುಥವಿಮಣ್ಡಲೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ಮುದ್ಧಂ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಞ್ಚ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ದೇವತೇ”॥

೯೯೭.“ಪುರಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಮ್ಹಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
ಅಪಚ್ಚೋ ಓಕ್ಕಾಕರಾಜಸ್ಸ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಪಭಙ್ಕರೋ॥

೯೯೮.“ಸೋ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನ ಪಾರಗೂ।
ಸಬ್ಬಾಭಿಞ್ಞಾಬಲಪ್ಪತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಮಾ।
ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ವಿಮುತ್ತೋ ಉಪಧಿಕ್ಖಯೇ॥

೯೯೯.“ಬುದ್ಧೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।
ತಂ ತ್ವಂ ಗನ್ತ್ವಾನ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು, ಸೋ ತೇ ತಂ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ”॥

೧೦೦೦.ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ವಚೋ ಸುತ್ವಾ, ಉದಗ್ಗೋ ಬಾವರೀ ಅಹು।
ಸೋಕಸ್ಸ ತನುಕೋ ಆಸಿ, ಪೀತಿಞ್ಚ ವಿಪುಲಂ ಲಭಿ॥

೧೦೦೧.ಸೋ ಬಾವರೀ ಅತ್ತಮನೋ ಉದಗ್ಗೋ, ತಂ ದೇವತಂ ಪುಚ್ಛತಿ ವೇದಜಾತೋ।
“ಕತಮಮ್ಹಿ ಗಾಮೇ ನಿಗಮಮ್ಹಿ ವಾ ಪನ, ಕತಮಮ್ಹಿ ವಾ ಜನಪದೇ ಲೋಕನಾಥೋ।
ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾನ ಪಸ್ಸೇಮು [ಗನ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಸೇಮು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಂ” [ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)],॥

೧೦೦೨.“ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕೋಸಲಮನ್ದಿರೇ ಜಿನೋ, ಪಹೂತಪಞ್ಞೋ ವರಭೂರಿಮೇಧಸೋ।
ಸೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ವಿಧುರೋ ಅನಾಸವೋ, ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಸ್ಸ ವಿದೂ ನರಾಸಭೋ”॥

೧೦೦೩.ತತೋ ಆಮನ್ತಯೀ ಸಿಸ್ಸೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮನ್ತಪಾರಗೇ।
“ಏಥ ಮಾಣವಾ ಅಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಸುಣಾಥ ವಚನಂ ಮಮ॥

೧೦೦೪.ಯಸ್ಸೇಸೋ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ, ಪಾತುಭಾವೋ ಅಭಿಣ್ಹಸೋ।
ಸ್ವಾಜ್ಜ ಲೋಕಮ್ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ।
ಖಿಪ್ಪಂ ಗನ್ತ್ವಾನ ಸಾವತ್ಥಿಂ, ಪಸ್ಸವ್ಹೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಂ”॥

೧೦೦೫.ಕಥಂ ಚರಹಿ ಜಾನೇಮು, ದಿಸ್ವಾ ಬುದ್ಧೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।

ಅಜಾನತಂ ನೋ ಪಬ್ರೂಹಿ, ಯಥಾ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯಂ"॥

೧೦೦೬. ಆಗತಾನಿ ಹಿ ಮನ್ತೇಸು, ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾ।

ದ್ವತ್ತಿಂಸಾನಿ ಚ [ದ್ವಿತ್ತಿಂಸಾ ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ದ್ವಿತ್ತಿಂಸ ತಾನಿ (?)] ಬ್ಯಾಕ್ಖಾತಾ, ಸಮತ್ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬಸೋ॥

೧೦೦೭. ಯಸ್ಸೇತೇ ಹೋನ್ತಿ ಗತ್ತೇಸು, ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾ।

ದ್ವೇಯೇವ ತಸ್ಸ ಗತಿಯೋ, ತತಿಯಾ ಹಿ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೧೦೦೮. ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಆವಸತಿ [ಅಜ್ಝಾವಸತಿ (ಕ॰)], ವಿಜೇಯ್ಯ ಪಥವಿಂ ಇಮಂ।

ಅದಣ್ಡೇನ ಅಸತ್ಥೇನ, ಧಮ್ಮೇನಮನುಸಾಸತಿ॥

೧೦೦೯. ಸಚೇ ಚ ಸೋ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಅಗಾರಾ ಅನಗಾರಿಯಂ।

ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ [ವಿವತ್ತಚ್ಛದ್ದೋ (ಸೀ॰)] ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅರಹಾ ಭವತಿ ಅನುತ್ತರೋ॥

೧೦೧೦. ಜಾತಿಂ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಂ, ಮನ್ತೇ ಸಿಸ್ಸೇ ಪುನಾಪರೇ।

ಮುದ್ಧಂ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಞ್ಚ, ಮನಸಾಯೇವ ಪುಚ್ಛಥ॥

೧೦೧೧. ಅನಾವರಣದಸ್ಸಾವೀ, ಯದಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಮನಸಾ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಪಞ್ಹೇ, ವಾಚಾಯ ವಿಸ್ಸಜೇಸ್ಸತಿ"॥

೧೦೧೨. ಬಾವರಿಸ್ಸ ವಚೋ ಸುತ್ವಾ, ಸಿಸ್ಸಾ ಸೋಳಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।

ಅಜಿತೋ ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ, ಪುಣ್ಣಕೋ ಅಥ ಮೇತ್ತಗೂ॥

೧೦೧೩. ಧೋತಕೋ ಉಪಸೀವೋ ಚ, ನನ್ದೋ ಚ ಅಥ ಹೇಮಕೋ।

ತೋದೇಯ್ಯಕಪ್ಪಾ ದುಭಯೋ, ಜತುಕಣ್ಣೀ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೧೦೧೪. ಭದ್ರಾವುಧೋ ಉದಯೋ ಚ, ಪೋಸಾಲೋ ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।

ಮೋಘರಾಜಾ ಚ ಮೇಧಾವೀ, ಪಿಙ್ಗಿಯೋ ಚ ಮಹಾಇಸಿ॥

೧೦೧೫. ಪಚ್ಚೇಕಗಣಿನೋ ಸಬ್ಬೇ, ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ವಿಸ್ಸುತಾ।

ಝಾಯೀ ಝಾನರತಾ ಧೀರಾ, ಪುಬ್ಬವಾಸನವಾಸಿತಾ॥

೧೦೧೬. ಬಾವರಿಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ, ಕತ್ವಾ ಚ ನಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ।

ಜಟಾಜಿನಧರಾ ಸಬ್ಬೇ, ಪಕ್ಕಾಮುಂ ಉತ್ತರಾಮುಖಾ॥

೧೦೧೭. ಅಳಕಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ, ಪುರಿಮಾಹಿಸ್ಸತಿಂ [ಪುರಿಮಂ ಮಾಹಿಸ್ಸತಿಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಪುರಂ ಮಾಹಿಸ್ಸತಿಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ತದಾ।

ಉಜ್ಜೇನಿಞ್ಚಾಪಿ ಗೋನದ್ಧಂ, ವೇದಿಸಂ ವನಸವ್ಹಯಂ॥

೧೦೧೮. ಕೋಸಮ್ಬಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಾಕೇತಂ, ಸಾವತ್ಥಿಞ್ಚ ಪುರುತ್ತಮಂ।

ಸೇತಬ್ಯಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ, ಕುಸಿನಾರಞ್ಚ ಮನ್ದಿರಂ॥

೧೦೧೯ಪಾವಞ್ಚ ಭೋಗನಗರಂ, ವೇಸಾಲಿಂ ಮಾಗಧಂ ಪುರಂ।

ಪಾಸಾಣಕಂ ಚೇತಿಯಞ್ಚ, ರಮಣೀಯಂ ಮನೋರಮಂ॥

೧೦೨೦ತಸಿತೋವುದಕಂ ಸೀತಂ, ಮಹಾಲಾಭಂವ ವಾಣಿಜೋ।

ಛಾಯಂ ಧಮ್ಮಾಭಿತತ್ತೋವ, ತುರಿತಾ ಪಬ್ಬತಮಾರುಹುಂ॥

೧೦೨೧ಭಗವಾ ತಮ್ಹಿ ಸಮಯೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತೋ।

ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಸೀಹೋವ ನದತೀ ವನೇ॥

೧೦೨೨ಅಜಿತೋ ಅದ್ದಸ ಬುದ್ಧಂ, ಸತರಂಸಿಂ [ವೀತರಂಸಿಂವ (ಸ್ಯಾ॰), ಸತರಂಸೀವ (ಕ॰), ಪೀತರಂಸೀವ (ನಿದ್ದೇಸ)] ವ ಭಾಣುಮಂ।

ಚನ್ದಂ ಯಥಾ ಪನ್ನರಸೇ, ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಉಪಾಗತಂ॥

೧೦೨೩ಥಸ್ಸ ಗತ್ತೇ ದಿಸ್ವಾನ, ಪರಿಪೂರಞ್ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ।

ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಹಟ್ಠೋ, ಮನೋಪಞ್ಹೇ ಅಪುಚ್ಛಥ॥

೧೦೨೪‘ಆದಿಸ್ಸ ಜಮ್ಮನಂ [ಜಪ್ಪನಂ (ಕ॰)] ಬ್ರೂಹಿ, ಗೋತ್ತಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸಲಕ್ಖಣಂ [ಬ್ರೂಹಿಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಂ (ನಿದ್ದೇಸ)]।

ಮನ್ತೇಸು ಪಾರಮಿಂ ಬ್ರೂಹಿ, ಕತಿ ವಾಚೇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ”॥

೧೦೨೫‘ವೀಸಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಆಯು, ಸೋ ಚ ಗೋತ್ತೇನ ಬಾವರೀ।

ತೀಣಿಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಾ ಗತ್ತೇ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ ಪಾರಗೂ॥

೧೦೨೬‘ಲಕ್ಖಣೇ ಇತಿಹಾಸೇ ಚ, ಸನಿಘಣ್ಡುಸಕೇಟುಭೇ।

ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ವಾಚೇತಿ, ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ”॥

೧೦೨೭‘ಲಕ್ಖಣಾನಂ ಪವಿಚಯಂ, ಬಾವರಿಸ್ಸ ನರುತ್ತಮ।

ಕಙ್ಖಚ್ಛಿದ [ತಣ್ಹಚ್ಛಿದ (ಬಹೂಸು)] ಪಕಾಸೇಹಿ, ಮಾ ನೋ ಕಙ್ಖಾಯಿತಂ ಅಹು”॥

೧೦೨೮‘ಮುಖಂ ಜಿವ್ಹಾಯ ಛಾದೇತಿ, ಉಣ್ಣಸ್ಸ ಭಮುಕನ್ತರೇ।

ಕೋಸೋಹಿತಂ ವತ್ಥಗುಯ್ಹಂ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಮಾಣವ”॥

೧೦೨೯ಪುಚ್ಛಞ್ಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸುಣನ್ತೋ, ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಹೇ ವಿಯಾಕತೇ।

ವಿಚಿನ್ತೇತಿ ಜನೋ ಸಬ್ಬೋ, ವೇದಜಾತೋ ಕತಞ್ಜಲೀ॥

೧೦೩೦‘ಕೋ ನು ದೇವೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾ, ಇನ್ದೋ ವಾಪಿ ಸುಜಮ್ಪತಿ।

ಮನಸಾ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಪಞ್ಹೇ, ಕಮೇತಂ ಪಟಿಭಾಸತಿ॥

೧೦೩೧‘ಮುದ್ಧಂ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಞ್ಚ, ಬಾವರೀ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ।

ತಂ ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ ಭಗವಾ, ಕಙ್ಖಂ ವಿನಯ ನೋ ಇಸೇ”॥

೧೦೩೨. ‘‘ಅವಿಜ್ಜಾ ಮುದ್ಧಾತಿ ಜಾನಾಹಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಮುದ್ಧಾಧಿಪಾತಿನೀ।
ಸದ್ಧಾಸತಿಸಮಾಧೀಹಿ, ಛನ್ದವೀರಿಯೇನ ಸಂಯುತಾ’’॥

೧೦೩೩. ತತೋ ವೇದೇನ ಮಹತಾ, ಸನ್ಥಮ್ಭಿತ್ವಾನ ಮಾಣವೋ।
ಏಕಂಸಂ ಅಜಿನಂ ಕತ್ವಾ, ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ಪತಿ॥

೧೦೩೪. ‘‘ಬಾವರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೋತೋ, ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಮಾರಿಸ।
ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋ, ಪಾದೇ ವನ್ದತಿ ಚಕ್ಖುಮ’’॥

೧೦೩೫. ‘‘ಸುಖಿತೋ ಬಾವರೀ ಹೋತು, ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ತ್ವಞ್ಚಾಪಿ ಸುಖಿತೋ ಹೋಹಿ, ಚಿರಂ ಜೀವಾಹಿ ಮಾಣವ॥

೧೦೩೬. ‘‘ಬಾವರಿಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಂ ವಾ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಬ್ಬಸಂಸಯಂ।
ಕತಾವಕಾಸಾ ಪುಚ್ಛವ್ಹೋ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಥ’’॥

೧೦೩೭. ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಕತೋಕಾಸೋ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾನ ಪಞ್ಜಲೀ।
ಅಜಿತೋ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಹಂ, ತತ್ಥ ಪುಚ್ಛಿ ತಥಾಗತಂ॥

ವತ್ಥುಗಾಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೩೮. ‘‘ಕೇನಸ್ಸು ನಿವುತೋ ಲೋಕೋ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಅಜಿತೋ)
ಕೇನಸ್ಸು ನಪ್ಪಕಾಸತಿ।
ಕಿಸ್ಸಾಭಿಲೇಪನಂ ಬ್ರೂಸಿ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ಮಹಬ್ಭಯಂ’’॥

೧೦೩೯. ‘‘ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿವುತೋ ಲೋಕೋ, (ಅಜಿತಾತಿ ಭಗವಾ)
ವೇವಿಚ್ಛಾ ಪಮಾದಾ ನಪ್ಪಕಾಸತಿ।
ಜಪ್ಪಾಭಿಲೇಪನಂ ಬ್ರೂಮಿ, ದುಕ್ಖಮಸ್ಸ ಮಹಬ್ಭಯಂ’’॥

೧೦೪೦. ‘‘ಸವನ್ತಿ ಸಬ್ಬಧಿ ಸೋತಾ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಅಜಿತೋ)
ಸೋತಾನಂ ಕಿಂ ನಿವಾರಣಂ।
ಸೋತಾನಂ ಸಂವರಂ ಬ್ರೂಹಿ, ಕೇನ ಸೋತಾ ಪಿಧಿಯ್ಯರೇ’’ [ಪಿಥಿಯ್ಯರೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಪಿಥೀಯರೇ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰), ಪಿಧೀಯರೇ (?)]॥

೧೦೪೧. ‘‘ಯಾನಿ ಸೋತಾನಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, (ಅಜಿತಾತಿ ಭಗವಾ)
ಸತಿ ತೇಸಂ ನಿವಾರಣಂ।
ಸೋತಾನಂ ಸಂವರಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಪಞ್ಞಾಯೇತೇ ಪಿಧಿಯ್ಯರೇ’’॥

೧೦೪೨.

“ಪಞ್ಞಾ ಚೇವ ಸತಿ ಯಞ್ಚ [ಸತೀ ಚೇವ (ಸೀ॰), ಸತೀ ಚ (ಸ್ಯಾ॰), ಸತೀ ಚಾಪಿ (ಪೀ॰ ನಿದ್ದೇಸ), ಸತಿ ಚಾಪಿ (ನಿದ್ದೇಸ)], (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಅಜಿತೋ)
ನಾಮರೂಪಞ್ಚ ಮಾರಿಸ।
ಏತಂ ಮೇ ಪುಟ್ಠೋ ಪಬ್ರೂಹಿ, ಕತ್ಥೇತಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ”॥

೧೦೪ “ಯಮೇತಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ, ಅಜಿತ ತಂ ವದಾಮಿ ತೇ।
ಯತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ನಿರೋಧೇನ, ಏತ್ಥೇತಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ”॥

೧೦೪ “ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾಸೇ, ಯೇ ಚ ಸೇಖಾ ಪುಥೂ ಇಧ।
ತೇಸಂ ಮೇ ನಿಪಕೋ ಇರಿಯಂ, ಪುಟ್ಠೋ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮಾರಿಸ”॥

೧೦೪ “ಕಾಮೇಸು ನಾಭಿಗಿಜ್ಝೇಯ್ಯ, ಮನಸಾನಾವಿಲೋ ಸಿಯಾ।
ಕುಸಲೋ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಪಠಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೪ “ಕೋಧ ಸನ್ತುಸಿತೋ ಲೋಕೇ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ)
ಕಸ್ಸ ನೋ ಸನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ।
ಕೋ ಉಭನ್ತಮಭಿಞ್ಞಾಯ, ಮಜ್ಝೇ ಮನ್ತಾ ನ ಲಿಪ್ಪತಿ [ಲಿಮ್ಪತಿ (ಕ॰)]।
ಕಂ ಬ್ರೂಸಿ ಮಹಾಪುರಿಸೋತಿ, ಕೋ ಇಧ ಸಿಬ್ಬಿನಿಮಚ್ಚಗಾ”॥

೧೦೪ “ಕಾಮೇಸು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾ, (ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಭಗವಾ)
ವೀತತಣ್ಹೋ ಸದಾ ಸತೋ।
ಸಙ್ಖಾಯ ನಿಬ್ಬುತೋ ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ನೋ ಸನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ॥

೧೦೪ “ಸೋ ಉಭನ್ತಮಭಿಞ್ಞಾಯ, ಮಜ್ಝೇ ಮನ್ತಾ ನ ಲಿಪ್ಪತಿ।
ತಂ ಬ್ರೂಮಿ ಮಹಾಪುರಿಸೋತಿ, ಸೋ ಇಧ ಸಿಬ್ಬಿನಿಮಚ್ಚಗಾ”ತಿ॥

ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ದುತಿಯಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಪುಣ್ಣಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೪ “ಅನೇಜಂ ಮೂಲದಸ್ಸಾವಿಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಕೋ)
ಅತ್ಥಿ [ಅತ್ಥೀ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಞ್ಹೇನ ಆಗಮಂ।
ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಿತಾ ಇಸಯೋ ಮನುಜಾ, ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವತಾನಂ।
ಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯಿಂಸು ಪುಥೂಧ ಲೋಕೇ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ”॥

೧೦೫೦. “ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಇಸಯೋ ಮನುಜಾ, (ಪುಣ್ಣಕಾತಿ ಭಗವಾ)

ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವತಾನಂ।

ಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯಿಂಸು ಪುಥೂಧ ಲೋಕೇ, ಆಸೀಸಮಾನಾ ಪುಣ್ಣಕ ಇತ್ಥತ್ತಂ [ಇತ್ಥಭಾವಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]।

ಜರಂ ಸಿತಾ ಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯಿಂಸು”॥

೧೦೫೧. “ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಇಸಯೋ ಮನುಜಾ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಕೋ)

ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವತಾನಂ।

ಯಞ್ಞಮಕಪ್ಪಯಿಂಸು ಪುಥೂಧ ಲೋಕೇ, ಕಚ್ಚಿಸ್ಸು ತೇ ಭಗವಾ ಯಞ್ಞಪಥೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ।

ಅತಾರುಂ ಜಾತಿಞ್ಚ ಜರಞ್ಚ ಮಾರಿಸ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ”॥

೧೦೫೨. “ಆಸೀಸನ್ತಿ ಥೋಮಯನ್ತಿ, ಅಭಿಜಪ್ಪನ್ತಿ ಜುಹನ್ತಿ। (ಪುಣ್ಣಕಾತಿ ಭಗವಾ)

ಕಾಮಾಭಿಜಪ್ಪನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಚ ಲಾಭಂ, ತೇ ಯಾಜಯೋಗಾ ಭವರಾಗರತ್ತಾ।

ನಾತರಿಂಸು ಜಾತಿಜರನ್ತಿ ಬ್ರೂಮಿ”॥

೧೦೫೩. “ತೇ ಚೇ ನಾತರಿಂಸು ಯಾಜಯೋಗಾ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಕೋ)

ಯಞ್ಞೇಹಿ ಜಾತಿಞ್ಚ ಜರಞ್ಚ ಮಾರಿಸ।

ಅಥ ಕೋ ಚರಹಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಅತಾರಿ ಜಾತಿಞ್ಚ ಜರಞ್ಚ ಮಾರಿಸ।

ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ”॥

೧೦೫೪. “ಸಙ್ಖಾಯ ಲೋಕಸ್ಮಿ ಪರೋಪರಾನಿ [ಪರೋವರಾನಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], (ಪುಣ್ಣಕಾತಿ ಭಗವಾ)

ಯಸ್ಸಿಞ್ಜಿತಂ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ।

ಸನ್ತೋ ವಿಧೂಮೋ ಅನೀಘೋ ನಿರಾಸೋ, ಅತಾರಿ ಸೋ ಜಾತಿಜರನ್ತಿ ಬ್ರೂಮೀ”ತಿ॥

ಪುಣ್ಣಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ತತಿಯಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಮೇತ್ತಗೂಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೫೫. “ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮೇತ್ತಗೂ)

ಮಞ್ಞಾಮಿ ತಂ ವೇದಗುಂ ಭಾವಿತತ್ತಂ।

ಕುತೋ ನು ದುಕ್ಖಾ ಸಮುದಾಗತಾ ಇಮೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಮನೇಕರೂಪಾ”॥

೧೦೫೬. “ದುಕ್ಖಸ್ಸ ವೇ ಮಂ ಪಭವಂ ಅಪುಚ್ಛಸಿ, (ಮೇತ್ತಗೂತಿ ಭಗವಾ)

ತಂ ತೇ ಪವಕ್ಖಾಮಿ ಯಥಾ ಪಜಾನಂ।

ಉಪಧಿನಿದಾನಾ ಪಭವನ್ತಿ ದುಕ್ಖಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಮನೇಕರೂಪಾ॥

೧೦೫೭. “ಯೋ ವೇ ಅವಿದ್ವಾ ಉಪಧಿಂ ಕರೋತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ದುಕ್ಖಮುಪೇತಿ ಮನ್ದೋ।

ತಸ್ಮಾ ಪಜಾನಂ ಉಪಧಿಂ ನ ಕಯಿರಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಜಾತಿಪ್ಪಭವಾನುಪಸ್ಸೀ”॥

೧೦೫೮. “ಯಂ ತಂ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹ ಅಕಿತ್ತಯೀ ನೋ, ಅಞ್ಞಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ [ಪುಚ್ಛಾಮಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ।

ಕಥಂ ನು ಧೀರಾ ವಿತರನ್ತಿ ಓಘಂ, ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಸೋಕಪರಿದ್ದವಞ್ಚ।
ತಂ ಮೇ ಮುನಿ ಸಾಧು ವಿಯಾಕರೋಹಿ, ತಥಾ ಹಿ ತೇ ವಿದಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ''॥

೧೦೫೯. ‘‘ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಧಮ್ಮಂ, (ಮೇತ್ತಗೂತಿ ಭಗವಾ)
ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನೀತಿಹಂ।
ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತೋ ಚರಂ, ತರೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಂ''॥

೧೦೬೦. ‘‘ತಞ್ಚಾಹಂ ಅಭಿನನ್ದಾಮಿ, ಮಹೇಸಿ ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮಂ।
ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತೋ ಚರಂ, ತರೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಂ''॥

೧೦೬೧. ‘‘ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮ್ಪಜಾನಾಸಿ, (ಮೇತ್ತಗೂತಿ ಭಗವಾ)
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಞ್ಚಾಪಿ ಮಜ್ಝೇ।
ಏತೇಸು ನನ್ದಿಞ್ಚ ನಿವೇಸನಞ್ಚ, ಪನುಜ್ಜ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಭವೇ ನ ತಿಟ್ಠೇ॥

೧೦೬೨. ‘‘ಏವಂವಿಹಾರೀ ಸತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖು ಚರಂ ಹಿತ್ವಾ ಮಮಾಯಿತಾನಿ।
ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಸೋಕಪರಿದ್ದವಞ್ಚ, ಇಧೇವ ವಿದ್ವಾ ಪಜಹೇಯ್ಯ ದುಕ್ಖಂ''॥

೧೦೬೩. ‘‘ಏತಾಭಿನನ್ದಾಮಿ ವಚೋ ಮಹೇಸಿನೋ, ಸುಕಿತ್ತಿತಂ ಗೋತಮನೂಪಧೀಕಂ।
ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಭಗವಾ ಪಹಾಸಿ ದುಕ್ಖಂ, ತಥಾ ಹಿ ತೇ ವಿದಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ॥

೧೦೬೪. ‘‘ತೇ ಚಾಪಿ ನೂನಪ್ಪಜಹೇಯ್ಯು ದುಕ್ಖಂ, ಯೇ ತ್ವಂ ಮುನಿ ಅಟ್ಠಿತಂ ಓವದೇಯ್ಯ।
ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಸಮೇಚ್ಚ ನಾಗ, ಅಪ್ಪೇವ ಮಂ ಭಗವಾ ಅಟ್ಠಿತಂ ಓವದೇಯ್ಯ''॥

೧೦೬೫. ‘‘ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವೇದಗುಮಾಭಿಜಞ್ಞಾ, ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಕಾಮಭವೇ ಅಸತ್ತಂ।
ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಸೋ ಓಘಮಿಮಂ ಅತಾರಿ, ತಿಣ್ಣೋ ಚ ಪಾರಂ ಅಖಿಲೋ ಅಕಙ್ಖೋ॥

೧೦೬೬. ‘‘ವಿದ್ವಾ ಚ ಯೋ [ಸೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ವೇದಗೂ ನರೋ ಇಧ, ಭವಾಭವೇ ಸಙ್ಗಮಿಮಂ ವಿಸಜ್ಜ।
ಸೋ ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನೀಘೋ ನಿರಾಸೋ, ಅತಾರಿ ಸೋ ಜಾತಿಜರನ್ತಿ ಬ್ರೂಮೀ''ತಿ॥

ಮೇತ್ತಗೂಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಚತುತ್ಥೀ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಧೋತಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೬೭. ‘‘ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಧೋತಕೋ)
ವಾಚಾಭಿಕಙ್ಖಾಮಿ ಮಹೇಸಿ ತುಯ್ಹಂ।
ತವ ಸುತ್ವಾನ ನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಸಿಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬಾನಮತ್ತನೋ''॥

೧೦೬೮. ‘‘ತೇನಹಾತಪ್ಪಂ ಕರೋಹಿ, (ಧೋತಕಾತಿ ಭಗವಾ) ಇಧೇವ ನಿಪಕೋ ಸತೋ।
ಇತೋ ಸುತ್ವಾನ ನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಸಿಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬಾನಮತ್ತನೋ''॥

೧೦೬೯. ‘ಪಸ್ಸಾಮಹಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಿರಿಯಮಾನಂ।
ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು, ಪಮುಞ್ಚ ಮಂ ಸಕ್ಕ ಕಥಂಕಥಾಹಿ”॥

೧೦೭೦. ‘ನಾಹಂ ಸಹಿಸ್ಸಾಮಿ [ಸಮಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸೀ॰), ಸಮೀಹಾಮಿ (ಪೀ॰)] ಪಮೋಚನಾಯ, ಕಥಂಕಥಿಂ
ಧೋತಕ ಕಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ।
ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಂ ಅಭಿಜಾನಮಾನೋ [ಆಜಾನಮಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಏವಂ ತುವಂ ಓಘಮಿಮಂ ತರೇಸಿ”॥

೧೦೭೧. ‘ಅನುಸಾಸ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಕರುಣಾಯಮಾನೋ, ವಿವೇಕಧಮ್ಮಂ ಯಮಹಂ ವಿಜಞ್ಞಂ।
ಯಥಾಹಂ ಆಕಾಸೋವ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಮಾನೋ, ಇಧೇವ ಸನ್ತೋ ಅಸಿತೋ ಚರೇಯ್ಯಂ”॥

೧೦೭೨. ‘ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಸನ್ತಿಂ, (ಧೋತಕಾತಿ ಭಗವಾ) ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನೀತಿಹಂ।
ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತೋ ಚರಂ, ತರೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಂ”॥

೧೦೭೩. ‘ತಞ್ಚಾಹಂ ಅಭಿನನ್ದಾಮಿ, ಮಹೇಸಿ ಸನ್ತಿಮುತ್ತಮಂ।
ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತೋ ಚರಂ, ತರೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಂ”॥

೧೦೭೪. ‘ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮ್ಪಜಾನಾಸಿ, (ಧೋತಕಾತಿ ಭಗವಾ)
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಞ್ಚಾಪಿ ಮಜ್ಝೇ।
ಏತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗೋತಿ ಲೋಕೇ, ಭವಾಭವಾಯ ಮಾಕಾಸಿ ತಣ್ಹ”ನ್ತಿ॥

ಧೋತಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಪಞ್ಚಮೀ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಉಪಸೀವಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೭೫. ‘ಏಕೋ ಅಹಂ ಸಕ್ಕ ಮಹನ್ತಮೋಘಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಉಪಸೀವೋ)
ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ನೋ ವಿಸಹಾಮಿ ತಾರಿತುಂ।
ಆರಮ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು, ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ಓಘಮಿಮಂ ತರೇಯ್ಯಂ”॥

೧೦೭೬. ‘ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸತಿಮಾ, (ಉಪಸೀವಾತಿ ಭಗವಾ)
ನತ್ಥೀತಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ತರಸ್ಸು ಓಘಂ।
ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ವಿರತೋ ಕಥಾಹಿ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯಂ ನತ್ತಮಹಾಭಿಪಸ್ಸ” [ರತ್ತಮಹಾಭಿಪಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰), ರತ್ತಮಹಂ ವಿಪಸ್ಸ
(ಕ॰)]॥

೧೦೭೭. ‘ಸಬ್ಬೇಸು ಕಾಮೇಸು ಯೋ ವೀತರಾಗೋ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಉಪಸೀವೋ)
ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ಹಿತ್ವಾ ಮಞ್ಞಂ।
ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೇ ಪರಮೇ ವಿಮುತ್ತೋ [ಧಿಮುತ್ತೋ (ಕ॰)], ತಿಟ್ಠೇ ನು ಸೋ ತತ್ಥ ಅನಾನುಯಾಯೀ” [ಅನಾನುವಾಯೀ
(ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

೧೦೭೮. ‘ಸಬ್ಬೇಸು ಕಾಮೇಸು ಯೋ ವೀತರಾಗೋ, (ಉಪಸೀವಾತಿ ಭಗವಾ)

ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಿತೋ ಹಿತ್ವಾ ಮಞ್ಞಂ।

ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೇ ಪರಮೇ ವಿಮುತ್ತೋ, ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಸೋ ತತ್ಥ ಅನಾನುಯಾಯೀ”॥

೧೦೭೯‘ತಿಟ್ಠೇ ಚೇ ಸೋ ತತ್ಥ ಅನಾನುಯಾಯೀ, ಪೂಗಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಂ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು।

ತತ್ಥೇವ ಸೋ ಸೀತಿಸಿಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ, ಚವೇಥ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ”॥

೧೦೮೦‘ಅಚ್ಚೀ ಯಥಾ ವಾತವೇಗೇನ ಖಿತ್ತಾ [ಖಿತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಖಿತ್ತೋ (ಪೀ॰)], (ಉಪಸೀವಾತಿ ಭಗವಾ)

ಅತ್ಥಂ ಪಲೇತಿ ನ ಉಪೇತಿ ಸಙ್ಖಂ।

ಏವಂ ಮುನೀ ನಾಮಕಾಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ, ಅತ್ಥಂ ಪಲೇತಿ ನ ಉಪೇತಿ ಸಙ್ಖಂ”॥

೧೦೮೧‘ಅತ್ಥಙ್ಗತೋ ಸೋ ಉದ ವಾ ಸೋ ನತ್ಥಿ, ಉದಾಹು ವೇ ಸಸ್ಸತಿಯಾ ಅರೋಗೋ।

ತಂ ಮೇ ಮುನೀ ಸಾಧು ವಿಯಾಕರೋಹಿ, ತಥಾ ಹಿ ತೇ ವಿದಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ”॥

೧೦೮೨‘ಅತ್ಥಙ್ಗತಸ್ಸ ನ ಪಮಾಣಮತ್ಥಿ, (ಉಪಸೀವಾತಿ ಭಗವಾ)

ಯೇನ ನಂ ವಜ್ಜುಂ ತಂ ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ।

ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಮೋಹತೇಸು, ಸಮೂಹತಾ ವಾದಪಥಾಪಿ ಸಬ್ಬೇ”ತಿ॥

ಉಪಸೀವಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಛಟ್ಠೀ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ನನ್ದಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೮೩‘ಸನ್ತಿ ಲೋಕೇ ಮುನಯೋ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ)

ಜನಾ ವದನ್ತಿ ತಯಿದಂ ಕಥಂಸು।

ಞಾಣೂಪಪನ್ನಂ ನೋ ಮುನಿಂ [ಮುನಿ ನೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ವದನ್ತಿ, ಉದಾಹು ವೇ ಜೀವಿತೇನೂಪಪನ್ನಂ”॥

೧೦೮೪“ನ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ನ ಸುತಿಯಾ ನ ಞಾಣೇನ, (ನ ಸೀಲಬ್ಬತೇನ) [( ) ನತ್ಥಿ ಸೀ॰-ಪೀ ಪೋತ್ಥಕೇಸು]

ಮುನೀಧ ನನ್ದ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ।

ವಿಸೇನಿಕತ್ವಾ ಅನೀಘಾ ನಿರಾಸಾ, ಚರನ್ತಿ ಯೇ ತೇ ಮುನಯೋತಿ ಬ್ರೂಮಿ”॥

೧೦೮೫“ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸೇ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ)

ದಿಟ್ಠಸ್ಸುತೇನಾಪಿ [ದಿಟ್ಠೇನ ಸುತೇನಾಪಿ (ಸೀ॰), ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇನಾಪಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಸೀಲಬ್ಬತೇನಾಪಿ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ, ಅನೇಕರೂಪೇನ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಕಚ್ಚಿಸ್ಸು ತೇ ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಯತಾ ಚರನ್ತಾ, ಅತಾರು ಜಾತಿಞ್ಚ ಜರಞ್ಚ ಮಾರಿಸ।

ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ”॥

೧೦೮೬‘ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸೇ, (ನನ್ದಾತಿ ಭಗವಾ)

ದಿಟ್ಠಸ್ಸುತೇನಾಪಿ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಸೀಲಬ್ಬತೇನಾಪಿ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ, ಅನೇಕರೂಪೇನ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ತತ್ಥ ಯತಾ ಚರನ್ತಿ, ನಾರಿಂಸು ಜಾತಿಜರನ್ತಿ ಬ್ರೂಮಿ”॥

೧೦೮೭. ಯೇ ಕೇಚಿಮೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸೇ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ)

ದಿಟ್ಠಸ್ಸುತೇನಾಪಿ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ಸೀಲಬ್ಬತೇನಾಪಿ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ, ಅನೇಕರೂಪೇನ ವದನ್ತಿ ಸುದ್ಧಿಂ।

ತೇ ಚೇ ಮುನಿ [ಸಚೇ ಮುನಿ (ಸೀ॰)] ಬ್ರೂಸಿ ಅನೋಘತಿಣ್ಣೇ, ಅಥ ಕೋ ಚರಹಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।

ಅತಾರಿ ಜಾತಿಞ್ಚ ಜರಞ್ಚ ಮಾರಿಸ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ"॥

೧೦೮೮. ನಾಹಂ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸೇ, (ನನ್ದಾತಿ ಭಗವಾ)

ಜಾತಿಜರಾಯ ನಿವುತಾತಿ ಬ್ರೂಮಿ।

ಯೇ ಸೀಧ ದಿಟ್ಠಂವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಂ ವಾಪಿ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಂ।

ಅನೇಕರೂಪಮ್ಪಿ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಂ, ತಣ್ಹಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಅನಾಸವಾಸೇ।

ತೇ ವೇ ನರಾ ಓಘತಿಣ್ಣಾತಿ ಬ್ರೂಮಿ"॥

೧೦೮೯. ಏತಾಭಿನನ್ದಾಮಿ ವಚೋ ಮಹೇಸಿನೋ, ಸುಕಿತ್ತಿತಂ ಗೋತಮನೂಪಧೀಕಂ।

ಯೇ ಸೀಧ ದಿಟ್ಠಂ ವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಂ ವಾಪಿ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಂ।

ಅನೇಕರೂಪಮ್ಪಿ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಂ, ತಣ್ಹಂ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಅನಾಸವಾಸೇ।

ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ಓಘತಿಣ್ಣಾತಿ ಬ್ರೂಮೀ"ತಿ॥

ನನ್ದಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಸತ್ತಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಹೇಮಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೯೦. ಯೇ ಮೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯಾಕಂಸು, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಹೇಮಕೋ)

ಹುರಂ ಗೋತಮಸಾಸನಾ।

ಇಚ್ಚಾಸಿ ಇತಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಇತಿಹೀತಿಹಂ।

ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಕ್ಕವಡ್ಢನಂ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ಅಭಿರಮಿಂ॥

೧೦೯೧. ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಧಮ್ಮಮಕ್ಖಾಹಿ, ತಣ್ಹಾನಿಗ್ಘಾತನಂ ಮುನಿ।

ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತೋ ಚರಂ, ತರೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಂ"॥

೧೦೯೨. ಇಧ ದಿಟ್ಠಸುತಮುತವಿಞ್ಞಾತೇಸು, ಪಿಯರೂಪೇಸು ಹೇಮಕ।

ಛನ್ದರಾಗವಿನೋದನಂ, ನಿಬ್ಬಾನಪದಮಚ್ಚುತಂ॥

೧೦೯೩. ಏತದಞ್ಞಾಯ ಯೇ ಸತಾ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಾಭಿನಿಬ್ಬುತಾ।

ಉಪಸನ್ತಾ ಚ ತೇ ಸದಾ, ತಿಣ್ಣಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥

ಹೇಮಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಅಟ್ಠಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ತೋದೇಯ್ಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೯೪. ‘ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಮಾ ನ ವಸನ್ತಿ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ತೋದೇಯ್ಯೋ)

ತಣ್ಹಾ ಯಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂಕಥಾ ಚ ಯೋ ತಿಣ್ಣೋ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ತಸ್ಸ ಕೀದಿಸೋ”॥

೧೦೯೫. ‘ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಮಾ ನ ವಸನ್ತಿ, (ತೋದೇಯ್ಯಾತಿ ಭಗವಾ)

ತಣ್ಹಾ ಯಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂಕಥಾ ಚ ಯೋ ತಿಣ್ಣೋ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ತಸ್ಸ ನಾಪರೋ”॥

೧೦೯೬. ‘ನಿರಾಸಸೋ ಸೋ ಉದ ಆಸಸಾನೋ, ಪಞ್ಞಾಣವಾ ಸೋ ಉದ ಪಞ್ಞಕಪ್ಪೀ।

ಮುನಿಂ ಅಹಂ ಸಕ್ಕ ಯಥಾ ವಿಜಞ್ಞಂ, ತಂ ಮೇ ವಿಯಾಚಿಕ್ಖ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು”॥

೧೦೯೭. ‘ನಿರಾಸಸೋ ಸೋ ನ ಚ ಆಸಸಾನೋ, ಪಞ್ಞಾಣವಾ ಸೋ ನ ಚ ಪಞ್ಞಕಪ್ಪೀ।

ಏವಮ್ಪಿ ತೋದೇಯ್ಯ ಮುನಿಂ ವಿಜಾನ, ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಕಾಮಭವೇ ಅಸತ್ತ”ನ್ತಿ॥

ತೋದೇಯ್ಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ನವಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಕಪ್ಪಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೦೯೮. ‘ಮಜ್ಝೇ ಸರಸ್ಮಿಂ ತಿಟ್ಠತಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪೋ)

ಓಘೇ ಜಾತೇ ಮಹಬ್ಭಯೇ।

ಜರಾಮಚ್ಚುಪರೇತಾನಂ, ದೀಪಂ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮಾರಿಸ।

ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ದೀಪಮಕ್ಖಾಹಿ, ಯಥಾಯಿದಂ ನಾಪರಂ ಸಿಯಾ”॥

೧೦೯೯. ‘ಮಜ್ಝೇ ಸರಸ್ಮಿಂ ತಿಟ್ಠತಂ, (ಕಪ್ಪಾತಿ ಭಗವಾ)

ಓಘೇ ಜಾತೇ ಮಹಬ್ಭಯೇ।

ಜರಾಮಚ್ಚುಪರೇತಾನಂ, ದೀಪಂ ಪಬ್ರೂಮಿ ಕಪ್ಪ ತೇ॥

೧೧೦೦. ‘ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಅನಾದಾನಂ, ಏತಂ ದೀಪಂ ಅನಾಪರಂ।

ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇತಿ [ನಿಬ್ಬಾನಮೀತಿ (ಸೀ॰)] ನಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಜರಾಮಚ್ಚುಪರಿಕ್ಖಯಂ॥

೧೧೦೧. ‘ಏತದಞ್ಞಾಯ ಯೇ ಸತಾ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಾಭಿನಿಬ್ಬುತಾ।

ನ ತೇ ಮಾರವಸಾನುಗಾ, ನ ತೇ ಮಾರಸ್ಸ ಪದ್ಧಗೂ”ತಿ [ಪಟ್ಠಗೂತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]॥

ಕಪ್ಪಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ದಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ಜತುಕಣ್ಣಿಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೦೨. ‘ಸುತ್ವಾನಹಂ ವೀರಮಕಾಮಕಾಮಿಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಜತುಕಣ್ಣಿ)

ಓಘಾತಿಗಂ ಪುಟ್ಠುಮಕಾಮಮಾಗಮಂ।

ಸನ್ತಿಪದಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸಹಜನೇತ್ತ, ಯಥಾತಚ್ಛಂ ಭಗವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ತಂ॥

೧೧೦೩. ‘ಭಗವಾ ಹಿ ಕಾಮೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ, ಆದಿಚ್ಚೋವ ಪಥವಿಂ ತೇಜೀ ತೇಜಸಾ।
ಪರಿತ್ತಪಞ್ಞಸ್ಸ ಮೇ ಭೂರಿಪಞ್ಞ, ಆಚಿಕ್ಖ ಧಮ್ಮಂ ಯಮಹಂ ವಿಜಞ್ಞಂ।
ಜಾತಿಜರಾಯ ಇಧ ವಿಪ್ಪಹಾನಂ”॥

೧೧೦೪. ‘ಕಾಮೇಸು ವಿನಯ ಗೇಧಂ, (ಜತುಕಣ್ಣೀತಿ ಭಗವಾ) ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ದಟ್ಠು ಖೇಮತೋ।
ಉಗ್ಗಹೀತಂ ನಿರತ್ತಂ ವಾ, ಮಾ ತೇ ವಿಜ್ಜಿತ್ಥ ಕಿಞ್ಚನಂ॥

೧೧೦೫. ‘ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ತಂ ವಿಸೋಸೇಹಿ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಮಾಹು ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಮಜ್ಝೇ ಚೇ ನೋ ಗಹೇಸ್ಸಸಿ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸಸಿ॥

೧೧೦೬. ‘ಸಬ್ಬಸೋ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಂ, ವೀತಗೇಧಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಆಸವಾಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಯೇಹಿ ಮಚ್ಚುವಸಂ ವಜೇ”ತಿ॥

ಜತುಕಣ್ಣಿಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಏಕಾದಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ಭದ್ರಾವುಧಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೦೭. ‘ಓಕಞ್ಜಹಂ ತಣ್ಹಚ್ಛಿದಂ ಅನೇಜಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಭದ್ರಾವುಧೋ)
ನನ್ದಿಞ್ಜಹಂ ಓಘತಿಣ್ಣಂ ವಿಮುತ್ತಂ।
ಕಪ್ಪಞ್ಜಹಂ ಅಭಿಯಾಚೇ ಸುಮೇಧಂ, ಸುತ್ವಾನ ನಾಗಸ್ಸ ಅಪನಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಇತೋ॥

೧೧೦೮. ‘ನಾನಾಜನಾ ಜನಪದೇಹಿ ಸಙ್ಗತಾ, ತವ ವೀರ ವಾಕ್ಯಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಮಾನಾ।
ತೇಸಂ ತುವಂ ಸಾಧು ವಿಯಾಕರೋಹಿ, ತಥಾ ಹಿ ತೇ ವಿದಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ”॥

೧೧೦೯. ‘ಆದಾನತಣ್ಹಂ ವಿನಯೇಥ ಸಬ್ಬಂ, (ಭದ್ರಾವುಧಾತಿ ಭಗವಾ)
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಞ್ಚಾಪಿ ಮಜ್ಝೇ।
ಯಂ ಯಞ್ಹಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಮುಪಾದಿಯನ್ತಿ, ತೇನೇವ ಮಾರೋ ಅನ್ವೇತಿ ಜನ್ತುಂ॥

೧೧೧೦. ‘ತಸ್ಮಾ ಪಜಾನಂ ನ ಉಪಾದಿಯೇಥ, ಭಿಕ್ಖು ಸತೋ ಕಿಞ್ಚನಂ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।
ಆದಾನಸತ್ತೇ ಇತಿ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಪಜಂ ಇಮಂ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯೇ ವಿಸತ್ತ”ನ್ತಿ॥

ಭದ್ರಾವುಧಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ದ್ವಾದಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಉದಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೧೧. ‘ಝಾಯಿಂ ವಿರಜಮಾಸೀನಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಉದಯೋ) ಕತಕಿಚ್ಚಂ ಅನಾಸವಂ।
ಪಾರಗುಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಪಞ್ಹೇನ ಆಗಮಂ।
ಅಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಬ್ರೂಹಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಭೇದನಂ”॥

೧೧೧೨. ‘ಪಹಾನಂ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಾನಂ, (ಉದಯಾತಿ ಭಗವಾ) ದೋಮನಸ್ಸಾನ ಚೂಭಯಂ।

ಥಿನಸ್ಸ ಚ ಪನೂದನಂ, ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾನಂ ನಿವಾರಣಂ॥

೧೧೧೩‘ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಸಂಸುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮತಕ್ಕಪುರೇಜವಂ।
ಅಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಬ್ರೂಮಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಭೇದನಂ”॥

೧೧೧೪‘ಕಿಂಸು ಸಂಯೋಜನೋ ಲೋಕೋ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತಿ”॥

೧೧೧೫‘ನನ್ದಿಸಂಯೋಜನೋ ಲೋಕೋ, ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ತಣ್ಹಾಯ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತಿ”॥

೧೧೧೬‘ಕಥಂ ಸತಸ್ಸ ಚರತೋ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ಭಗವನ್ತಂ ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ತಂ ಸುಣೋಮ ವಚೋ ತವ”॥

೧೧೧೭‘ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ, ವೇದನಂ ನಾಭಿನನ್ದತೋ।
ಏವಂ ಸತಸ್ಸ ಚರತೋ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಉಪರುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

ಉದಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ತೇರಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಪೋಸಾಲಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೧೮‘ಯೋ ಅತೀತಂ ಆದಿಸತಿ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪೋಸಾಲೋ) ಅನೇಜೋ ಛಿನ್ನಸಂಸಯೋ।
ಪಾರಗುಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಪಞ್ಹೇನ ಆಗಮಂ॥

೧೧೧೯‘ವಿಭೂತರೂಪಸಞ್ಞಿಸ್ಸ , ಸಬ್ಬಕಾಯಪ್ಪಹಾಯಿನೋ।
ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಪಸ್ಸತೋ।
ಞಾಣಂ ಸಕ್ಕಾನುಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕಥಂ ನೇಯ್ಯೋ ತಥಾವಿಧೋ”॥

೧೧೨೦‘ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಯೋ ಸಬ್ಬಾ, (ಪೋಸಾಲಾತಿ ಭಗವಾ) ಅಭಿಜಾನಂ ತಥಾಗತೋ।
ತಿಟ್ಠನ್ತಮೇನಂ ಜಾನಾತಿ, ವಿಮುತ್ತಂ ತಪ್ಪರಾಯಣಂ॥

೧೧೨೧‘ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಸಮ್ಭವಂ ಞತ್ವಾ, ನನ್ದೀ ಸಂಯೋಜನಂ ಇತಿ।
ಏವಮೇತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ, ತತೋ ತತ್ಥ ವಿಪಸ್ಸತಿ।
ಏತಂ [ಏವಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಞಾಣಂ ತಥಂ ತಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವುಸೀಮತೋ”ತಿ॥

ಪೋಸಾಲಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಚುದ್ದಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ಮೋಘರಾಜಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೨೨‘ದ್ವಾಹಂ ಸಕ್ಕಂ ಅಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮೋಘರಾಜಾ)

ನ ಮೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।
ಯಾವತತಿಯಞ್ಚ ದೇವೀಸಿ, ಬ್ಯಾಕರೋತೀತಿ ಮೇ ಸುತಂ॥

೧೧೨‘ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಸದೇವಕೋ।
ದಿಟ್ಠಿಂ ತೇ ನಾಭಿಜಾನಾತಿ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೧೨‘ಏವಂ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತದಸ್ಸಾವಿಂ, ಅತ್ಥಿ ಪಞ್ಹೇನ ಆಗಮಂ।
ಕಥಂ ಲೋಕಂ ಅವೇಕ್ಖನ್ತಂ, ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ನ ಪಸ್ಸತಿ”॥

೧೧೨‘ಸುಞ್ಞತೋ ಲೋಕಂ ಅವೇಕ್ಖಸ್ಸು, ಮೋಘರಾಜ ಸದಾ ಸತೋ।
ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಂ ಊಹಚ್ಚ, ಏವಂ ಮಚ್ಚುತರೋ ಸಿಯಾ।
ಏವಂ ಲೋಕಂ ಅವೇಕ್ಖನ್ತಂ, ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ನ ಪಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ಮೋಘರಾಜಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಪನ್ನರಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೬. ಪಿಙ್ಗಿಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ

೧೧೨‘ಜಿಣ್ಣೋಹಮಸ್ಮಿ ಅಬಲೋ ವೀತವಣ್ಣೋ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪಿಙ್ಗಿಯೋ)
ನೇತ್ತಾ ನ ಸುದ್ಧಾ ಸವನಂ ನ ಫಾಸು।
ಮಾಹಂ ನಸ್ಸಂ ಮೋಮುಹೋ ಅನ್ತರಾವ
ಆಚಿಕ್ಖ ಧಮ್ಮಂ ಯಮಹಂ ವಿಜಞ್ಞಂ।
ಜಾತಿಜರಾಯ ಇಧ ವಿಪ್ಪಹಾನಂ”॥

೧೧೨‘ದಿಸ್ವಾನ ರೂಪೇಸು ವಿಹಞ್ಞಮಾನೇ, (ಪಿಙ್ಗಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)
ರುಪ್ಪನ್ತಿ ರೂಪೇಸು ಜನಾ ಪಮತ್ತಾ।
ತಸ್ಮಾ ತುವಂ ಪಿಙ್ಗಿಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ,
ಜಹಸ್ಸು ರೂಪಂ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯ”॥

೧೧೨‘ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ವಿದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ, ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ದಸ ದಿಸಾ ಇಮಾಯೋ।
ನ ತುಯ್ಹಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಸುತಂ ಅಮುತಂ [ಅಸುತಂ ಅಮುತಂ ವಾ (ಸೀ॰), ಅಸುತಾಮುತಂ ವಾ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಸುತಂ’ಮುತಂ ವಾ (ಪೀ॰)], ಅಥೋ ಅವಿಞ್ಞಾತಂ ಕಿಞ್ಚನಮತ್ಥಿ [ಕಿಞ್ಚಿ ಮತ್ಥಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ (ಪೀ॰), ಕಿಞ್ಚಿನಮತ್ಥಿ (ಕ॰)] ಲೋಕೇ।
ಆಚಿಕ್ಖ ಧಮ್ಮಂ ಯಮಹಂ ವಿಜಞ್ಞಂ, ಜಾತಿಜರಾಯ ಇಧ ವಿಪ್ಪಹಾನಂ”॥

೧೧೨‘ತಣ್ಹಾಧಿಪನ್ನೇ ಮನುಜೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, (ಪಿಙ್ಗಿಯಾತಿ ಭಗವಾ)
ಸನ್ತಾಪಜಾತೇ ಜರಸಾ ಪರೇತೇ।
ತಸ್ಮಾ ತುವಂ ಪಿಙ್ಗಿಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಜಹಸ್ಸು ತಣ್ಹಂ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯಾ”ತಿ॥

ಪಿಙ್ಗಿಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ಸೋಳಸಮಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಾರಾಯನತ್ಥುತಿಗಾಥಾ

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರನ್ತೋ ಪಾಸಾಣಕೇ ಚೇತಿಯೇ, ಪರಿಚಾರಕಸೋಳಸಾನಂ [ಪರಿಚಾರಕಸೋಳಸನ್ನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋ ಪುಟ್ಠೋ ಪುಟ್ಠೋ ಪಞ್ಹಂ [ಪಞ್ಹೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಏಕಮೇಕಸ್ಸ ಚೇಪಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯೇವ ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಪಾರಂ। ಪಾರಙ್ಗಮನೀಯಾ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಸ್ಸ ಪಾರಾಯನನ್ತೇವ [ಪಾರಾಯಣಂತ್ವೇವ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಅಧಿವಚನಂ।

೧೧೩ಅಜಿತೋ ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ, ಪುಣ್ಣಕೋ ಅಥ ಮೇತ್ತಗೂ।
ಧೋತಕೋ ಉಪಸೀವೋ ಚ, ನನ್ದೋ ಚ ಅಥ ಹೇಮಕೋ॥

೧೧೩ತೋದೇಯ್ಯ-ಕಪ್ಪಾ ದುಭಯೋ, ಜತುಕಣ್ಣೀ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಭದ್ರಾವುಧೋ ಉದಯೋ ಚ, ಪೋಸಾಲೋ ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಮೋಘರಾಜಾ ಚ ಮೇಧಾವೀ, ಪಿಙ್ಗಿಯೋ ಚ ಮಹಾಇಸಿ॥

೧೧೩ಏತೇ ಬುದ್ಧಂ ಉಪಾಗಚ್ಛುಂ, ಸಮ್ಪನ್ನಚರಣಂ ಇಸಿಂ।
ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ನಿಪುಣೇ ಪಞ್ಹೇ, ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಂ ಉಪಾಗಮುಂ॥

೧೧೩ತೇಸಂ ಬುದ್ಧೋ ಪಬ್ಯಾಕಾಸಿ, ಪಞ್ಹೇ ಪುಟ್ಠೋ ಯಥಾತಥಂ।
ಪಞ್ಹಾನಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ, ತೋಸೇಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮುನಿ॥

೧೧೩ತೇ ತೋಸಿತಾ ಚಕ್ಖುಮತಾ, ಬುದ್ಧೇನಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ।
ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮಚರಿಂಸು, ವರಪಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ॥

೧೧೩ಏಕಮೇಕಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ।
ತಥಾ ಯೋ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇ ಪಾರಂ ಅಪಾರತೋ॥

೧೧೩ಅಪಾರಾ ಪಾರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಭಾವೇನ್ತೋ ಮಗ್ಗಮುತ್ತಮಂ।
ಮಗ್ಗೋ ಸೋ ಪಾರಂ ಗಮನಾಯ, ತಸ್ಮಾ ಪಾರಾಯನಂ ಇತಿ॥

ಪಾರಾಯನಾನುಗೀತಿಗಾಥಾ

೧೧೩‘ಪಾರಾಯನಮನುಗಾಯಿಸ್ಸಂ, (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಪಿಙ್ಗಿಯೋ)
ಯಥಾದ್ದಕ್ಖಿ ತಥಾಕ್ಖಾಸಿ, ವಿಮಲೋ ಭೂರಿಮೇಧಸೋ।
ನಿಕ್ಕಾಮೋ ನಿಬ್ಬನೋ [ನಿಬ್ಬುತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಾಗೋ, ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು ಮುಸಾ ಭಣೇ॥

೧೧೩‘ಪಹೀನಮಲಮೋಹಸ್ಸ , ಮಾನಮಕ್ಖಪ್ಪಹಾಯಿನೋ।
ಹನ್ದಾಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿರಂ ವಣ್ಣೂಪಸಞ್ಹಿತಂ॥

೧೧೩‘ತಮೋನುದೋ ಬುದ್ಧೋ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು, ಲೋಕನ್ತಗೂ ಸಬ್ಬಭವಾತಿವತ್ತೋ।
ಅನಾಸವೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಪಹೀನೋ, ಸಚ್ಚವ್ಹಯೋ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಉಪಾಸಿತೋ ಮೇ॥

೧೧೪೦. ದಿಜೋ ಯಥಾ ಕುಬ್ಬನಕಂ ಪಹಾಯ, ಬಹುಪ್ಫಲಂ ಕಾನನಮಾವಸೇಯ್ಯ।

ಏವಂ ಪಹಂ ಅಪ್ಪದಸ್ಸೇ ಪಹಾಯ, ಮಹೋದಧಿಂ ಹಂಸೋರಿವ ಅಜ್ಝಪತ್ತೋ॥

೧೧೪೧. ಯೇಮೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯಾಕಂಸು, ಹುರಂ ಗೋತಮಸಾಸನಾ।

ಇಚ್ಚಾಸಿ ಇತಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಇತಿಹಿತಿಹಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಕ್ಕವಡ್ಢನಂ॥

೧೧೪೨. ಏಕೋ ತಮನುದಾಸಿನೋ, ಜುತಿಮಾ ಸೋ ಪಭಙ್ಕರೋ।

ಗೋತಮೋ ಭೂರಿಪಞ್ಞಾಣೋ, ಗೋತಮೋ ಭೂರಿಮೇಧಸೋ॥

೧೧೪೩. ಯೋ ಮೇ ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಮಕಾಲಿಕಂ।

ತಣ್ಹಕ್ಖಯಮನೀತಿಕಂ , ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಉಪಮಾ ಕ್ವಚಿ"॥

೧೧೪೪. ಕಿಂನು ತಮ್ಹಾ ವಿಪ್ಪವಸಸಿ, ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಪಿಙ್ಗಿಯ।

ಗೋತಮಾ ಭೂರಿಪಞ್ಞಾಣಾ, ಗೋತಮಾ ಭೂರಿಮೇಧಸಾ॥

೧೧೪೫. ಯೋ ತೇ ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಮಕಾಲಿಕಂ।

ತಣ್ಹಕ್ಖಯಮನೀತಿಕಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಉಪಮಾ ಕ್ವಚಿ"॥

೧೧೪೬. ನಾಹಂ ತಮ್ಹಾ ವಿಪ್ಪವಸಾಮಿ, ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।

ಗೋತಮಾ ಭೂರಿಪಞ್ಞಾಣಾ, ಗೋತಮಾ ಭೂರಿಮೇಧಸಾ॥

೧೧೪೭. ಯೋ ಮೇ ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಮಕಾಲಿಕಂ।

ತಣ್ಹಕ್ಖಯಮನೀತಿಕಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಉಪಮಾ ಕ್ವಚಿ॥

೧೧೪೮. ಪಸ್ಸಾಮಿ ನಂ ಮನಸಾ ಚಕ್ಖುನಾವ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ।

ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ವಿವಸೇಮಿ ರತ್ತಿಂ, ತೇನೇವ ಮಞ್ಞಾಮಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ॥

೧೧೪೯. ಸದ್ಧಾ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಮನೋ ಸತಿ ಚ, ನಾಪೇನ್ತಿ ಮೇ ಗೋತಮಸಾಸನಮ್ಹಾ।

ಯಂ ಯಂ ದಿಸಂ ವಜತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ, ಸ ತೇನ ತೇನೇವ ನತೋಹಮಸ್ಮಿ॥

೧೧೫೦. ಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಮೇ ದುಬ್ಬಲಥಾಮಕಸ್ಸ, ತೇನೇವ ಕಾಯೋ ನ ಪಲೇತಿ ತತ್ಥ।

ಸಂಕಪ್ಪಯನ್ತಾಯ [ಸಂಕಪ್ಪಯತ್ತಾಯ (ಸೀ॰)] ವಜಾಮಿ ನಿಚ್ಚಂ, ಮನೋ ಹಿ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇನ ಯುತ್ತೋ॥

೧೧೫೧. ಪಙ್ಕೇ ಸಯಾನೋ ಪರಿಫನ್ದಮಾನೋ, ದೀಪಾ ದೀಪಂ ಉಪಪ್ಲವಿಂ [ಉಪಲ್ಲವಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ನಿದ್ದೇಸ)]।

ಅಥದ್ದಸಾಸಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಓಘತಿಣ್ಣಮನಾಸವಂ"॥

೧೧೫೨. ಯಥಾ ಅಹೂ ವಕ್ಕಲಿ ಮುತ್ತಸದ್ಧೋ, ಭದ್ರಾವುಧೋ ಆಳವಿ ಗೋತಮೋ ಚ।

ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಪಮುಞ್ಚಸ್ಸು ಸದ್ಧಂ,

ಗಮಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಪಿಙ್ಗಿಯ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ಪಾರಂ" [ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಪಾರಂ (ಸೀ॰)]॥

೧೧೫೩ಏಸ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಸೀದಾಮಿ, ಸುತ್ವಾನ ಮುನಿನೋ ವಚೋ।
ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅಖಿಲೋ ಪಟಿಭಾನವಾ॥

೧೧೫೪ಅಧಿದೇವೇ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ, ಸಬ್ಬಂ ವೇದಿ ವರೋವರಂ [ಪರೋ ವರಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಪರೋ ಪರಂ (ನಿದ್ದೇಸ)]।
ಪಞ್ಹಾನನ್ತಕರೋ ಸತ್ಥಾ, ಕಙ್ಖೀನಂ ಪಟಿಜಾನತಂ॥

೧೧೫೫ಅಸಂಹೀರಂ ಅಸಙ್ಕುಪ್ಪಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಉಪಮಾ ಕ್ವಚಿ।
ಅದ್ಧಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ನ ಮೇತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ, ಏವಂ ಮಂ ಧಾರೇಹಿ ಅಧಿಮುತ್ತಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ॥

ಪಾರಾಯನವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ಸುತ್ತುದ್ದಾನಂ -

೧. ಉರಗೋ [ಇಮಾ ಉದ್ದಾನಗಾಥಾಯೋ ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನ ಸನ್ತಿ] ಧನಿಯೋಪಿ ಚ, ಖಗ್ಗವಿಸಾಣೋ ಕಸಿ ಚ।
ಚುನ್ದೋ ಭವೋ ಪುನದೇವ, ವಸಲೋ ಚ ಕರಣೀಯಞ್ಚ।
ಹೇಮವತೋ ಅಥ ಯಕ್ಖೋ, ವಿಜಯಸುತ್ತಂ ಮುನಿಸುತ್ತವರನ್ತಿ॥

೨. ಪಠಮಕಟ್ಠವರೋ ವರವಗ್ಗೋ, ದ್ವಾದಸಸುತ್ತಧರೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ।
ದೇಸಿತೋ ಚಕ್ಖುಮತಾ ವಿಮಲೇನ, ಸುಯ್ಯತಿ ವಗ್ಗವರೋ ಉರಗೋತಿ॥

೩. ರತನಾಮಗನ್ಧೋ ಹಿರಿಮಙ್ಗಲನಾಮೋ, ಸುಚಿಲೋಮಕಪಿಲೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೋ।
ನಾವಾ [ನಾಥ (ಕ॰)] ಕಿಂಸೀಲಉಟ್ಠಹನೋ ಚ, ರಾಹುಲೋ ಚ ಪುನಪಿ ವಙ್ಗೀಸೋ॥

೪. ಸಮ್ಮಾಪರಿಬ್ಬಾಜನೀಯೋಪಿ ಚೇತ್ಥ, ಧಮ್ಮಿಕಸುತ್ತವರೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ।
ಚುದ್ದಸಸುತ್ತಧರೋ ದುತಿಯಮ್ಹಿ, ಚೂಳಕವಗ್ಗವರೋತಿ ತಮಾಹು॥

೫. ಪಬ್ಬಜ್ಜಪಧಾನಸುಭಾಸಿತನಾಮೋ, ಪೂರಳಾಸೋ ಪುನದೇವ ಮಾಘೋ ಚ।
ಸಭಿಯಂ ಕೇಣಿಯಮೇವ ಸಲ್ಲನಾಮೋ, ವಾಸೇಟ್ಠವರೋ ಕಾಲಿಕೋಪಿ ಚ॥

೬. ನಾಲಕಸುತ್ತವರೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ, ತಂ ಅನುಪಸ್ಸೀ ತಥಾ ಪುನದೇವ।
ದ್ವಾದಸಸುತ್ತಧರೋ ತತಿಯಮ್ಹಿ, ಸುಯ್ಯತಿ ವಗ್ಗವರೋ ಮಹಾನಾಮೋ॥

೭. ಕಾಮಗುಹಟ್ಠಕದುಟ್ಠಕನಾಮಾ , ಸುದ್ಧವರೋ ಪರಮಟ್ಠಕನಾಮೋ।
ಜರಾ ಮೇತ್ತಿಯವರೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ, ಪಸೂರಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಪುರಾಭೇದೋ॥

೮. ಕಲಹವಿವಾದೋ ಉಭೋ ವಿಯೂಹಾ ಚ, ತುವಟಕಅತ್ತದಣ್ಡಸಾರಿಪುತ್ತಾ।
ಸೋಳಸಸುತ್ತಧರೋ ಚತುತ್ಥಮ್ಹಿ, ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗವರೋತಿ ತಮಾಹು॥

೯. ಮಗಧೇ ಜನಪದೇ ರಮಣೀಯೇ, ದೇಸವರೇ ಕತಪುಞ್ಞನಿವೇಸೇ।
ಪಾಸಾಣಕಚೇತಿಯವರೇ ಸುವಿಭತ್ತೇ, ವಸಿ ಭಗವಾ ಗಣಸೇಟ್ಠೋ॥

೧೦. ಉಭಯವಾಸಮಾಗತಿಯಮ್ಹಿ [ಉಭಯಂ ವಾ ಪುಣ್ಣಸಮಾಗತಂ ಯಮ್ಹಿ (ಸ್ಯಾ॰)], ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ।
ಸೋಳಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಕಿರ ಪುಟ್ಠೋ, ಪುಚ್ಛಾಯ ಸೋಳಸಪಞ್ಹಕಮ್ಮಿಯಾ।
ನಿಪ್ಪಕಾಸಯಿ ಧಮ್ಮಮದಾಸಿ॥

೧೧. ಅತ್ಥಪಕಾಸಕಬ್ಯಞ್ಜನಪುಣ್ಣಂ, ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ ಪರಖೇಮಜನಿಯಂ [ವರಂ ಖಮನೀಯಂ (ಕ॰)]।
ಲೋಕಹಿತಾಯ ಜಿನೋ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ, ಸುತ್ತವರಂ ಬಹುಧಮ್ಮವಿಚಿತ್ರಂ।
ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಪಮೋಚನಹೇತುಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೨. ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ಥಪದಂ ಸಮಯುತ್ತಂ [ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ಥಪದಸಮಯುತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ಅಕ್ಖರಸಞ್ಞಿತಓಪಮಗಾಳ್ಹಂ।
ಲೋಕವಿಚಾರಣಞಾಣಪಭಗ್ಗಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೩. ರಾಗಮಲೇ ಅಮಲಂ ವಿಮಲಗ್ಗಂ, ದೋಸಮಲೇ ಅಮಲಂ ವಿಮಲಗ್ಗಂ।
ಮೋಹಮಲೇ ಅಮಲಂ ವಿಮಲಗ್ಗಂ, ಲೋಕವಿಚಾರಣಞಾಣಪಭಗ್ಗಂ।
ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೪. ಕ್ಲೇಸಮಲೇ ಅಮಲಂ ವಿಮಲಗ್ಗಂ, ದುಚ್ಚರಿತಮಲೇ ಅಮಲಂ ವಿಮಲಗ್ಗಂ।
ಲೋಕವಿಚಾರಣಞಾಣಪಭಗ್ಗಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೫. ಆಸವಬನ್ಧನಯೋಗಾಕಿಲೇಸಂ, ನೀವರಣಾನಿ ಚ ತೀಣಿ ಮಲಾನಿ।
ತಸ್ಸ ಕಿಲೇಸಪಮೋಚನಹೇತುಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೬. ನಿಮ್ಮಲಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಪನೂದಂ, ರಾಗವಿರಾಗಮನೇಜಮಸೋಕಂ।
ಸನ್ತಪಣೀತಸುದುದ್ದಸಧಮ್ಮಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೭. ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಕಮಭಞ್ಜಿತಸನ್ತಂ [ದೋಸಞ್ಚ ಭಞ್ಜಿತಸನ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ಯೋನಿಚತುಗ್ಗತಿಪಞ್ಚವಿಞ್ಞಾಣಂ।
ತಣ್ಹಾರತಚ್ಛದನತಾಣಲತಾಪಮೋಕ್ಖಂ [ತಣ್ಹಾತಲರತಚ್ಛೇದನತಾಣಪಮೋಕ್ಖಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೮. ಗಮ್ಭೀರದುದ್ದಸಸಣ್ಹನಿಪುಣಂ, ಪಣ್ಡಿತವೇದನಿಯಂ ನಿಪುಣತ್ಥಂ।
ಲೋಕವಿಚಾರಣಞಾಣಪಭಗ್ಗಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೧೯. ನವಙ್ಗಕುಸುಮಮಾಲಗೀವೇಯ್ಯಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯಝಾನವಿಮೋಕ್ಖವಿಭತ್ತಂ।
ಅಟ್ಠಙ್ಗಮಗ್ಗಧರಂ ವರಯಾನಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೨೦. ಸೋಮುಪಮಂ ವಿಮಲಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ, ಅಣ್ಣವಮೂಪಮರತನಸುಚಿತ್ತಂ।
ಪುಪ್ಫಸಮಂ ರವಿಮೂಪಮತೇಜಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋ॥

೨೧. ಖೇಮಸಿವಂ ಸುಖಸೀತಲಸನ್ತಂ, ಮಚ್ಚುತತಾಣಪರಂ ಪರಮತ್ಥಂ।
ತಸ್ಸ ಸುನಿಬ್ಬುತದಸ್ಸನಹೇತುಂ, ದೇಸಯಿ ಸುತ್ತವರಂ ದ್ವಿಪದಗ್ಗೋತಿ॥

ಸುತ್ತನಿಪಾತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।